

Zpátky v Evropě?

Zpracoval STEM pro Český rozhlas

prosinec 2023

Shrnutí

Zpátky v Evropě? – Postoj k EU a segmentace

Jak se společnost dělí v postoji k EU?

EU se pro veřejnost stala symbolem (ne)úspěchu ČR při globalizaci, modernizaci i transformaci.

Evropská unie se v posledních letech pro českou veřejnost stala silně štěpivým tématem, když se postupně stává symbolem globalizace a toho, jestli má člověk z globalizačního procesu dobrý, či špatný pocit, zda mu globalizace přináší úspěch, nebo zklamání. Nejde o binární dělení – jak podporovatelé, tak odpůrci EU (jichž je v obou případech dlouhodobě asi 40 %) se dále dělí na skupiny podle intenzity podpory. Pětina veřejnosti pak má smíšené pocity, v pohledu na EU si není jista. O tuto skupinu se hraje z hlediska převládajícího postoje české společnosti v klíčových otázkách spojených s EU; zejména v otázce na hlasování v případném referendu.

Segmenty

Společnost se dělí na šest částí, dvě pětiny jsou s různou silou pronijní, dvě pětiny protiunijní a jedna pětina má z EU smíšené dojmy.

Kromě Nejistých 21 % společnosti sledujeme dále skupinu nakloněnou EU, která se člení na 21 % Vlažných příznivců, 11 % Příznivců a 9 % Euronadšenců, přičemž se silícím entuziasmem vůči EU se vytrácí kritické postoje a hodnocení EU a její role pro ČR. Zároveň posilují argumenty pro obhajobu EU namísto obecných pocitů „správnosti“ přináležetosti ČR do západních struktur. Na druhé straně se vedle velké skupiny Odpůrců (24 %) vydělují Skalní odpůrci (nyní 14 %). Skalní odpůrci sdružují lidi, kteří mají vůči EU bytostný odpor, s těmi, kteří ztratili víru v systém a mezi viníky řadí EU vedle mnoha dalších. Spojuje je však pocit, že v procesu globalizace se nacházejí na straně poražených.

Obě extrémní skupiny se v mnoha charakteristikách značně liší od zbývající většiny společnosti a jakkoliv je jejich hlas navenek možná nejvíce slyšet, skutečné veřejné mínění vzniká především z dialogu Odpůrců a jejich (vlažných) Příznivců. Rozdělení segmentů zůstává v posledních letech převážně stabilní. Nejdůležitějším trendem je postupný nárůst Skalních odpůrců na úkor běžných Odpůrců, kdy se podíl Skalních odpůrců od předkrizových let 2018/2019 zvedl z asi 3 % na 14 % v současné době. Nespokojenost s domácí situací a domácím vývojem tak zesiluje nespokojenost s EU.

Sociodemografické charakteristiky nedělí skupiny rozhodující měrou, přesto existuje několik souvislostí. Podíl odpůrců EU roste s věkem, naopak klesá s rostoucím vzděláním, s lepším materiálním zajištěním a je též nižší v Praze a dalších velkých univerzitních městech. Segmenty se výrazně liší podle své volební motivace i preference.

Zpátky v Evropě? – Klíčové postoje

Evropa a EU

Evropa je nám bližší než EU.

Česká veřejnost se z většiny (dlouhodobě přes 70 %) považuje za Evropany. Podpora EU a spokojenost s českým členstvím v Unii je podstatně slabší (dlouhodobě kolem 45 %). Všechny tyto postoje souvisí s věkem. Kritický rozdíl ve vnímání témat spojených s EU při používání termínů EU a Evropa je u skupiny nejistých, která se cítí být hrdými Evropany, ale nesoucí s Evropskou unií.

Důvěra v EU

Důvěra v EU je zpravidla vyšší než v českou vládu.

Podobných čísel dosahuje též důvěra v EU (dlouhodobě kolem 40 %). Důvěra v EU je historicky obvykle vyšší než důvěra v české vlády nebo parlamentní komory. Po roce 2009 se ale v důsledku dluhové krize eurozóny oddělila od důvěry vyjadřované veřejností vůči NATO, která setrvává nad 50 %. Pokud srovnáme důvěru v domácí instituce a v EU, existuje jen asi 16 % lidí, kteří vykazují podstatně nižší důvěru v EU než v domácí aktéry.

Referendum

Konání referenda si přeje jen menšina lidí, pokud by se konalo, volili bychom spíše setrvání.

Hypotetické referendum o vystoupení z EU by nejpozději od brexitu v českém kontextu zřejmě vždy dopadlo potvrzením setrvání ČR v Unii (v posledním roce vždy přes 55 % pro setrvání). Kromě toho, že by všechny proevropské skupiny i skupina nejistých většinově volily setrvání, je samotná otázka konání referenda tématem pro menšinu společnosti (pouze pro obě skupiny odpůrců).

Euro

Přijetí eura není pro českou veřejnost na pořadu dne.

Otázka eura je od doby řecké a dluhové krize pro veřejnost vyřešena a mimo všeobecnou debatu. Dlouhodobě se podpora pohybuje pod 20 %. Pouze Euronadšenci by byli významně pro přijetí eura.

Domácí kontext

ČR má být mostem mezi Západem a Východem. Postoj k EU se váže na hodnocení domácího vývoje po roce 1989.

Pouze u skupin podporovatelů EU převažuje postoj, že by ČR měla do budoucna směřovat na Západ, v ostatních skupinách, a tím pádem též v celé společnosti, převládá názor, že by ČR měla zůstat mezi Západem a Východem. Postoj vůči EU pak souvisí též s dojmem z polistopadového vývoje ČR.

Zpátky v Evropě? – spolupráce v Evropě a budoucnost EU

Evropská spolupráce

V Evropě má být podle veřejnosti společná organizace a ČR má s evropskými zeměmi spolupracovat. Nepanuje ale shoda na tom, jak má spolupráce vypadat.

Veřejnost soudí, že Česká republika by měla být součástí širšího celku a že by měla existovat společná evropská organizace. Předpoklady pro existenci EU ani pro naše členství v ní většinově nezpochybujeme. Neshodneme se však, jestli spíše volit vlastní cestu a spolupracovat jen, když se to vyplatí (46 %), nebo jestli spolupracovat i za cenu ústupků (54 %). Vyloženě proti spolupráci jsou jen Skalní odpůrci, oportunistům ve spolupráci prosazují Skalní odpůrci spolu s Odpůrci podobnou měrou.

Budoucnost EU

Češi jsou převážně reformisty, neshodnou se však na míře potřebných změn – k úspěchu velké reformy jsou spíše skeptičtí. Veřejná debata o klíčových mechanismech EU nás ještě čeká, v současnosti si formou vystupování EU vůči ostatnímu světu ani pravidly pro hlasování členských států nejsme jisti.

Pětina lidí, především z řad Skalních odpůrců, by z EU rovnou vystoupila, protože si nemyslí, že by jí bylo pomoci. Naopak asi 30 % (hlavně Euronadšenci a Příznivci) soudí, že současný stav je v pořádku a EU zaslouží jen drobné úpravy. Napříč skupinami je rozložen názor zbývající poloviny veřejnosti, že je nutné EU reformovat, přičemž pětina věří, že reforma proběhne a 30 % už nevěří, že se to stihne.

V procesních otázkách na to, jak by měla EU vystupovat vůči zbytku světa a jak by měly členské státy hlasovat o společných záležitostech, nemá veřejnost silný názor. Lze soudit, že veřejná debata o těchto mechanismech ještě není hotova, či že ještě nezačala. Pokud by se některá z otázek stala politickým tématem, očekáváme, že se postoje veřejnosti i jejích segmentů ještě přeskupí a vyostří.

Zpátky v Evropě? – zájem a povědomí o EU

Zájem a povědomí o EU

O EU toho stále příliš nevíme, ani nás výrazně nezajímá. Nízkou úroveň svých vědomostí o EU si lidé uvědomují.

Zájem o veřejné dění je nejnižší u skupiny Skalních odpůrců a všeobecně roste s pozitivním postojem k EU. Veřejnost vykazuje střední míru zájmu o EU srovnatelnou se zájmem o českou zahraniční politiku. O evropské fondy se pak lidé zajímají jen okrajově.

V základních vědomostních otázkách na fungování EU a českou účast v ní má česká veřejnost značné rezervy. Fakt, že ČR vstoupila do EU v roce 2004, správně uvede polovina lidí. Že máme zastoupení v Evropské komisi, rovněž polovina, a že máme zastoupení v evropské radě, uvede správně jen třetina.

Povědomí roste se zlepšujícím se postojem k EU, ale ani mezi Euronadšenci či Příznivci není povědomí o základních věcech zvláště silné.

Veřejnost má na své vědomosti střízlivý pohled a všechny segmenty dovedou dobře odhadnout, nakolik fungování EU rozumí.

Zpátky v Evropě? – EU jako téma v domácí debatě

Schopnost ČR prosadit své stanovisko

Myslíme si, že náš hlas v EU je slabý; ani předsednictví v roce 2022 tento dojem nezviklalo.

Nejpozději od počátku covidové krize oslabuje pocit, že je ČR schopna hrát v EU aktivní roli a prosadit své zájmy (nyní si to myslí jen asi třetina lidí). Předsednictví v roce 2022 mělo na tento postoj sice pozitivní dopad, ten však pod dojmem kombinace krizí a problémů běžného života rychle vyprchal. Výrazně skeptičtí k naší schopnosti prosadit v EU svou jsou všichni odpůrci i Nejistí. Naopak dojem, že české stanovisko má v EU váhu, převažuje pouze u Příznivců a u Euronadšenců.

Hrdost na přináležitost

Slabá hrdost na to, že jsem součástí Evropy či EU, se pojí s oslabenou hrdostí na české občanství i na oslabený lokální patriotismus.

Proevropské skupiny jsou všechny významně hrdé, že jsou součástí EU i že jsou Evropany. Zároveň v těchto skupinách sledujeme též nejvyšší míru hrdosti na ČR a na obec bydliště. Naopak zejména Skalní odpůrci mají výrazně oslabenou hrdost na EU i Evropu zároveň se sníženou hrdostí na ČR i na obec, kde bydlí.

Nakolik EU polarizuje

Veřejnost má EU za celospolečenské téma. Polovina soudí, že společnost štěpí.

Jen 17 % lidí si myslí, že EU nepřestavuje pro českou veřejnost významné téma. Třetina si myslí, že ve společnosti jsou zastoupeny různé pohledy, polovina vidí téma EU jako rozdělující. Segmenty se na postoji k roli EU ve veřejné debatě víceméně shodnou. Skalní odpůrci jej mají nejčastěji za štěpivé.

Vzájemné hodnocení odpůrců a zastánců EU

Zastánci i odpůrci se přou především o to, kdo je skutečně rozumný.

Zastánci EU se vnímají především jako realisté, chytří a vlastenci. Odpůrce pak vidí jako neinformované, že nerozumí světu, až že jsou hloupí. Naopak odpůrci sami sebe hodnotí jako vlastence, chytré a realisty. V zastáncích EU pak spatřují elitáře, kteří se povyšují a poučují. Nerozhodnutí připisují vlastenectví převážně odpůrcům a zastánce vidí jako povýšence, ale též jako větší realisty.

Zpátky v Evropě? – přínosy EU

Bezpečnost

Neshodneme se, nakolik je EU garantem bezpečnosti ČR.

Evropskou unii vnímá jako záruku míru mezi členskými státy zhruba polovina lidí. Nadpoloviční většina pak unijní spolupráci bere jako důležitý faktor pro to, aby ČR nebyla zasažena válkou. Všechny segmenty jsou konzistentní v tom, jak hodnotí roli EU pro vnitřní i vnější mezinárodní bezpečnost. Zároveň se v pohledu na roli EU z hlediska bezpečnosti ČR významně neshodnou odpůrci s podporovateli EU.

Prosperita

A neshodneme se ani, nakolik je pro nás členství v EU ekonomicky výhodné.

Zatímco Euronadšenci vidí efekty českého členství v EU jako veskrze pozitivní, u dalších skupin postupně narůstají výhrady. Příznivci již slaběji vnímají přínos EU pro české hospodářství a pro ně samotné. U Vlažných příznivců je již polovina těch, kteří si nemyslí, že by se českému hospodářství dařilo zejména díky EU, a jen třetina vnímá pro sebe osobně převážně výhody EU. Malá část Odpůrců pak vnímá přínos pro české firmy, ale jinak, stejně jako Skalní odpůrci, v členství nevidí pro českou společnost, naše hospodářství ani pro sebe nic dobrého.

Solidarita v energokrizi 2022

Na úroveň solidarity v EU ve vrcholné fázi energokrizy nemá veřejnost ještě ujasněný pohled.

Odpověď na hodnocení energokrizy a hodnocení role EU v ní prozatím nemáme – z pohledu české veřejnosti energokrizy ještě neskončila, zatím se hodnocení odvíjí od momentální situace / fáze (ne)jistoty kolem dostatku a ceny energií.

Zpátky v Evropě? – priority EU pro blízkou budoucnost

Zájem a povědomí o EU

Hlavní prioritou blízké budoucnosti by v EU mělo být zajištění vnitřní bezpečnosti Unie.

Česká veřejnost si od EU slibuje, že se v blízké budoucnosti zaměří především na vnitřní bezpečnost Unie. Pro většinu společnosti je vnitřní bezpečnost spojena zejména s přistěhovalectvím a s ním navázanými problémy. Euronadšenci si ji spojují především s bojem s dezinformacemi, ale potíže s přistěhovalectvím jsou pro ně rovněž důležité, ale v představách ideálního řešení se segmenty liší.

Boj proti dezinformacím má pak všeobecně nižší důležitost, společně se zlepšením přístupu občanů ke vzdělávání. Relativně nízko se umisťují též ochrana životního prostředí a zejména boj proti klimatické změně.

Zpátky v Evropě? – volby do Evropského parlamentu 2024

Volby do EP

Eurovolby jsou pro české voliče volbami druhého až třetího řádu. Přes vyšší deklarovaný zájem než v minulosti, nelze nyní očekávat vyšší než třetinovou účast. Opět lze čekat vyšší účast proevropských voličů.

Volby do Evropského parlamentu jsou, podle očekávání, pro českou veřejnost méně důležité než domácí sněmovní volby (44 % v případě eurovoleb vůči 64 %). Důležitost všech typů voleb klesá mezi segmenty s rostoucím odporem vůči EU – v případě evropských voleb sledujeme značný propad (oproti zastáncům EU) přisuzované důležitosti u Nejistých i u obou skupin odpůrců EU.

Voleb do Evropského parlamentu se rovněž plánuje zúčastnit méně lidí než příštích sněmovních voleb i než krajských voleb příští rok na podzim, což odpovídá výše popsané důležitosti. Strukturu účastníků lze očekávat obdobnou jako v minulých evropských volbách; tedy že mezi voliči vzroste oproti celé veřejnosti podíl skupiny Euronadšenců a Příznivců, a to zejména na úkor Odpůrců a Skalních odpůrců. Silná negativní motivace by však k volbám mohla za určitých okolností přivést větší počet odpůrců než dříve.

Zpátky v Evropě? – Mladí 18–29 let

Mladí Češi jsou převážně proevropští, nejsou to však Euronadšenci, ale spíš motivovanější Příznivci a Nejistí.

Mladí Češi, kteří většinou dospěli již během členství ČR v EU, jsou skutečně výrazně proevropštější než veřejnost jako celek. Neznamená to však, že mezi nimi najdeme rozhodující skupinu plně podporující EU a naše členství, ale že je mezi nimi méně odpůrců EU a více jejich vlažnějších zastánců. Všechny segmenty podle vztahu k EU se mezi mladými postojově podobají segmentům celé společnosti.

Mladí Češi jsou více spokojeni s naším členstvím v EU, více jí důvěřují a konání referenda je pro ně ještě méně tématem než pro celou veřejnost. Pokud by se přeci konalo, dopadlo by u mladých jednoznačně pro setrvání v EU. Naopak přijetí eura mladí Češi významně nepodporují. Domácí vývoj vnímají pozitivněji než celá veřejnost, ale shodnou se s ní, že by ČR měla zůstat někde mezi Západem a Východem.

EU by alespoň drobně reformovali, ale v jejím fungování převážně nevidí zásadní nedostatky. Při vystupování navenek by posílili jednotu na úkor postojů jednotlivých států, u formy hlasování (čekat na souhlas všech X občas někoho přehlasovat) se podobně jako celá veřejnost neshodnou. Z hlediska povědomí o EU jsou na tom nepatrně lépe celá veřejnost, ovšem zejména ve znalostech školního typu, v otázkách na fungování EU vědí asi stejně jako celá veřejnost. Polovina mladých Čechů (oproti třetině v celé veřejnosti) si myslí, že ČR je schopna v EU prosadit své stanovisko.

Mladí Češi (kromě obou skupin odpůrců EU) Unii jednoznačně vnímají jako záruku míru mezi členskými státy i jako klíčový faktor pro bezpečnost ČR. Rovněž vidí EU jako prospěšnou pro české hospodářství i pro naše firmy a obecně pro občany ČR. S celou veřejností se shodnou, jakým prioritám by se měla EU v blízké budoucnosti věnovat – i mladí Češi požadují zejména řešení problémů kolem přistěhovalectví a zajištění vnitřní bezpečnosti EU.

Evropská identita je pro mladé Čechy důležitá, přesto jen malá menšina se vnímá více jako Evropané než jako Češi. Bez Unie si nedokáže svůj život představit polovina mladých Čechů. Na EU jsou podobně hrdí jako na ČR.

Hlavními přednostmi EU jsou napříč segmenty mladých možnost volně cestovat a studovat i pracovat v zahraničí. Pro Euronadšence a Příznivce hraje výraznou roli ještě společný trh, Pro Vlažné příznivce a Nejisté pak mírové soužití členských států. U Odpůrců pak rezonují pragmatické výhody v podobě financí plynoucích z EU. Za hlavní nevýhody EU považují mladí Češi tlak na zavedení eura a nedostatečnou ochranu před migrací. Euronadšenci a Příznivci zmiňují též byrokracii a těžkopádné dosahování dohod, tedy problémy ve fungování EU.

1. Metodologie a segmentace

1.1 Metodologie a použité datové zdroje

Přehled použitých zdrojů

1. Tato zpráva sdružuje řadu různorodých datových zdrojů. Stěžejní část je postavena na datech z **hlavního průzkumu STEM pro ČR**, který se uskutečnil v listopadu 2023 na vzorku cca 2000 respondentů. Většina otázek, se kterými se ve zprávě setkáte, byla dotazována (též) v tomto kmenovém průzkumu.
2. Součástí hlavního průzkumu bylo též rozšířené **dotazování zaměřené na mladé Čechy ve věku 18 až 29 let**, tedy ty, kteří dospívali dominantně již během našeho členství v EU. V tomto věku jsme dotázali celkem 660 lidí.
3. U některých otázek disponuje **STEM časovými řadami**, kdy se opakovaně dotazujeme na určitou otázku ve shodném znění. Pro ilustraci změny některých postojů a důležitých milníků je rovněž přidáváme do zprávy.
4. Detailnější kontext u některých postojů doplňujeme na základě **zjištění sekundární analýzy**. Ta stojí na spojeném souboru více než 6000 respondentů, kteří na předmětné otázky odpovídali v posledních dvou letech.
5. Pokud není uvedeno jinak, hlavními objednateli a příjemci zjištění STEM byly v různé míře níže zmíněné instituce. Všechna zjištění byla dosažena při užití srovnatelných metodologických postupů a jsou reprezentativní pro obecnou dospělou populaci ČR:
 - **Zjištění STEM v průzkumech bez zadavatele**
 - **Zastoupení Evropské komise v ČR**, zejména data mezi lety 2018 a 2023
 - **Úřad vlády ČR**, zejména data z let 2021, 2022 a 2023
 - **Ministerstvo zahraničních věcí ČR**
 - **Technologická agentura ČR**
 - **Český rozhlas**, zejména data hlavního průzkumu z listopadu 2023

Orientace ve zprávě podle štítků

Pro jednodušší orientaci v této zprávě používáme systém barevných štítků umístěných v pravém horním rohu stránky. Štítky reprezentují hlavní datové zdroje, které jsou na daná stránce použity:

1. **Hlavní průzkum STEM pro ČRo** – stránky nejsou označeny žádným štítkem

2. **Rozšířené dotazování zaměřené na mladé Čechy ve věku 18 až 29 let**

Mladí 18–29 let

3. **Časové řady STEM**

Časové řady

4. **Sekundární analýza**

Sekundární
analýza

Hlavní průzkum – metodologie

Metoda sběru dat: kombinace online a osobního dotazování (CAWI a CAPI, v poměru 85:15).

Dotázán reprezentativní soubor 2034 občanů České republiky starších 18 let.

Soubor byl dovážen, aby byl reprezentativní z hlediska účasti v minulých sněmovních volbách, z hlediska volebních výsledků stran a také z hlediska výsledků druhého kola prezidentské volby.

Soubor byl dále dovážen tak, aby v něm podíl respondentů ve věku 18–29 let, mezi nimiž byl dotázán tzv. boost, tedy nadproporční bonusový počet, odpovídal podílu této věkové skupiny v celé dospělé populaci.

Termín dotazování: 2. až 14. listopadu 2023

Průzkum mezi mladými 18–29 – metodologie

Metoda sběru dat: kombinace online a osobního dotazování (především CAWI s doplňkem CAPI).

Dotázán reprezentativní soubor 660 občanů České republiky ve věku 18–29 let.

Soubor byl dovážen, aby byl reprezentativní z hlediska pohlaví, věkových podskupin (18–24 a 25–29) a vzdělání.

Termín dotazování: 2. až 14. listopadu 2023

Sekundární analýza – metodologie

Velký spojený soubor šesti výzkumů za poslední dva roky, ve kterých se STEM dotazoval na postoje k EU. Časový rozsah souborů (roky 2022 a 2023) byl zvolen tak, aby si respondenti z hlediska zkušenosti se změnami posledních let byli relativně podobní; tedy aby měli společnou zkušenost z koronavirové krize, byla pro ně relevantní válka Ruska na Ukrajině a aby měli alespoň určitou představu o inflačně-energetické krizi.

Spojeny soubory: 01/2022, 05/2022, 10/2022, 03/2023, 06/2023 a 09/2023

Velikost souboru: 6329 celkem, každý soubor vždy více než 1000 respondentů

Metoda sběru dat: vždy kombinace online a osobního dotazování (CAWI a CAPI).

Soubor je reprezentativní na občany České republiky starší 18 let.

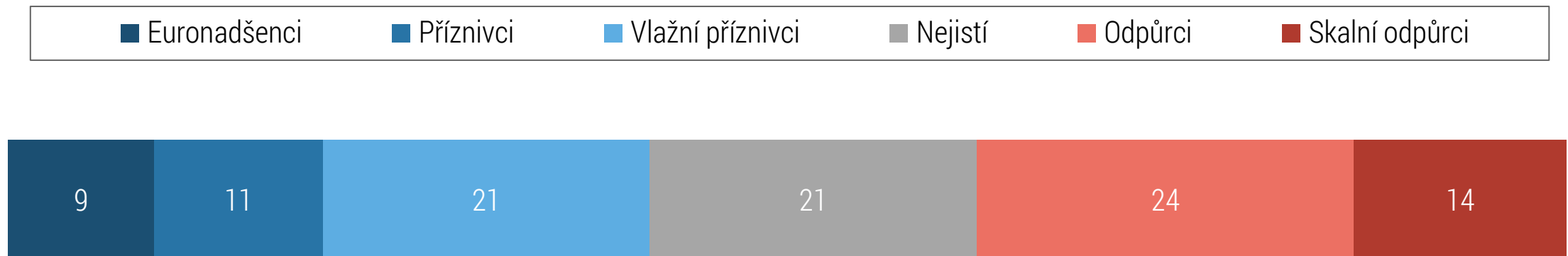
Soubory byly každý zvlášť dováženy, aby byly reprezentativní z hlediska účasti v minulých sněmovních volbách a z hlediska volebních výsledků stran.

Pokud není uvedeno jinak, na jednotlivé otázky odpovídali všichni respondenti.

1.2 Segmenty české společnosti podle vztahu k EU

Postoj k EU – segmenty české společnosti

Segmentace postoje k EU

Postoj k EU – segmenty české společnosti

Pro přehledné rozvrstvení české společnosti podle jejího postoje k Evropské unii jsme vytvořili segmentaci, která tyto postoje odráží a ukazuje, jak velké jsou jednotlivé skupiny lidí. V prvním kroku segmentace vzniká průměrový index postoje k EU, který následně kategorizujeme na čtyři hlavní postojové skupiny. Index vznikne na základě odpovědí na otázky:

- *Jste Vy osobně celkově spokojen(a) s naším členstvím v Evropské unii?*
- *Cítíte Vy osobně sounáležitost s Evropou, cítíte se být Evropanem?*
- *Podporujete zavedení eura jako měny v České republice?*
- *Představte si, že by se u nás konalo referendum o VYSTOUPENÍ z EU, hlasoval(a) byste pro možnost zůstat, nebo pro odejít?*

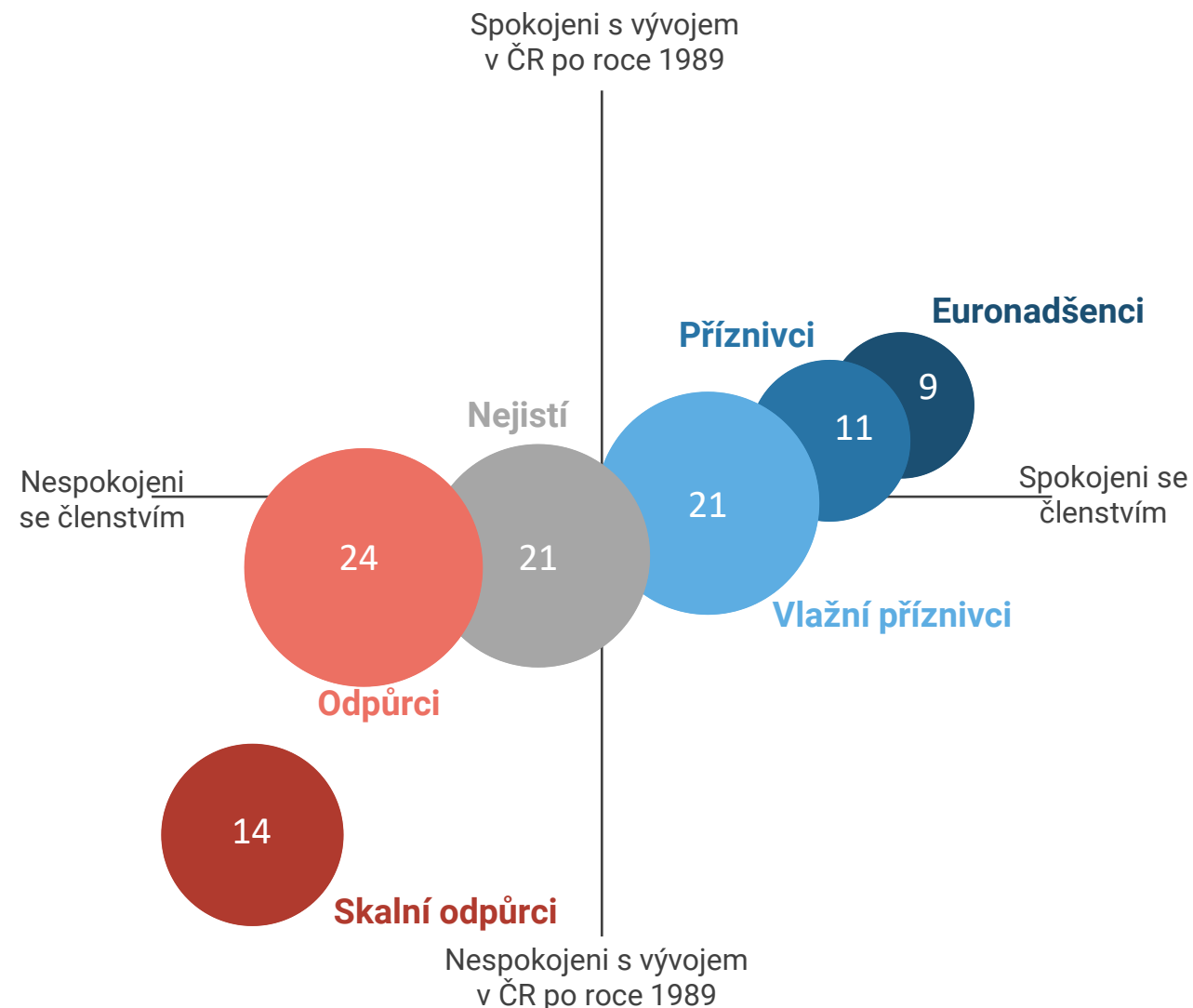
Pokud člověk patří do skupiny odpůrců EU a v otázce na hodnocení vývoje po roce 1989 pociťuje „Velmi výraznou nespokojenost“, zařadíme jej mezi Skalní odpůrce:

- *Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních více než třiceti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:*

Mezi Euronadšence pak zařazujeme ty příznivce EU, kteří jsou „Určitě“ stoupenci evropské integrace:

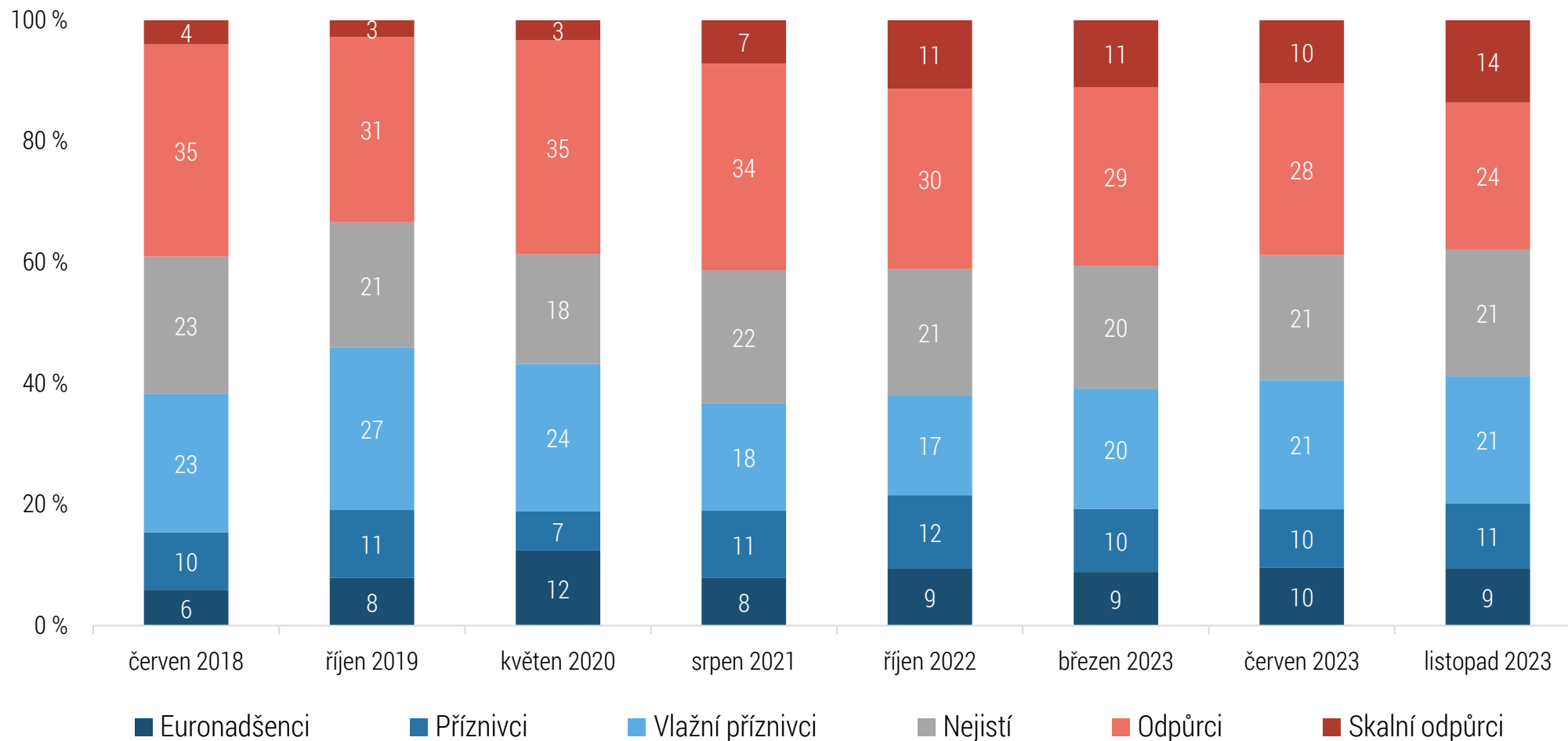
- *Řekl(a) byste o sobě, že jste jasným stoupencem evropské integrace a Evropské unie, i když nesouhlasíte s některými konkrétními opatřeními EU?*

V současnosti tak sledujeme rozdělení podle intenzity postoje k EU na tři obecné skupiny, kdy dvě pětiny lidí jsou k EU naladěny příznivě (Euronadšenci, Příznivci a Vlažní příznivci), další dvě pětiny mají vůči EU negativní postoj (Odpůrci a Skalní odpůrci). Poslední pětina má pak v různých ohledech k EU smíšené či nejasné postoje (Nejistí).

Segmenty české společnosti podle postoje k EU

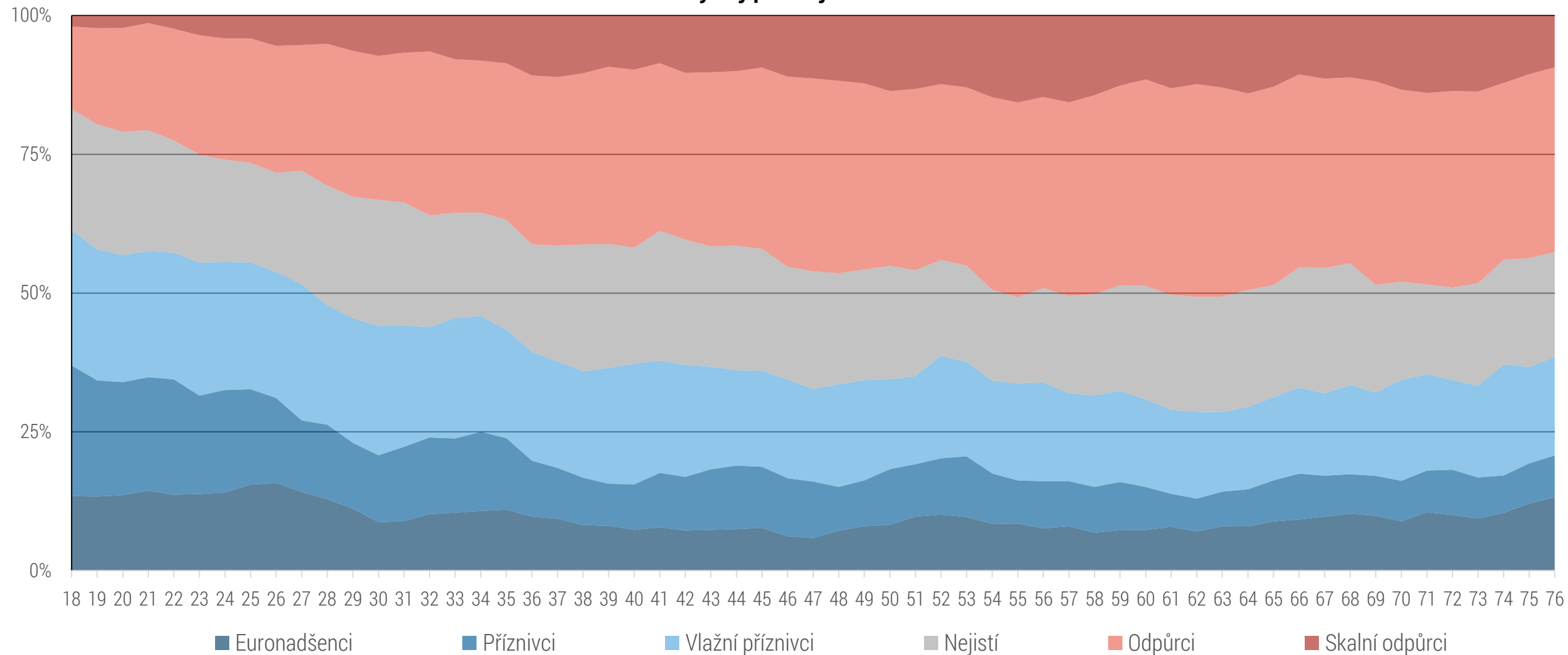
Vývoj postoje k EU

Postoj k EU podrobně podle věku

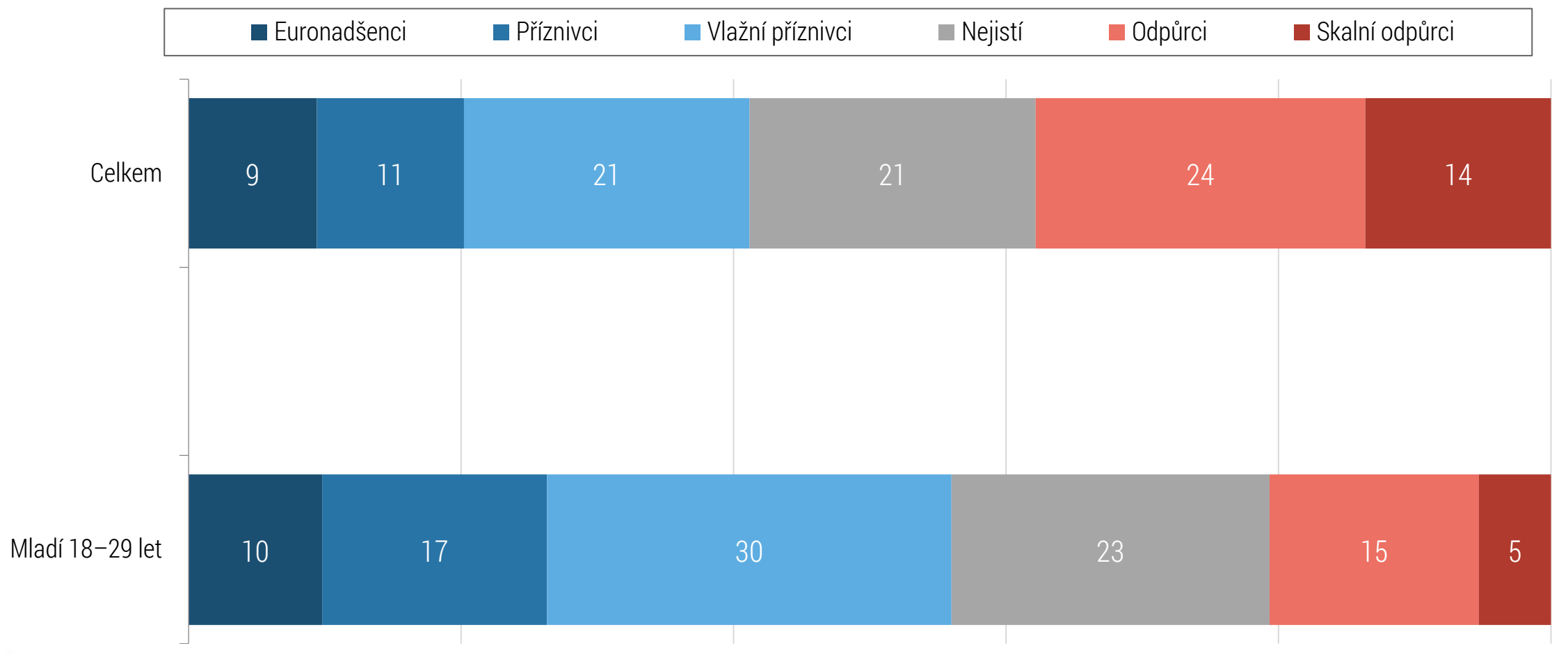
Sekundární
analýza

Vývoj postoje k EU

Postoj k EU, veřejnost X mladí 18–29 let

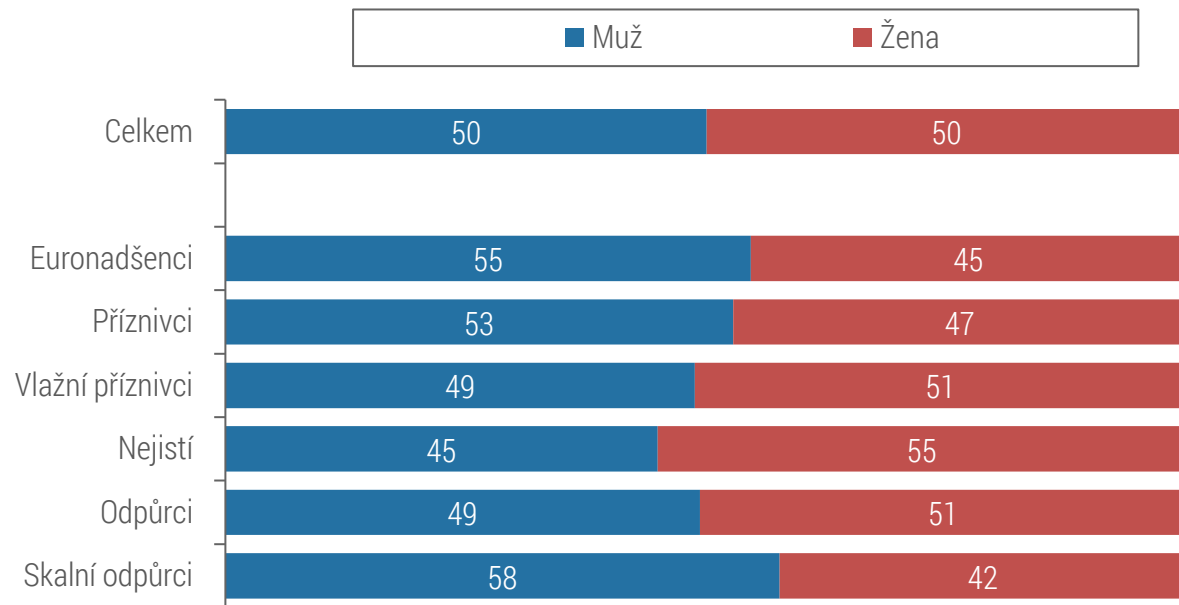
Segmentace postoje k EU v celé veřejnosti a mezi skupinou mladých 18–29 let

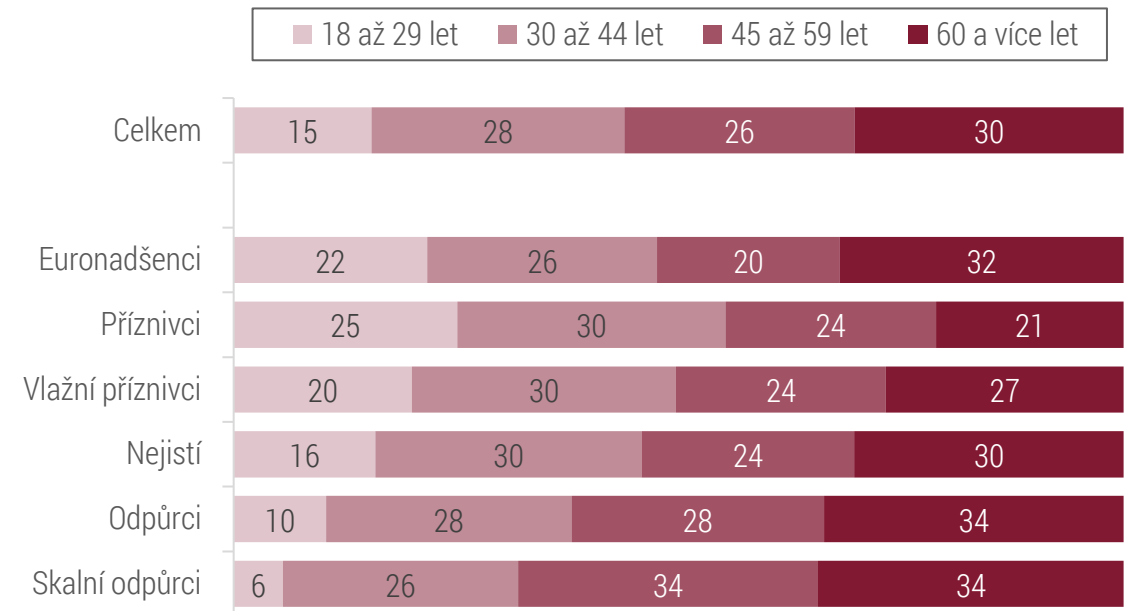
1.3 Charakteristiky segmentů podle vztahu k EU

Demografický profil segmentů – pohlaví a věk

Rozdíly podle pohlaví

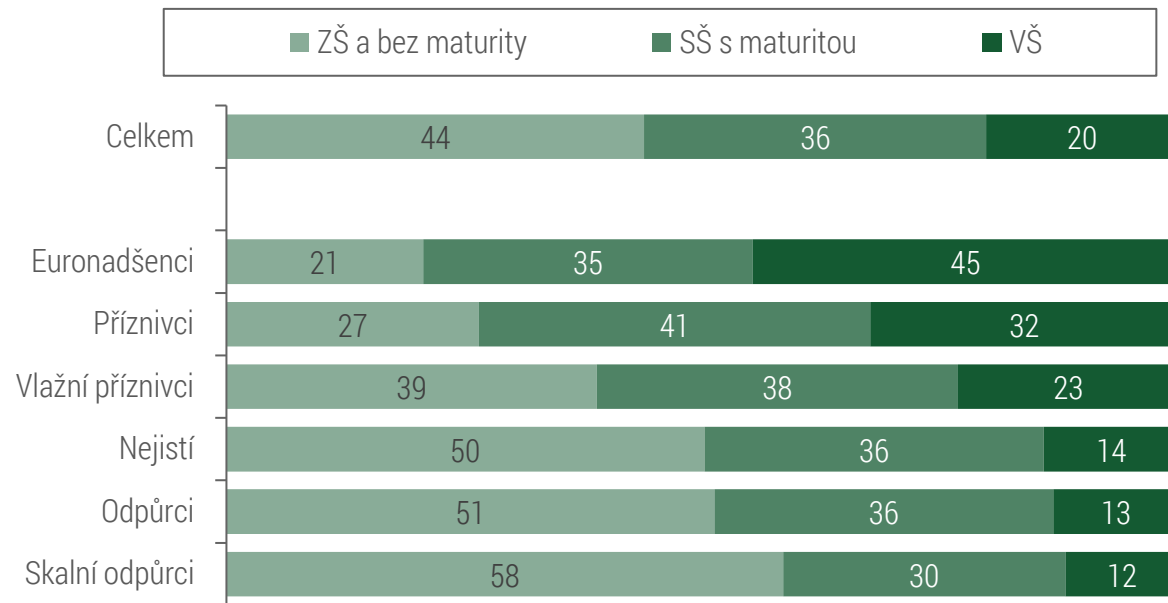

Rozdíly podle věkových skupin

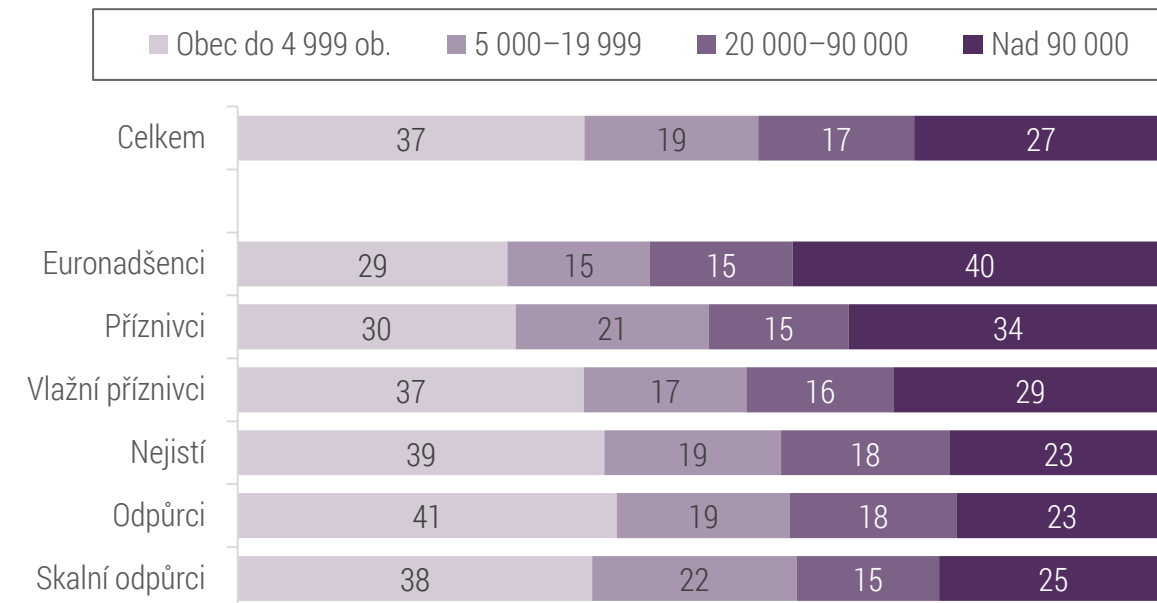

Demografický profil segmentů – vzdělání a velikost místa bydliště

Rozdíly podle dosaženého stupně vzdělání

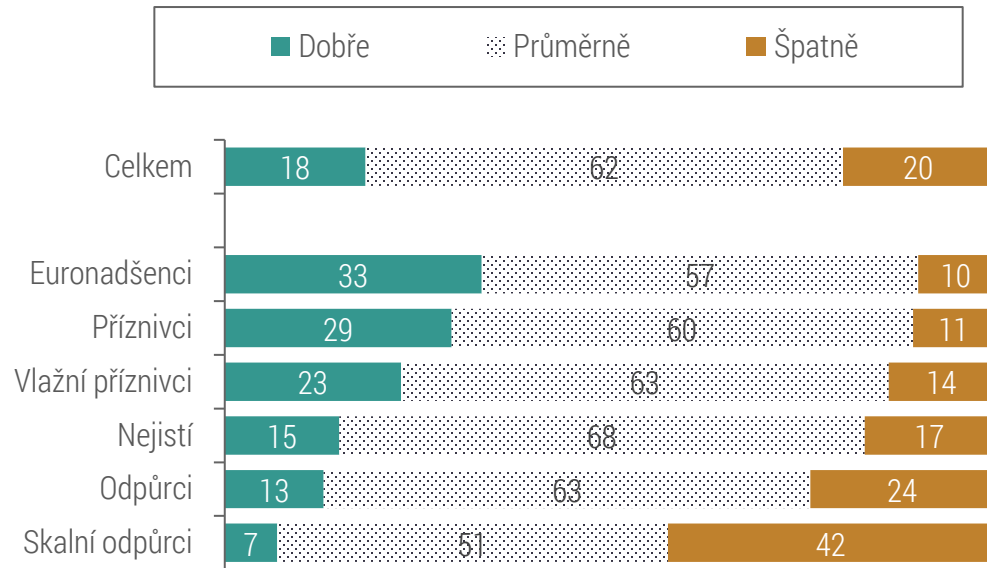

Rozdíly podle velikosti místa bydliště

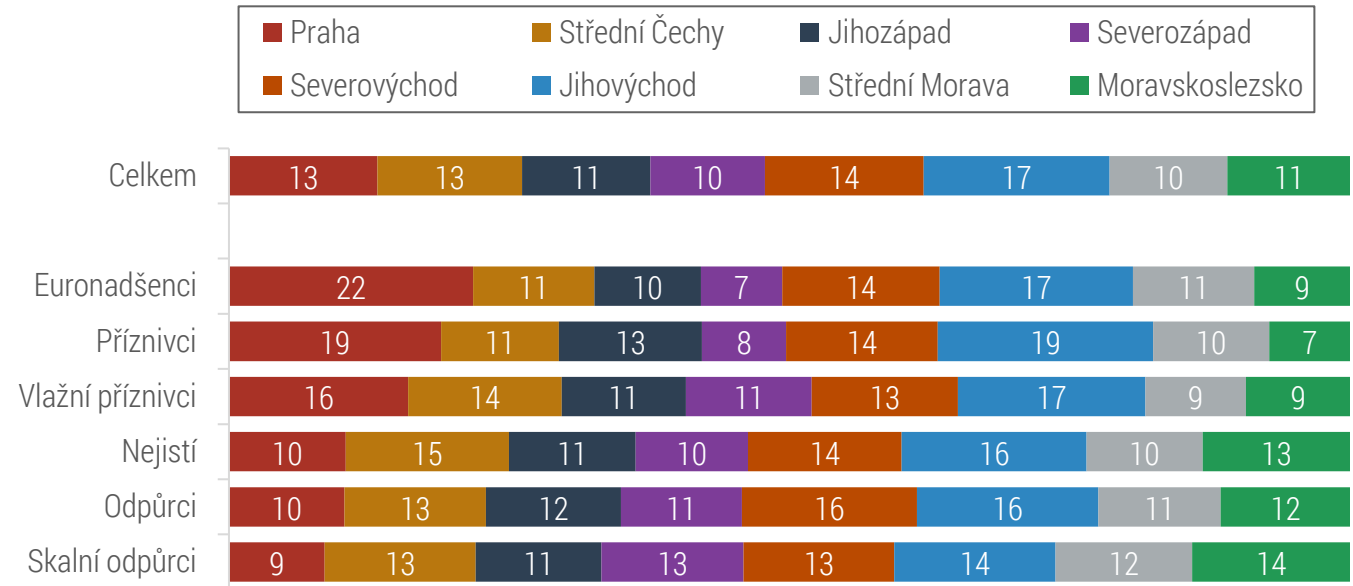

Demografický profil segmentů – materiální zajištění a region

Rozdíly podle úrovně materiálního zajištění

Rozdíly podle regionu (NUTS 2)

Volební a další klíčové charakteristiky segmentů podle vztahu k EU

	Podíl v populaci	Počet obyvatel	Podíl mezi voliči do Sněmovny (2021)	Počet voličů (65 %)	Podíl mezi voliči do EP (2019)	Počet voličů (29 %)	Celková spokojenost se členstvím ČR v EU	V případném referendu o vystoupení z EU by hlasovali pro setrvání	V ČR lze svobodně vyjadřovat názory bez obav z postihu	Převažuje uspokojení nad vývojem po roce 1989
Celkem		8 670 000		5 635 000		2 515 000	45 %	58 %	49 %	14 %
Euronadšenci	9 %	815 000	13 %	755 000	21 %	530 000	▲ 98 %	▲ 100 %	▲ 91 %	▲ 51 %
Příznivci	11 %	940 000	13 %	755 000	16 %	397 000	▲ 99 %	▲ 99 %	▲ 87 %	▲ 32 %
Vlažní příznivci	21 %	1 820 000	22 %	1 220 000	17 %	420 000	▲ 87 %	▲ 97 %	▲ 66 %	■ 16 %
Nejistí	21 %	1 815 000	20 %	1 120 000	18 %	442 000	▼ 30 %	▲ 70 %	■ 45 %	▼ 7 %
Odpůrci	24 %	2 100 000	22 %	1 225 000	20 %	500 000	▼ 1 %	▼ 8 %	▼ 26 %	▼ 4 %
Skalní odpůrci	14 %	1 180 000	10 %	560 000	9 %	226 000	▼ 0 %	▼ 9 %	▼ 10 %	▼ 0 %

1.4 Profily segmentů

Euronadšenci (9 %)

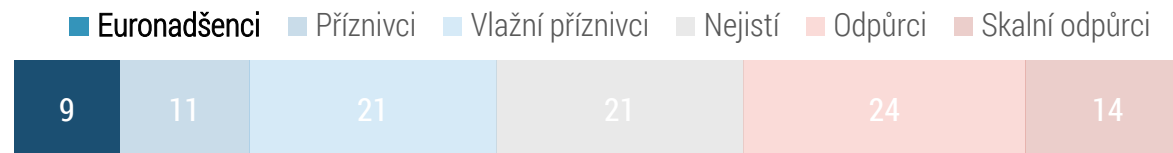
Euronadšenci jsou skupina často až nekriticky nakloněná Evropské unii. Přirozeně si přejí, aby Česko z EU nevystupovalo, naopak by byli pro posílení jejích pravomocí vůči členským státům.

I v mínění o současném stavu politiky si udržují spíše optimismus. Zvládají si držet přehled jak o domácí, tak i o zahraniční politice. Jsou nadprůměrně informovaní o EU a jsou hrdí na své evropanství.

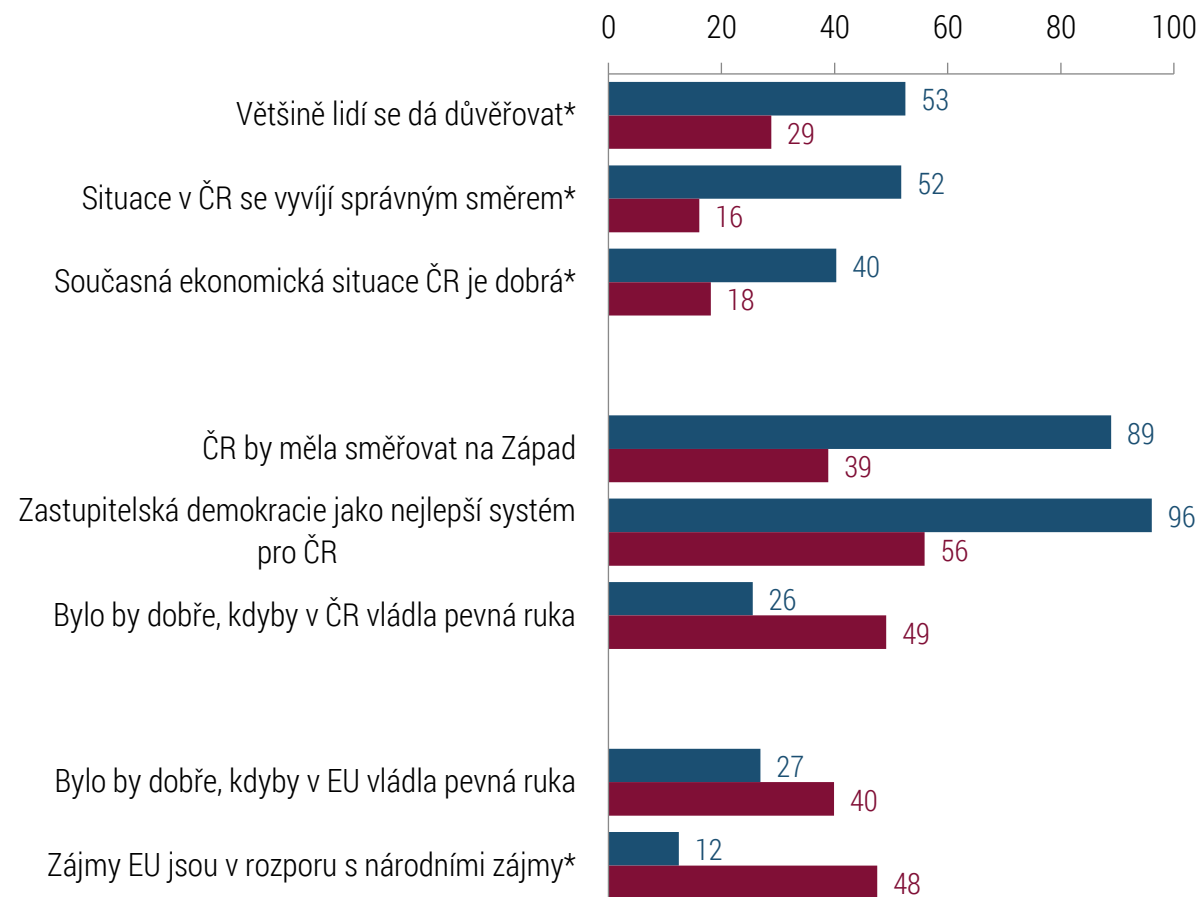
Podle jejich názoru by měla mít Evropská unie posílené pravomoci a možnosti. Vnímají ji jako cestu k prosazení se ve světě – samotnému Česku tolik nevěří, protože je podle nich příliš malým hráčem.

O něco málo častěji je skupina tvořena **muži**, jde častěji o **mladší ročníky**, do 44 let. Euronadšenci jsou **majetnější** a je mezi nimi největší podíl **vysokoškolsky vzdělaných**. Kvůli nižšímu obecnému věku je mezi nimi **nejvyšší podíl studentů**. Nejčastěji žijí **single** nebo **v páru**. Pracují nejvíce v **odborných pozicích**. Žijí nejvíce **ve velkých městech**.

Všeobecné postoje

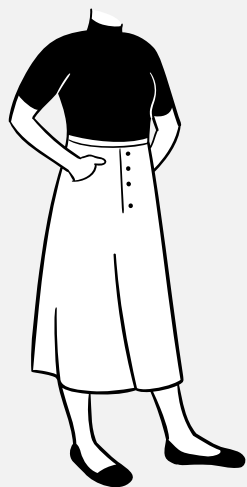

Příznivci (11 %)

Jde o lidi, kteří jsou Evropské unii nakloněni, mají ale k jejímu fungování jisté výhrady. Na rozdíl od Euronadšenců jsou také roztržitější v názoru, čím přesně by se měla Unie zabývat, a čím už ne. Nicméně pro její alespoň drobné reformy je většina z nich.

Jinak mají k EU stabilní, pozitivní postoj. Slaběji ale oceňují přínosy, které členství přináší. Menší důvěru také mají k domácím institucím a politikům, i když se stále jedná o obecně vysokou podporu.

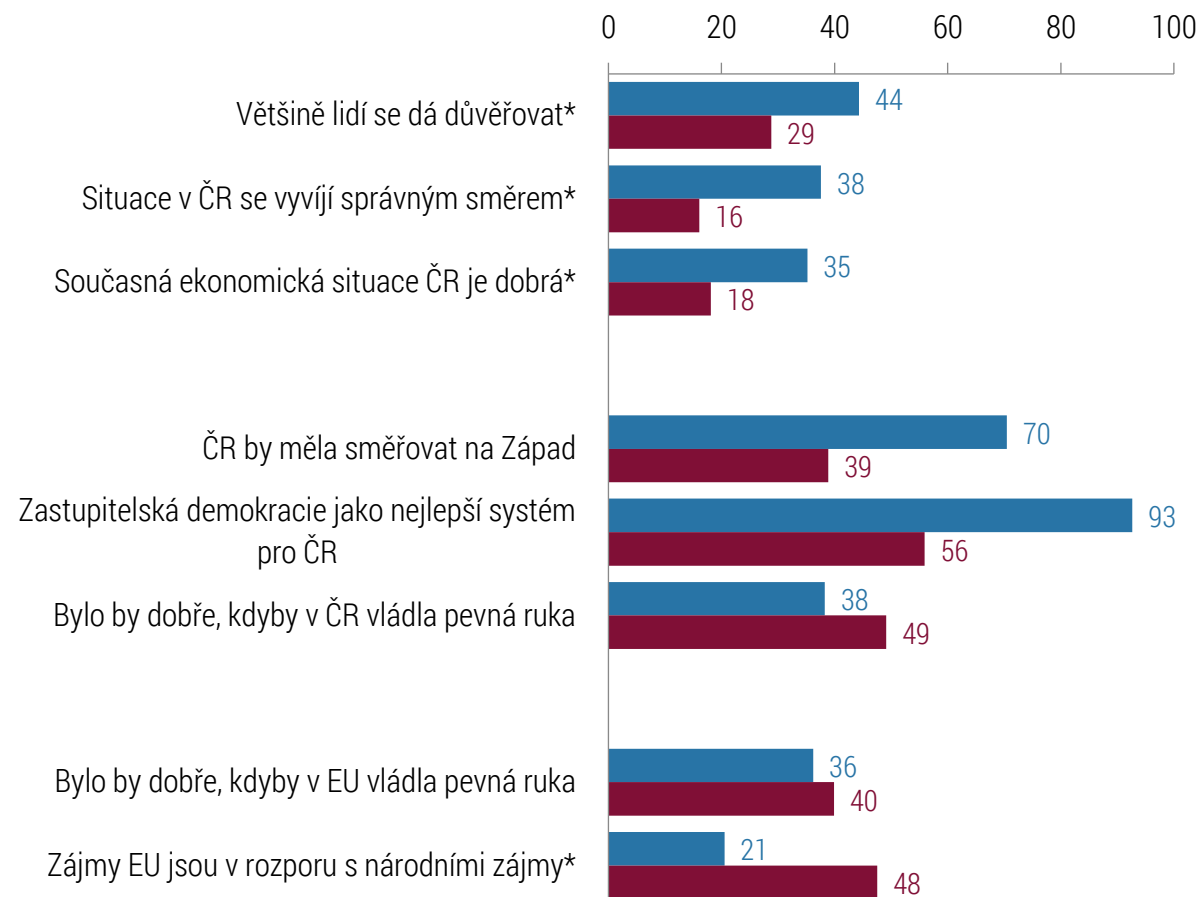
Svá očekávání do značné míry sdílejí s Euronadšenci, nejsou ale tak silná, protože se méně domnívají, že je EU dokáže naplnit.

Celkově se jedná spíše o **mladší ročníky**, zejména o lidi mezi 18–29 lety. V současné době je **nestíhají finanční problémy**, je mezi nimi nejvíce zástupců **střední příjmové vrstvy**. Vzdělání mají nejčastěji **středoškolské s maturitou** nebo **vysokoškolské**, je mezi nimi nadprůměrný podíl **studentů**. Většina z nich pracuje v **odborných pozicích**.

Všeobecné postoje

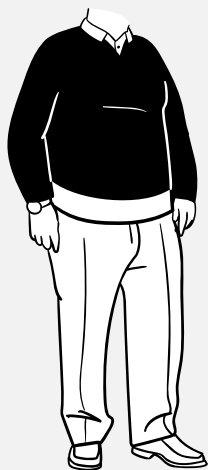

Vlažní příznivci (21 %)

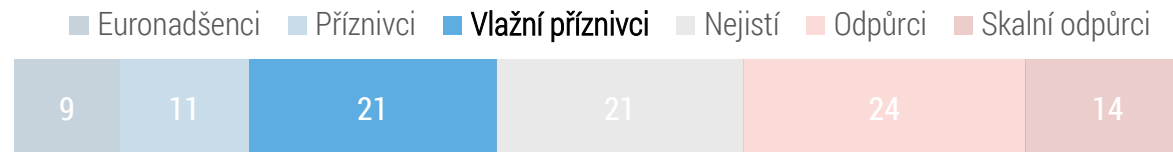
K Evropské unii mají sympatie, je to ovšem primárně pasivní pocit, konkrétní představy jim často chybí. O fungování EU a principech spolupráce toho moc neví. I proto je jejich vztah k EU vlažnější.

Vztah k EU je tedy kladný, ale založený na nejasných pocitech. Vystoupit z ní nechtějí, ale názor už nemají tak pevný.

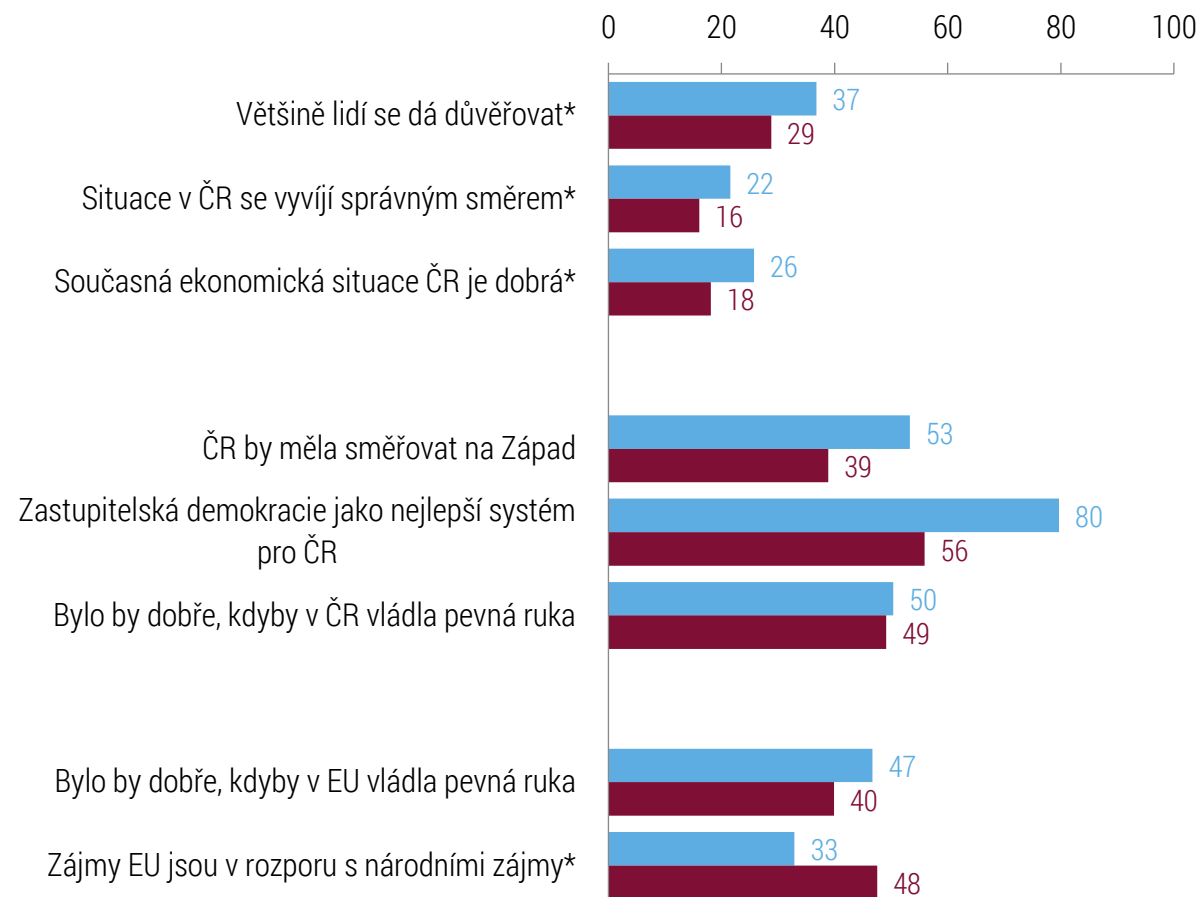
Mají tedy sympatie, ale pro případnou mobilizaci je potřeba v nich vzbudit zájem a dát jim dostatečnou motivaci k tomu, aby se aktivovali.

Věkově je skupina tvořena nejčastěji lidmi mezi **30–59 lety**. Skupinu tvoří primárně lidé ze **střední a nižší střední vrstvy**. Vzdělání dominuje nejvíce **středoškolské s maturitou** a **vysokoškolské**. Zatím tito lidé **nemají finanční problémy**, považují se za **solidně zajištěné**. Nejčastěji pracují jako **zaměstnanci**, ať už **odborní či nikoliv**.

Všeobecné postoje

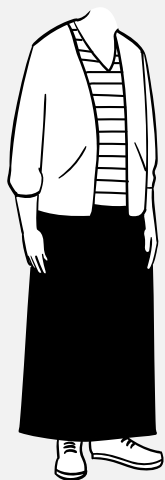

Nejistí (21 %)

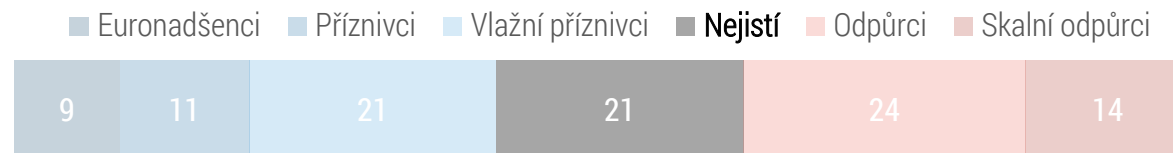
Skupinu Nejistých můžeme označit za pomyslný jazýček na vahách uvažování o Evropské unii – nejedná se o odpůrce, ale také nejsou EU nakloněni.

O dění v Unii se nezajímají. Ve svém životě si přejí hlavně stabilitu a zajištění jistot, bezpečnosti. Jde o skupinu, které se již obecně výrazněji dotýkají typicky ekonomické krize.

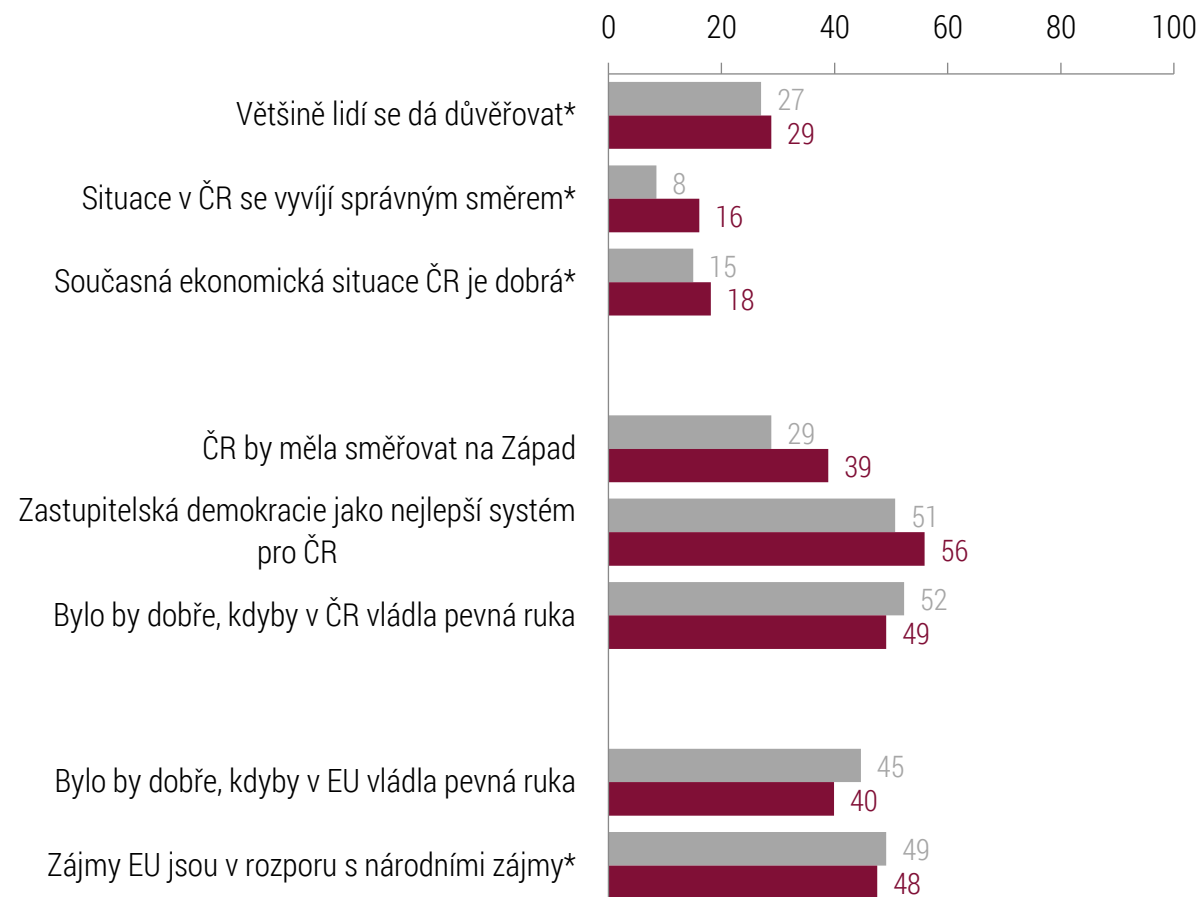
I když nečekají, že EU jejich problémy vyřeší, nezavrhují ji. V případě konání referenda o vystoupení by většina, byť vlažně, hlasovala spíše pro setrvání.

Skupinu tvoří častěji **ženy**, většina je **starší 45 let**. Vzdělání mají nejčastěji **vyučení bez maturity**, popřípadě **střední školu s maturitou**. Nejistí už začínají pociťovat dopady finanční krize, hlásí **problémy s vycházením v rámci rozpočtu**. Jsou spíše **průměrně zajištění** a po sérii krizí jim už dochází rezervy. Pokud jsou ekonomicky aktivní, pracují nejčastěji v **dělnických profesích**.

Všeobecné postoje

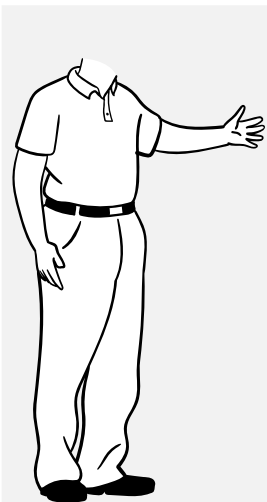

Odpůrci (24 %)

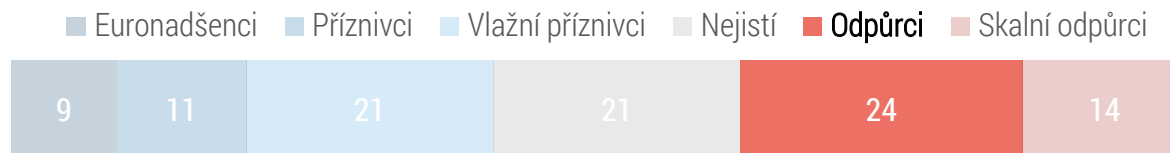
Skupina Odpůrců je naladěná negativně nejen vůči Evropské unii, ale také proti domácí politice a vládě. Skupinu tvoří občané často zklamaní polistopadovým vývojem i současnou politickou situací.

Jsou náchylnější k horšímu zvládnání krizí, v současné době už začíná mít významná část z nich finanční problémy, které nezvládají řešit.

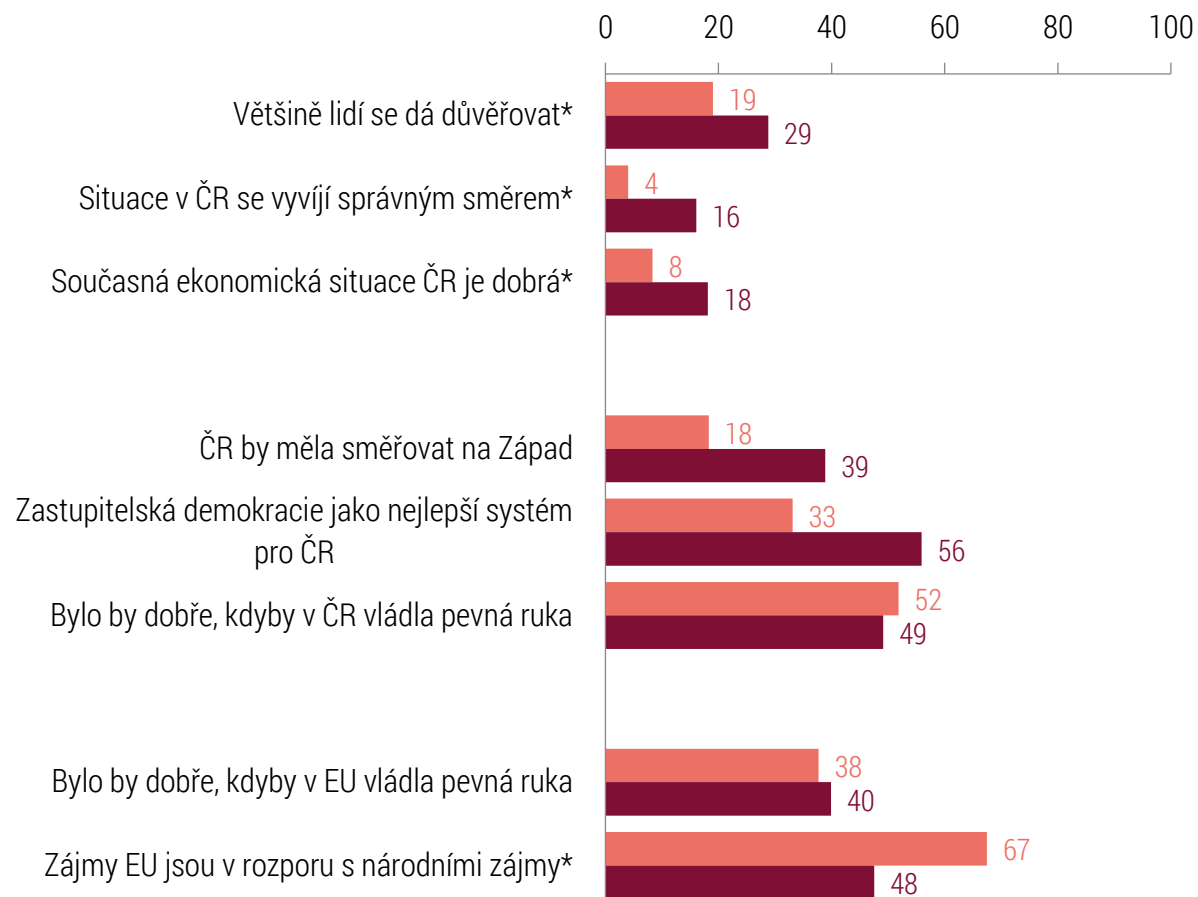
Typická je pro tuto skupinu dlouhodobá, i když ne vždy konkrétní nespokojenost se systémem. Nižší kapitál (sociální, ekonomický) nedovoluje Odpůrcům užívat nadstavbové výhody, které jim Unie může nabídnout. To se recipročně promítá také do vztahu k ní.

Věkově se jedná mírně častěji o **starší ročníky**. Sami se nejvíce označují za **průměrně nebo špatně zajištěné**. Vzdělání mají častěji **základní nebo středoškolské bez maturity**. Pracují na **dělnických pozicích**, popřípadě jsou již v **důchodu**. Významně častěji žijí na **vesnicích a menších městech**. K účasti je vybudila volba prezidenta, v ostatních volbách mají značně podprůměrnou účast.

Všeobecné postoje

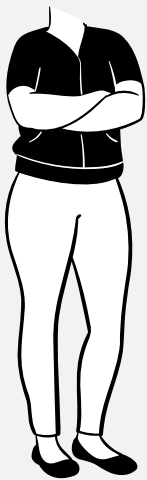

Skalní odpůrci (14 %)

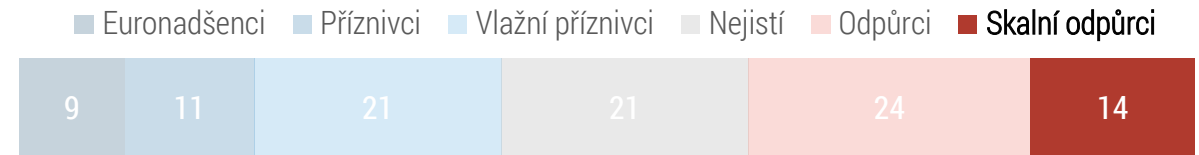
Skalní odpůrci Evropské unie jsou ve svém přesvědčení utvrzení. Tvoří aktivní jádro odporu proti EU a jsou skupinou, která je (na ose odpůrců Unie) nejvíce mobilizovatelná směrem k akci.

Také to je část obyvatelstva, která je nejvíce zatížená materiálními problémy, a to dlouhodobě. Jsou zklamaní z vývoje země v minulosti a také nemají naději, že budoucnost přinese něco dobrého.

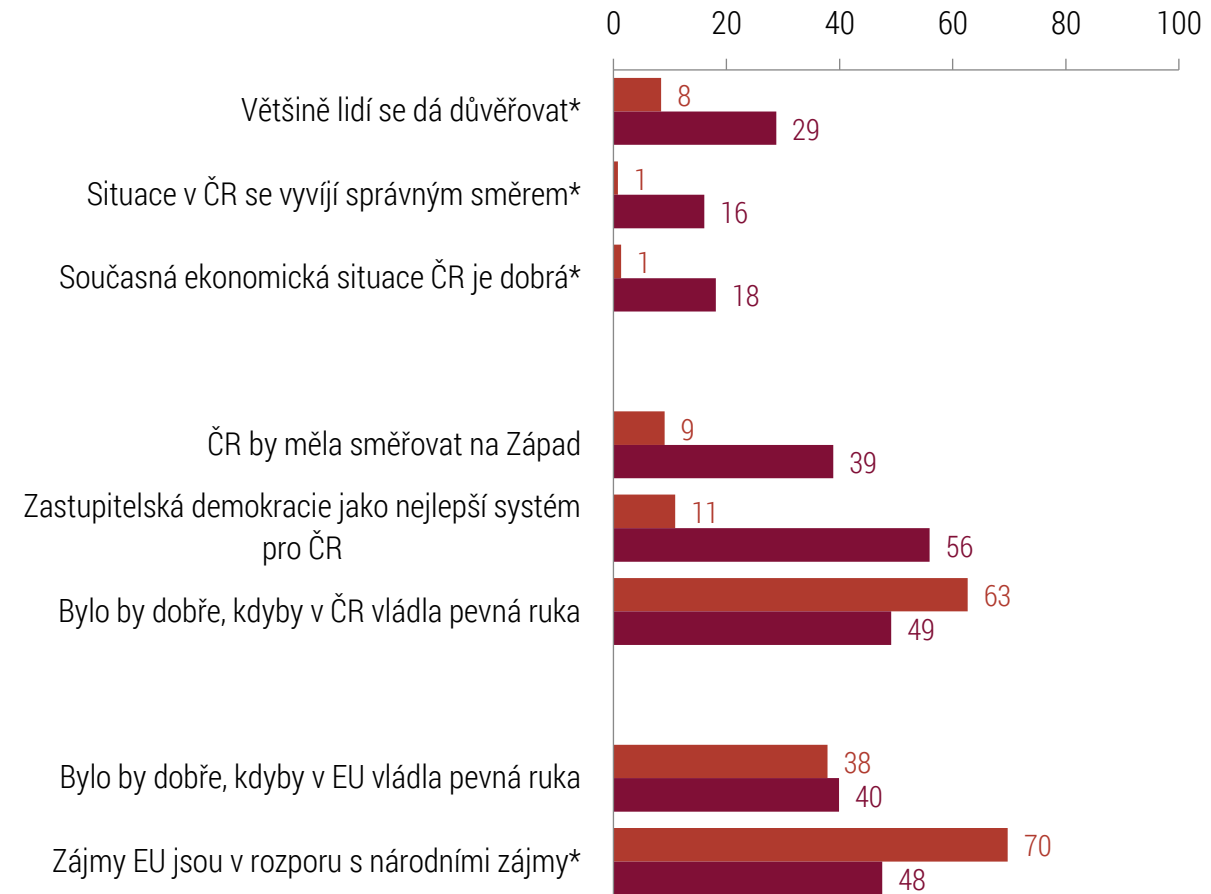
Nemají moc relevantních informací jak o EU, tak o dění v České republice. Sami od sebe nevyhledávají cesty, jak se k nim dostat.

Je mezi nimi jen málo mladých, nejčastěji jsou **starší 45 let**. Zdaleka nejčastěji jsou vzděláním **vyučení**. Jedná se o lidi **špatně materiálně zajištěné**, je mezi nimi také velký podíl těch, kteří se sami označují **za chudé**. V této skupině velká část přiznává nebo očekává **finanční problémy** své domácnosti. Skupinu tvoří nejčastěji **zaměstnanci na dělnických pozicích a důchodci**. Často se jedná o **nevoliče**.

Všeobecné postoje

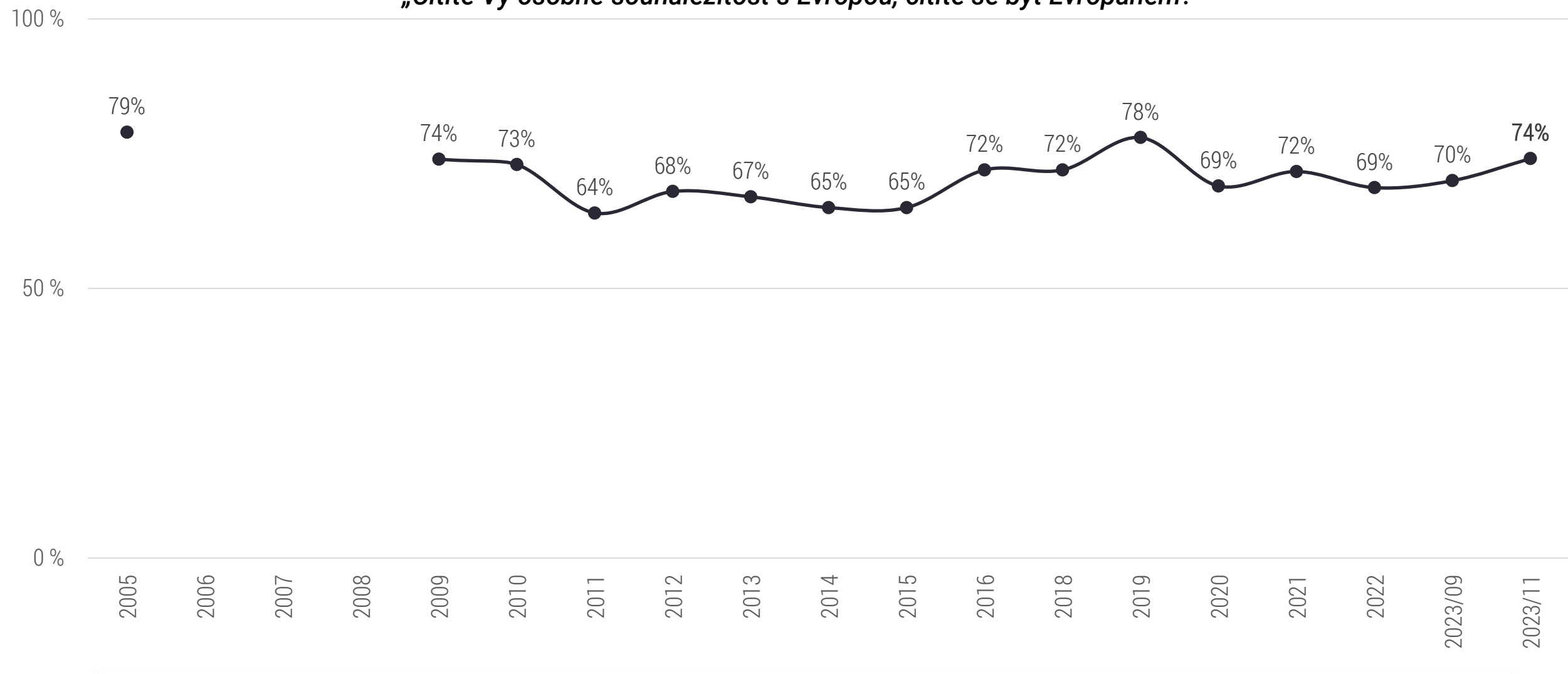

2. Přehled klíčových postojů

2.1 Pocit evropanství

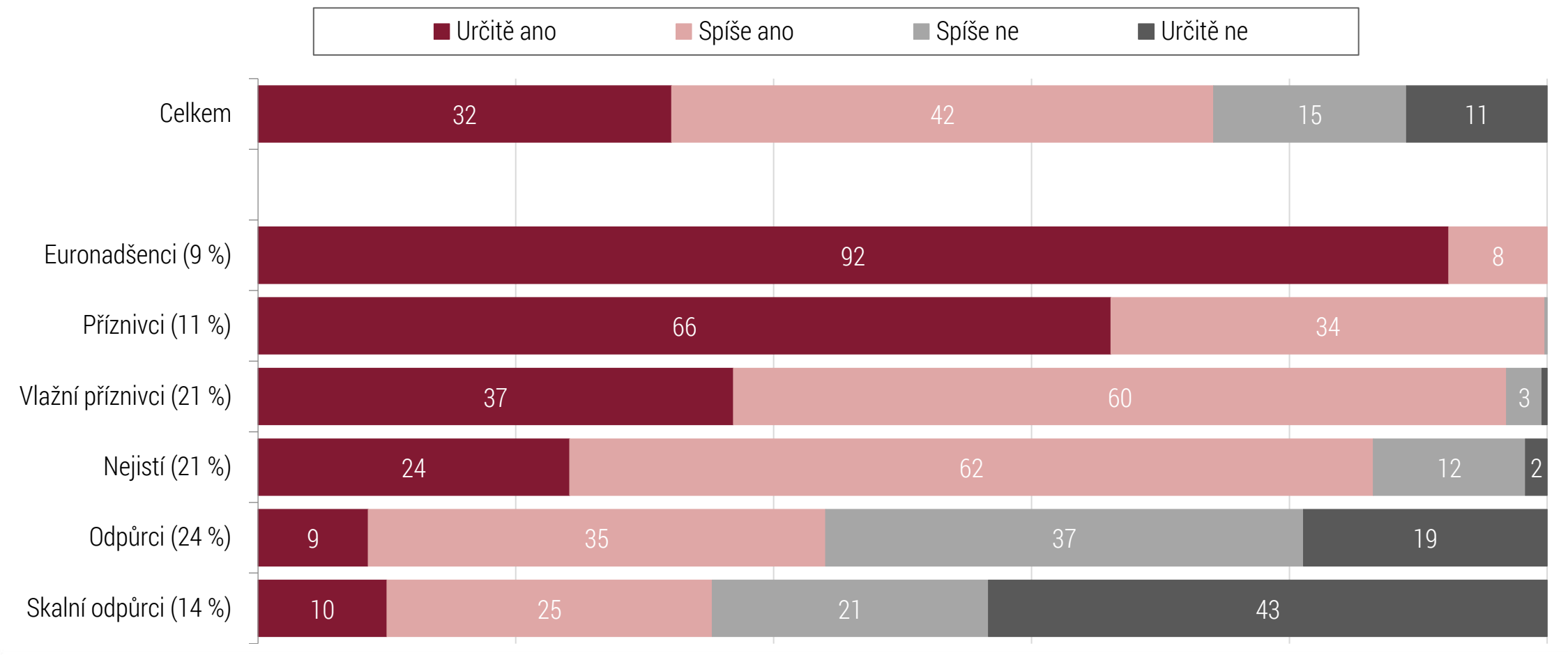
Pocit evropanství

„Cítíte Vy osobně sounáležitost s Evropou, cítíte se být Evropanem?“

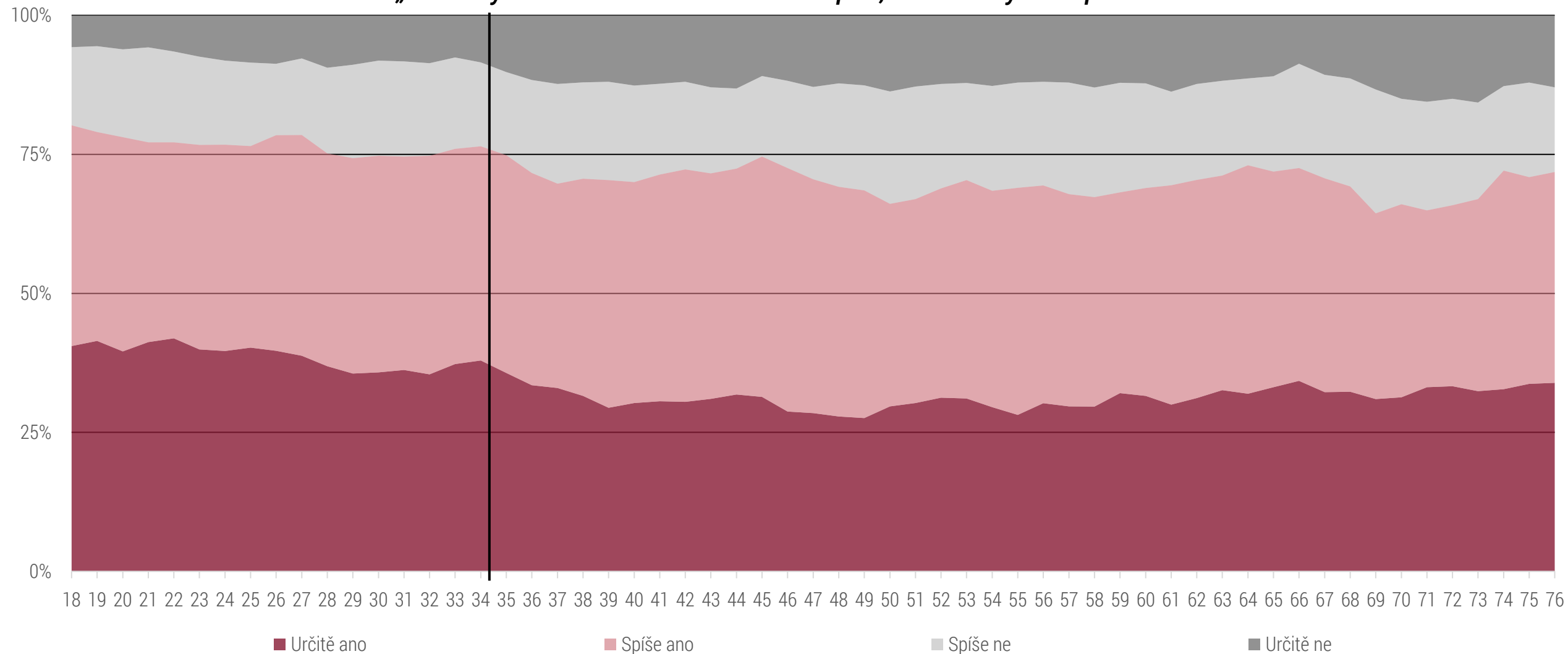
Pocit evropanství

„Cítíte Vy osobně sounáležitost s Evropou, cítíte se být Evropanem?“

Pocit evropanství podrobně podle věku

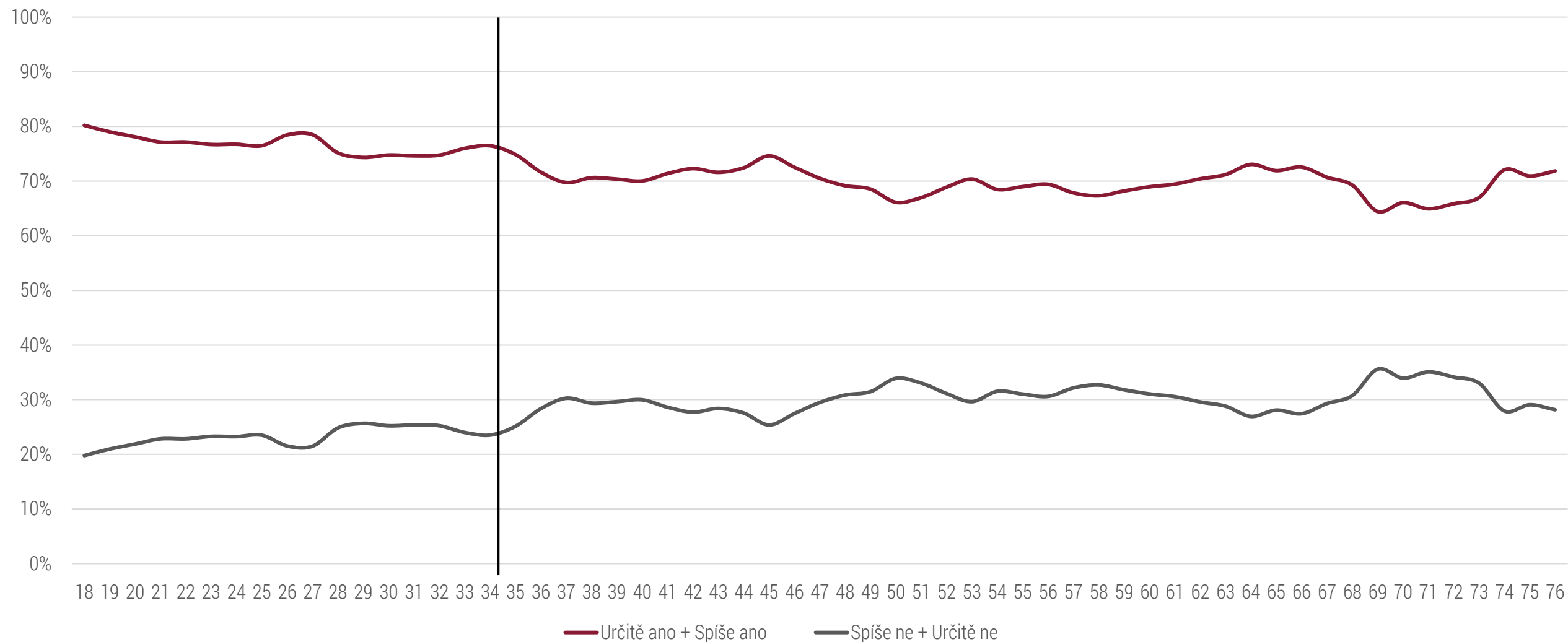
„Cítíte Vy osobně sounáležitost s Evropou, cítíte se být Evropanem?“

Pocit evropanství podrobně podle věku

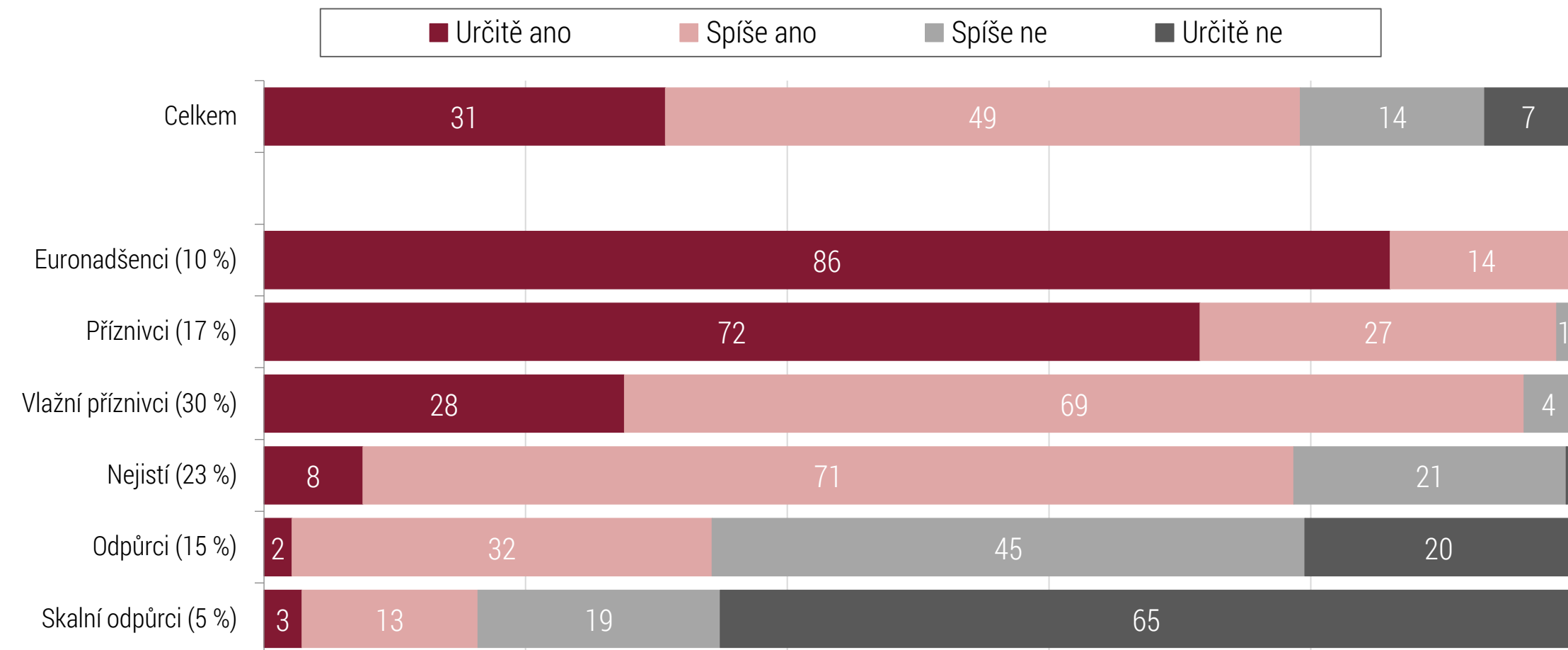
Sekundární
analýza

„Cítíte Vy osobně sounáležitost s Evropou, cítíte se být Evropanem?“

Pocit evropanství u mladých 18–29

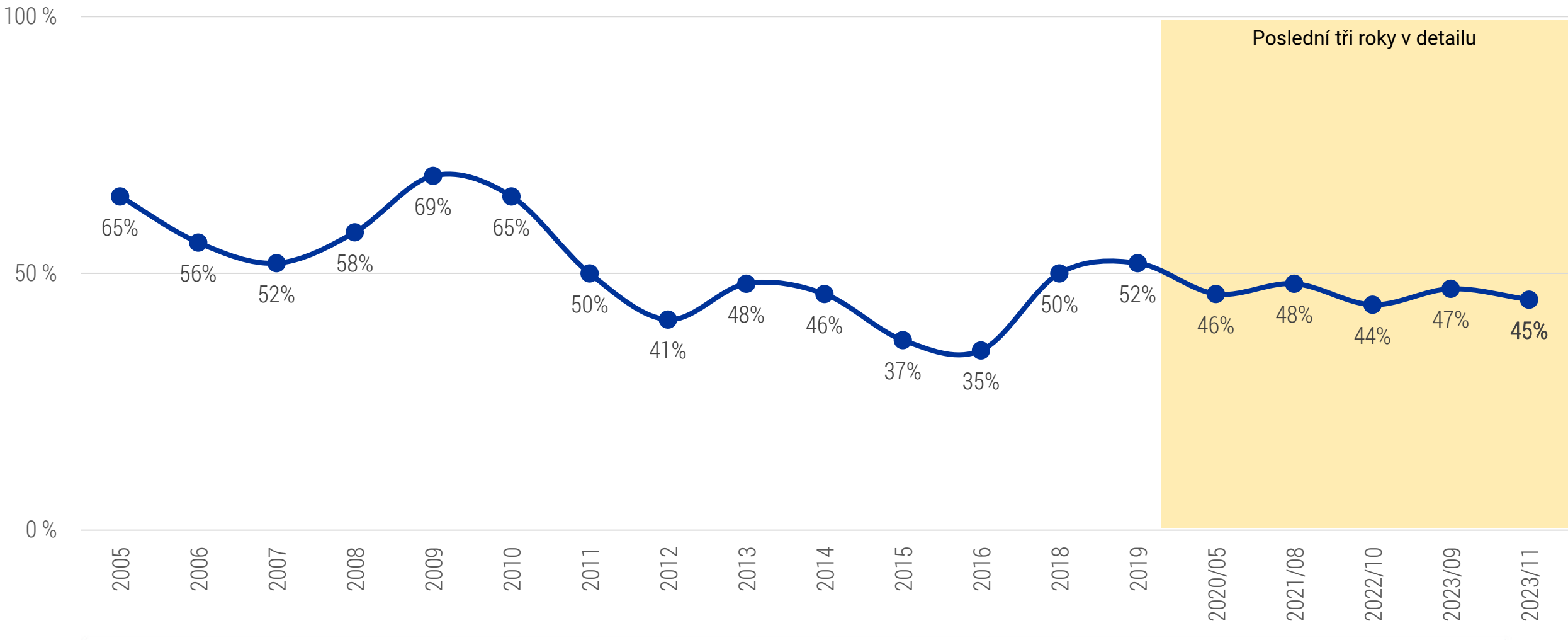
„Cítíte Vy osobně sounáležitost s Evropou, cítíte se být Evropanem?“

2.2 Spokojenost se členstvím v EU

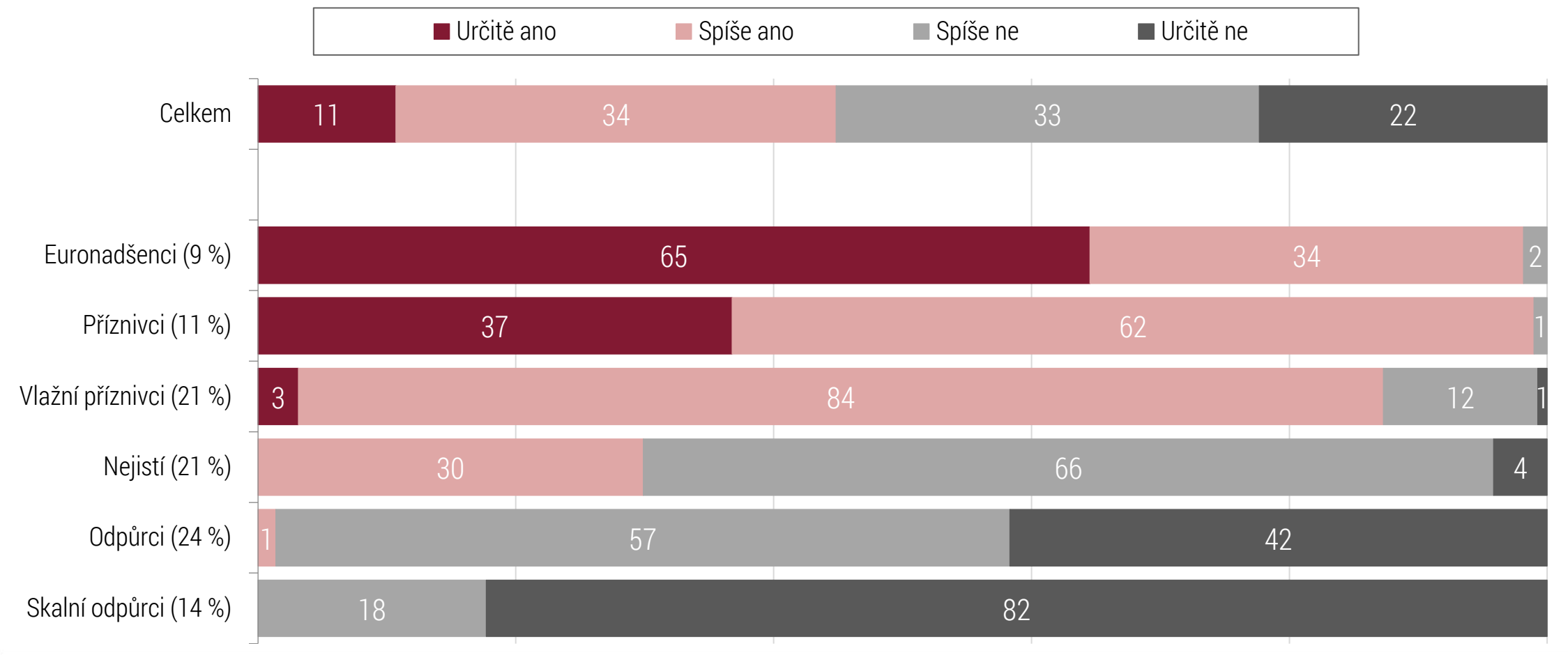
Spokojenost se členstvím v EU

„Jste Vy osobně celkově spokojen(a) s naším členstvím v Evropské unii?“

Spokojenost se členstvím v EU

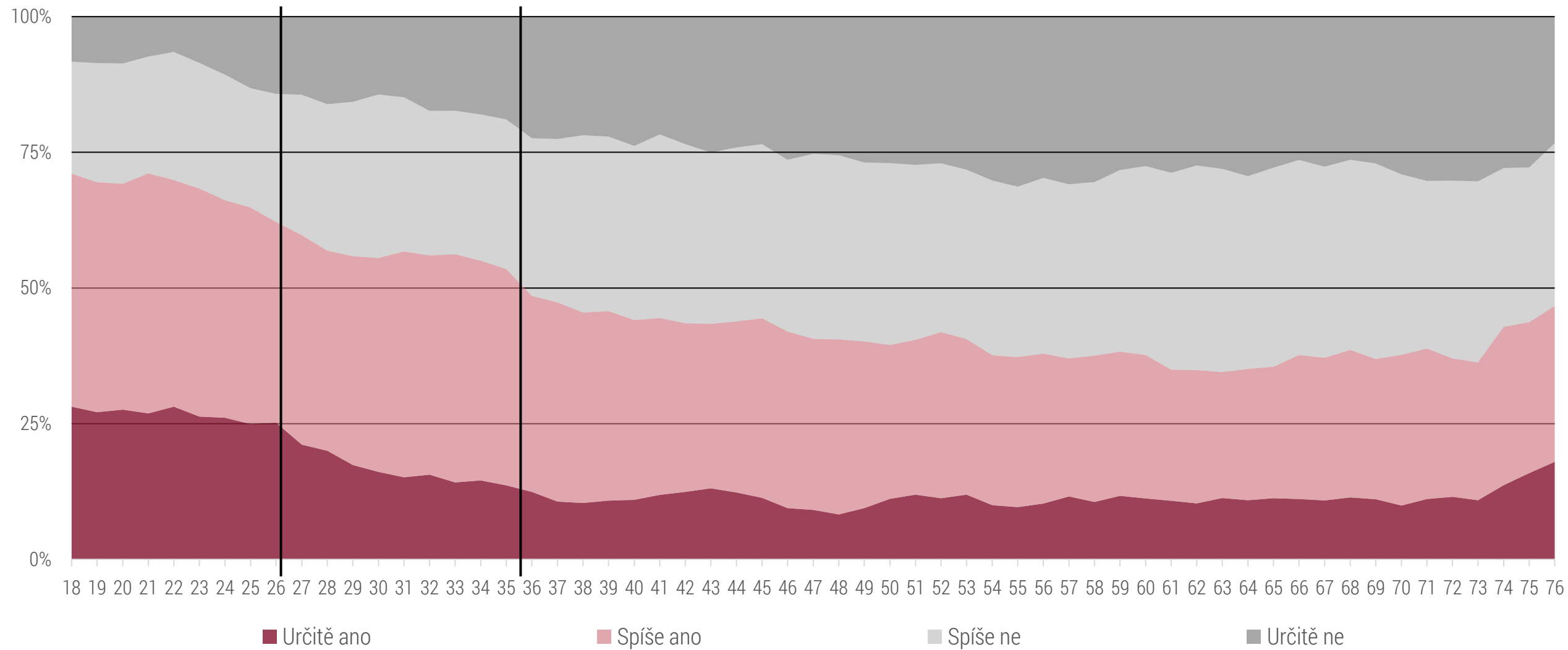
„Jste Vy osobně celkově spokojen(a) s naším členstvím v Evropské unii?“

Spokojenost se členstvím v EU podrobně podle věku

Sekundární
analýza

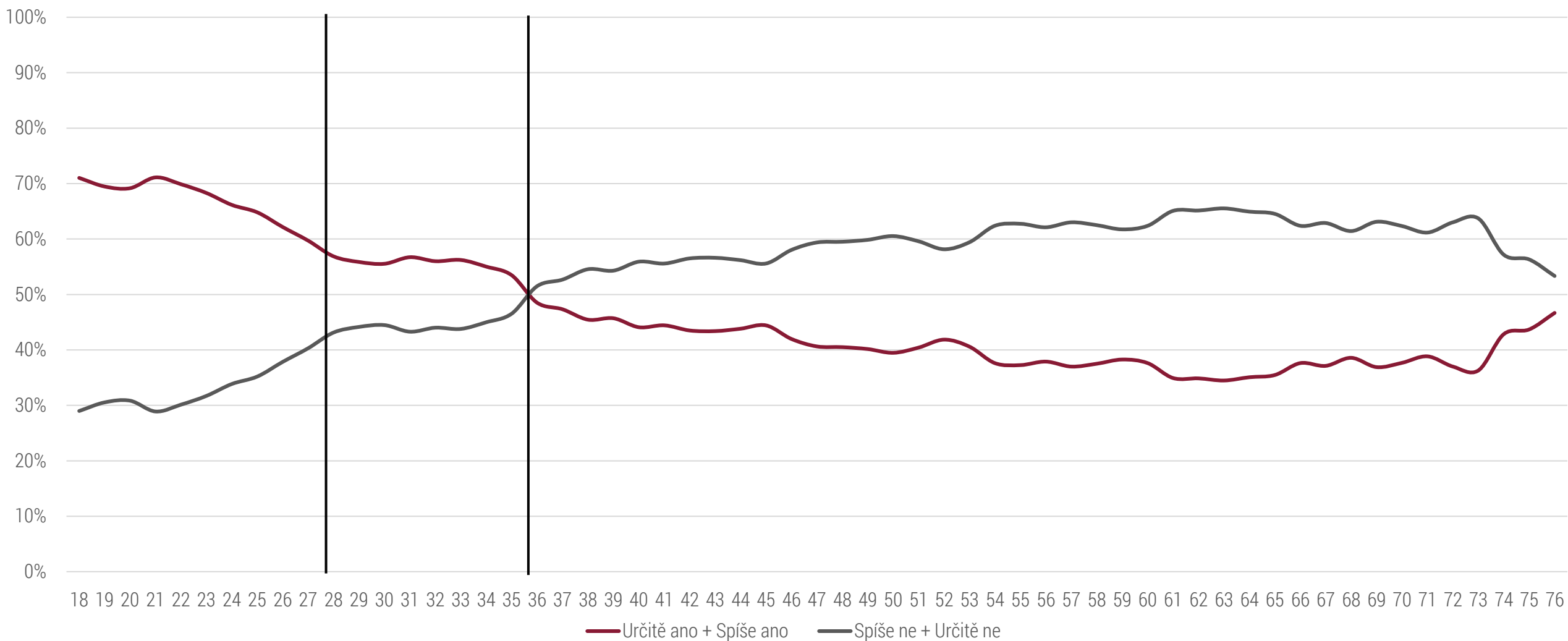
„Jste Vy osobně celkově spokojen(a) s naším členstvím v Evropské unii?“

Spokojenost se členstvím v EU podrobně podle věku

Sekundární
analýza

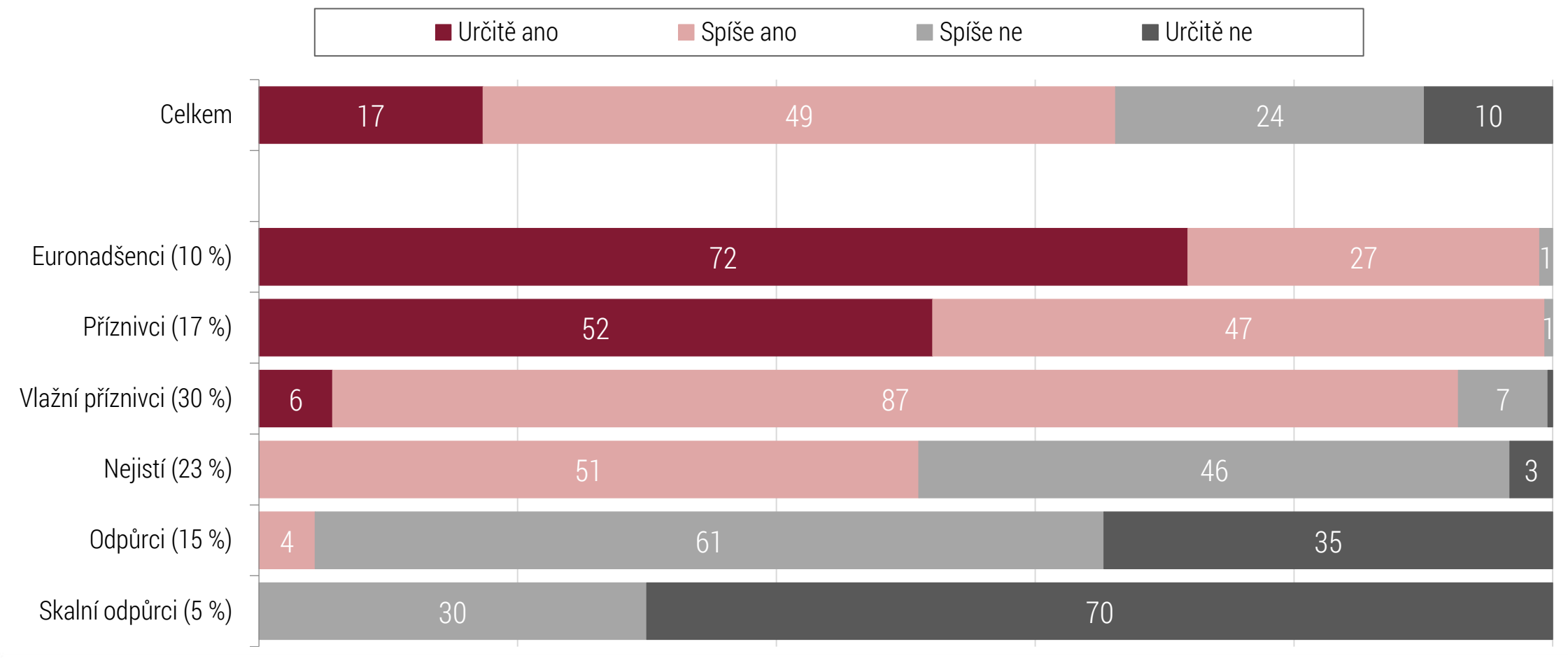
„Jste Vy osobně celkově spokojen(a) s naším členstvím v Evropské unii?“

Spokojenost se členstvím v EU u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

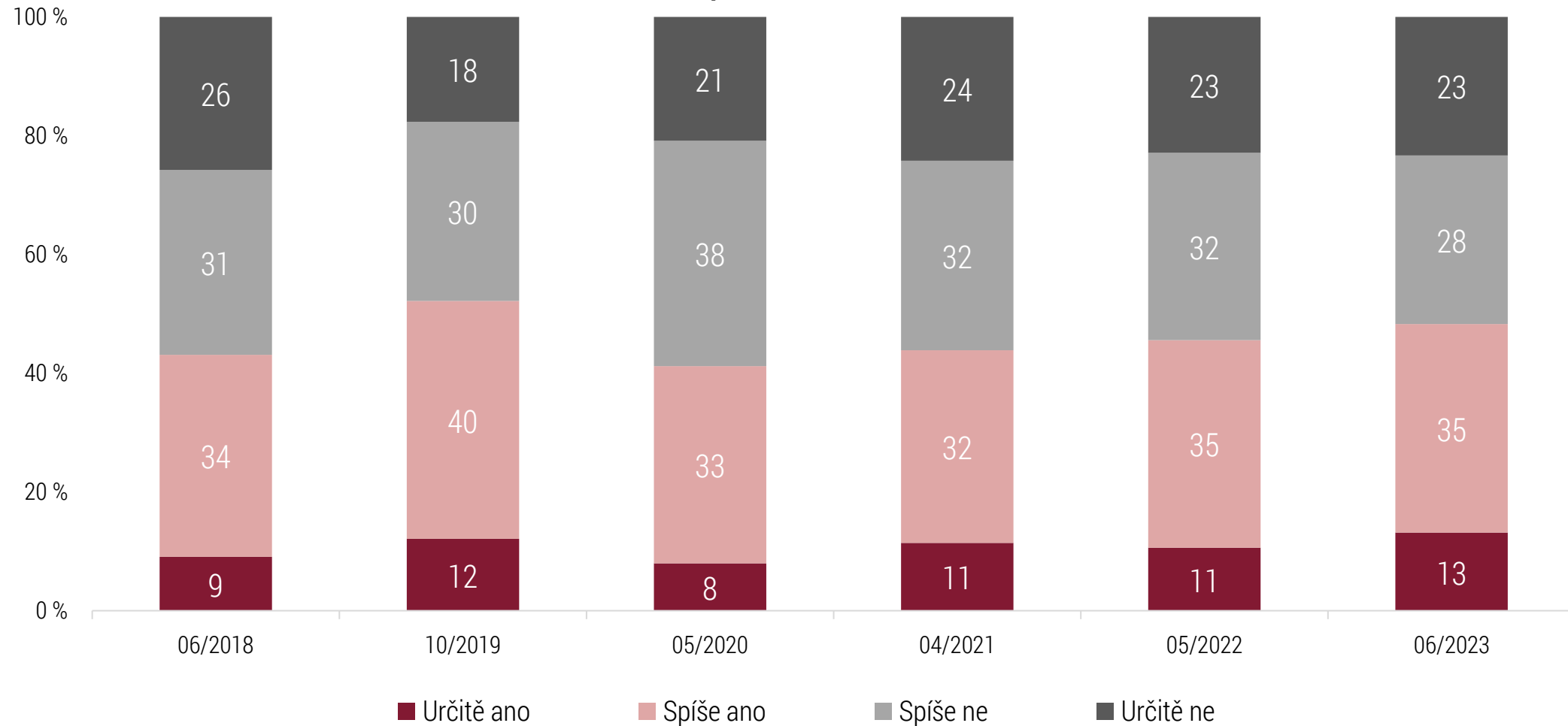
„Jste Vy osobně celkově spokojen(a) s naším členstvím v Evropské unii?“

2.3 Podpora evropské integrace

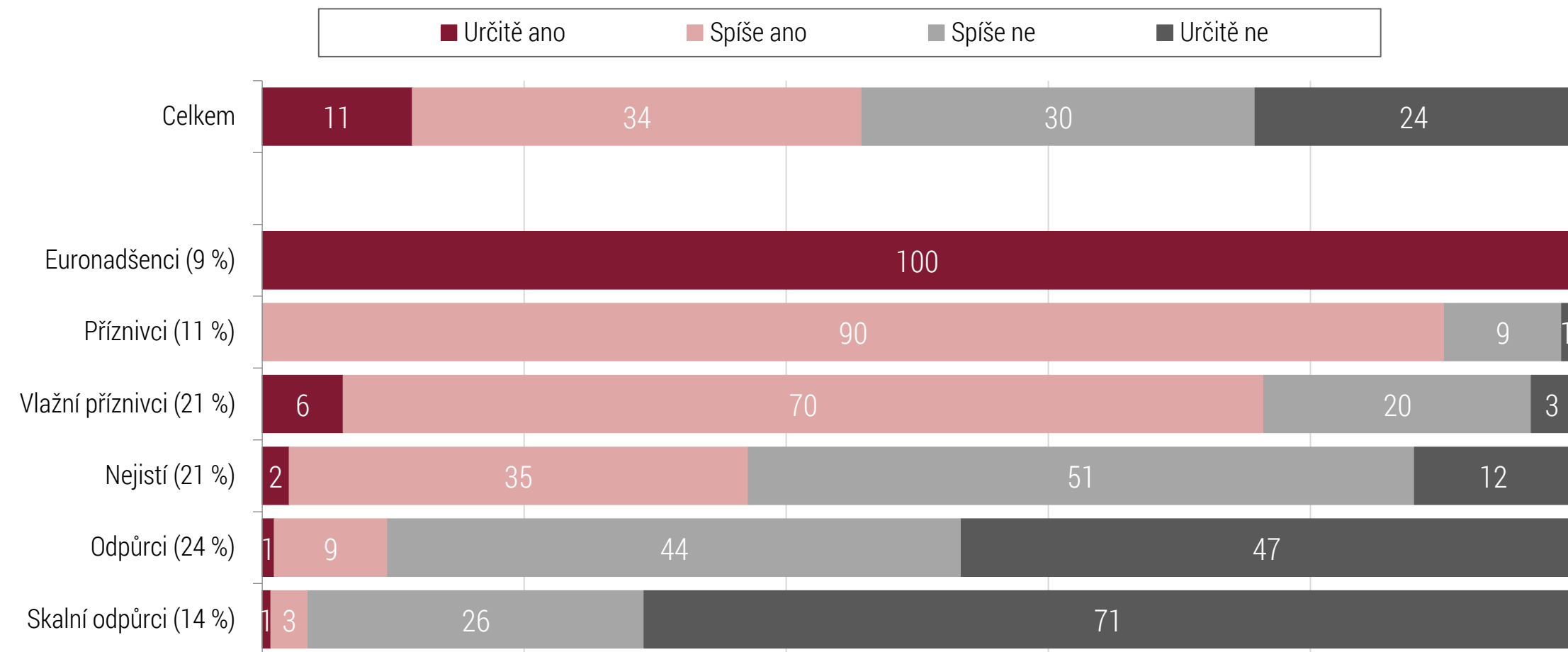
Podpora evropské integrace

„Řekl(a) byste o sobě, že jste jasným stoupencem evropské integrace a Evropské unie, i když nesouhlasíte s některými konkrétními opatřeními EU?“

Podpora evropské integrace*

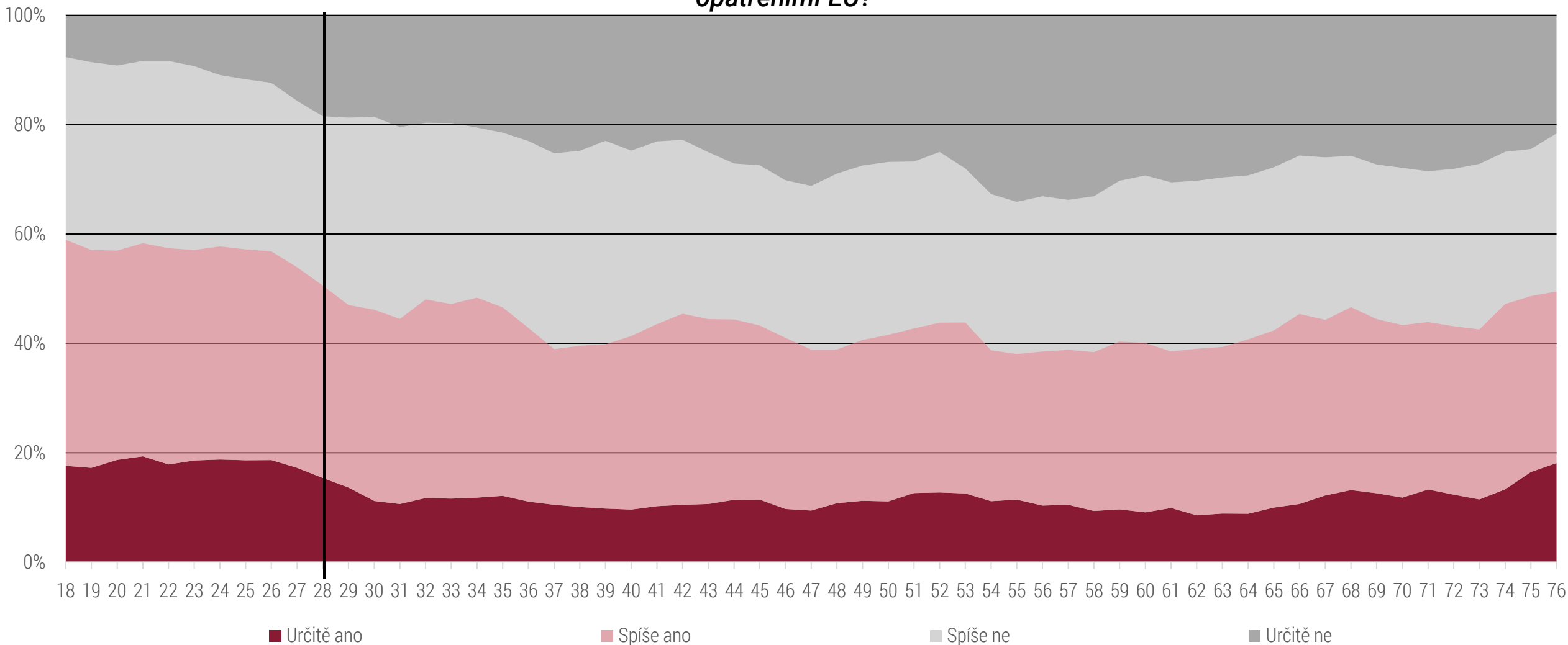
„Řekl(a) byste o sobě, že jste jasným stoupencem evropské integrace a Evropské unie, i když nesouhlasíte s některými konkrétními opatřeními EU?“

Podpora evropské integrace podrobně podle věku

Sekundární
analýza

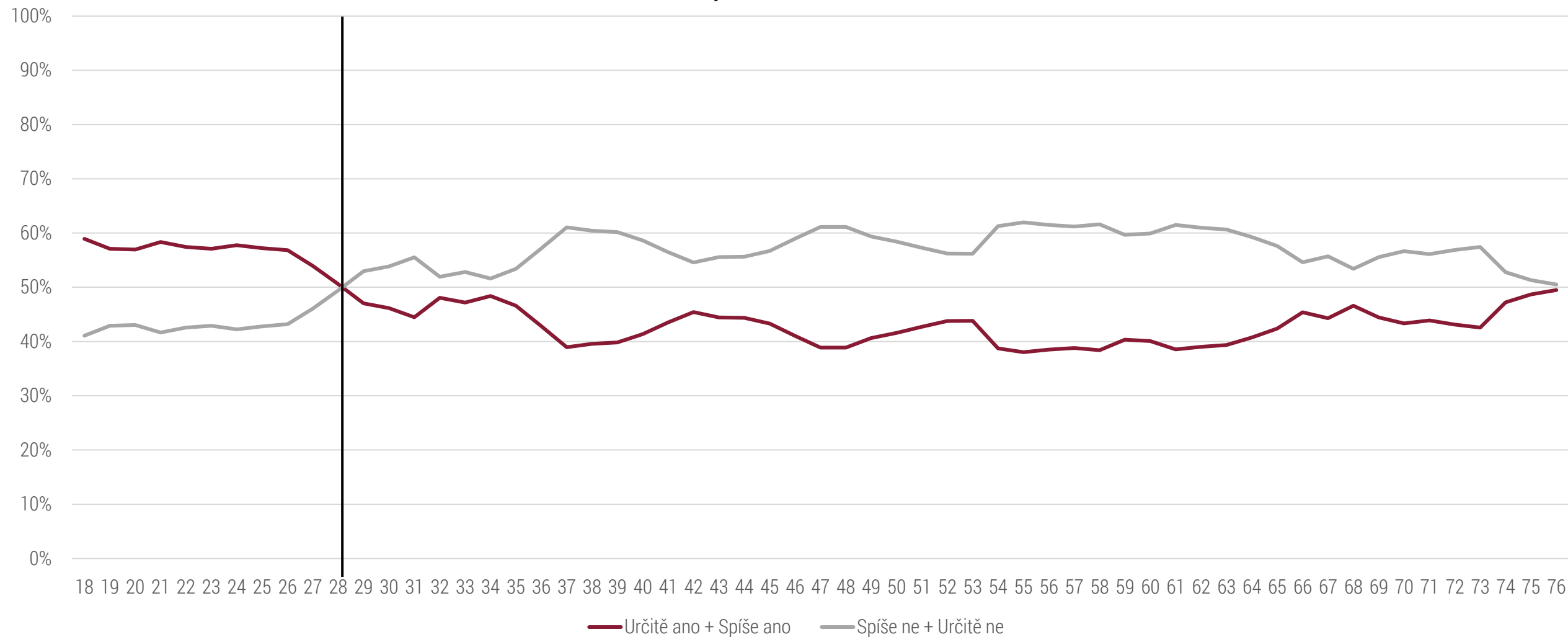
„Řekl(a) byste o sobě, že jste jasným stoupencem evropské integrace a Evropské unie, i když nesouhlasíte s některými konkrétními opatřeními EU?“

Podpora evropské integrace podrobně podle věku

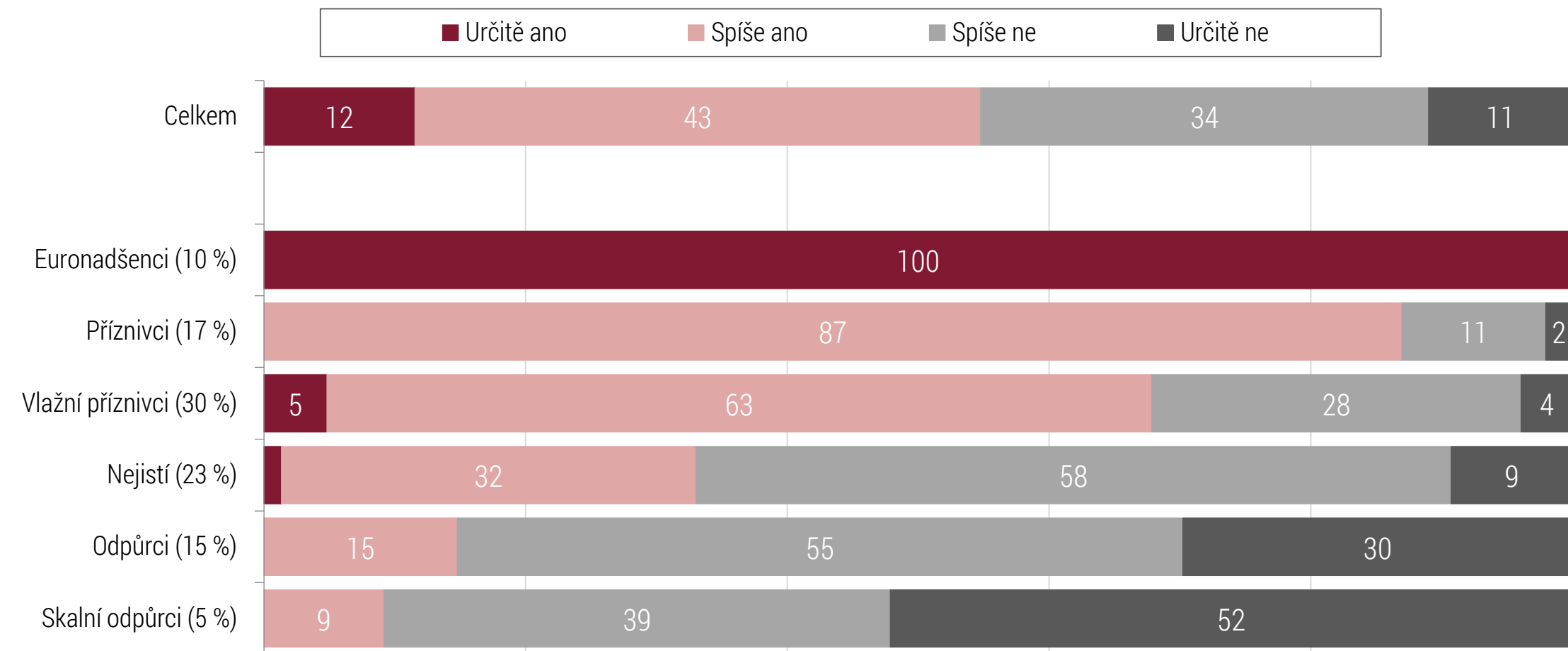
Sekundární
analýza

„Řekl(a) byste o sobě, že jste jasným stoupencem evropské integrace a Evropské unie, i když nesouhlasíte s některými konkrétními opatřeními EU?“

Podpora evropské integrace* u mladých 18–29

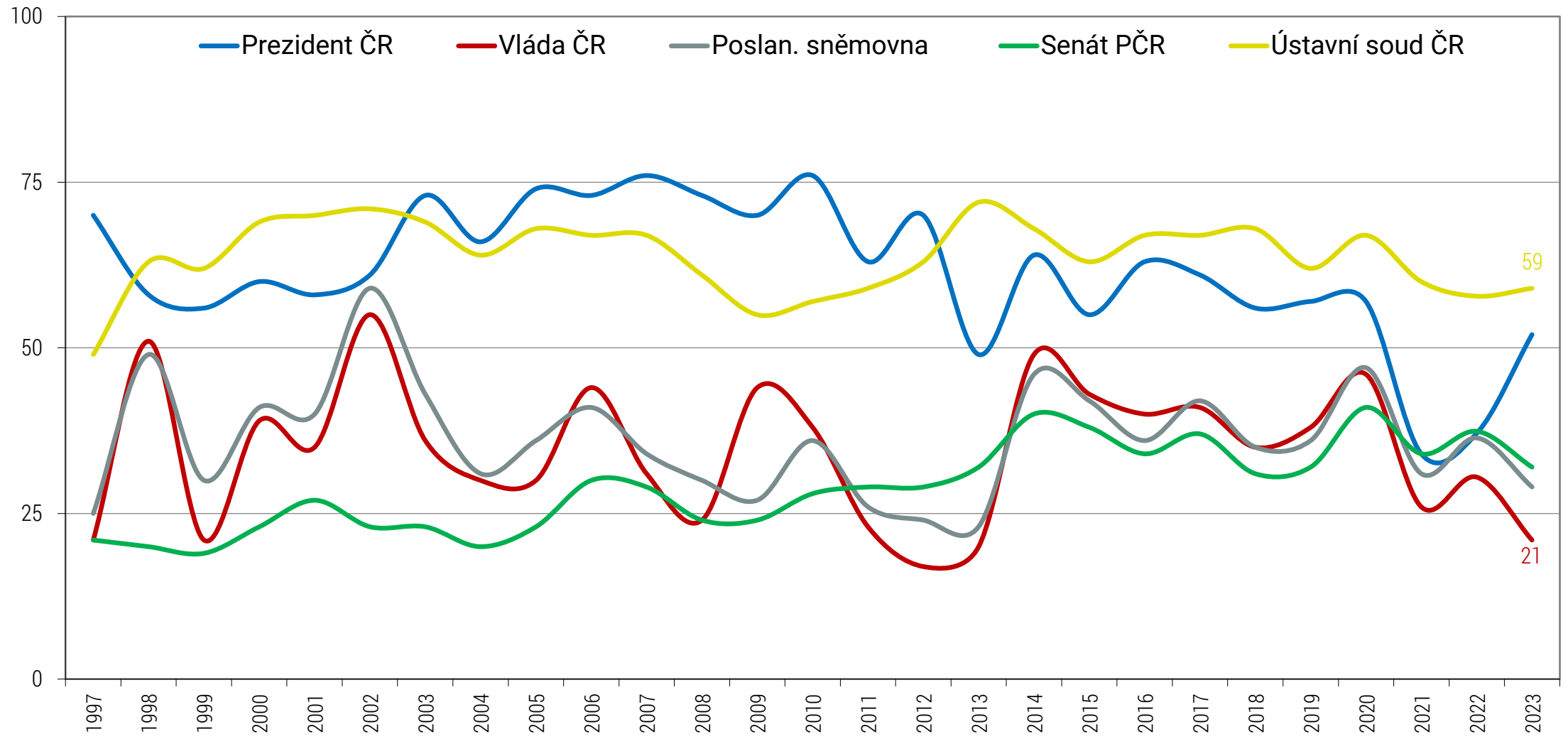
„Řekl(a) byste o sobě, že jste jasným stoupencem evropské integrace a Evropské unie, i když nesouhlasíte s některými konkrétními opatřeními EU?“

2.4 Důvěra v EU a další instituce

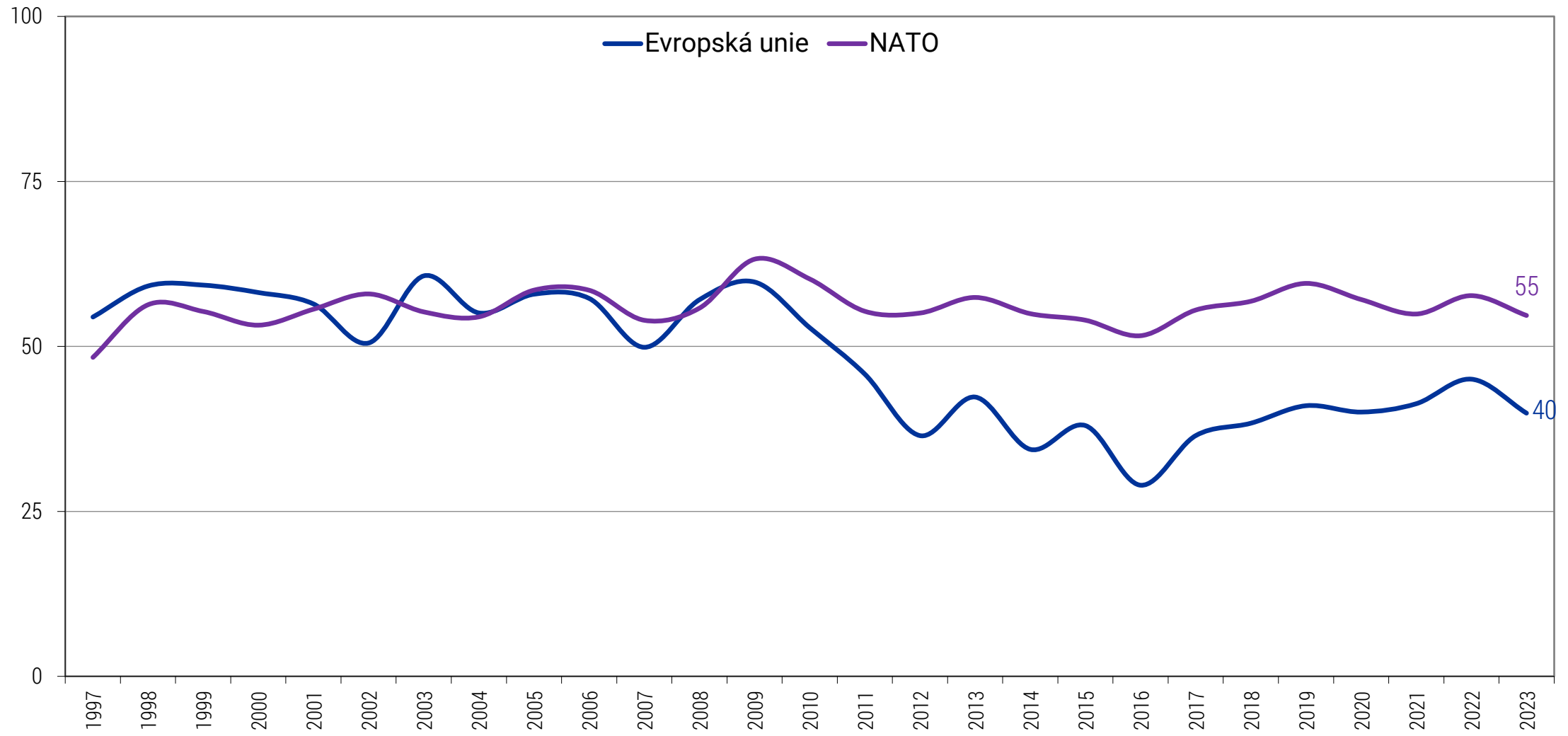
Důvěra ve vybrané domácí instituce

„Důvěřujete následujícím institucím?“

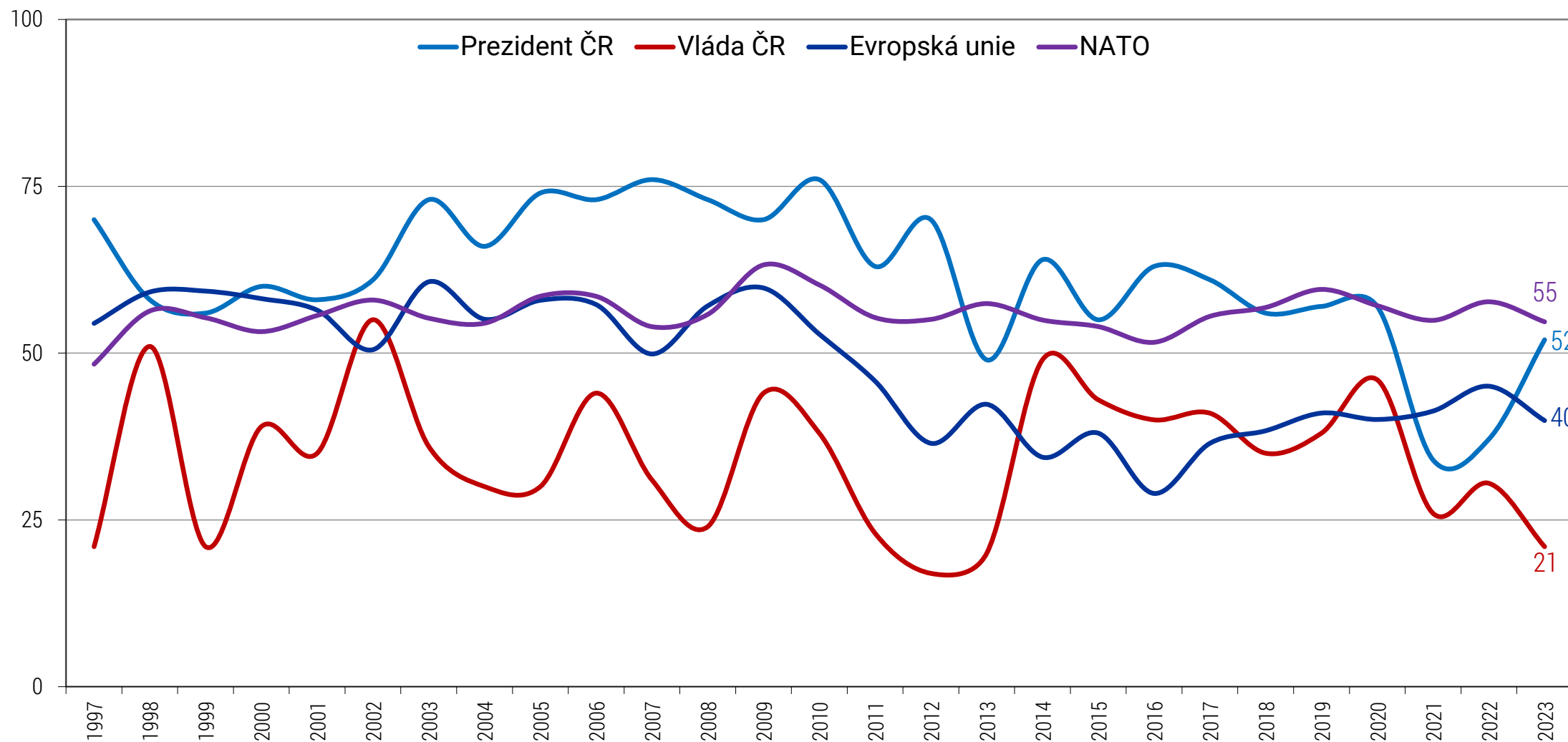
Důvěra v EU a NATO

„Důvěřujete následujícím institucím?“

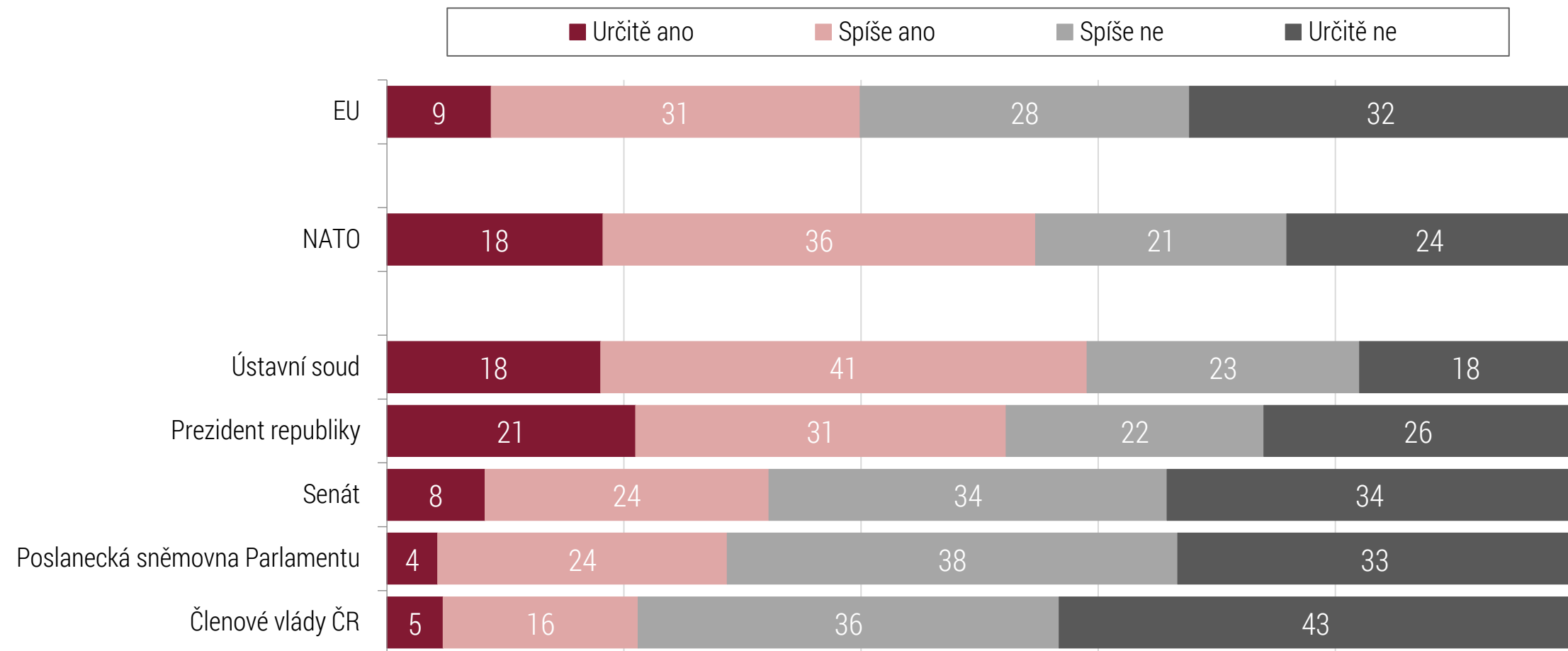
Důvěra v EU a NATO

„Důvěřujete následujícím institucím?“

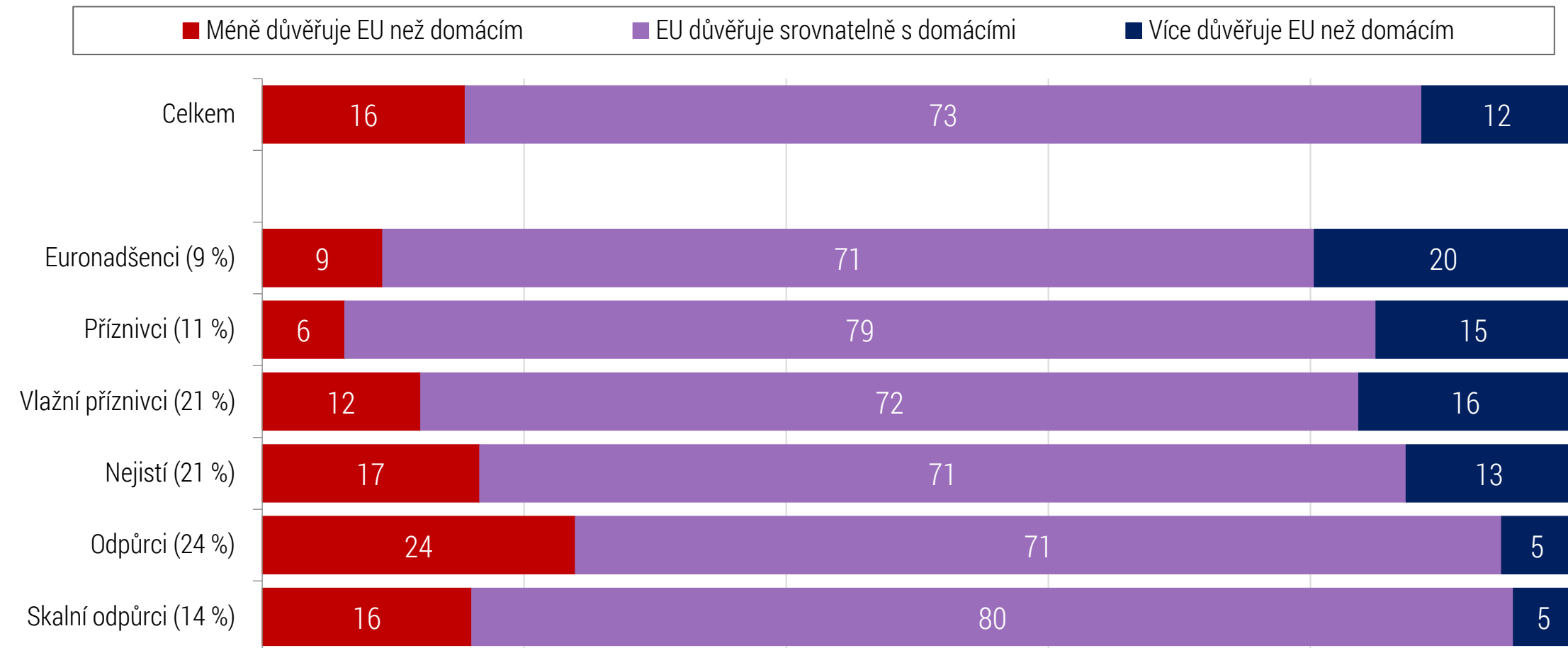
Důvěra v EU, NATO a české instituce

„Důvěřujete následujícím institucím?“

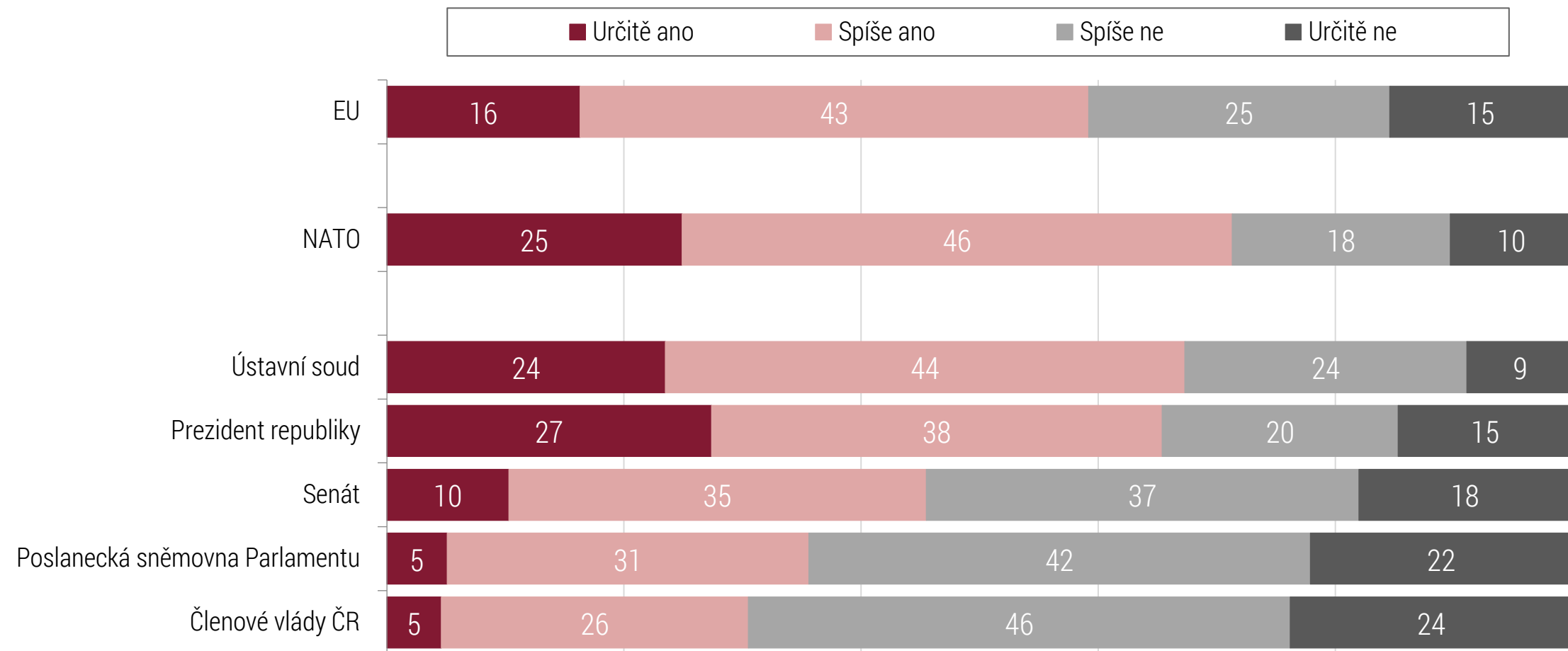
Specifická (ne)důvěra v EU a domácí instituce

Srovnání průměrné důvěry v domácí instituce a důvěry v EU

Poznámka: srovnáváme průměrné hodnocení vybraných domácích institucí (prezidenta, Ústavního soudu, Poslanecké sněmovny, Senátu a vlády) na čtyřbodové stupnici s hodnocením EU. Do skupiny, která méně důvěřuje EU než českým institucím, respondenty řadíme, pokud je jejich důvěra v EU o více než 0,75 bodu škály nižší než důvěra v domácí instituce. Naopak mezi více důvěřující EU se respondent dostane, pokud je jeho důvěra aspoň o 0,75 bodu vyšší než důvěra v domácí instituce.

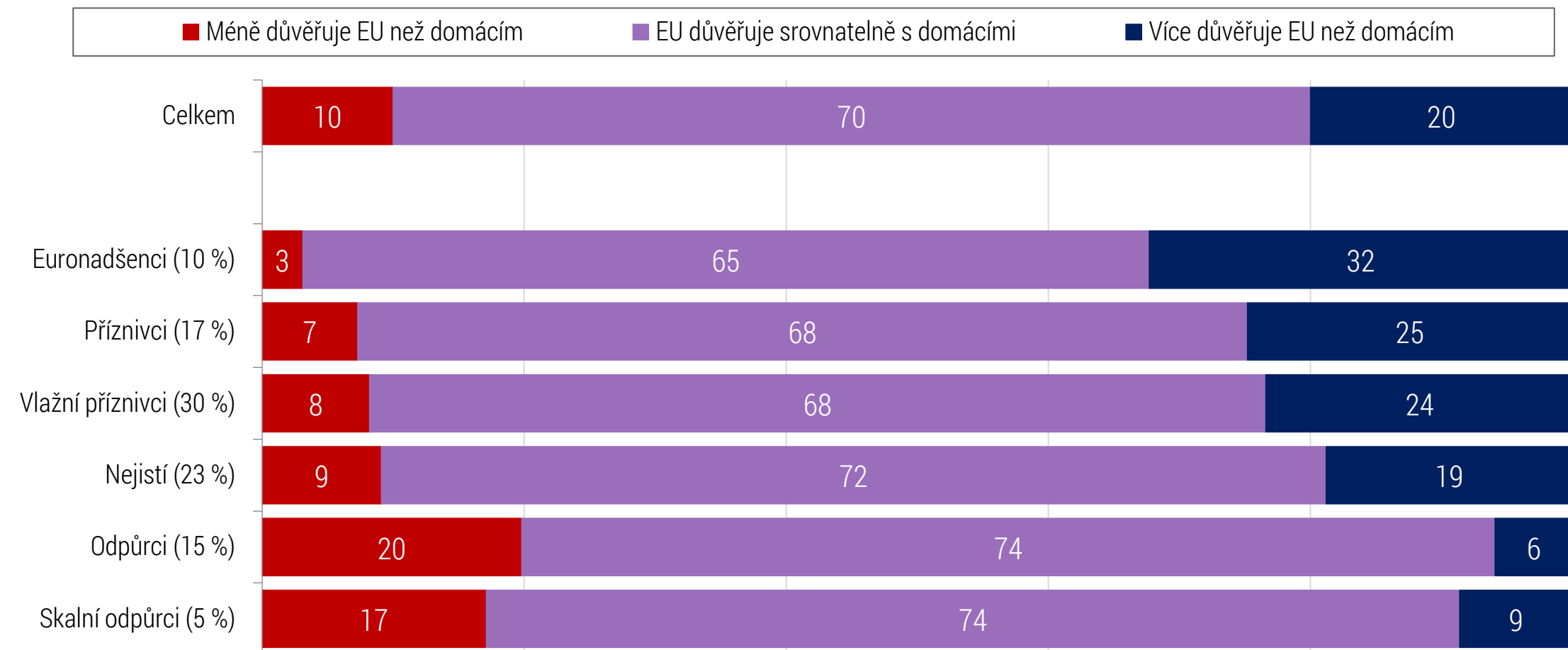
„Důvěřujete následujícím institucím?“

Specifická (ne)důvěra v EU a domácí instituce u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

Srovnání průměrné důvěry v domácí instituce a důvěry v EU

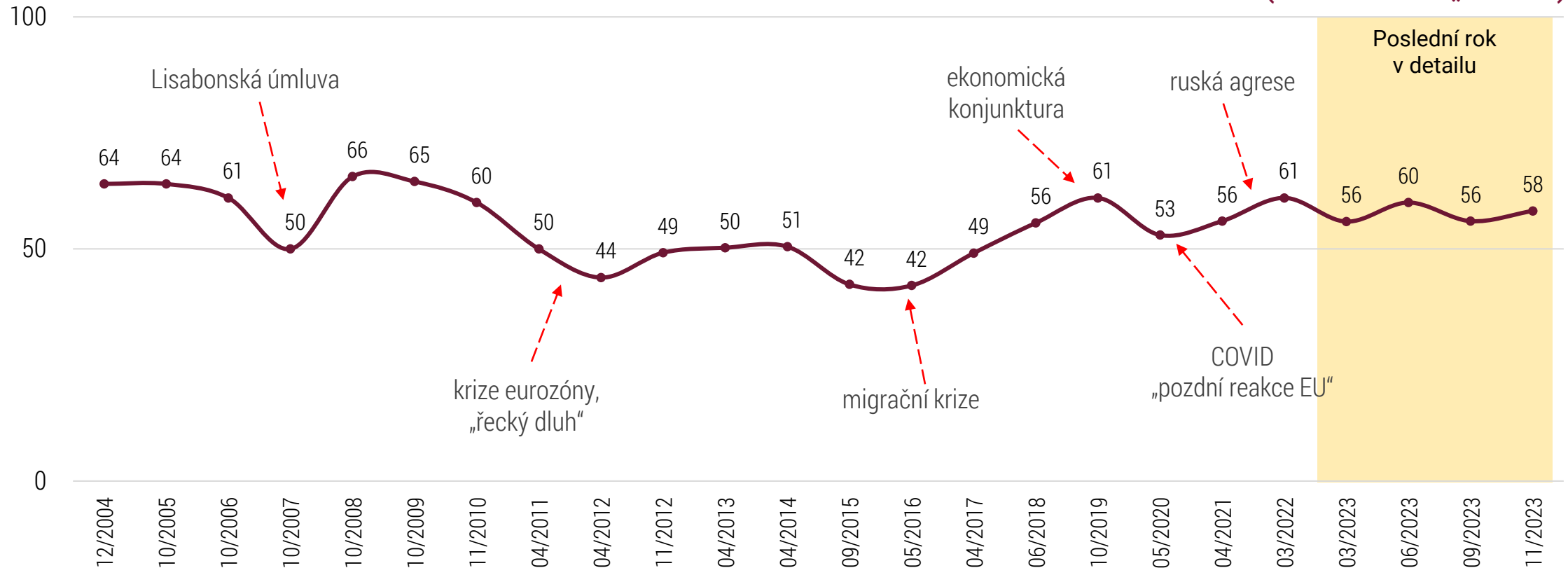

Poznámka: srovnáváme průměrné hodnocení vybraných domácích institucí (prezidenta, Ústavního soudu, Poslanecké sněmovny, Senátu a vlády) na čtyřbodové stupnici s hodnocením EU. Do skupiny, která méně důvěřuje EU než českým institucím, respondenty řadíme, pokud je jejich důvěra v EU o více než 0,75 bodu škály nižší než důvěra v domácí instituce. Naopak mezi více důvěřující EU se respondent dostane, pokud je jeho důvěra aspoň o 0,75 bodu vyšší než důvěra v domácí instituce.

2.5 Referendum o vystoupení z EU

Hlasování v hypotetickém referendu o setrvání v EU

Referendum (zobrazeno % „zůstat“)

Znění otázky 2022–2023: „Představte si, že by se u nás konalo referendum o VYSTOUPENÍ z EU, hlasoval(a) byste pro možnost zůstat, nebo pro odejít?“ (sloučené kategorie určitě+spíše zůstat)

Znění otázky 2004–2006 a 2010–2021: „Kdyby se u nás znovu konalo referendum o vstupu do EU, hlasoval(a) byste pro vstup?“ (sloučené kategorie určitě+spíše ANO)

Znění otázky 2018: „A hlasoval(a) byste v případném referendu za setrvání ČR v Evropské unii?“ (sloučené kategorie určitě+spíše ANO)

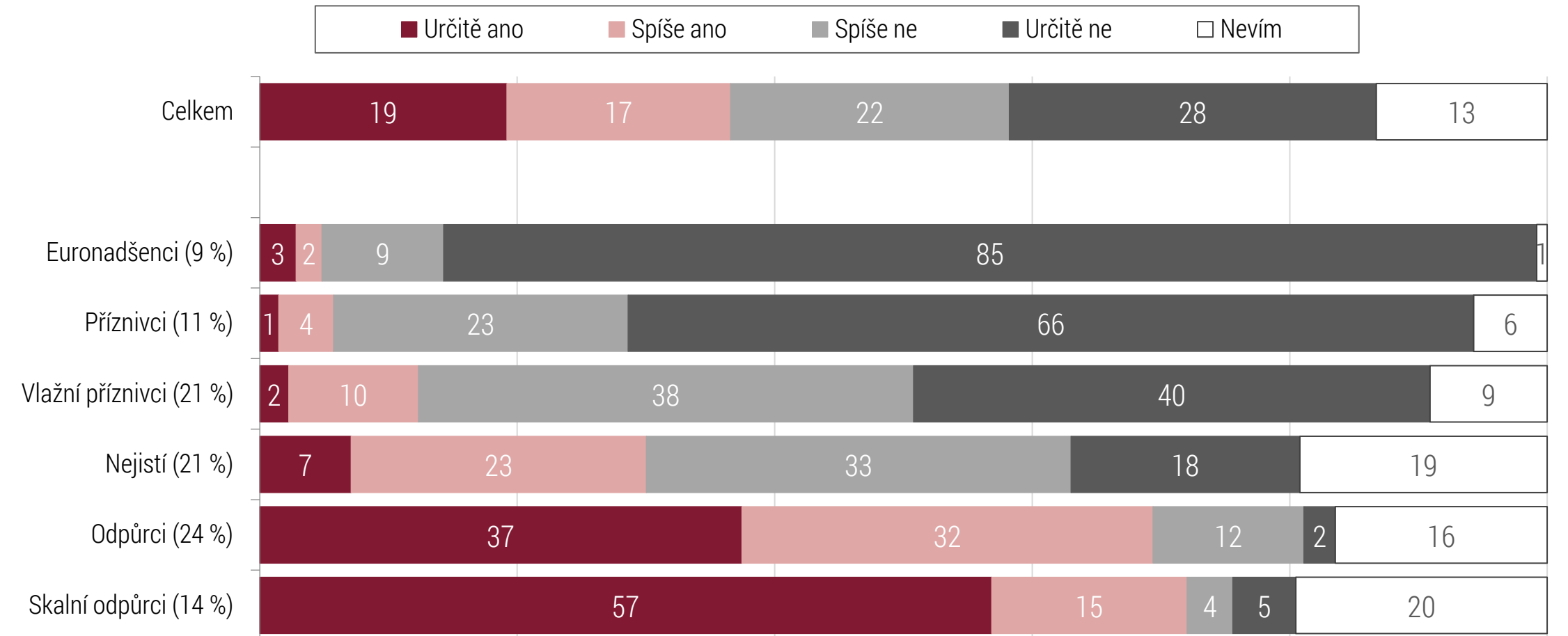
Z výzkumů, kdy byly obě otázky položeny zároveň, vyplývá, že jsou vysoce korelovány (Spearmanův korelační koeficient je > 0,8). Pramen: STEM, Trendy 2004–2023.

Údaje za období 2007–2009 doloženy na základě časových řad CVVM.

Pro léta 2004–2006 a 2010–2021 byla provedena extrapolace hodnoty odpovědi na otázku po „setrvání“ z hodnot odpovědi na otázku po „znovu vstoupení“.

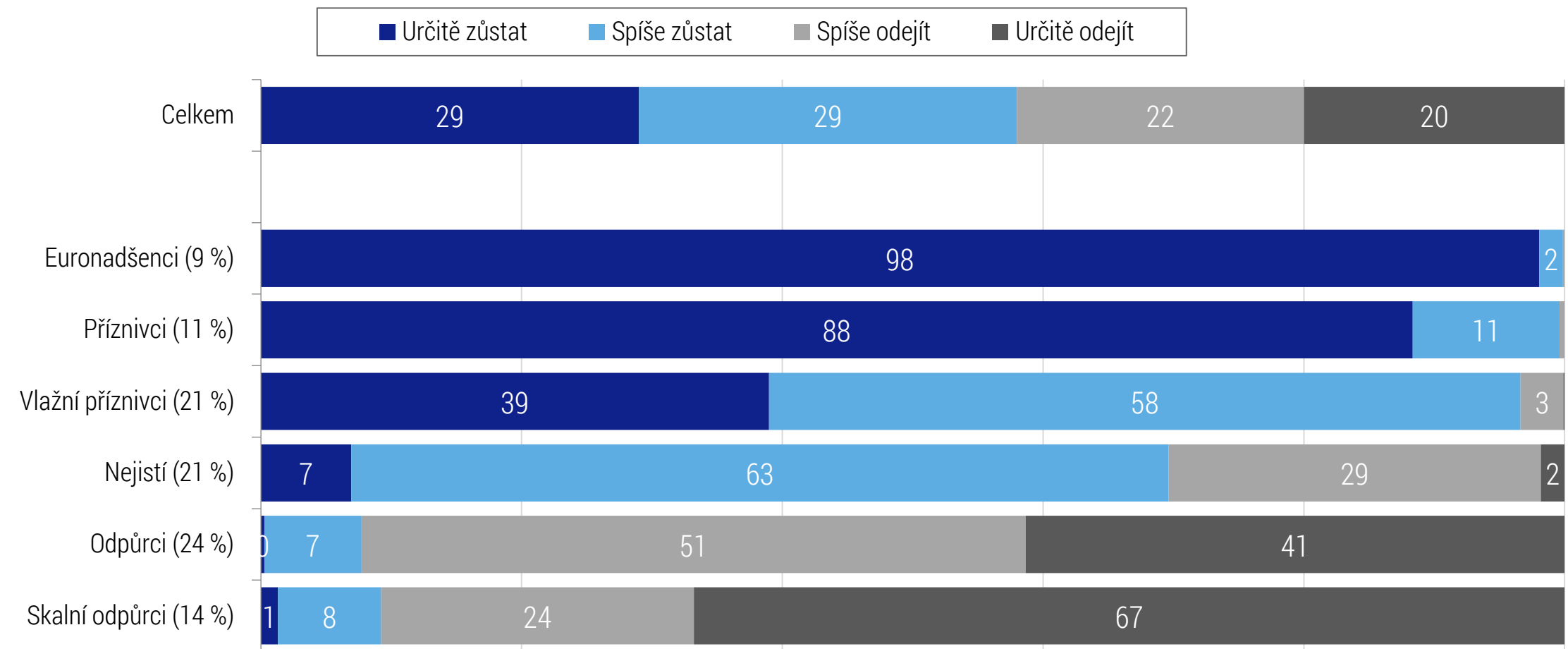
Podpora konání referenda o vystoupení z EU

„Mělo by se podle Vás v ČR uskutečnit referendum o vystoupení z Evropské unie?“

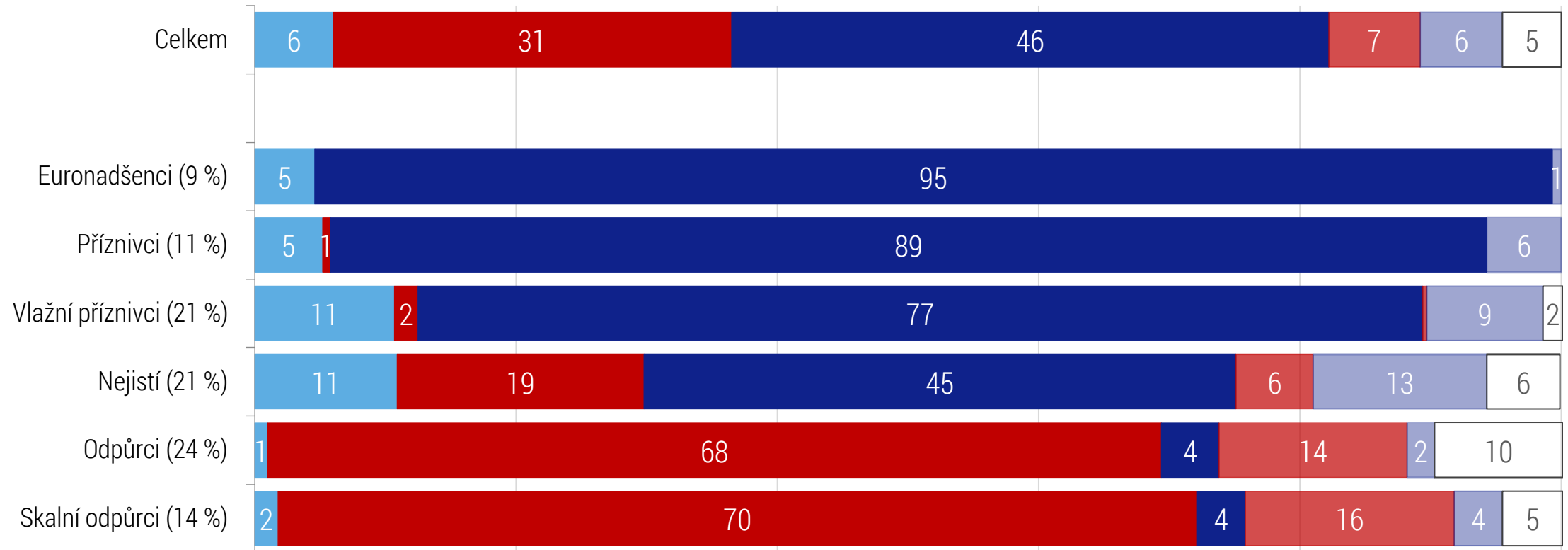
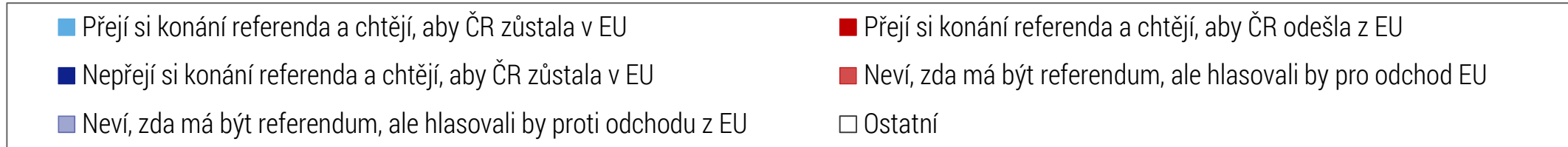

Postoj v hypotetickém referendu

„Představte si, že by se u nás konalo referendum o VYSTOUPENÍ z EU, hlasoval(a) byste pro možnost zůstat, nebo pro odejít?“

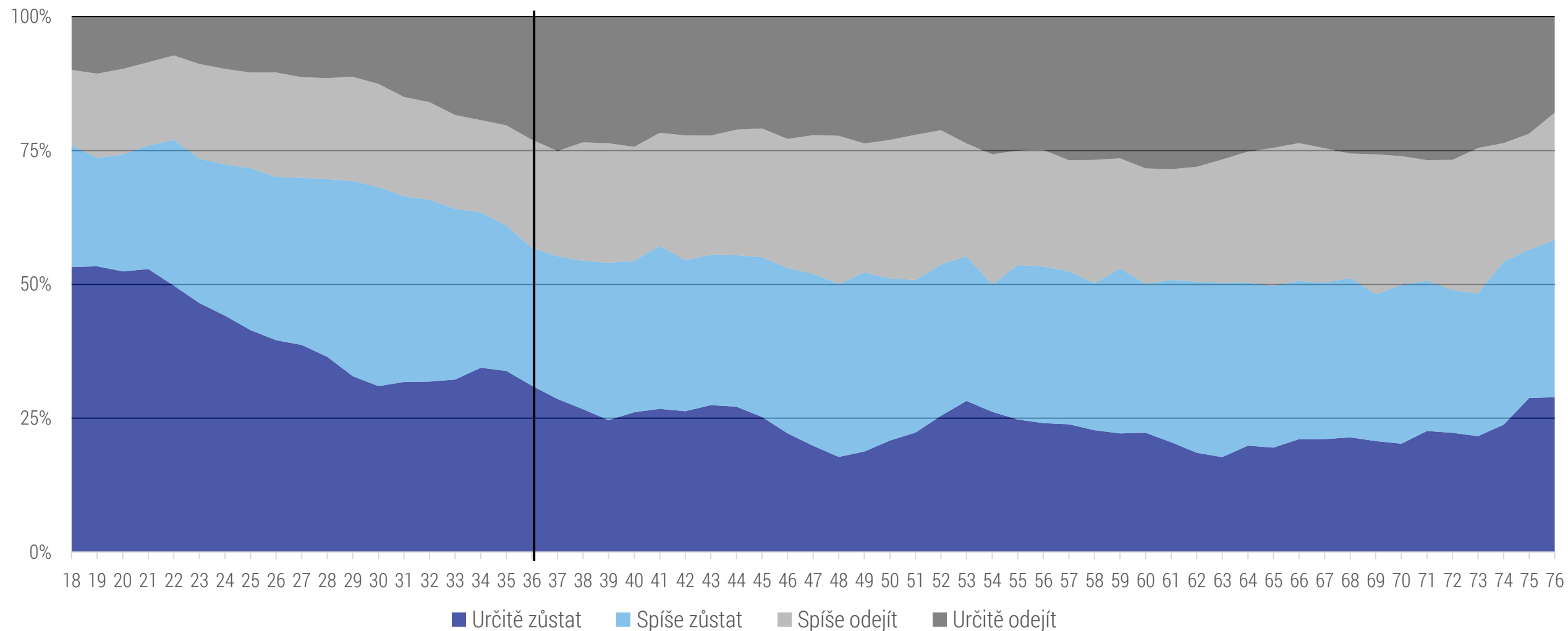
Typologie dle hlasování v referendu a názoru na přijatelnost pořádání referenda

Postoj v referendu podrobně podle věku

Sekundární
analýza

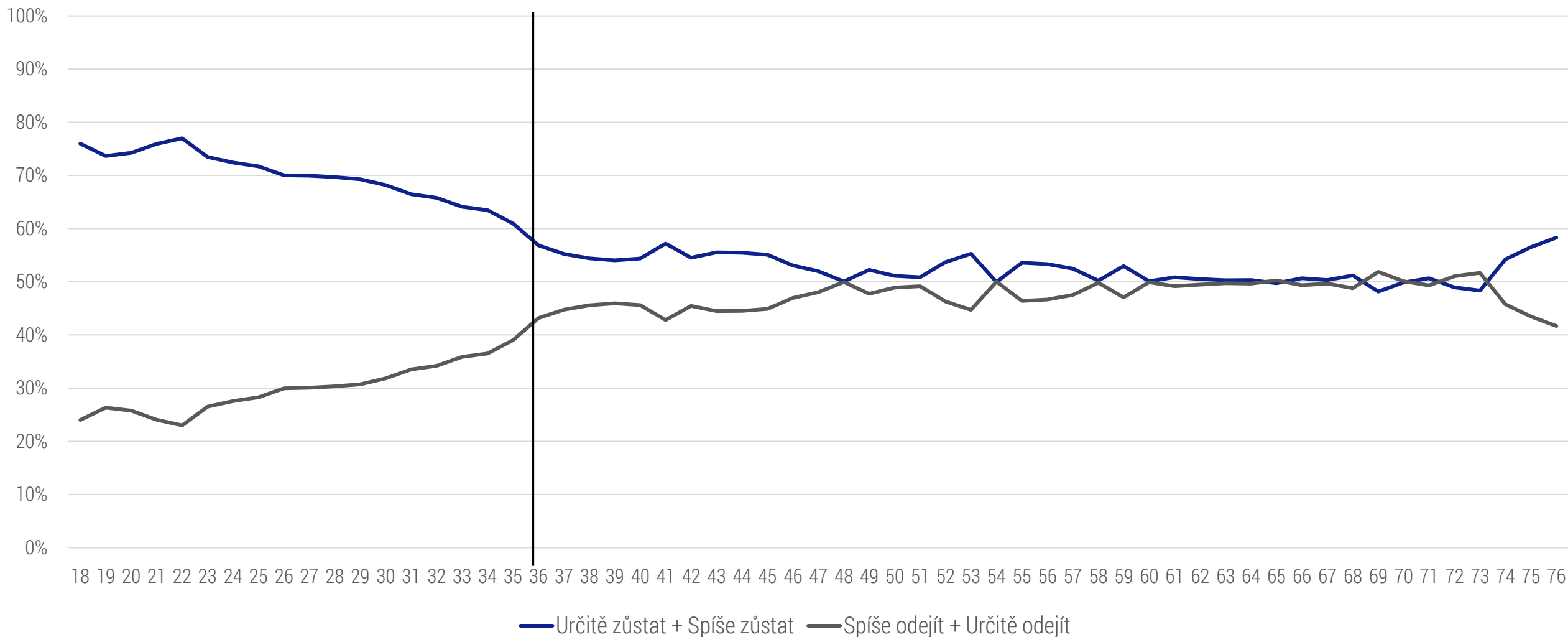
„Představte si, že by se u nás konalo referendum o VYSTOUPENÍ z EU, hlasoval(a) byste pro možnost zůstat, nebo pro odejít?“

Postoj v referendu podrobně podle věku

Sekundární
analýza

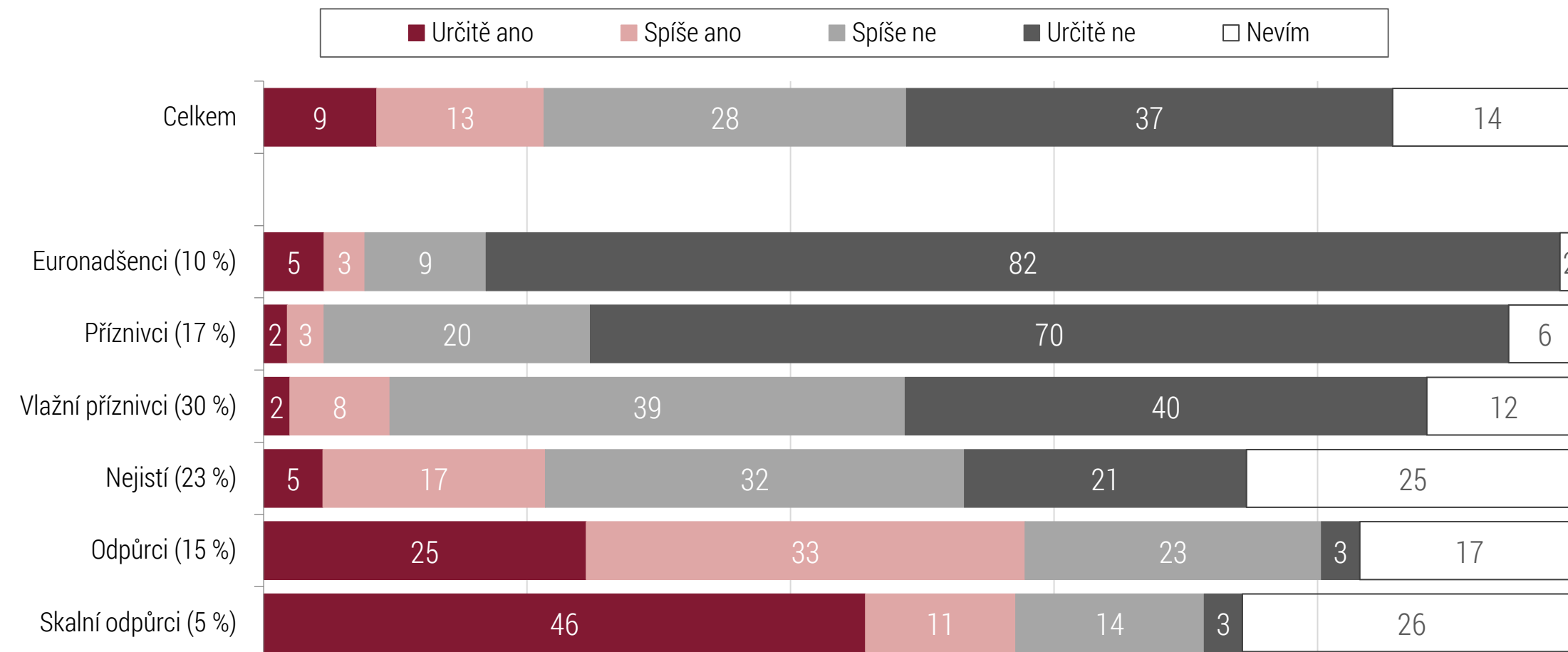
„Představte si, že by se u nás konalo referendum o VYSTOUPENÍ z EU, hlasoval(a) byste pro možnost zůstat, nebo pro odejít?“

Podpora konání referenda o vystoupení z EU u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

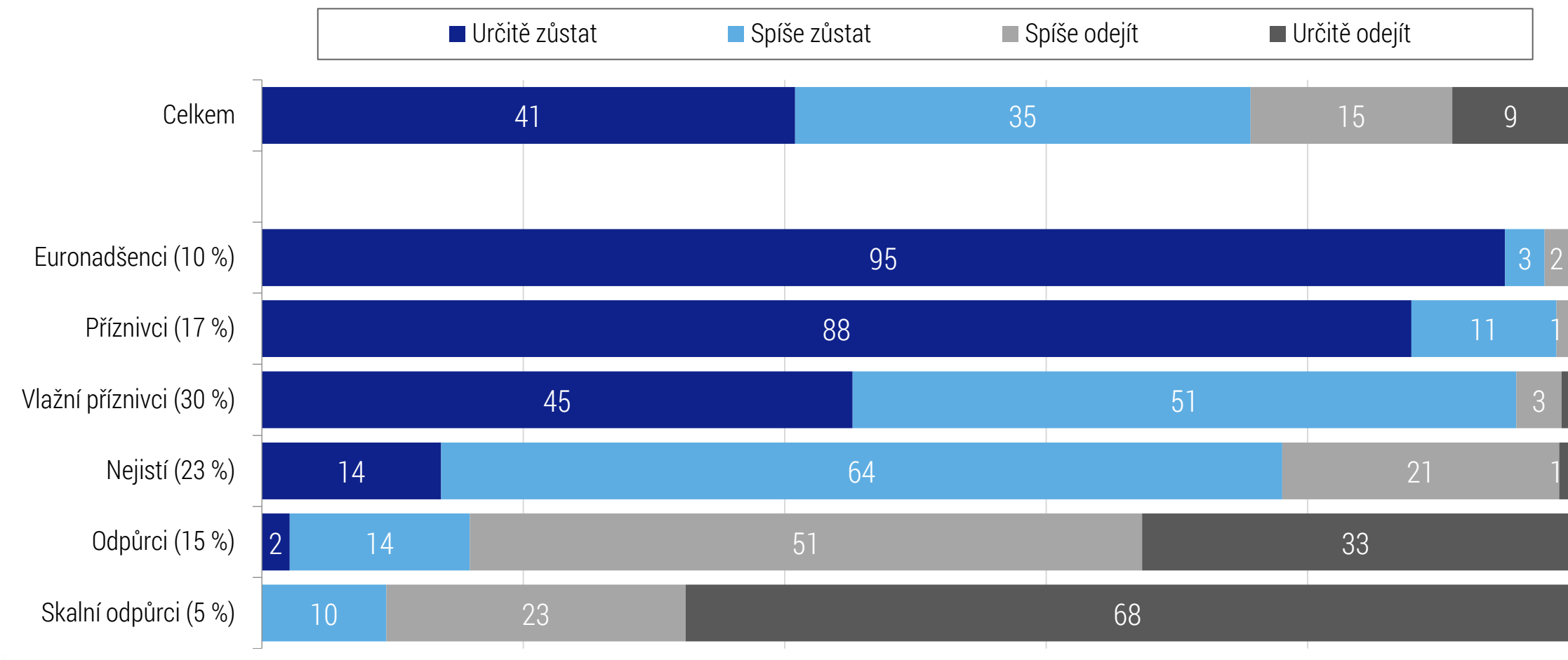
„Mělo by se podle Vás v ČR uskutečnit referendum o vystoupení z Evropské unie?“

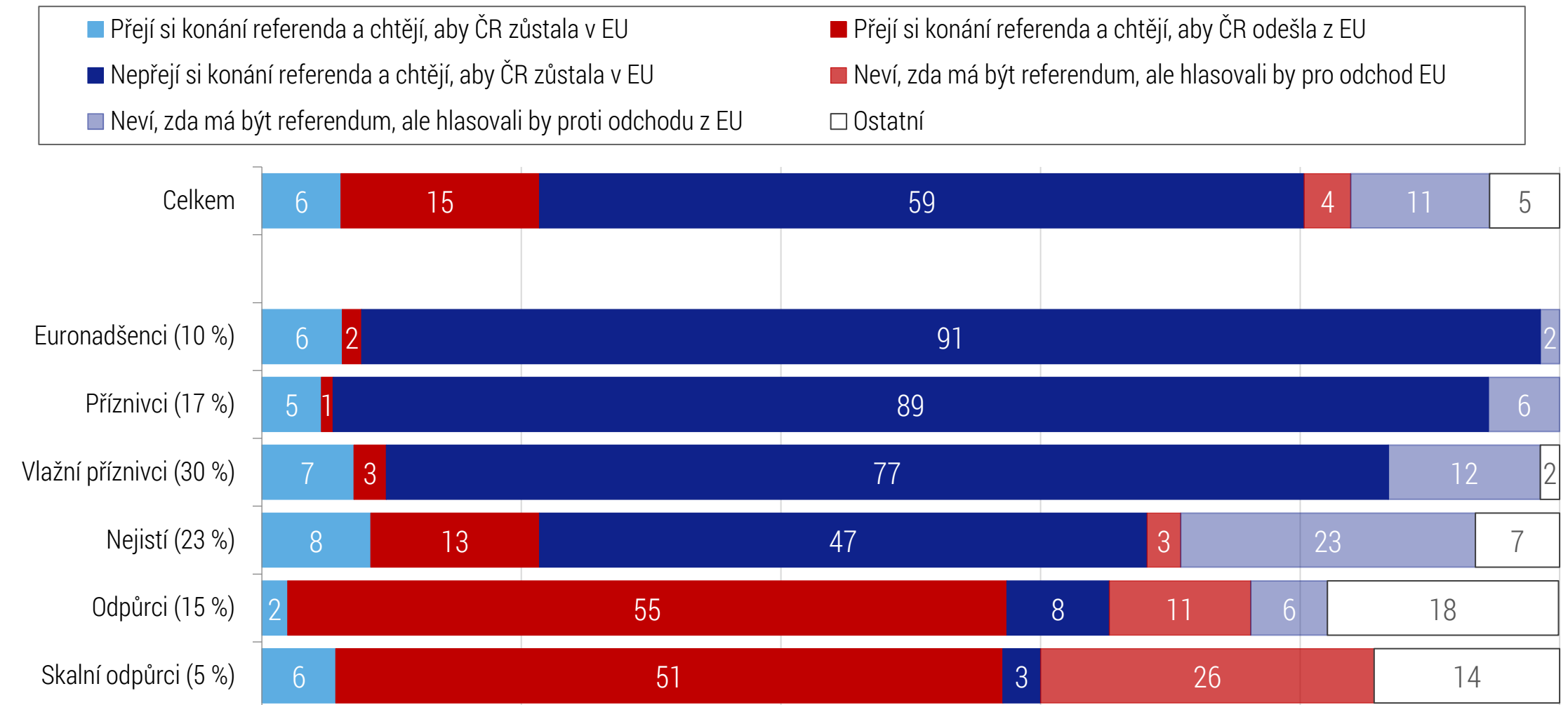
Postoj v hypotetickém referendu u mladých 18–29 let

Mladí 18–29 let

„Představte si, že by se u nás konalo referendum o VYSTOUPENÍ z EU, hlasoval(a) byste pro možnost zůstat, nebo pro odejít?“

Typologie dle hlasování v referendu a názoru na přijatelnost pořádání referenda u mladých 18–29

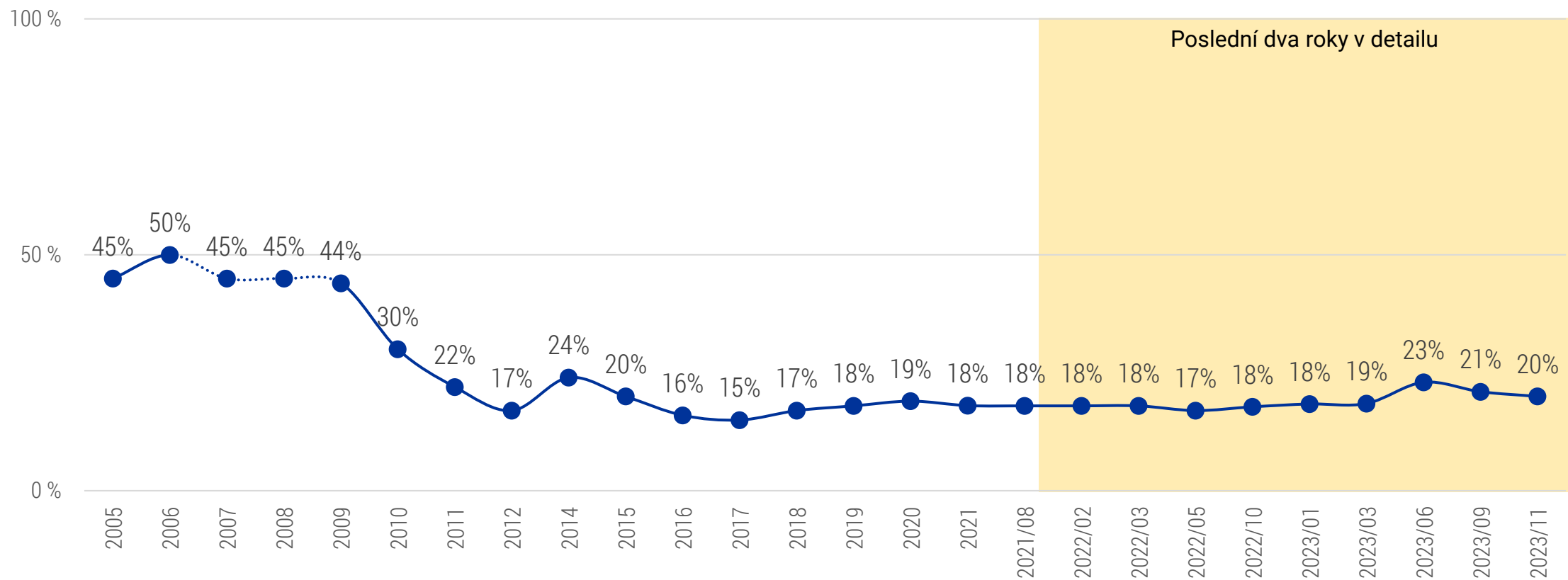

2.6 Přijetí eura jako české měny

Podpora eura

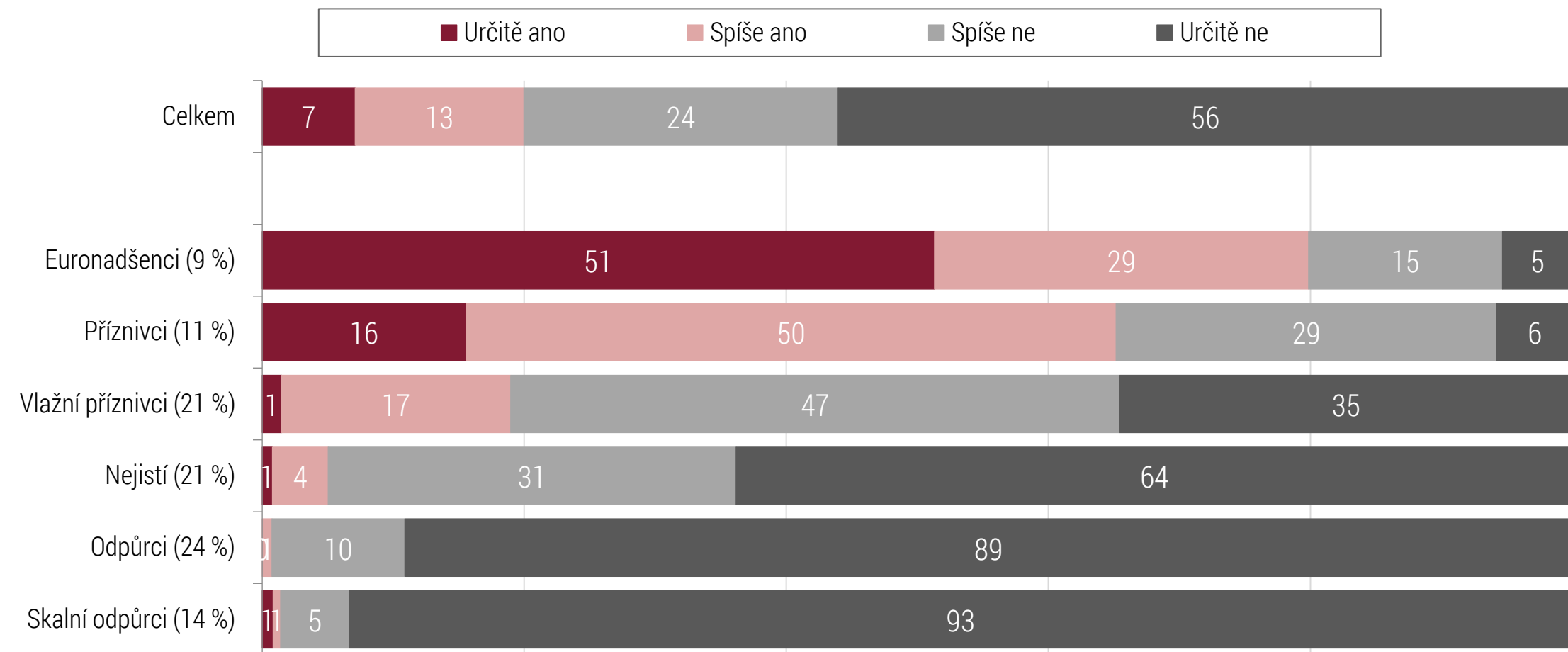

„Podporujete zavedení eura jako měny v České republice?“

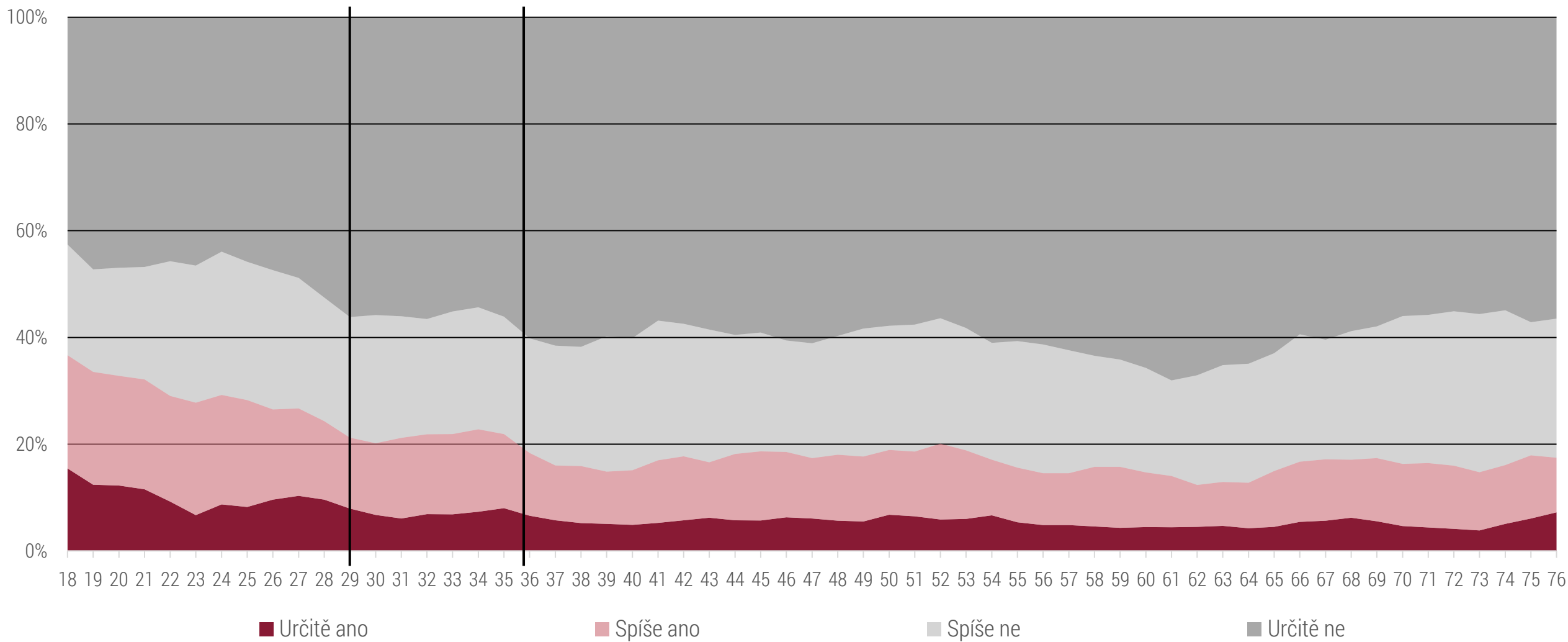
Podpora přijetí eura

„Podporujete zavedení eura jako měny v České republice?“

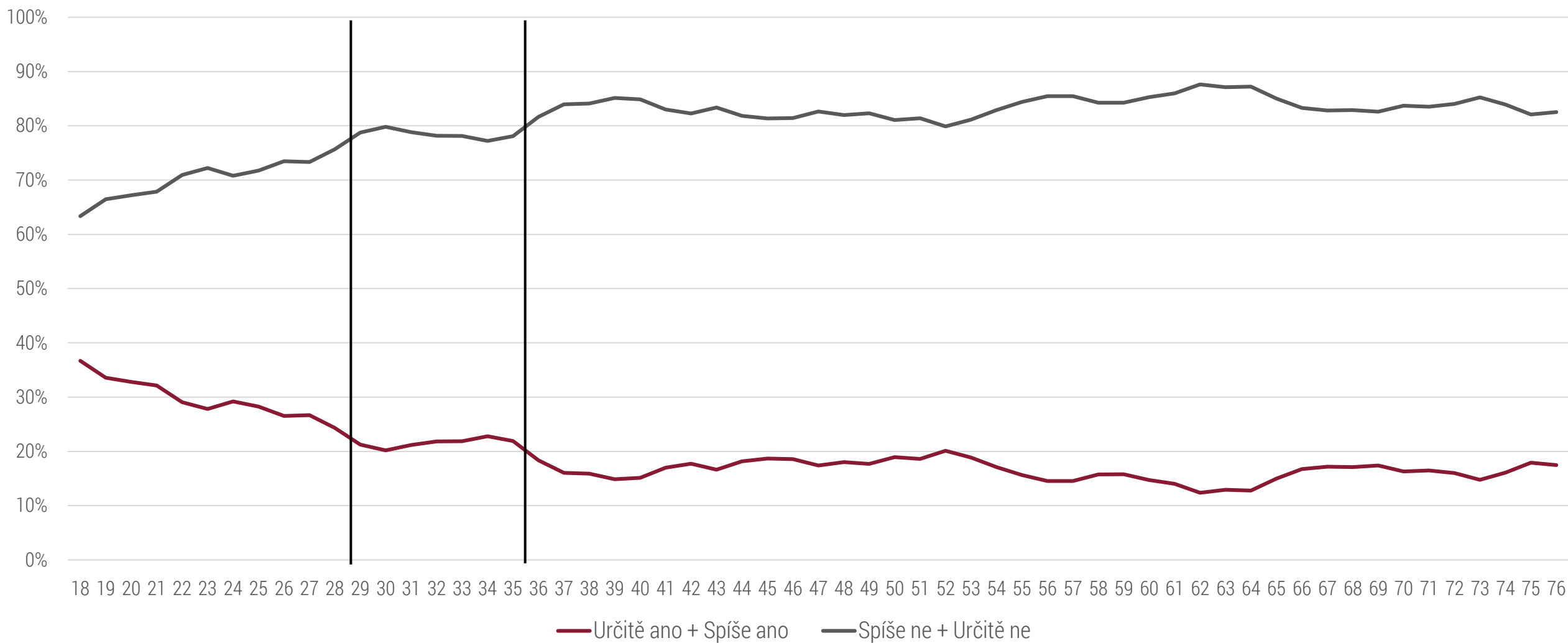
Podpora přijetí eura podrobně podle věku

„Podporujete zavedení eura jako měny v České republice?“

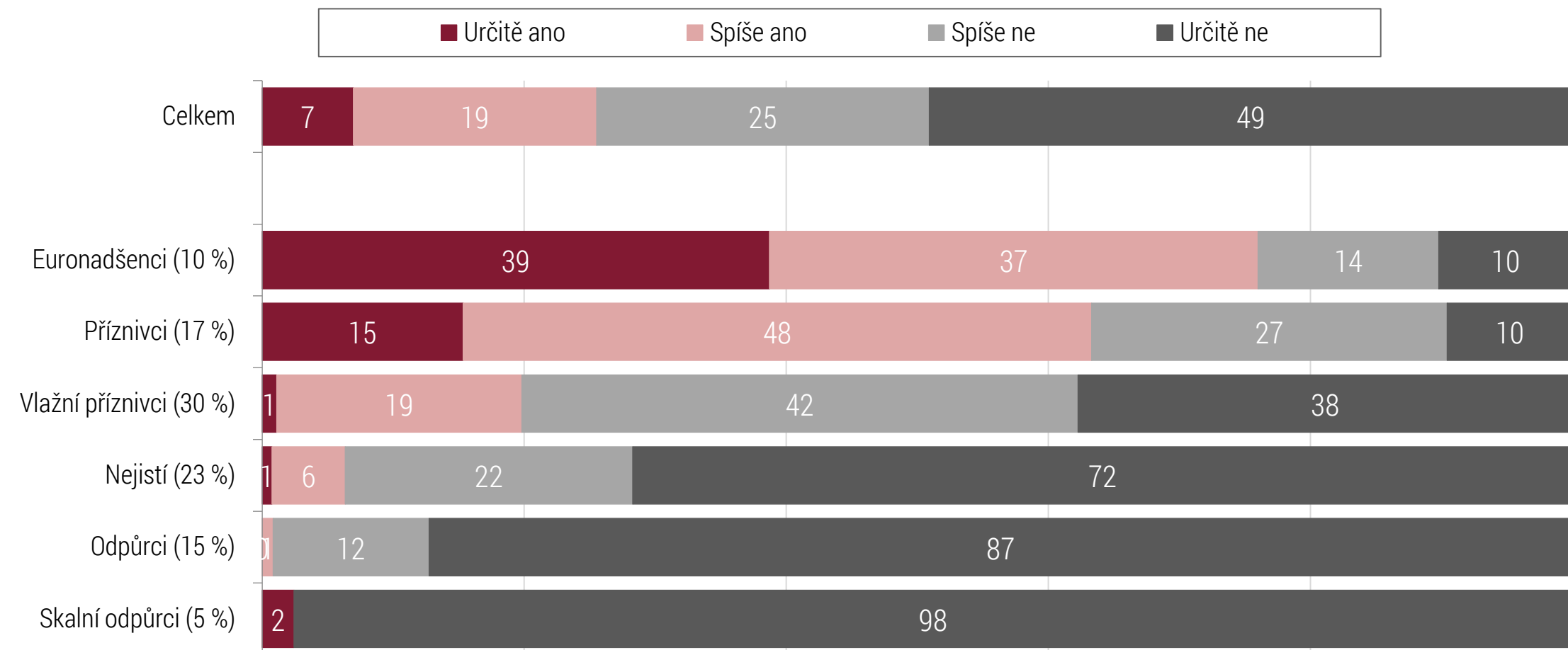
Podpora přijetí eura podrobně podle věku

„Podporujete zavedení eura jako měny v České republice?“

Podpora přijetí eura u mladých 18–29

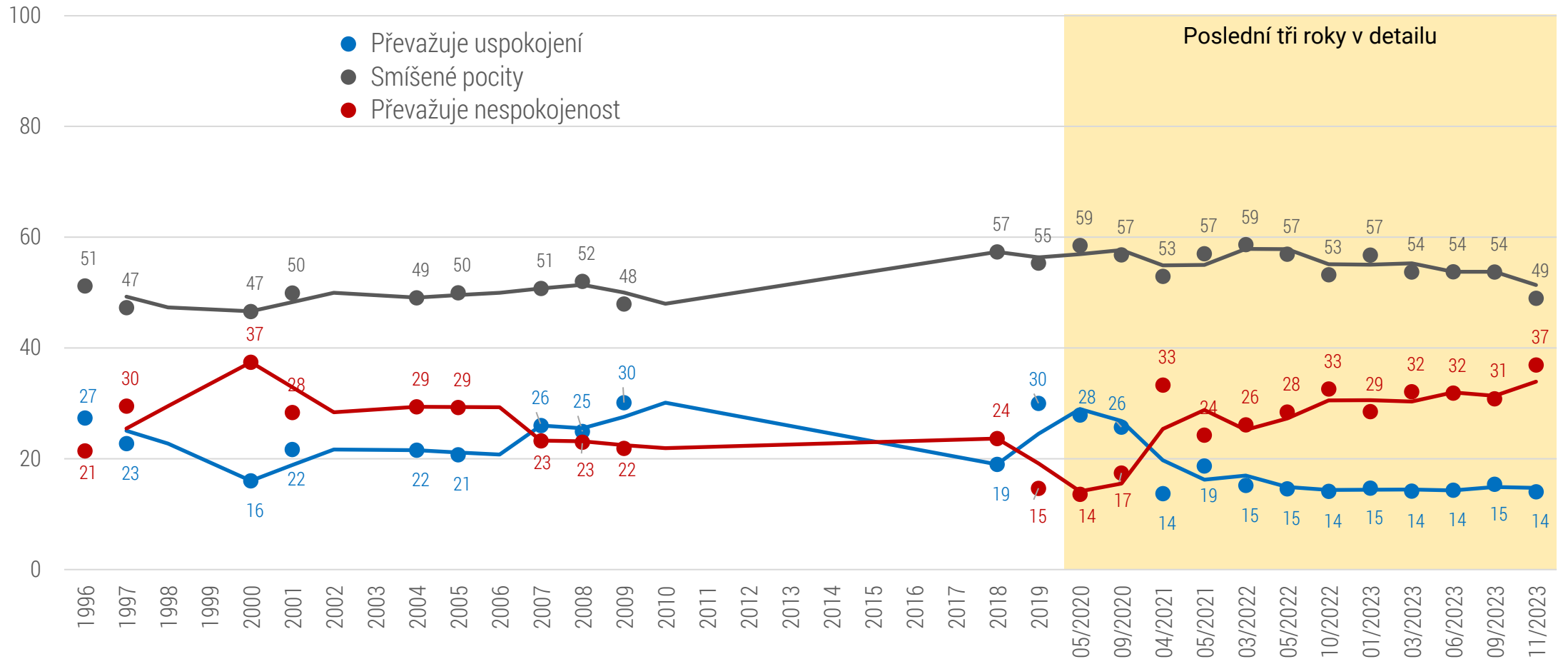
„Podporujete zavedení eura jako měny v České republice?“

2.7 Souvislost s pohledem na domácí vývoj

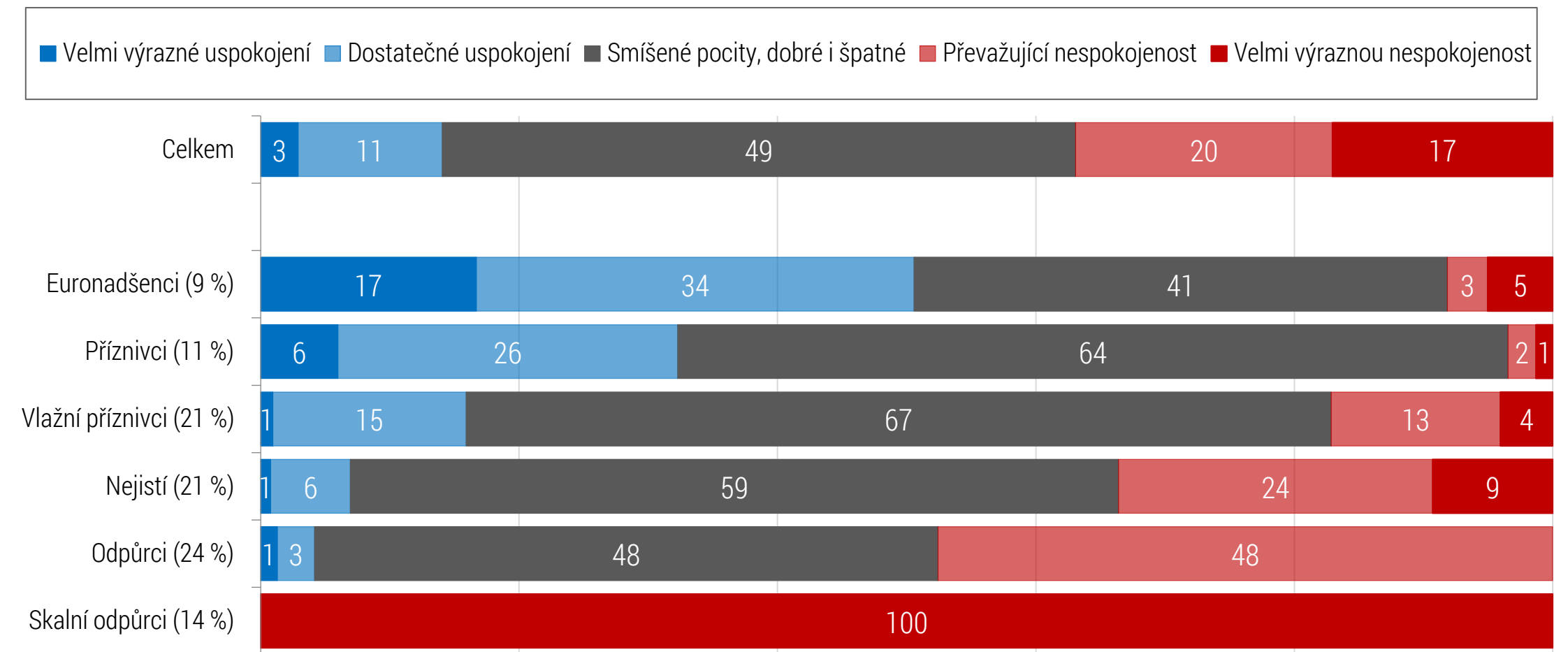
Hodnocení vývoje v ČR po roce 1989

„Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních [XY] letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně?“

Hodnocení vývoje v ČR po roce 1989*

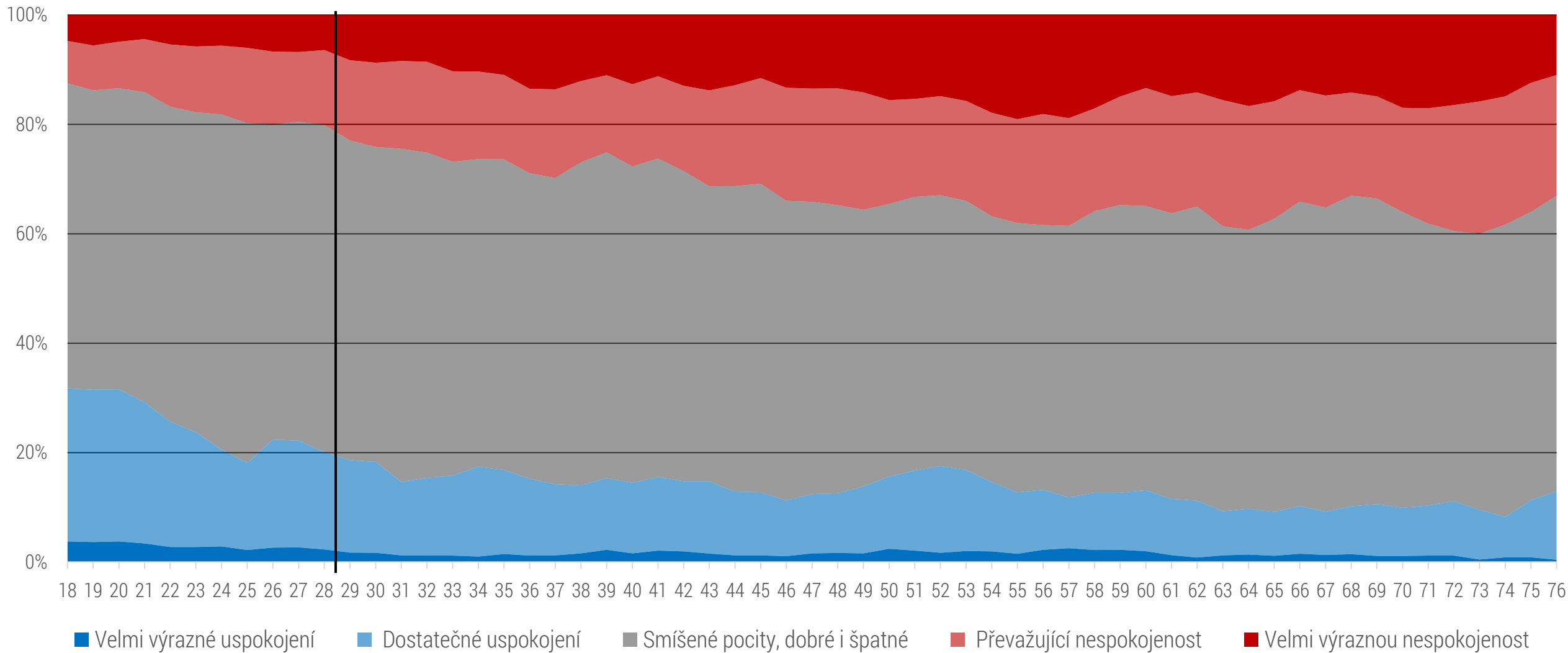
„Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních více než třiceti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně?“

Hodnocení vývoje v ČR po roce 1989 podrobně podle věku

Sekundární
analýza

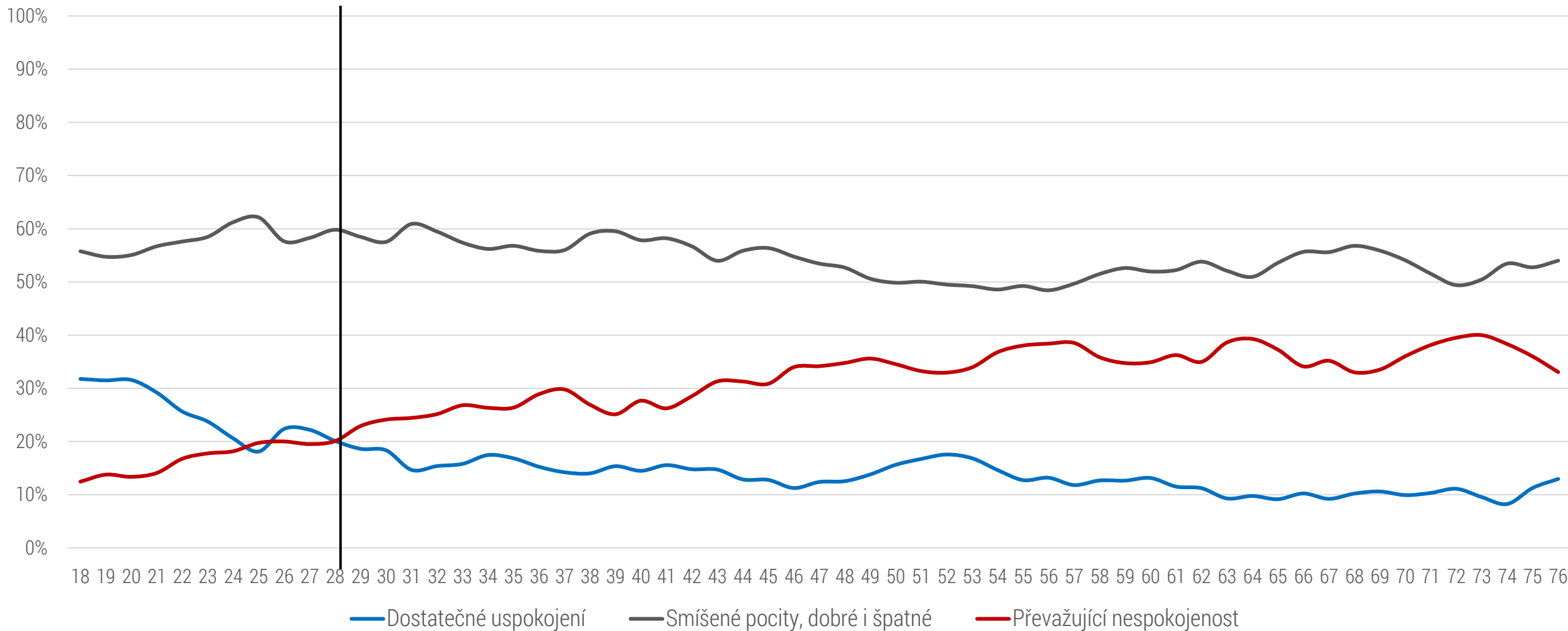
„Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních více než třiceti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně?“

Hodnocení vývoje v ČR po roce 1989 podrobně podle věku

Sekundární
analýza

„Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních více než třiceti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně?“

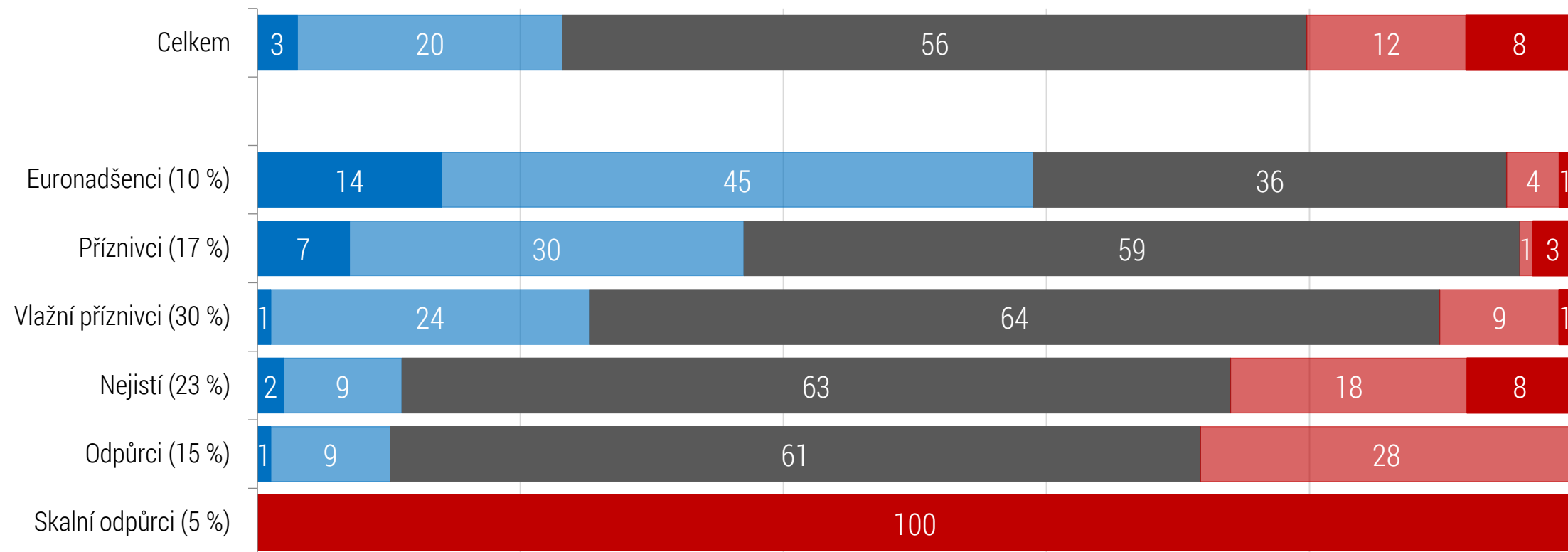

Hodnocení vývoje v ČR po roce 1989* u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

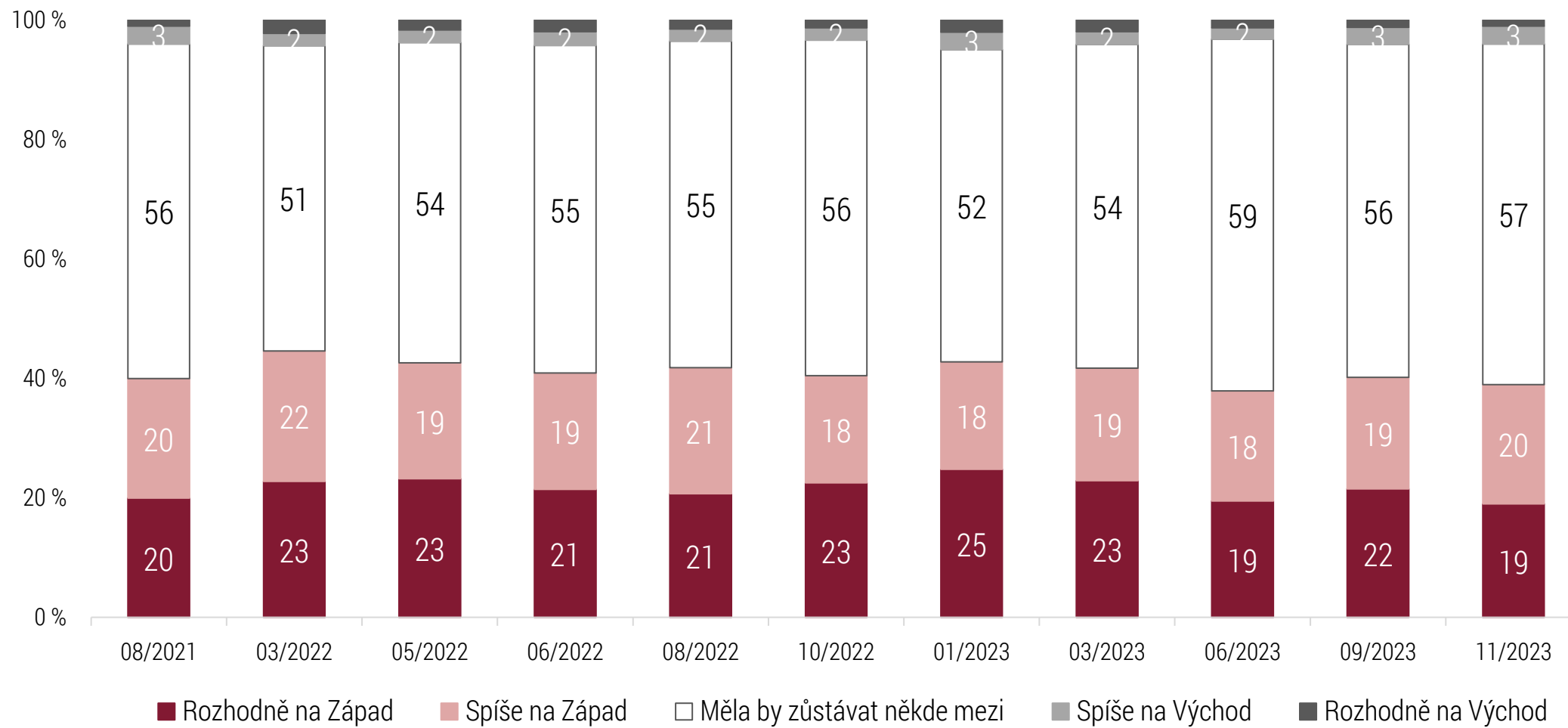
„Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních více než třiceti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně?“

■ Velmi výrazné uspokojení ■ Dostatečné uspokojení ■ Smíšené pocity, dobré i špatné ■ Převažující nespokojenost ■ Velmi výraznou nespokojenost

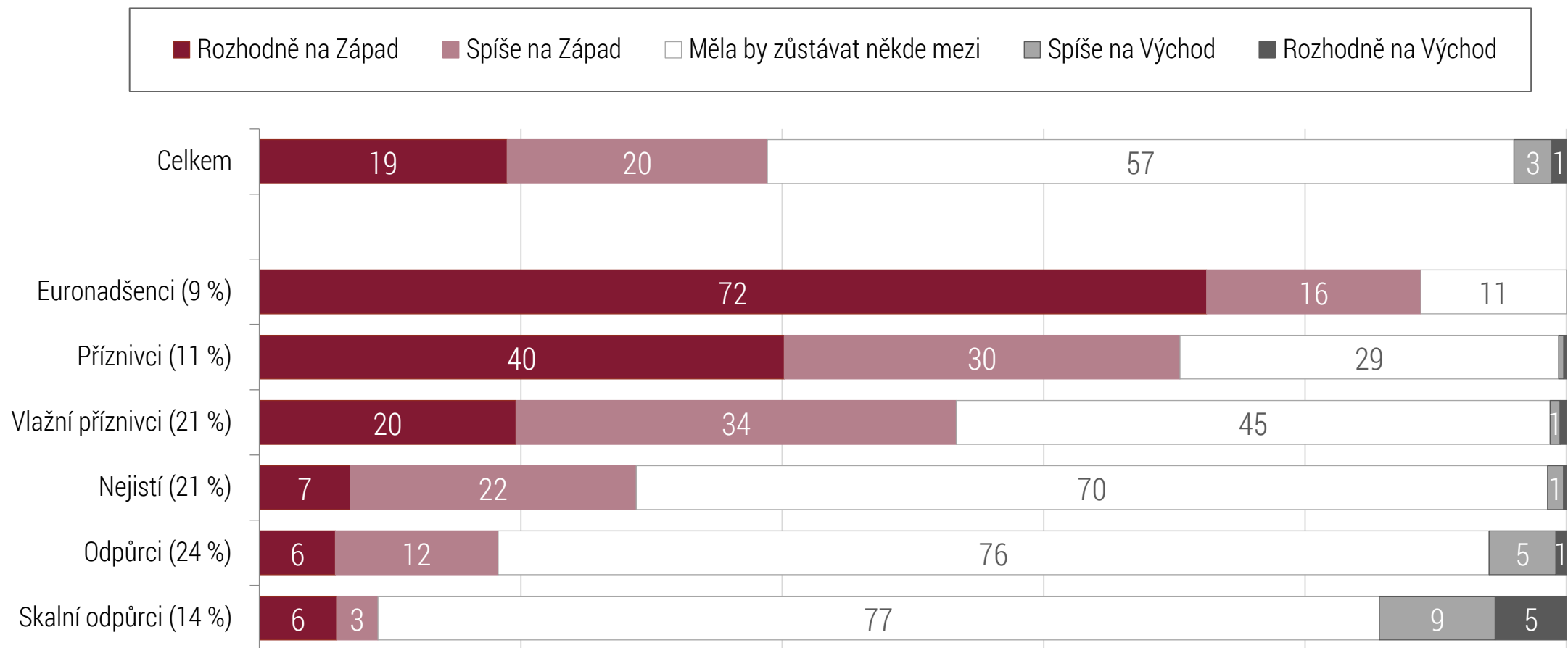
2.8 Preferované mezinárodní směrování ČR

„Kam by měla Česká republika do budoucna směřovat?“

Mezinárodní směřování ČR

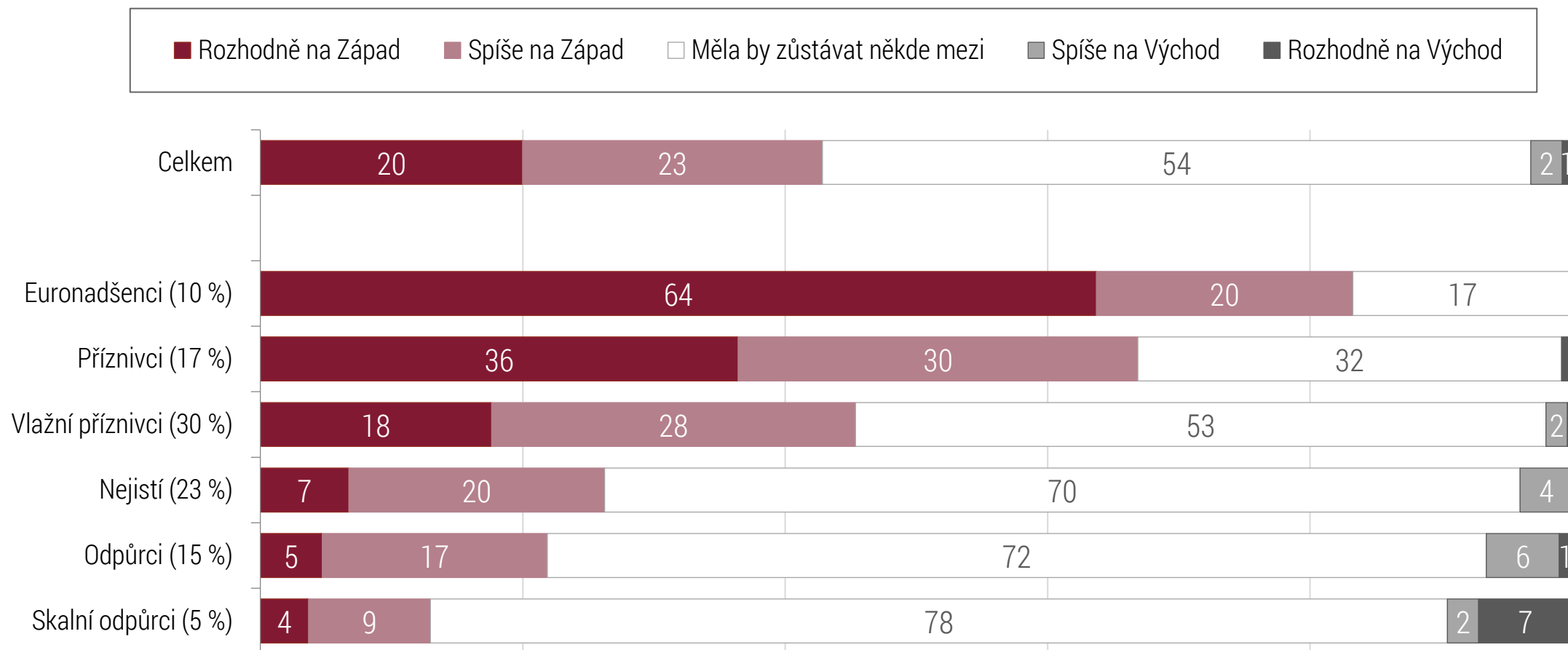
„Kam by měla Česká republika do budoucna směřovat?“

Mezinárodní směřování ČR podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Kam by měla Česká republika do budoucna směřovat?“

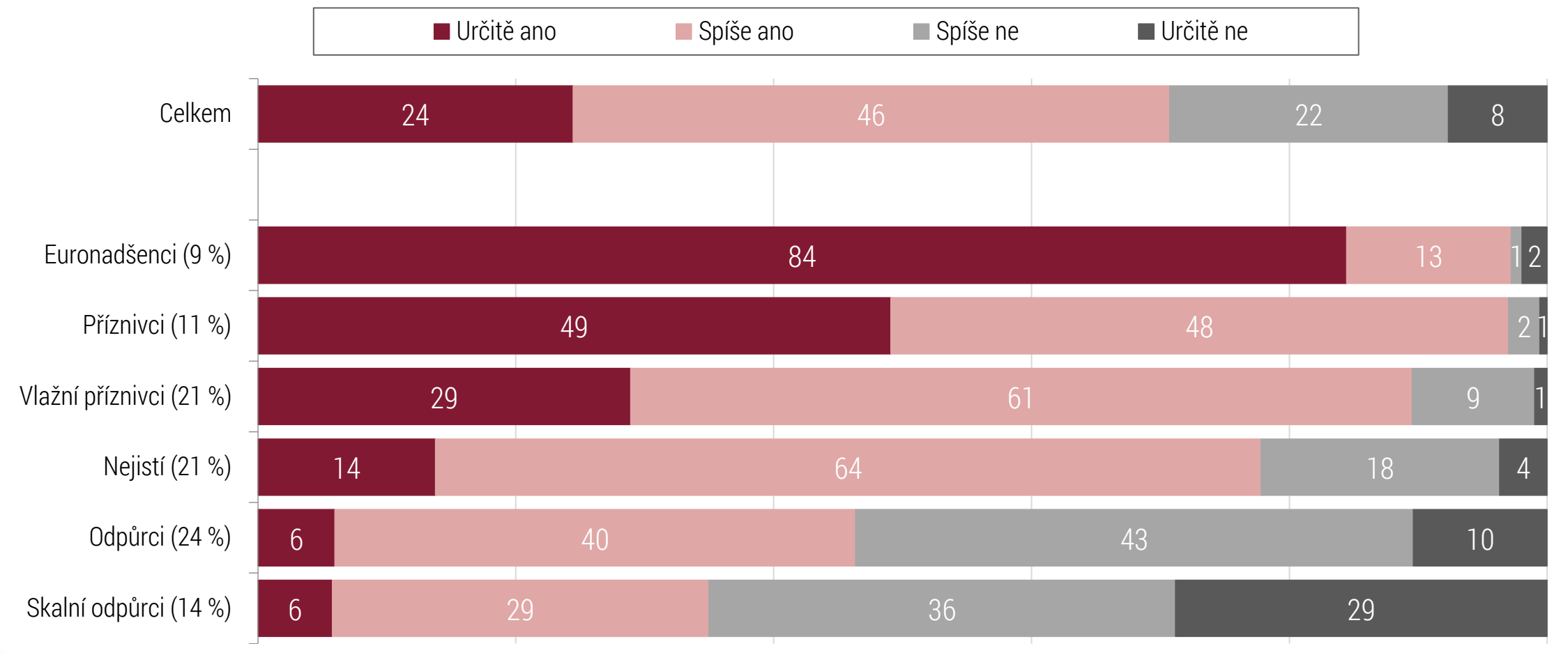

3. Spolupráce ČR s evropskými zeměmi a budoucnost EU

3.1 Jak by ČR měla spolupracovat s okolím a s EU?

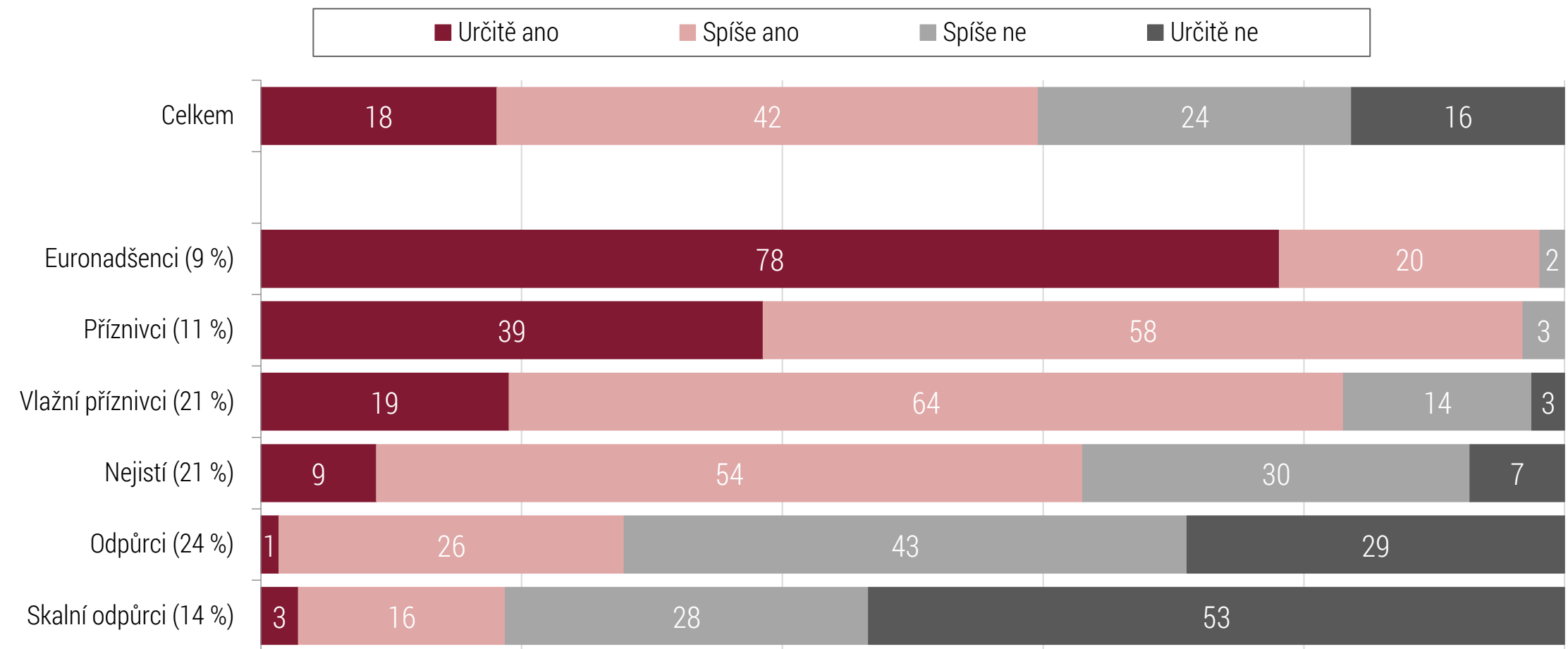
Nezbytnost členství ČR v širším celku států

„Je podle Vás nezbytné, aby Česká republika byla součástí širšího celku dalších států, aby mohla uspět při řešení složitých záležitostí?“

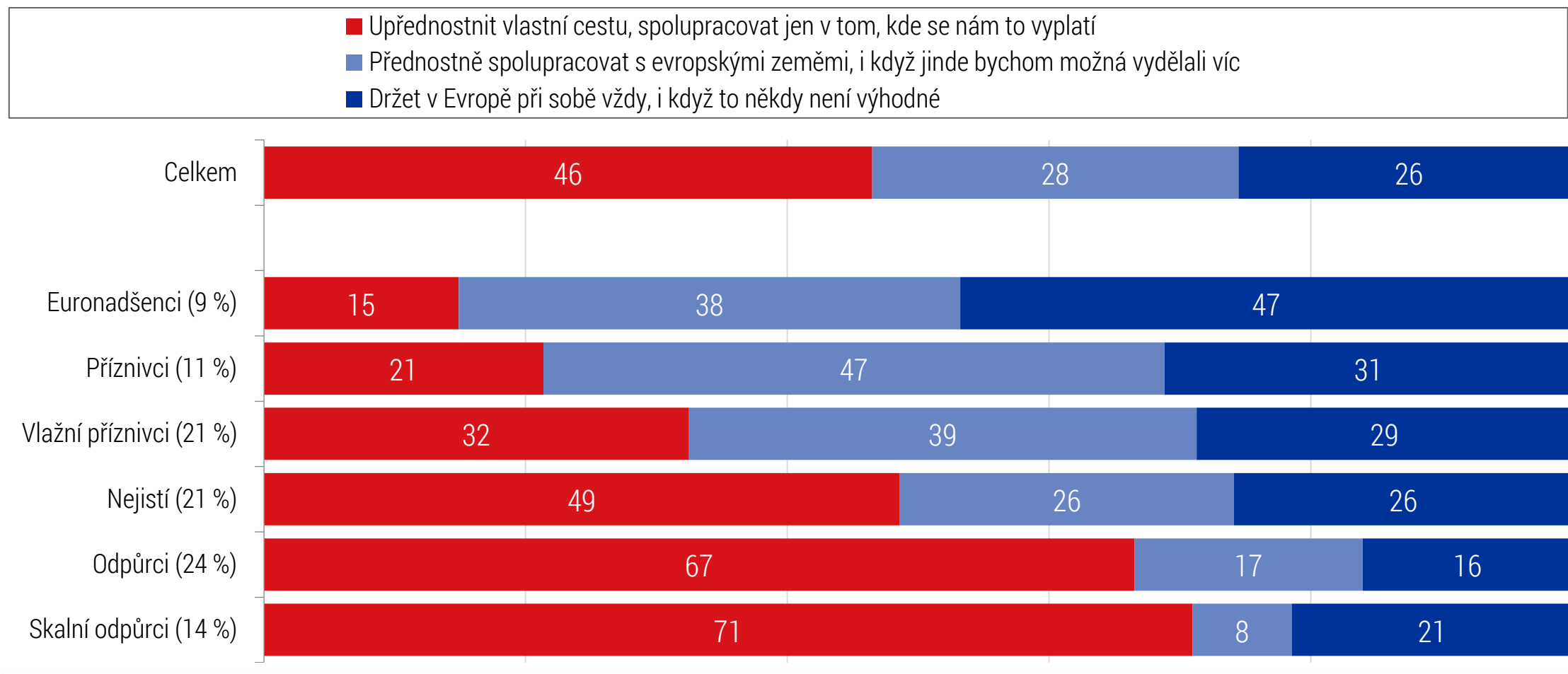
Nezbytnost společné evropské organizace

„Myslíte si, že je pro spolupráci mezi evropskými státy nezbytné, aby existovala společná evropská organizace?“

Forma spolupráce ČR s evropskými zeměmi

„Jak by Česká republika měla spolupracovat s ostatními evropskými státy?“

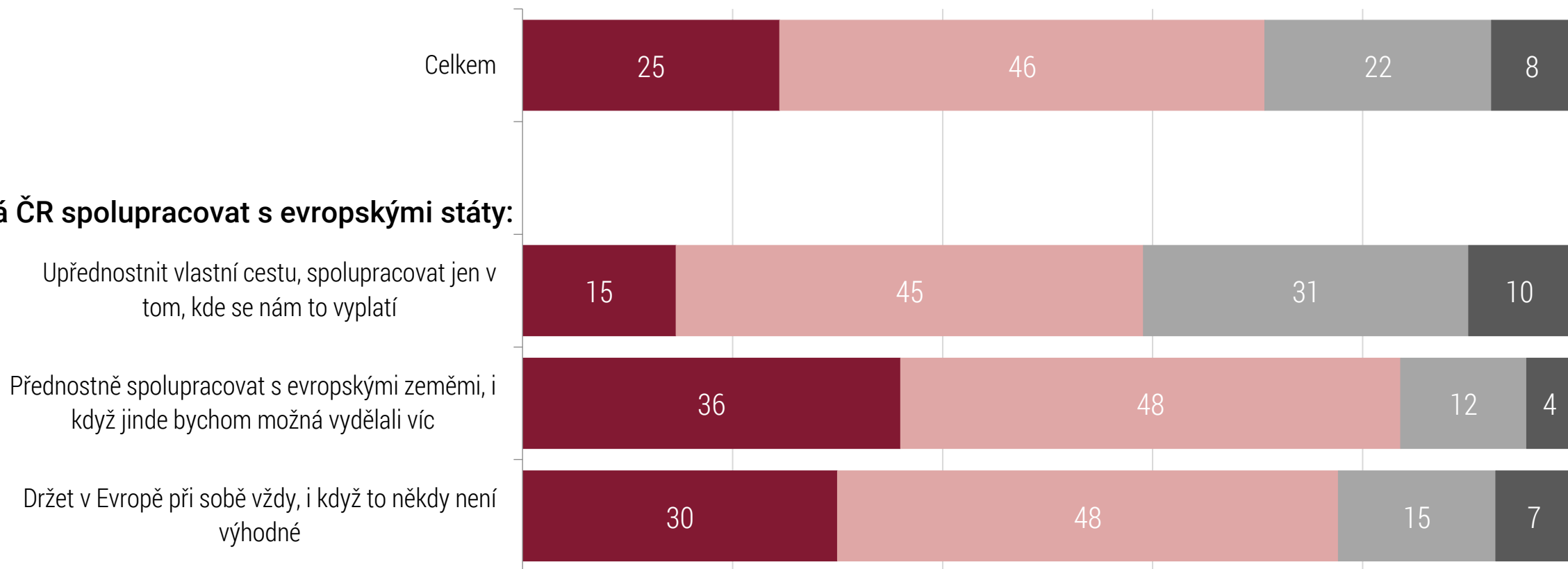

Nezbytnost členství ČR v širším celku států podle preferované formy spolupráce

Má být ČR součástí širšího celku států:

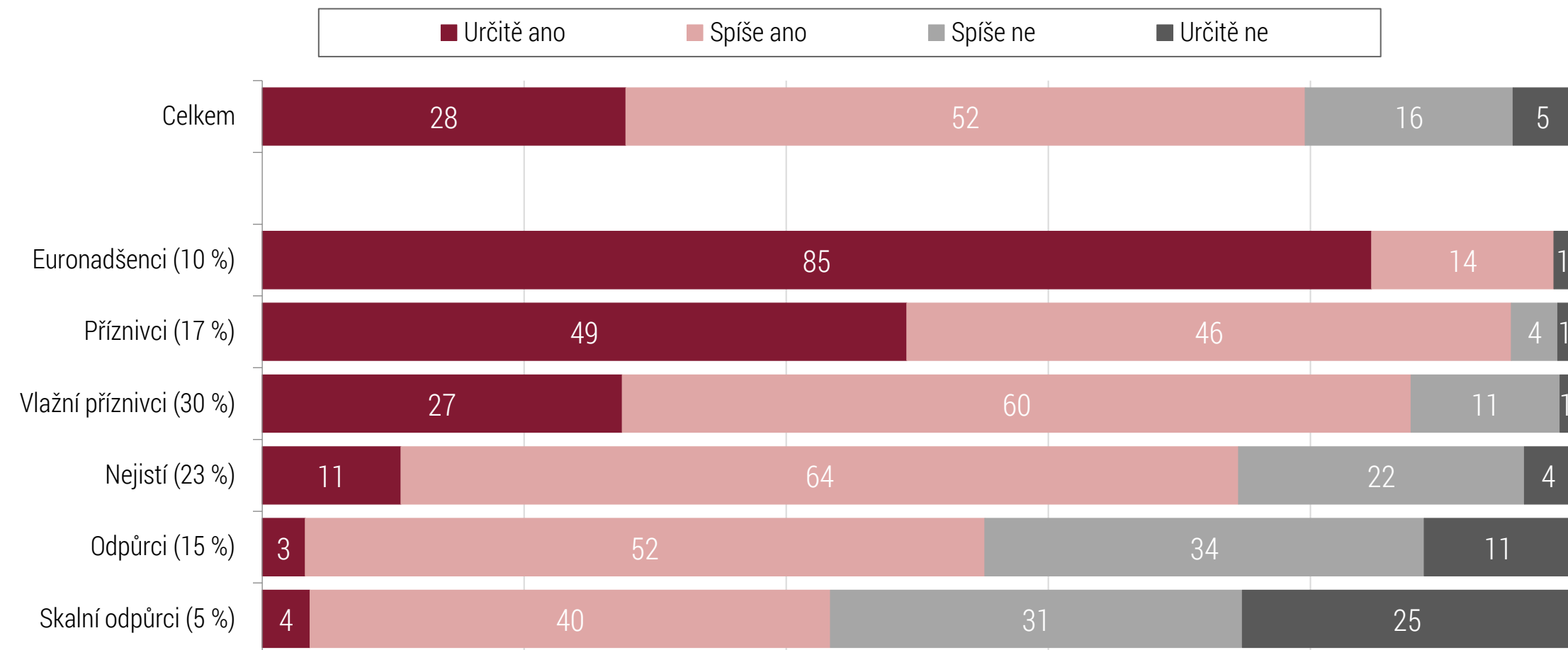
Jak má ČR spolupracovat s evropskými státy:

Nezbytnost členství ČR v širším celku států – podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

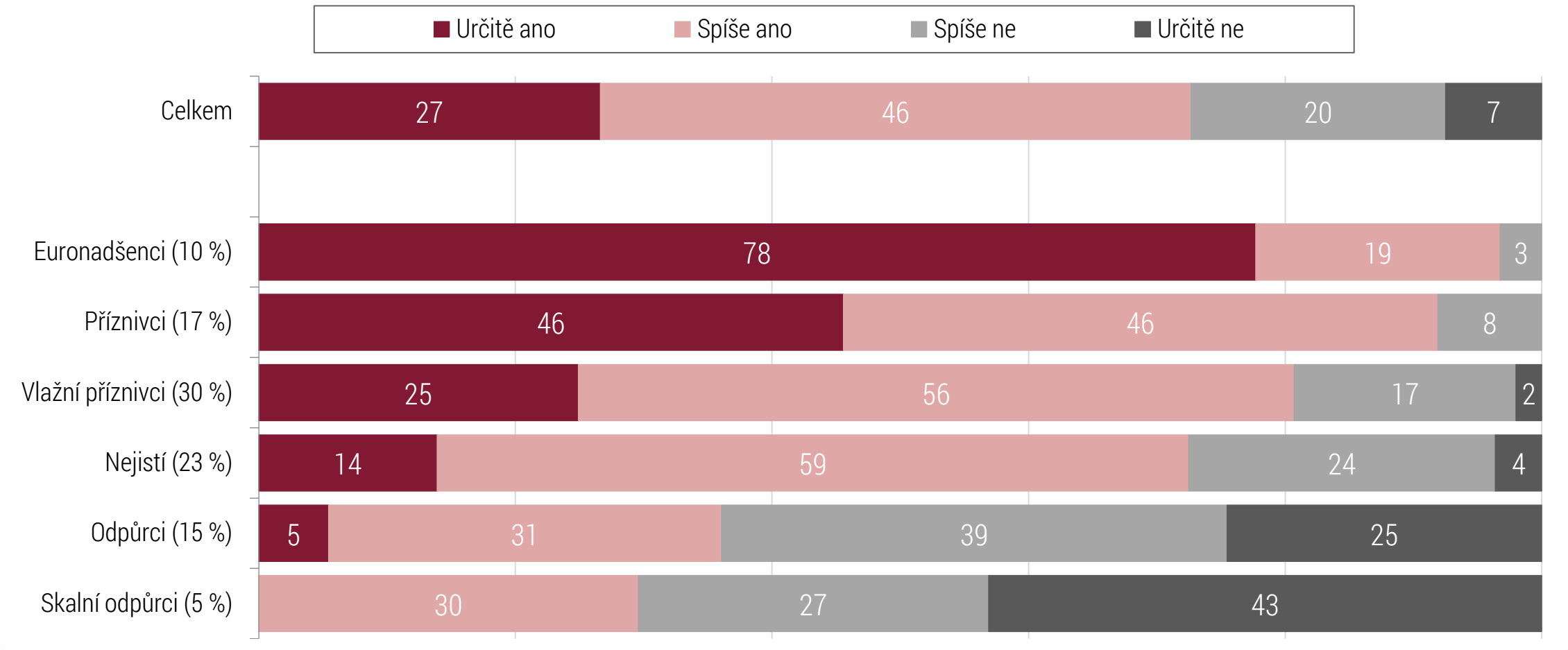
„Je podle Vás nezbytné, aby Česká republika byla součástí širšího celku dalších států, aby mohla uspět při řešení složitých záležitostí?“

Nezbytnost společné evropské organizace – podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

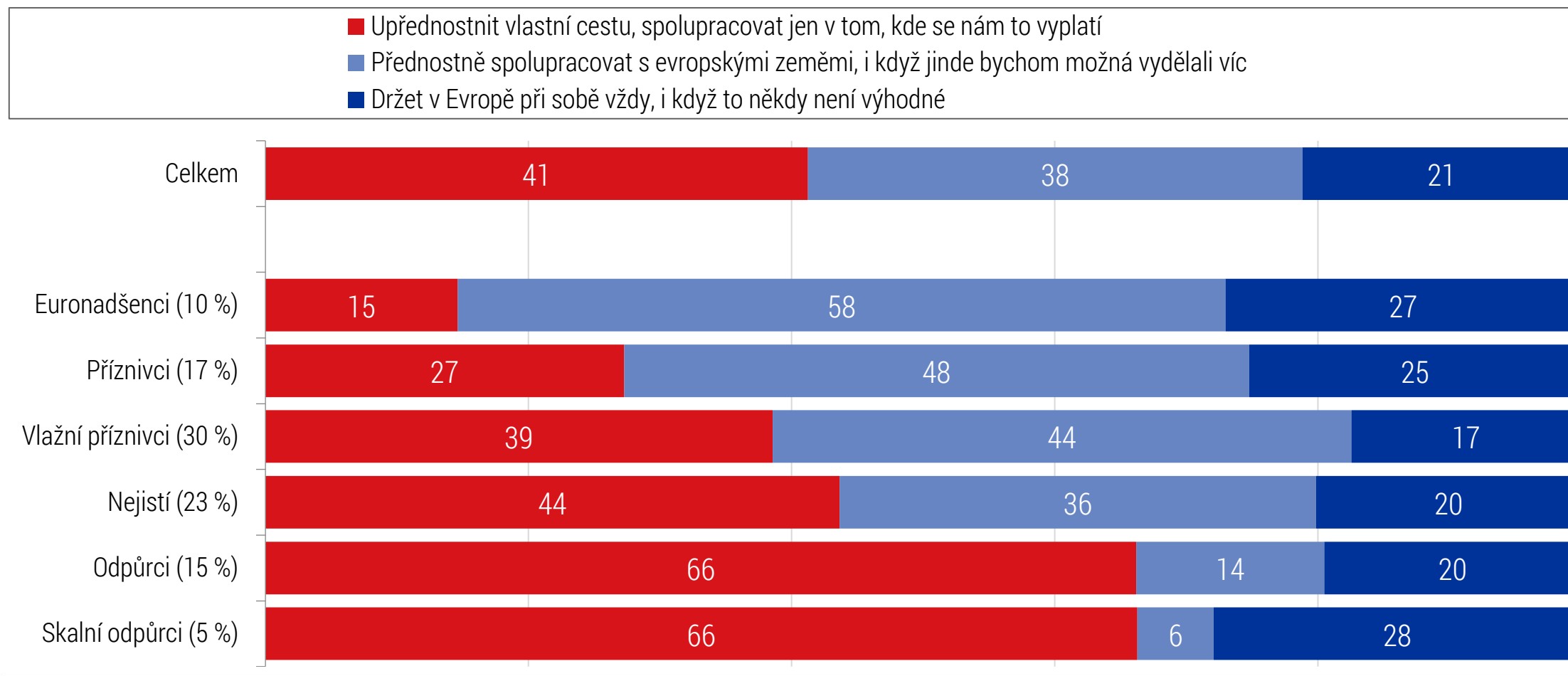
„Myslíte si, že je pro spolupráci mezi evropskými státy nezbytné, aby existovala společná evropská organizace?“

Forma spolupráce ČR s evropskými zeměmi – podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

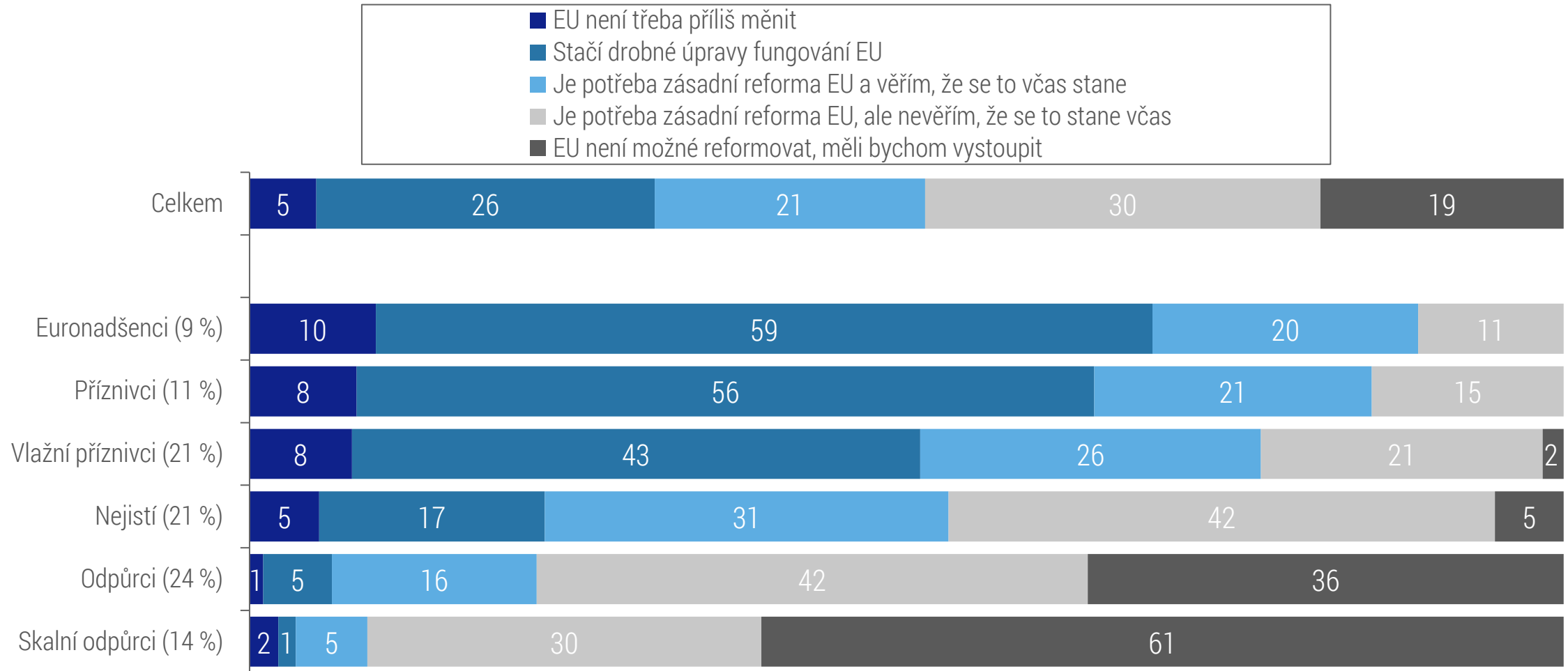
„Jak by Česká republika měla spolupracovat s ostatními evropskými státy?“

3.2 Představy o budoucnosti EU

Postoj k budoucnosti/reformě EU

„Jakou budoucnost Evropské unie byste upřednostňoval(a)?“

Postoj k mezinárodnímu vystupování EU a členských států

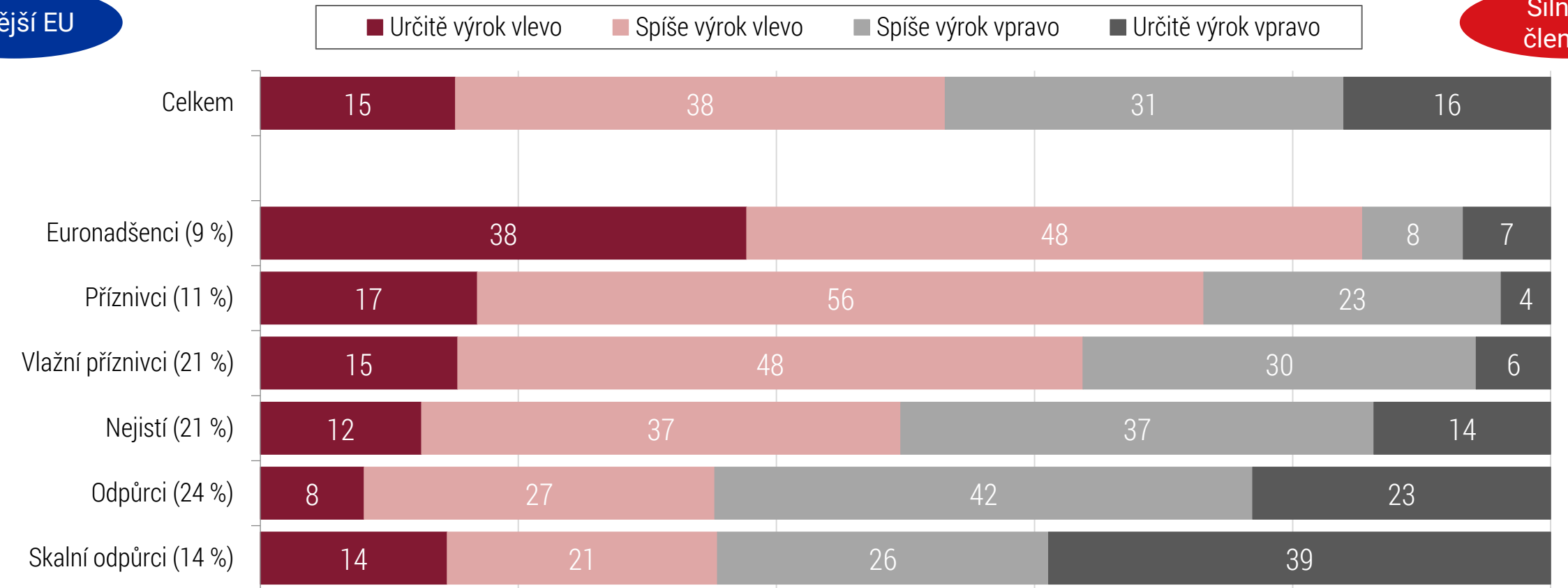
„Evropská unie by měla ve světě vystupovat jednotně, i když to bude znamenat, že některé členské státy s tím nebudou někdy souhlasit.“

<- souhlas s výrokiem ->

„Evropská unie by měla méně postojte členských států koordinovat a sjednocovat, i když to bude znamenat její slabší pozici ve světě.“

Silnější EU

Silnější členové

Postoj k hlasování členských zemí o společných záležitostech

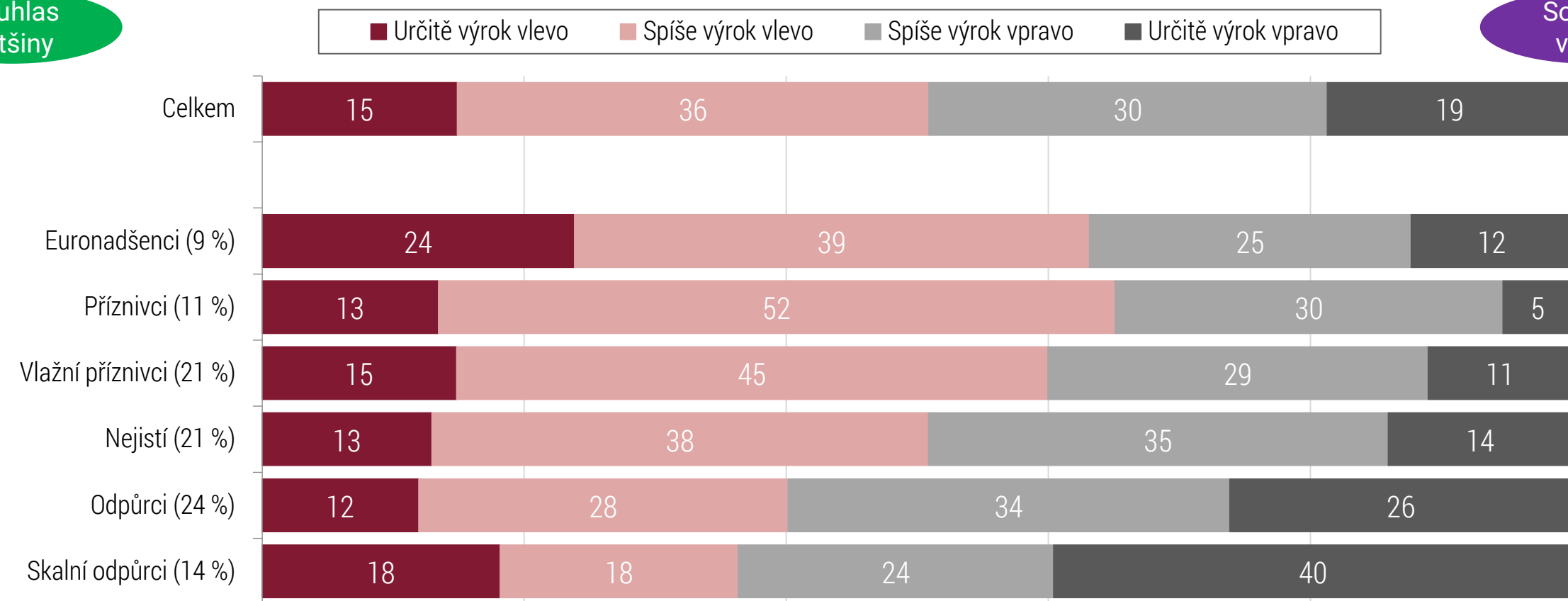
„Je lepší občas některé státy přehlasovat, hlavně aby EU fungovala rychle a efektivně.“

<- souhlas s výrokiem ->

„Je lepší trvat na souhlasu všech členů EU, i když to bude znamenat pomalost a zdlouhavé rozhodování.“

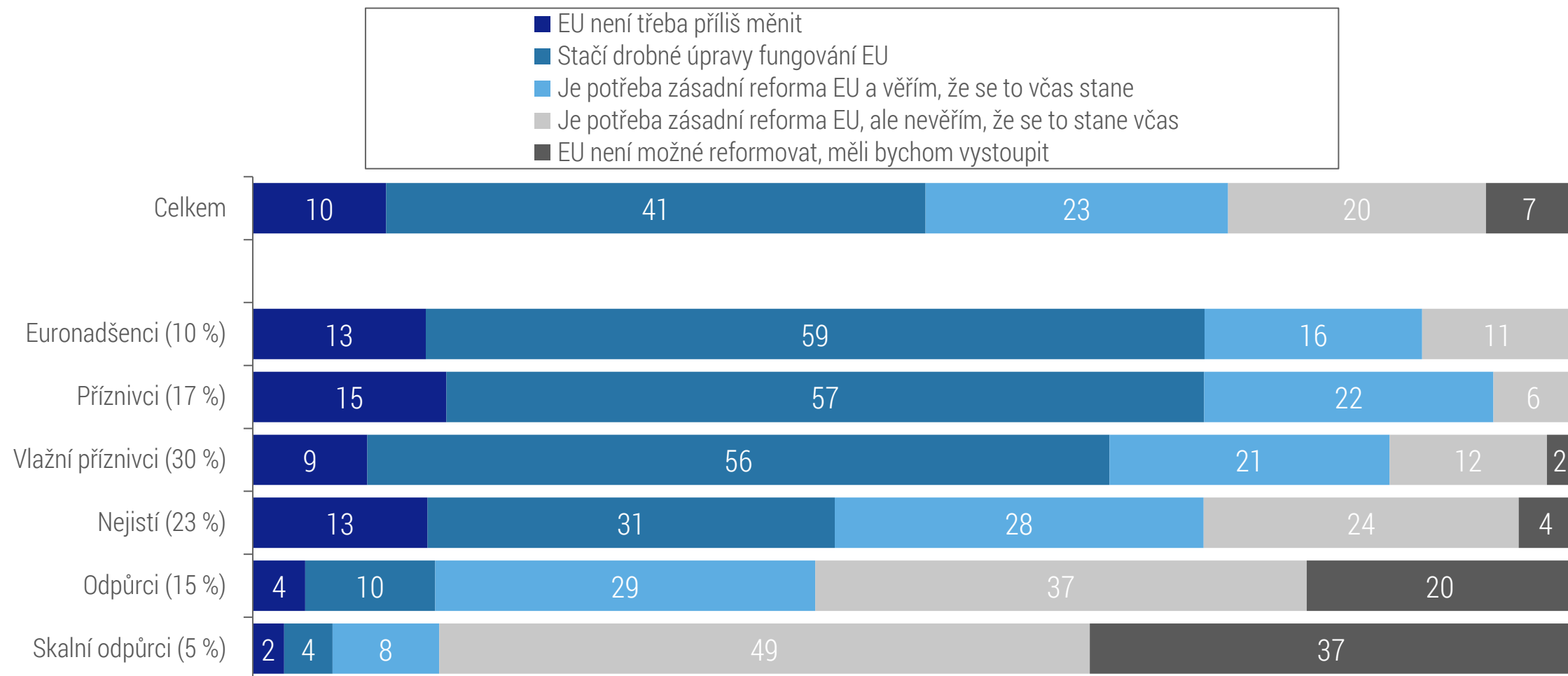
Souhlas většiny

Souhlas všech

Postoj k budoucnosti/reformě EU u mladých 18–29

„Jakou budoucnost Evropské unie byste upřednostňoval(a)?“

Postoj k mezinárodnímu vystupování EU a členských států u mladých 18–29

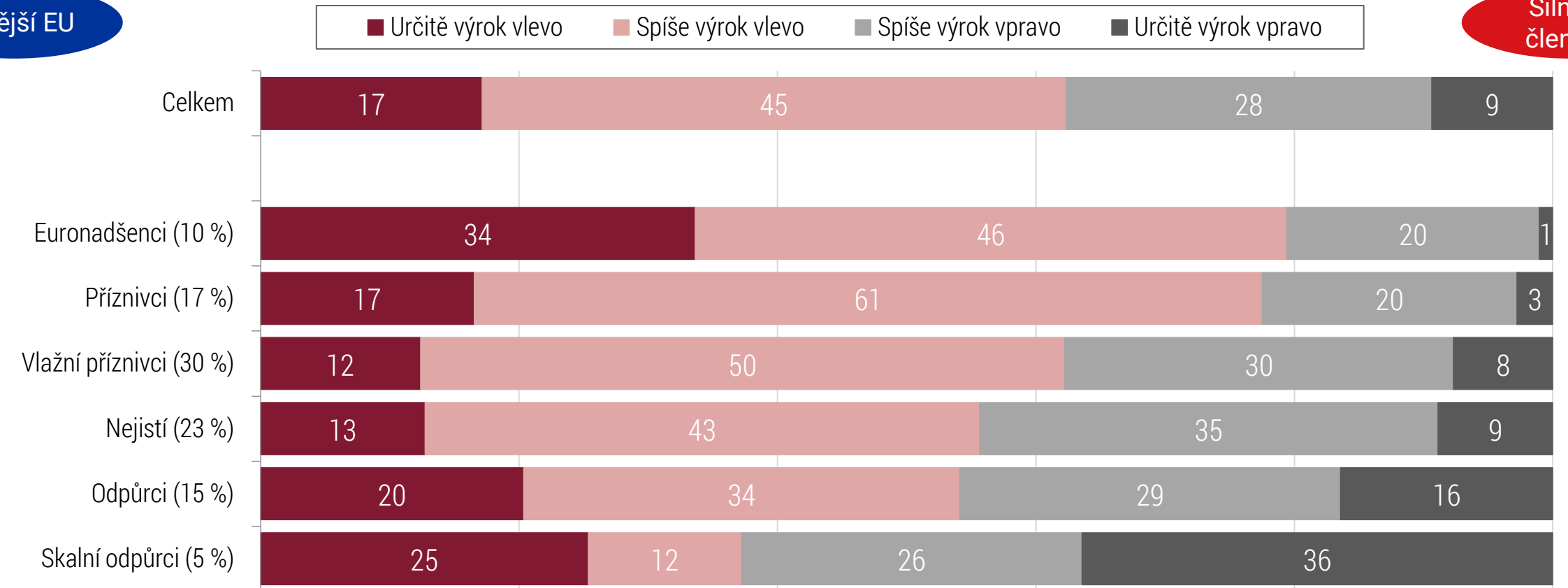
„Evropská unie by měla ve světě vystupovat jednotně, i když to bude znamenat, že některé členské státy s tím nebudou někdy souhlasit.“

<- souhlas s výrokiem ->

„Evropská unie by měla méně postoje členských států koordinovat a sjednocovat, i když to bude znamenat její slabší pozici ve světě.“

Silnější EU

Silnější členové

Postoj k hlasování členských zemí o společných záležitostech u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

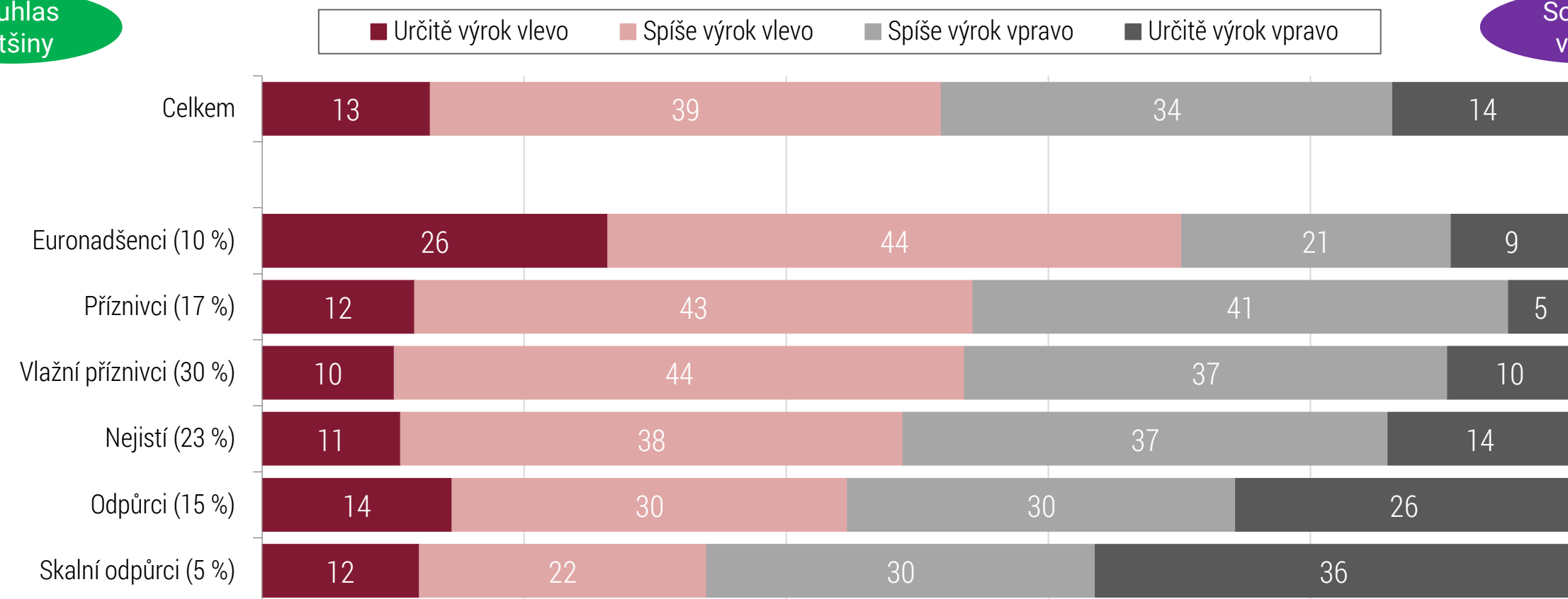
„Je lepší občas některé státy přehlasovat, hlavně aby EU fungovala rychle a efektivně.“

<- souhlas s výrokiem ->

„Je lepší trvat na souhlasu všech členů EU, i když to bude znamenat pomalost a zdlouhavé rozhodování.“

Souhlas většiny

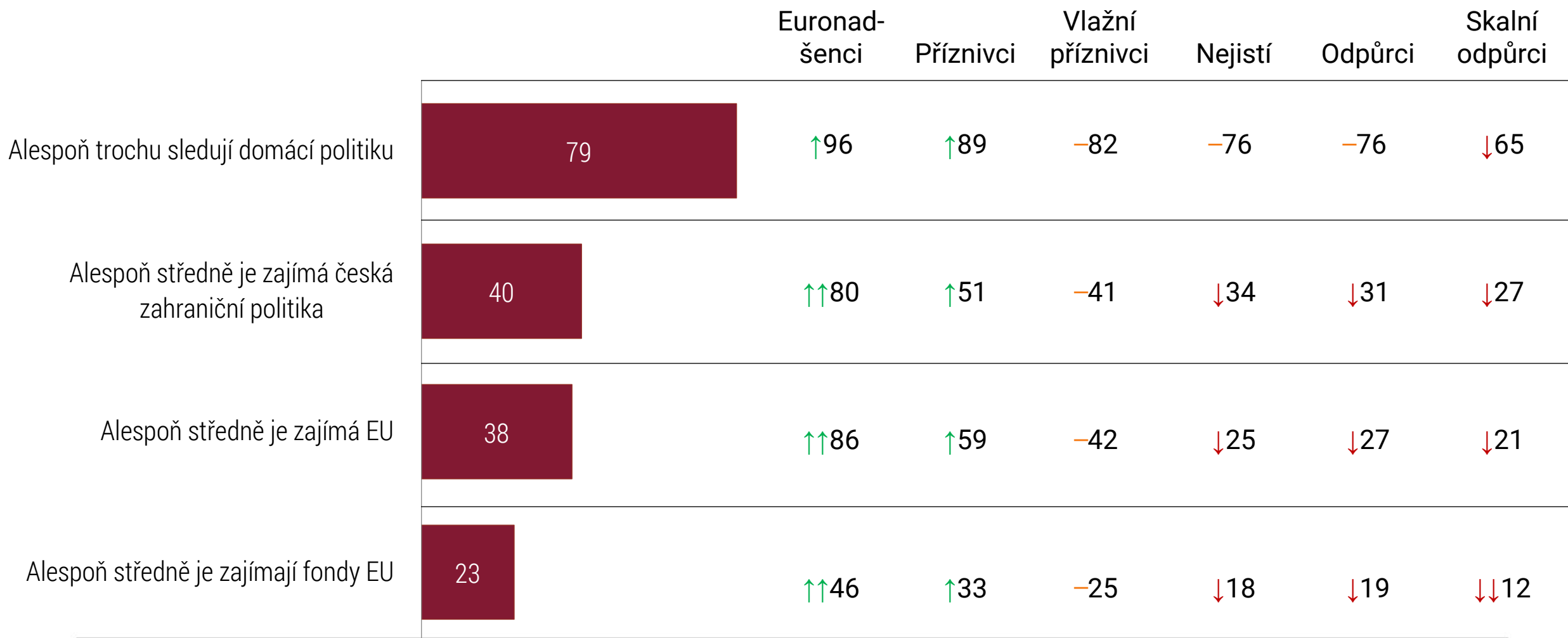
Souhlas všech

4. Jak se o EU zajímáme a co o ní víme?

4.1 Zájem o českou politiku a EU

Zájem o českou politiku a o záležitosti EU

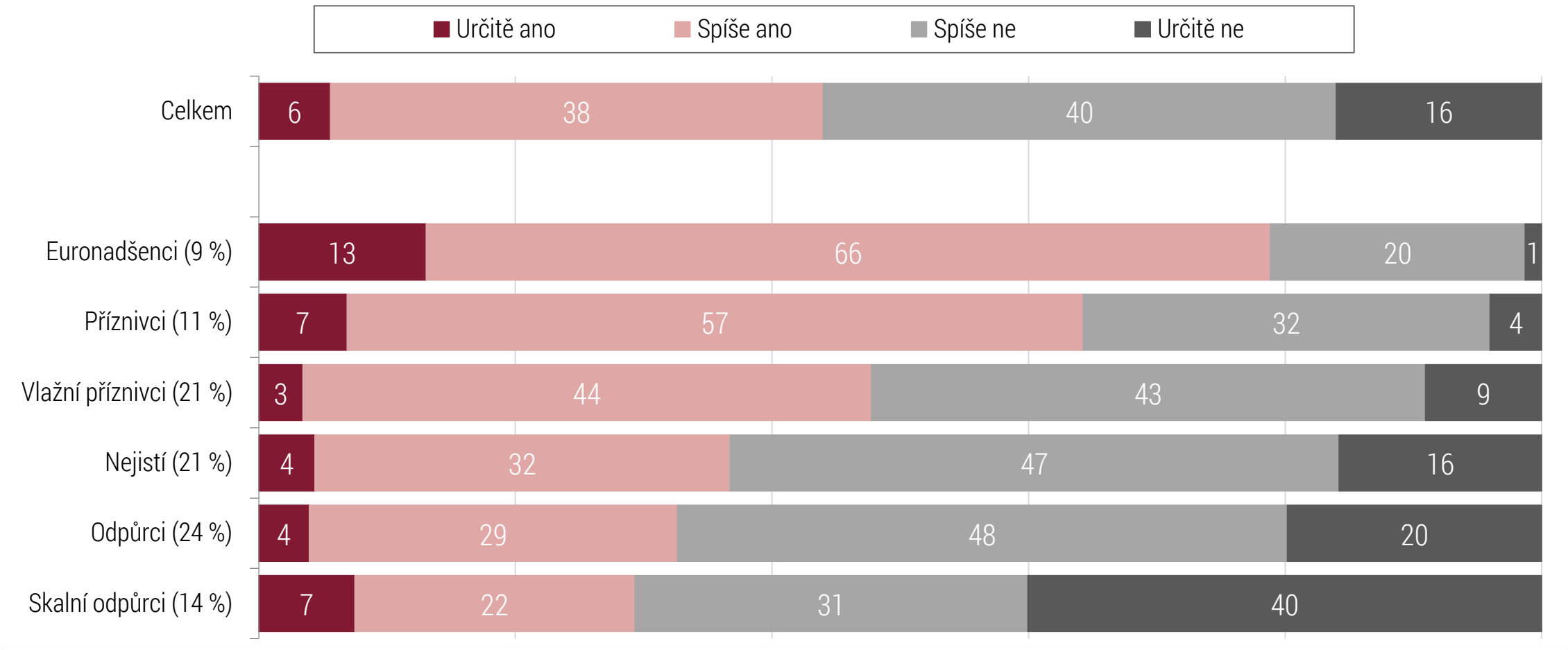
Zájem o českou politiku a o záležitosti EU u mladých 18–29

		Euronad- šenci	Příznivci	Vlažní příznivci	Nejistí	Odpůrci	Skalní odpůrci
Alespoň trochu sledují domácí politiku	79	↑94	↑85	−82	−74	↓70	↓66
Alespoň středně je zajímavá česká zahraniční politika	36	↑↑70	↑48	−35	↓27	↓22	↓24
Alespoň středně je zajímavá EU	38	↑↑83	↑51	−40	↓24	↓↓16	↓25
Alespoň středně je zajímaví fondy EU	27	↑32	↑31	−28	−24	−24	↓18

4.2 Povědomí o fungování EU

Deklarované porozumění fungování EU

„Rozumíte tomu, jak Evropská unie vlastně funguje, jakými pravidly se řídí?“

Všeobecné povědomí o EU

ČR má zastoupení v Evropské komisi

49 %

72/64/46/46/45/37

ČR vstoupila do EU v roce 2004

51 %

76/63/56/48/44/35

ČR má 21 europoslanců

39 %

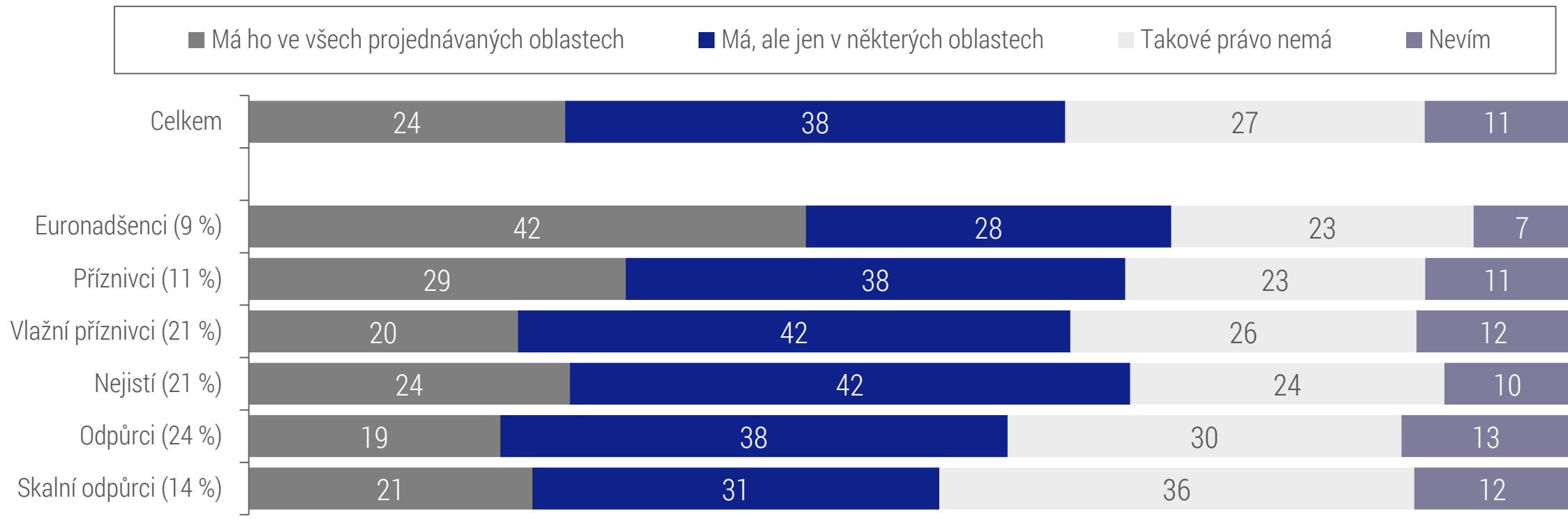
59/50/37/38/33/31

Máme zastoupení v Evropské radě

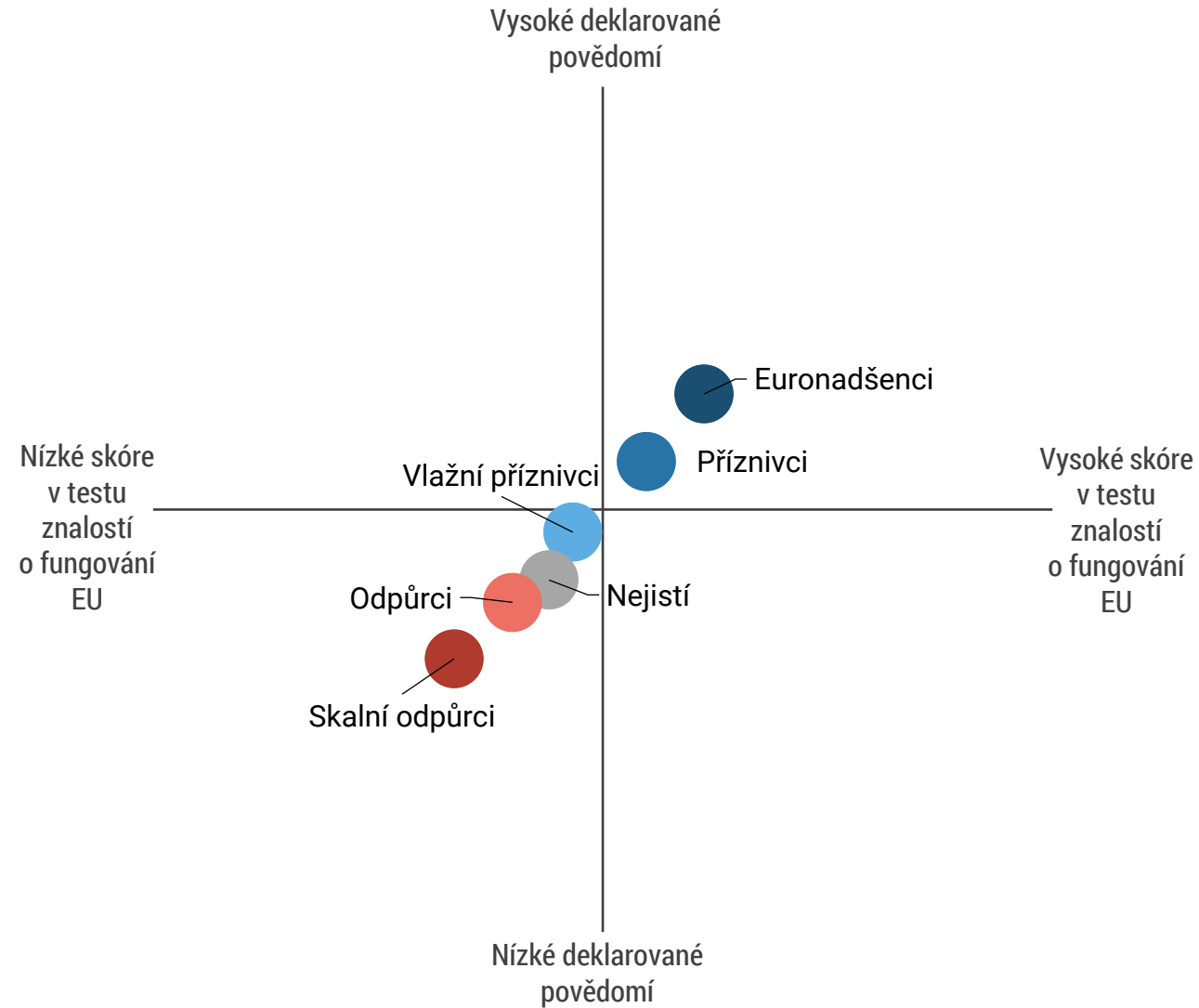
32 %

49/43/37/31/26/19

Právo veta

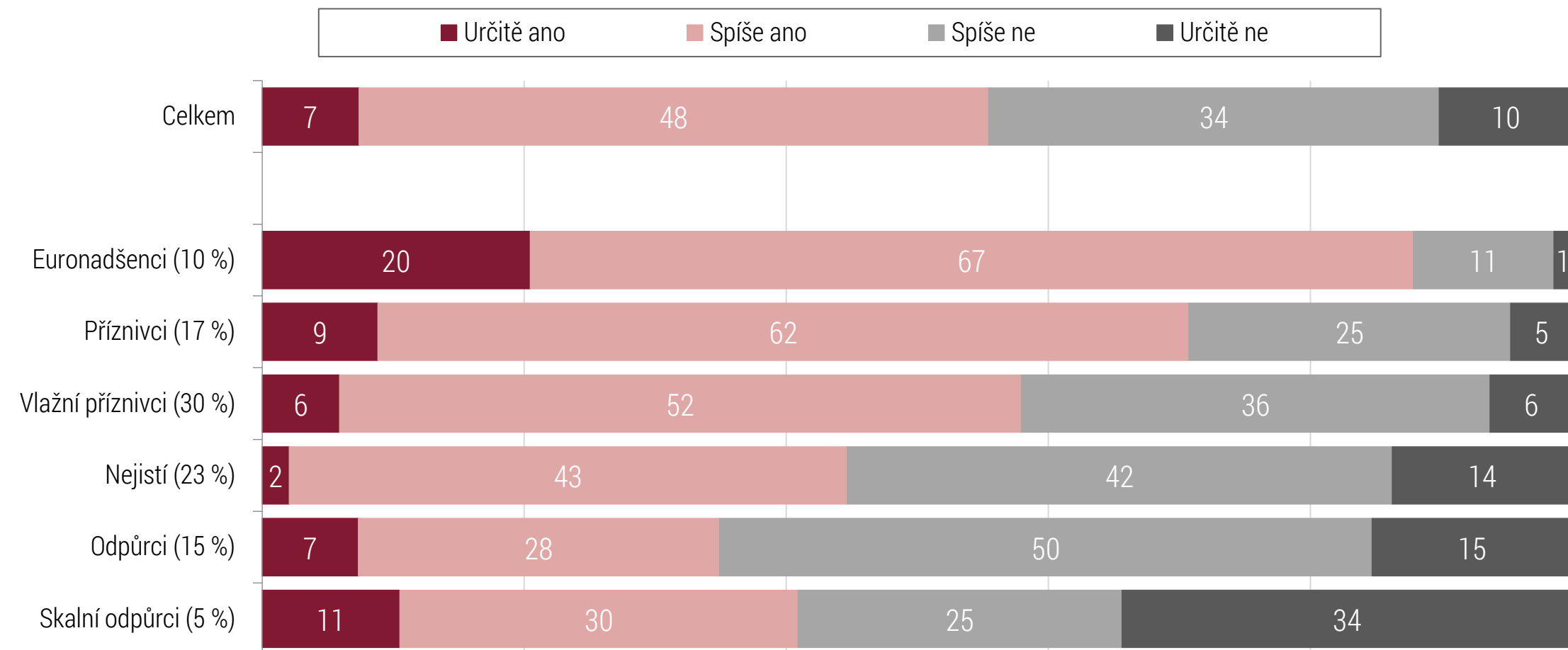
Deklarované versus všeobecné povědomí o fungování EU

Deklarované porozumění fungování EU u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Rozumíte tomu, jak Evropská unie vlastně funguje, jakými pravidly se řídí?“

Všeobecné povědomí o EU u mladých 18–29

ČR má zastoupení v Evropské komisi ČR vstoupila do EU v roce 2004 ČR má 21 Europoslanců Máme zastoupení v Evropské radě

35 %

57/43/36/26/28/24

66 %

87/76/67/57/54/50

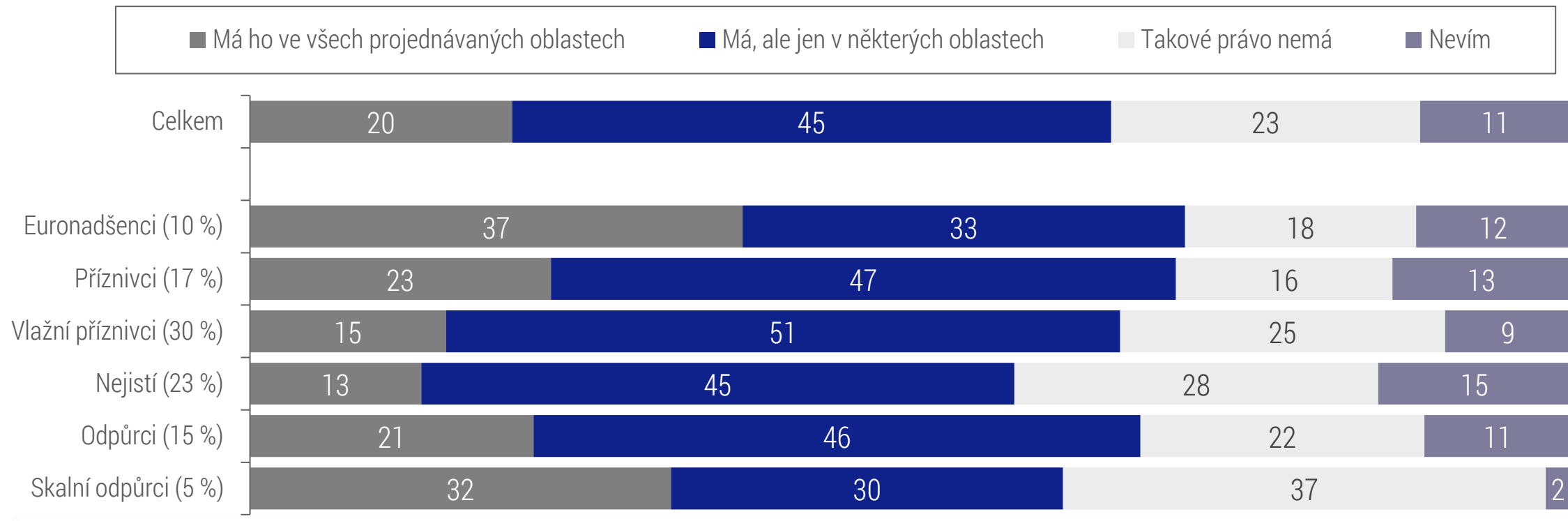
43 %

66/51/38/42/38/28

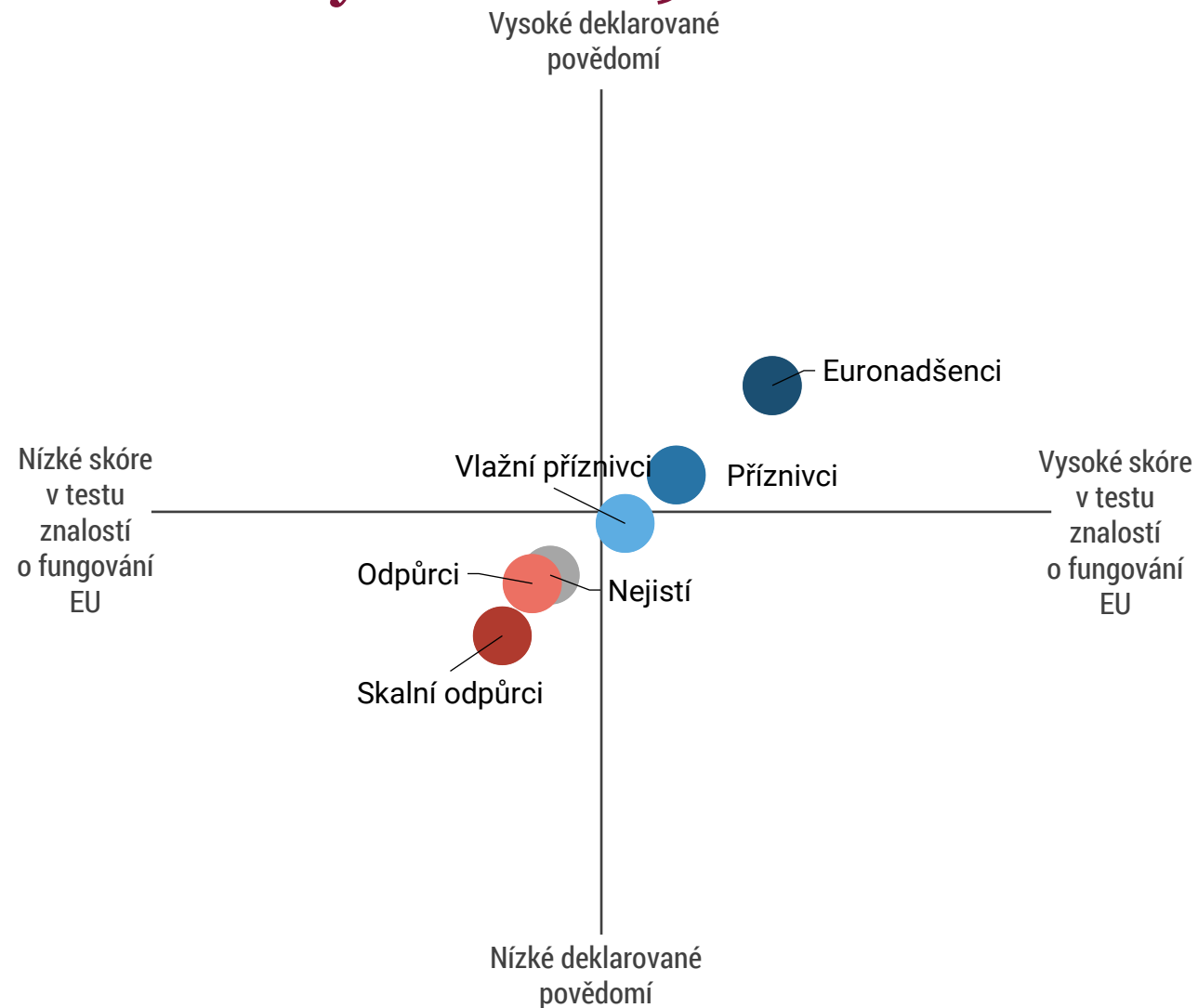
37 %

61/44/37/26/36/26

Právo veta

Deklarované versus všeobecné povědomí o fungování EU u mladých 18–29

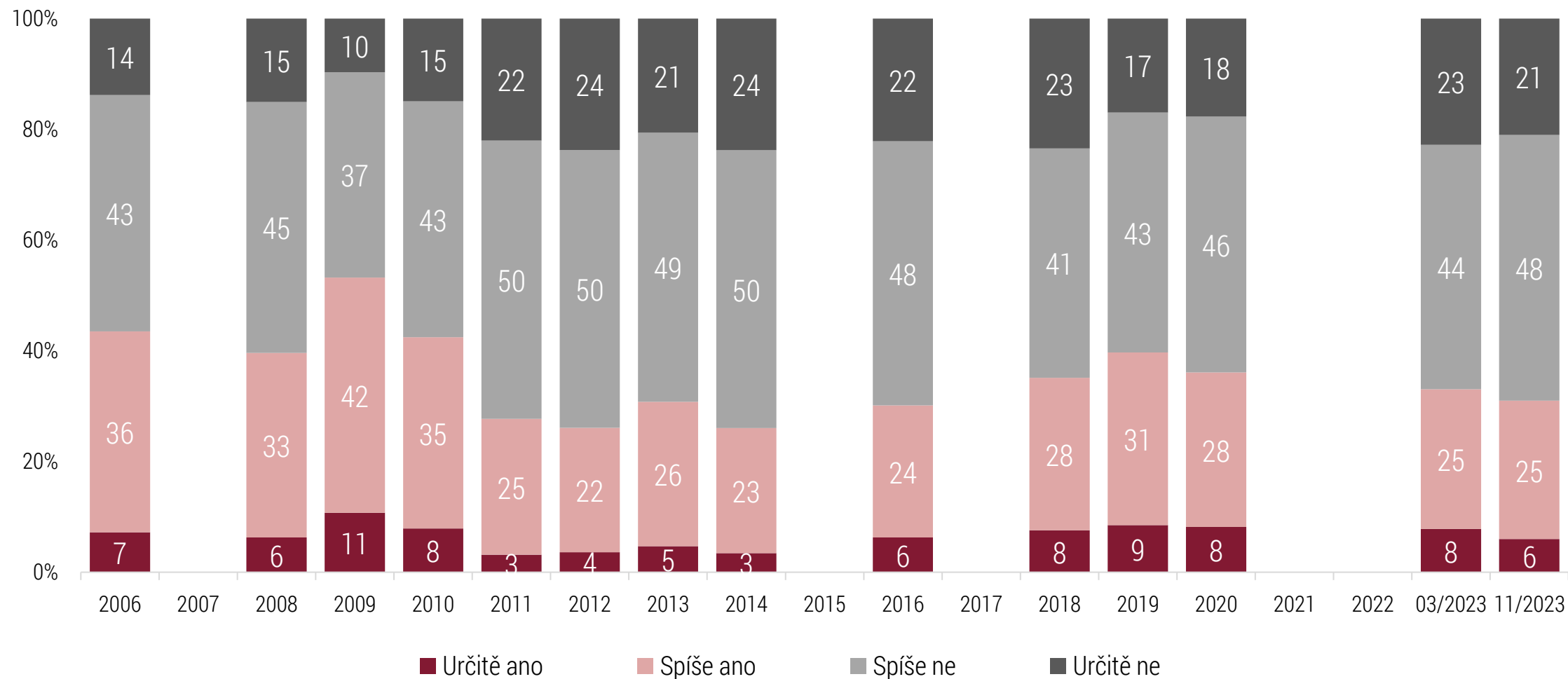

5. EU jako symbol v české veřejné debatě

5.1 Schopnost ČR prosadit se v EU

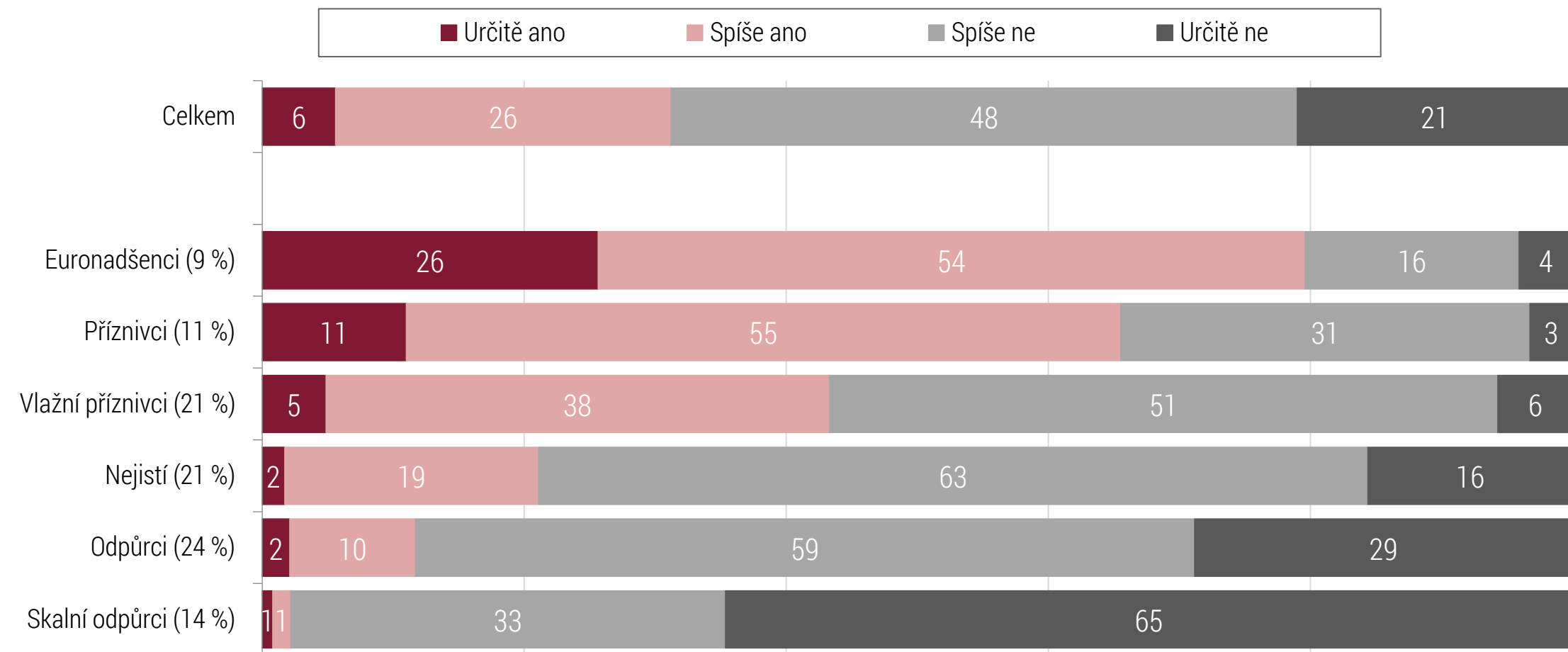
Schopnost ČR prosadit se v EU

„Je podle Vás Česká republika schopna hrát v EU aktivní roli a v rozhodování Evropské unie uplatnit své stanovisko?“

Schopnost ČR prosadit se v EU

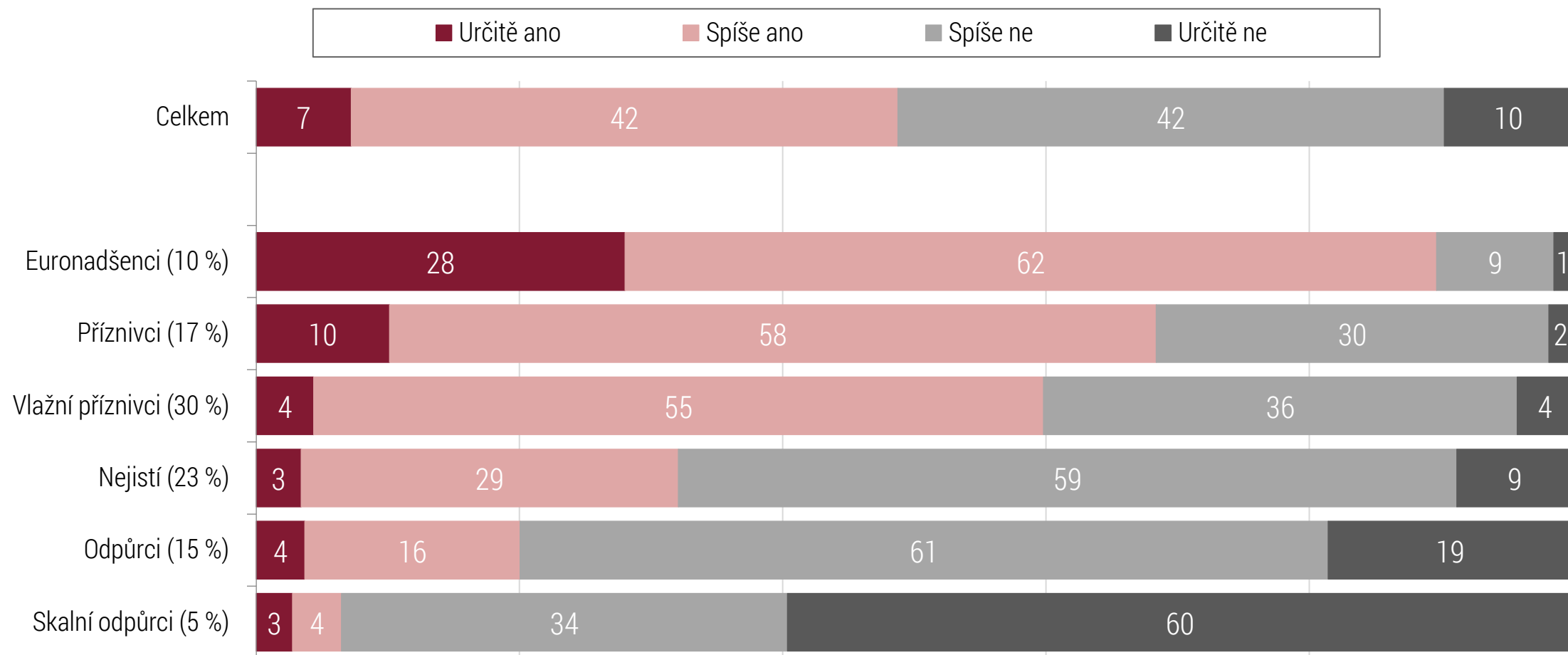
„Je podle Vás Česká republika schopna hrát v EU aktivní roli a v rozhodování Evropské unie uplatnit své stanovisko?“

Schopnost ČR prosadit se v EU podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Je podle Vás Česká republika schopna hrát v EU aktivní roli a v rozhodování Evropské unie uplatnit své stanovisko?“

5.2 Úroveň hrdosti

Hrdost na rámec, ve kterém žijeme

„Jste hrdý(á) na to, že jste...“ – zobrazeny odpovědi „Ano“

		Euronad- šenci	Příznivci	Vlašní příznivci	Nejistí	Odpůrci	Skalní odpůrci
Hrdý obyvatel obce / patriot	80	−83	↑88	−83	−81	−79	↓69
Hrdý občan ČR	79	↑86	↑89	↑86	−79	−77	↓57
Hrdý Evropan	76	↑99	↑97	↑92	↑82	↓57	↓↓43
Hrdý jako součást EU	46	↑↑98	↑↑94	↑↑76	↓38	↓↓10	↓↓↓3

Hrdost na rámec, ve kterém žijeme u mladých 18–29

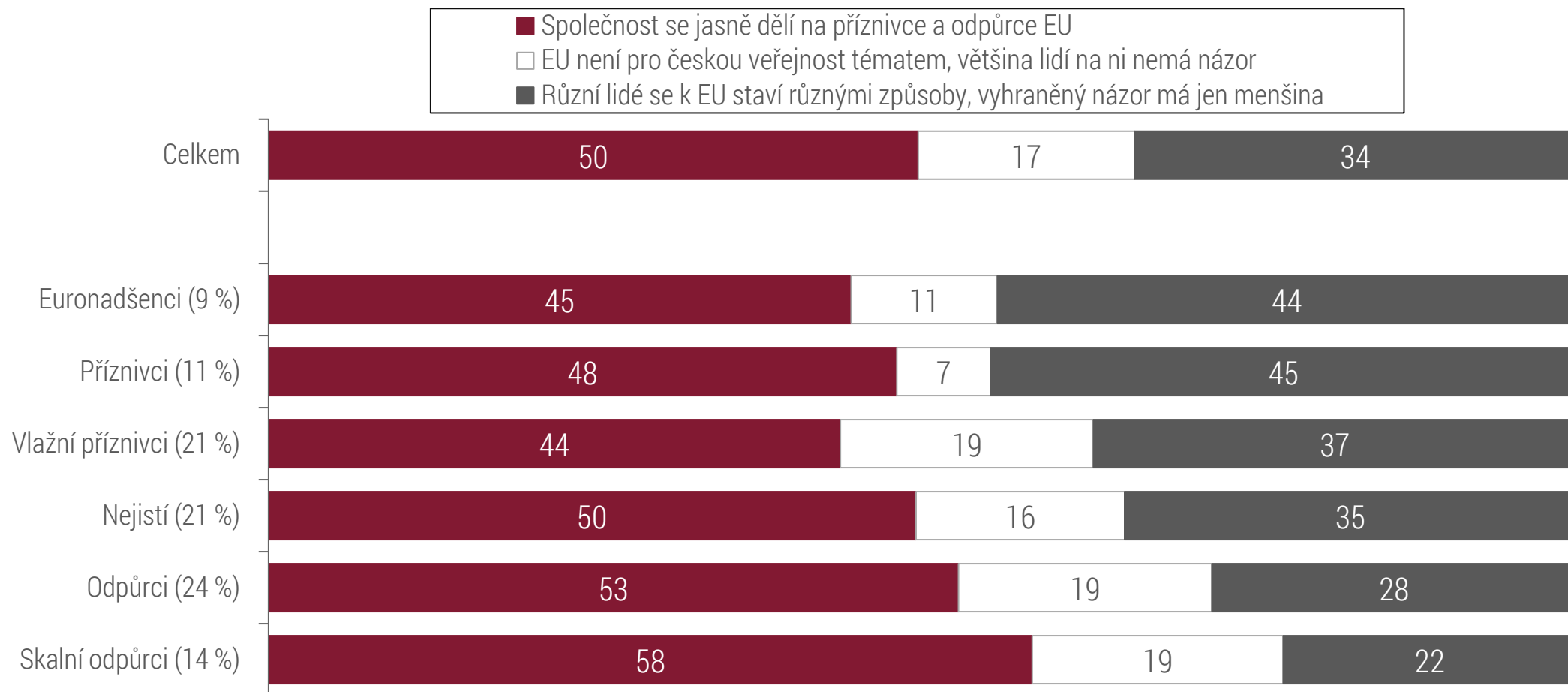
„Jste hrdý(á) na to, že jste...“ – zobrazeny odpovědi „Ano“

		Euronad- šenci	Příznivci	Vlažní příznivci	Nejistí	Odpůrci	Skalní odpůrci
Hrdý obyvatel obce / patriot	75	↑83	↑81	−76	−77	↓67	↓51
Hrdý občan ČR	69	↑85	↑75	↑74	−68	↓53	↓↓39
Hrdý Evropan	84	↑99	↑97	↑91	−87	↓57	↓↓37
Hrdý jako součást EU	67	↑↑99	↑91	↑80	−64	↓↓↓21	↓↓↓6

5.3 Štěpivost tématu EU

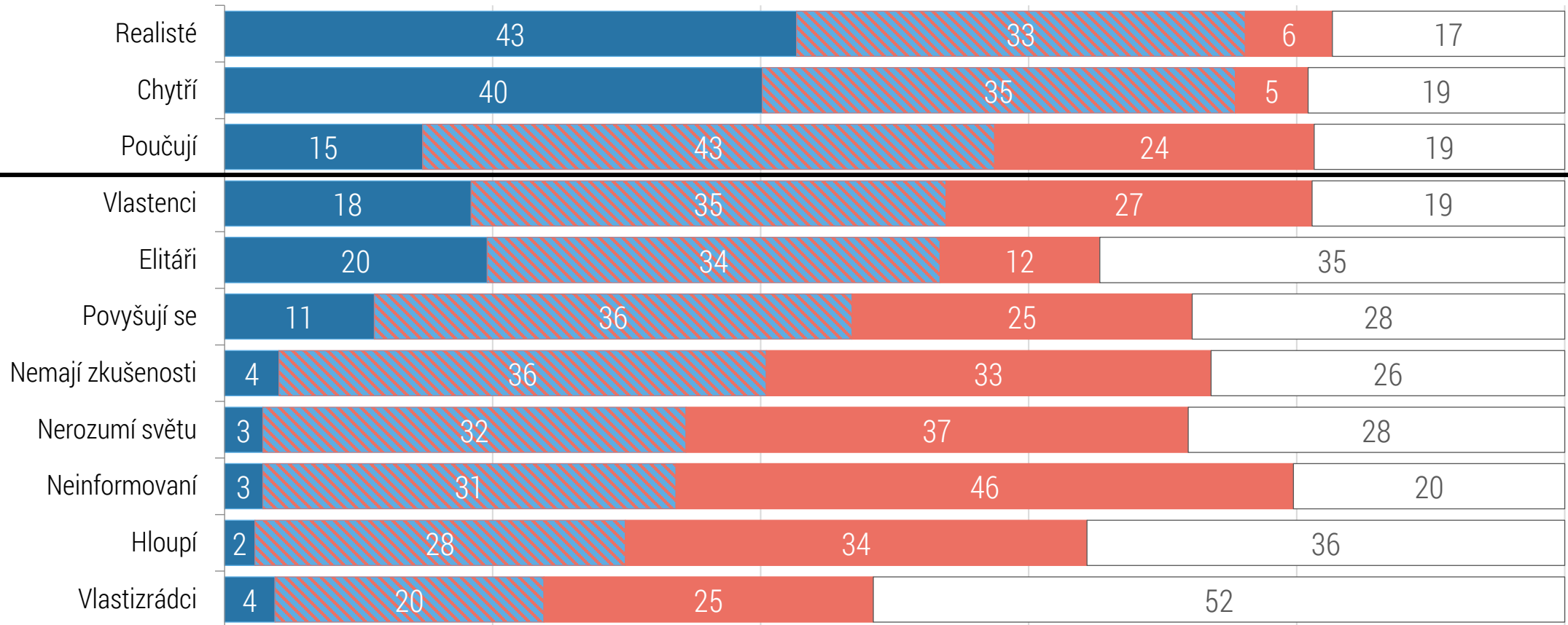
Vnímaná polarizace společnosti na tématu EU

„Který z následujících popisů podle Vás nejlépe vystihuje postoj české společnosti?“

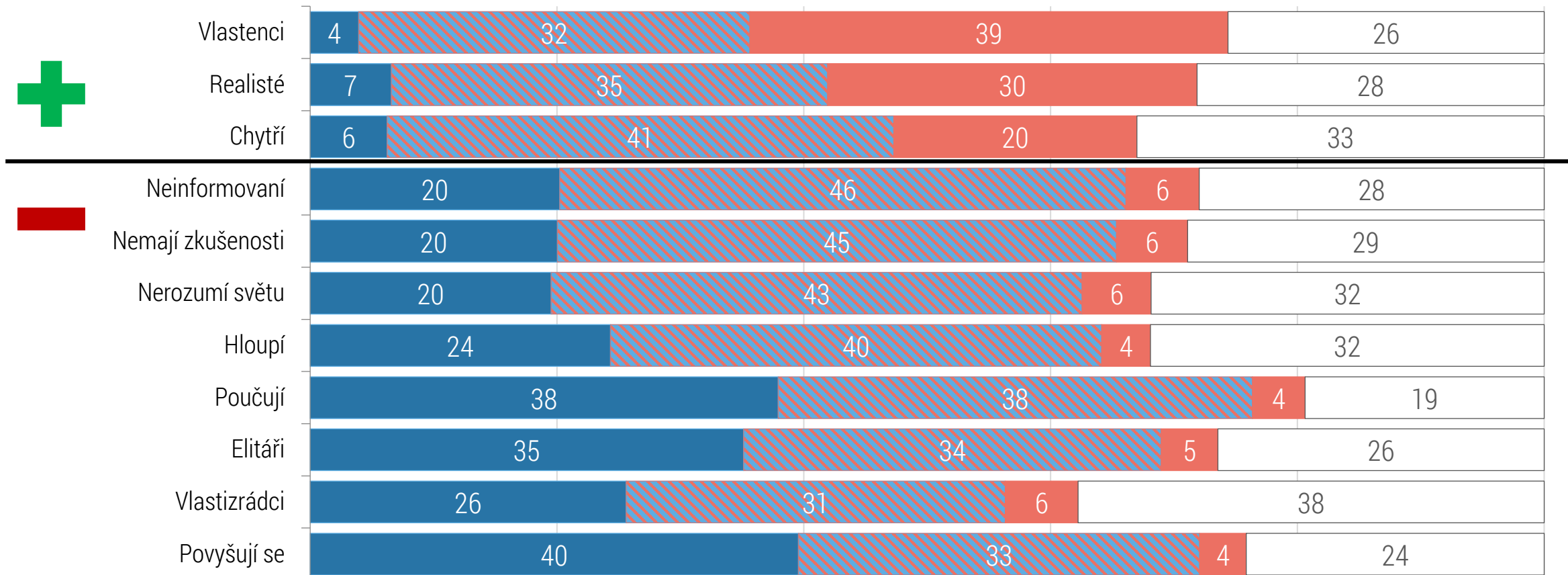
Pohled Zastánců EU (41 %, N=820)

„Jací jsou podle Vás zastánci EU a jací jsou její odpůrci?“

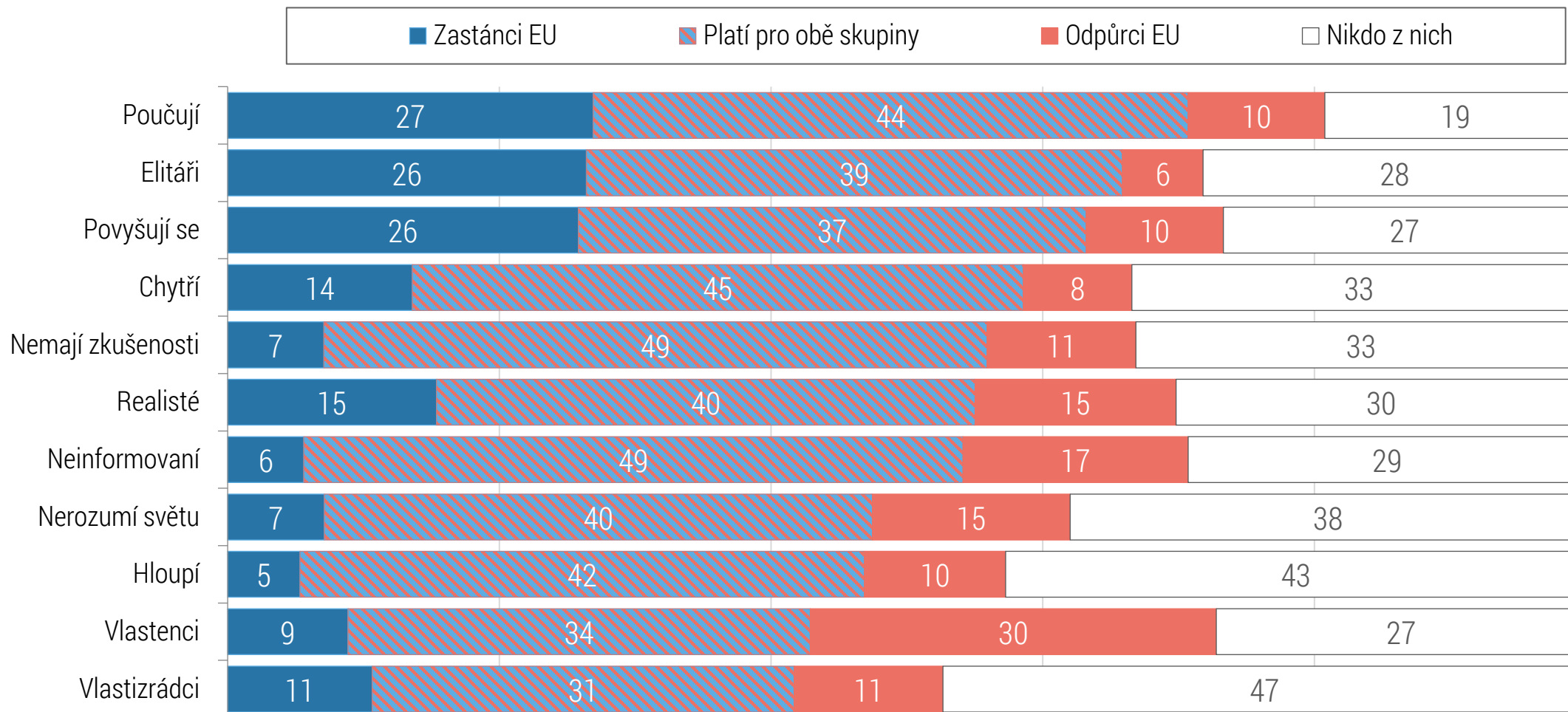
Pohled Odpůrců EU (38 %, N=760)

„Jací jsou podle Vás zastánci EU a jací jsou její odpůrci?“

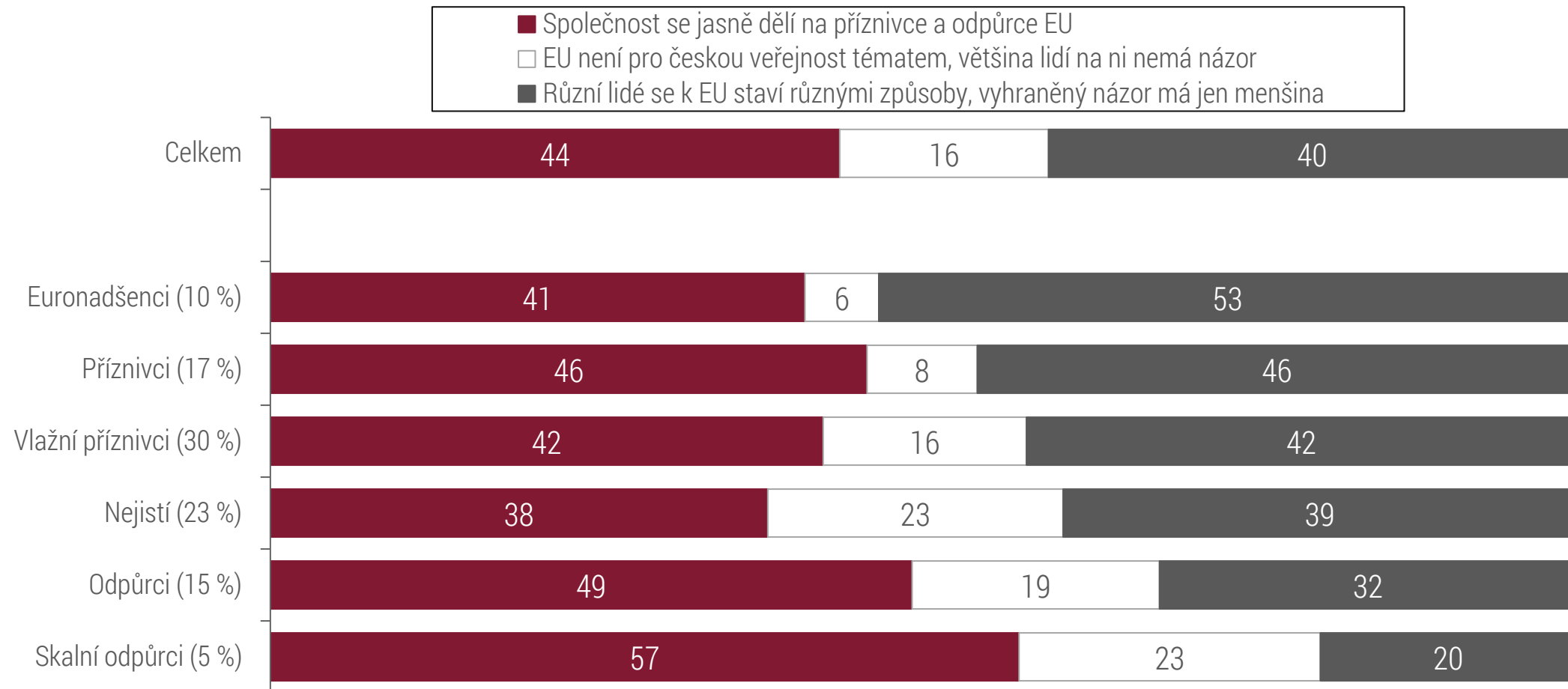
Pohled Nejistých (21 %, N=420)

„Jací jsou podle Vás zastánci EU a jací jsou její odpůrci?“

Vnímaná polarizace společnosti na tématu EU u mladých 18–29

„Který z následujících popisů podle Vás nejlépe vystihuje postoj české společnosti?“

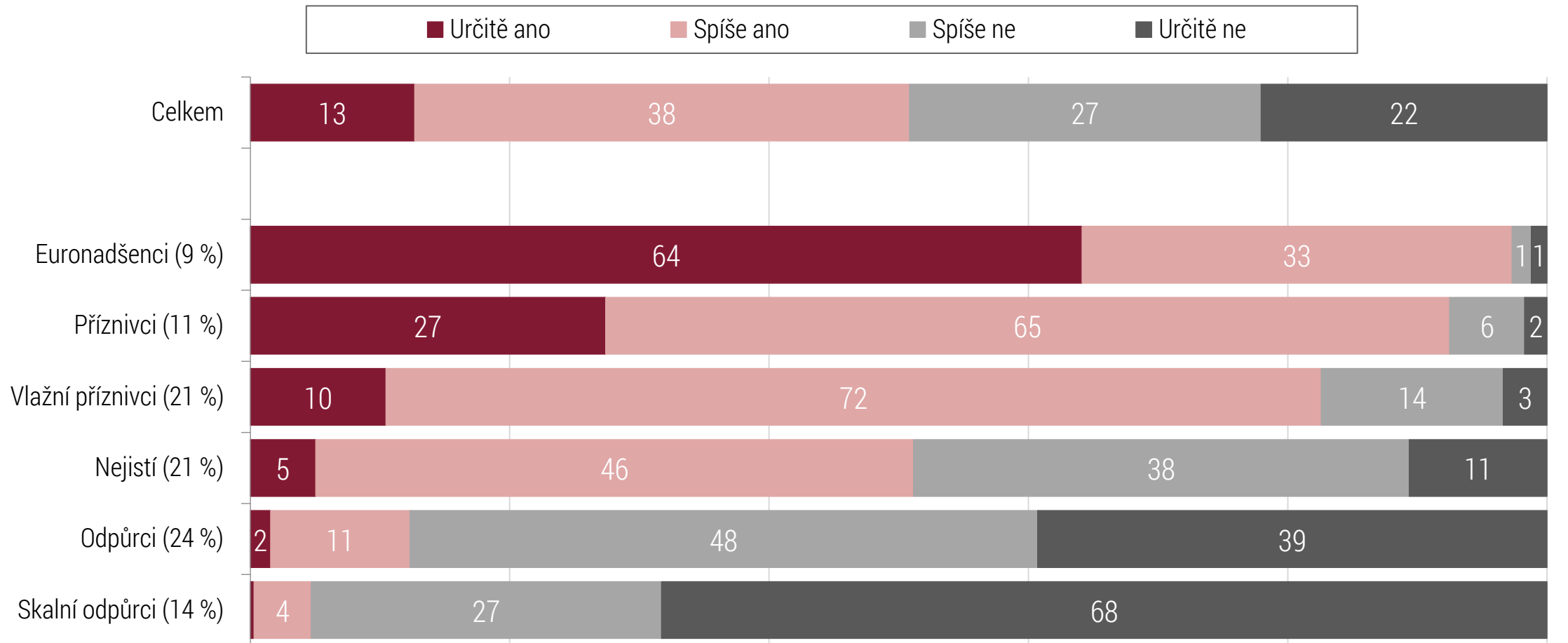

6. Co nám EU přináší?

6.1 Bezpečnost

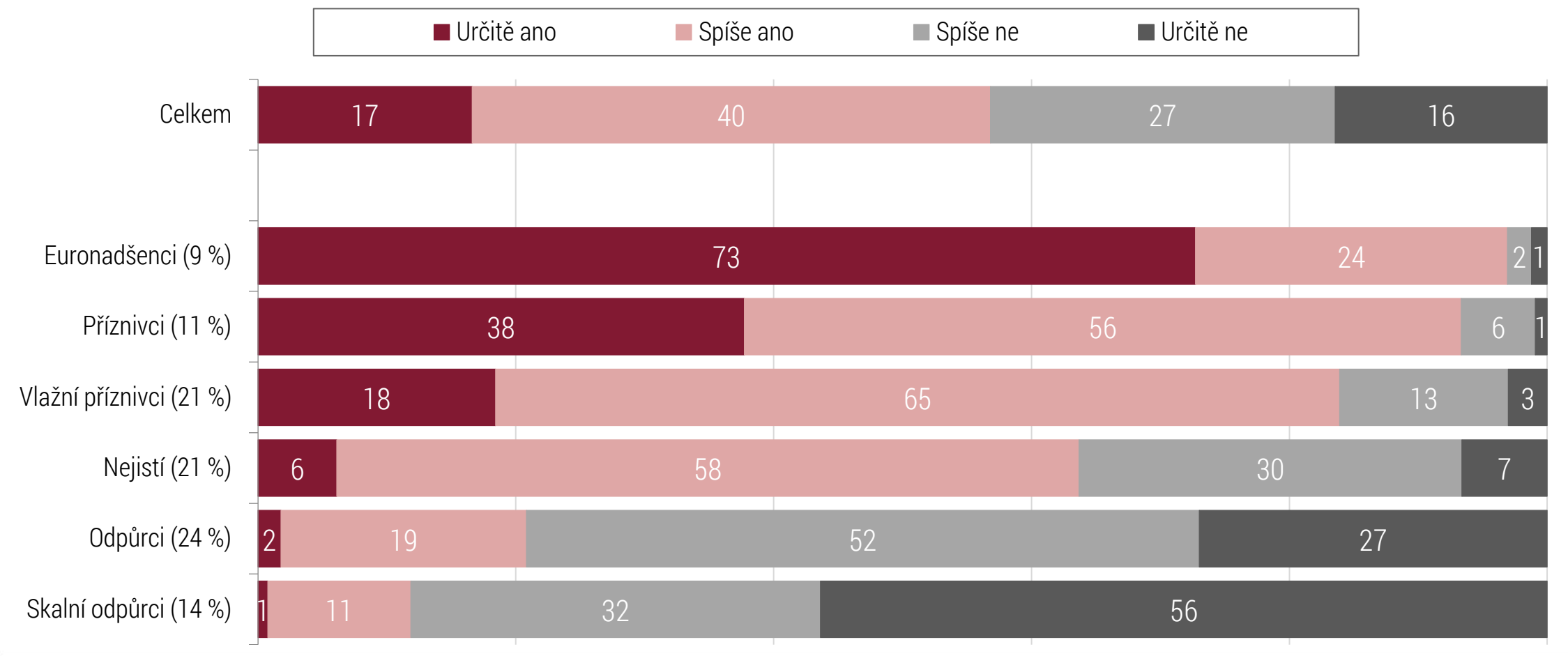
EU jako záruka míru mezi členy

„Je podle Vás Evropská unie solidní zárukou míru a pokojných řešení případných problémů mezi členskými státy EU?“

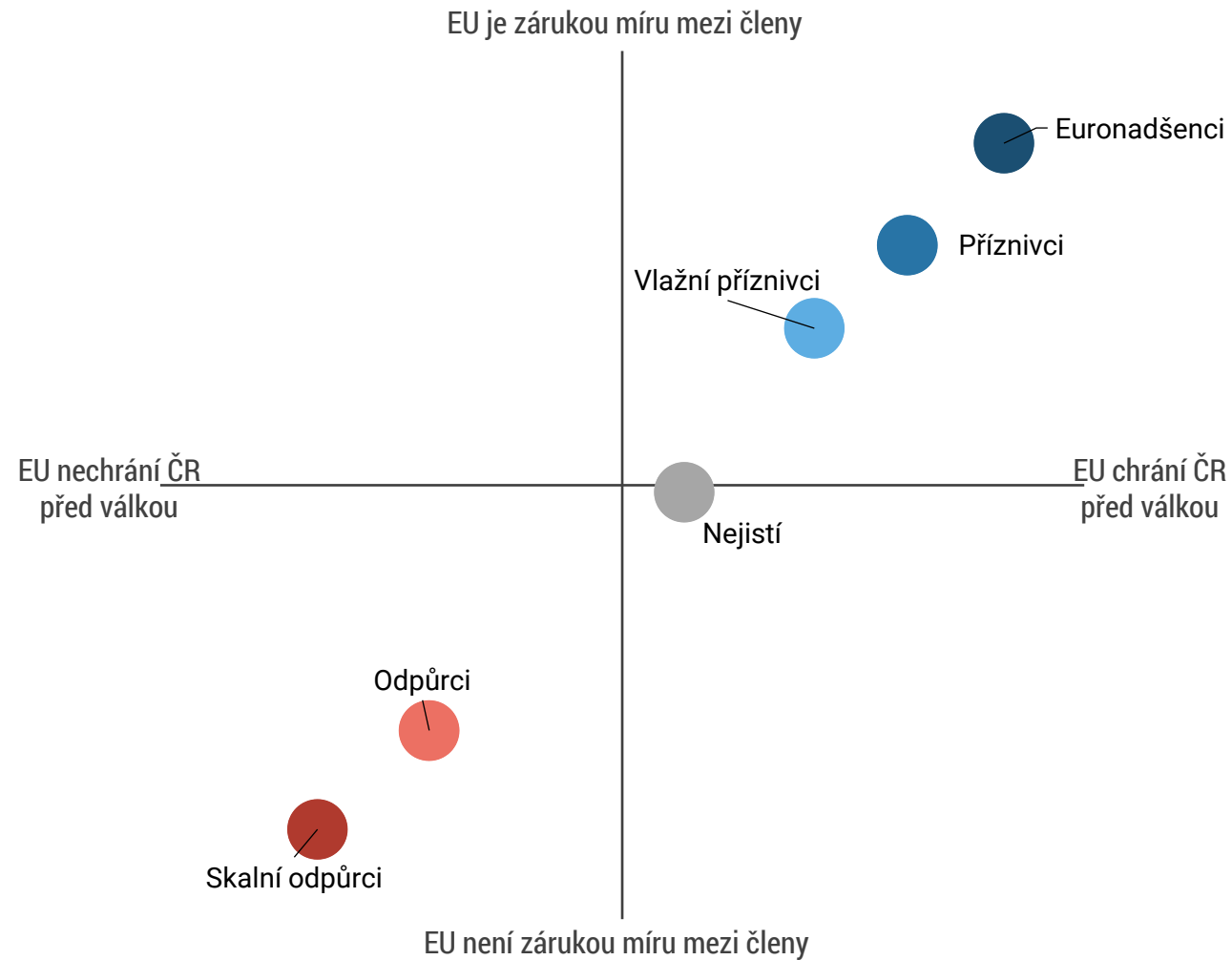

EU jako záruka mezinárodní bezpečnosti ČR

„Myslíte si, že spolupráce států EU pomáhá tomu, aby naše země a její okolí nebylo zasaženo válkou?“

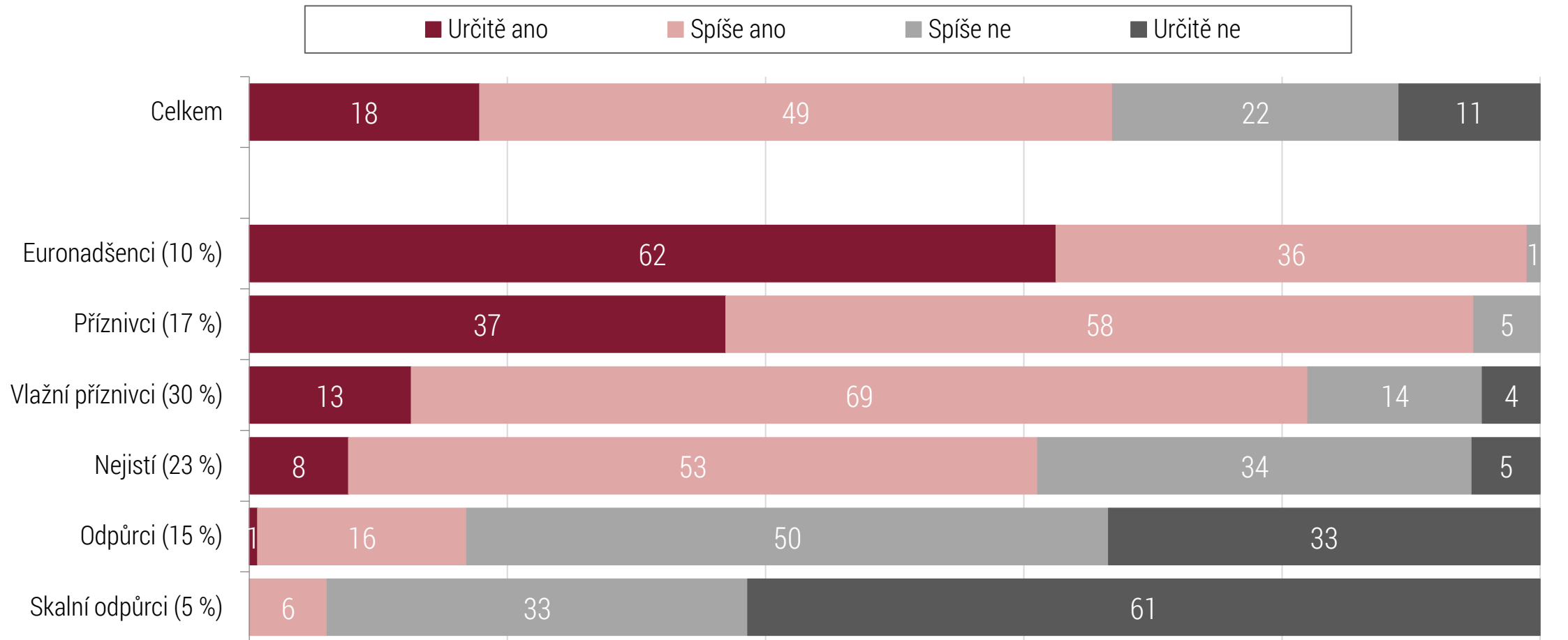
EU jako záruka míru mezi členy a vnější bezpečnosti ČR

EU jako záruka míru mezi členy podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

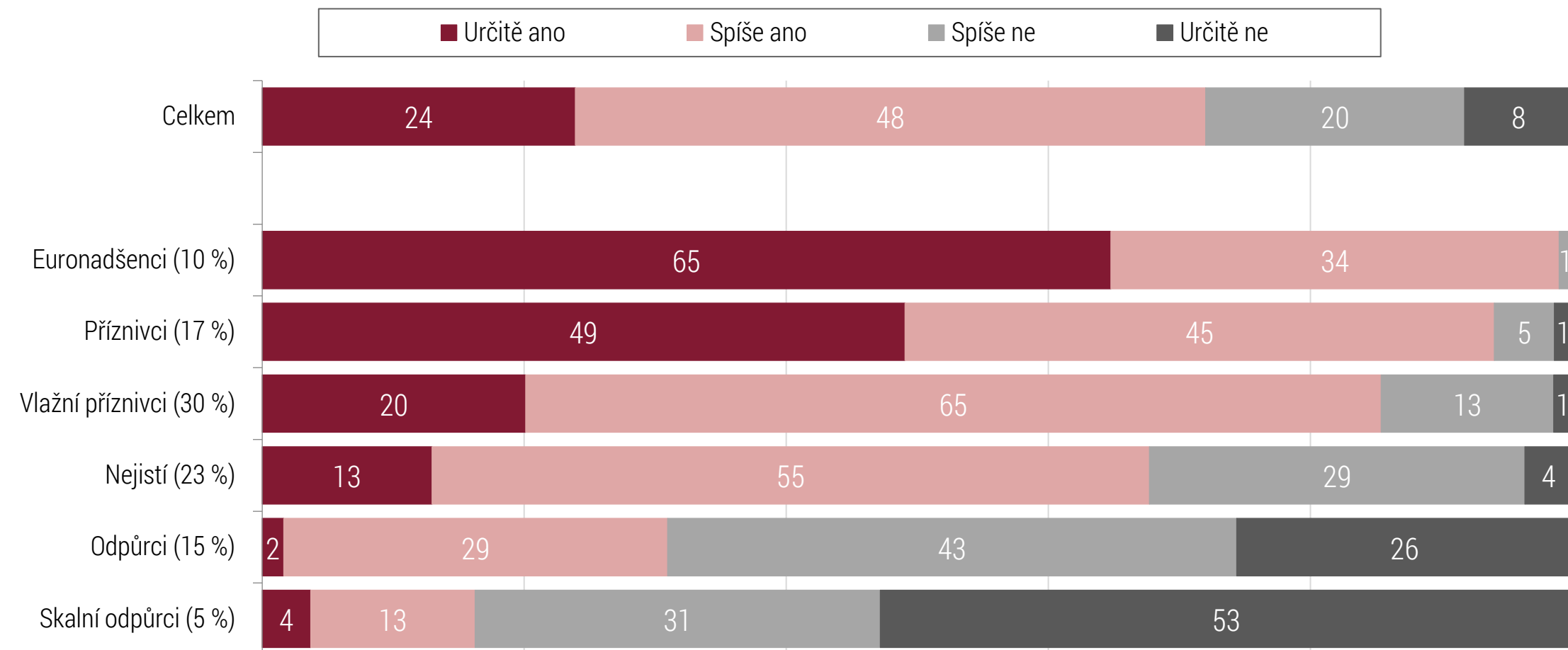
„Je podle Vás Evropská unie solidní zárukou míru a pokojných řešení případných problémů mezi členskými státy EU?“

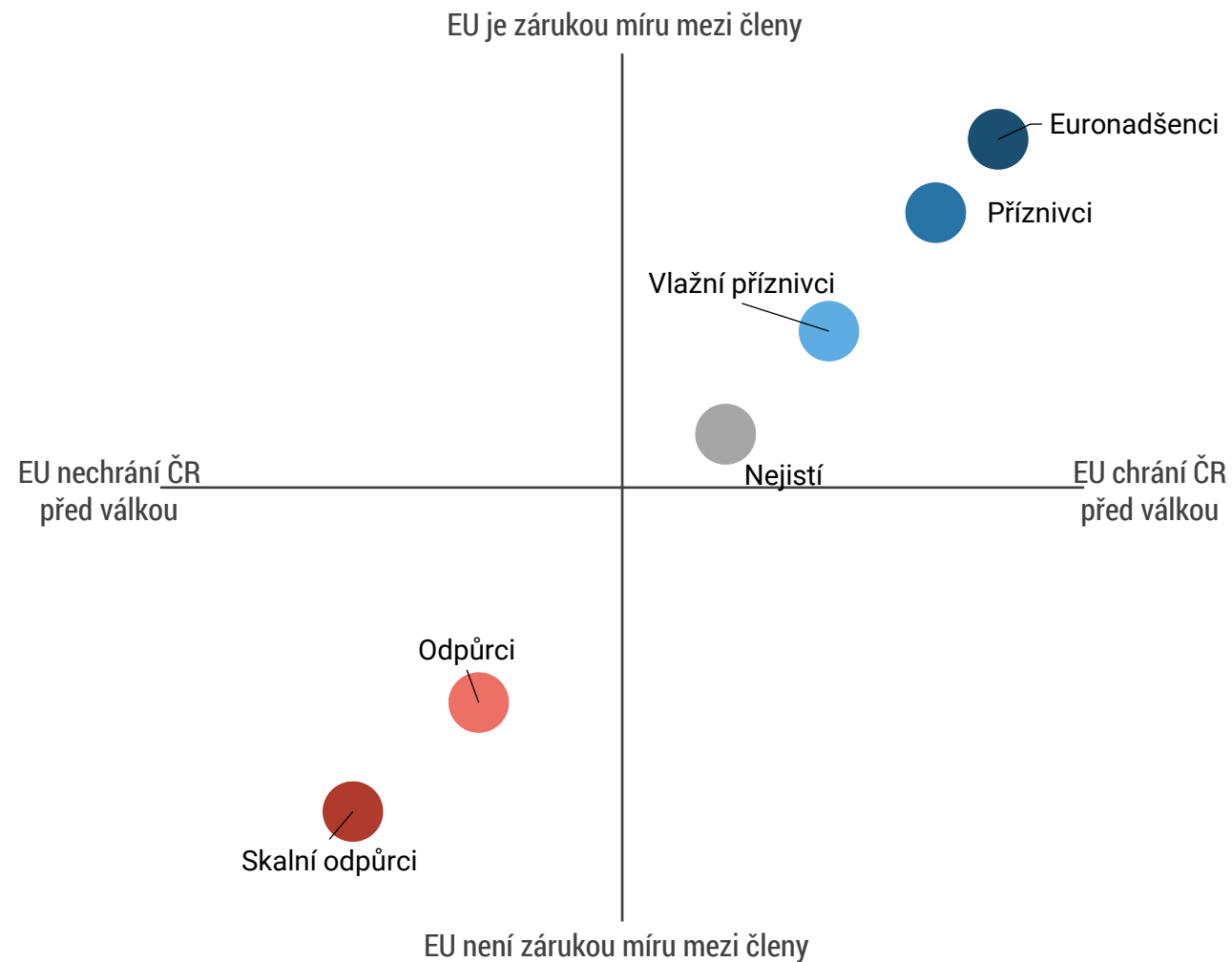
EU jako záruka mezinárodní bezpečnosti ČR podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Myslíte si, že spolupráce států EU pomáhá tomu, aby naše země a její okolí nebylo zasaženo válkou?“

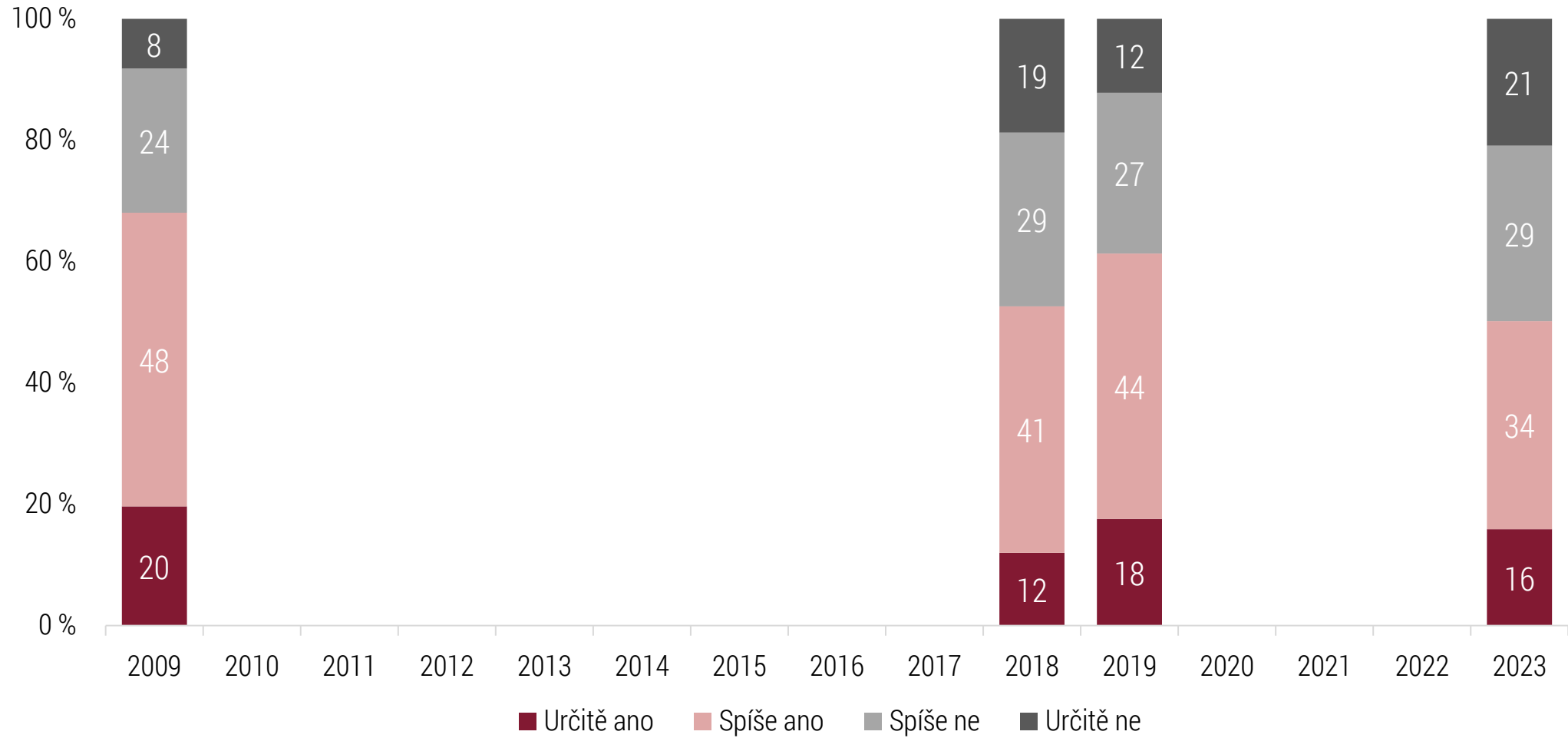
EU jako záruka míru mezi členy a vnější bezpečnosti ČR podle mladých 18–29

6.2 Prosperita

Nakolik je členství ČR v EU přínosné

„Myslíte si, že členství v Evropské unii je celkově ku prospěchu České republiky a obyvatel naší země?“

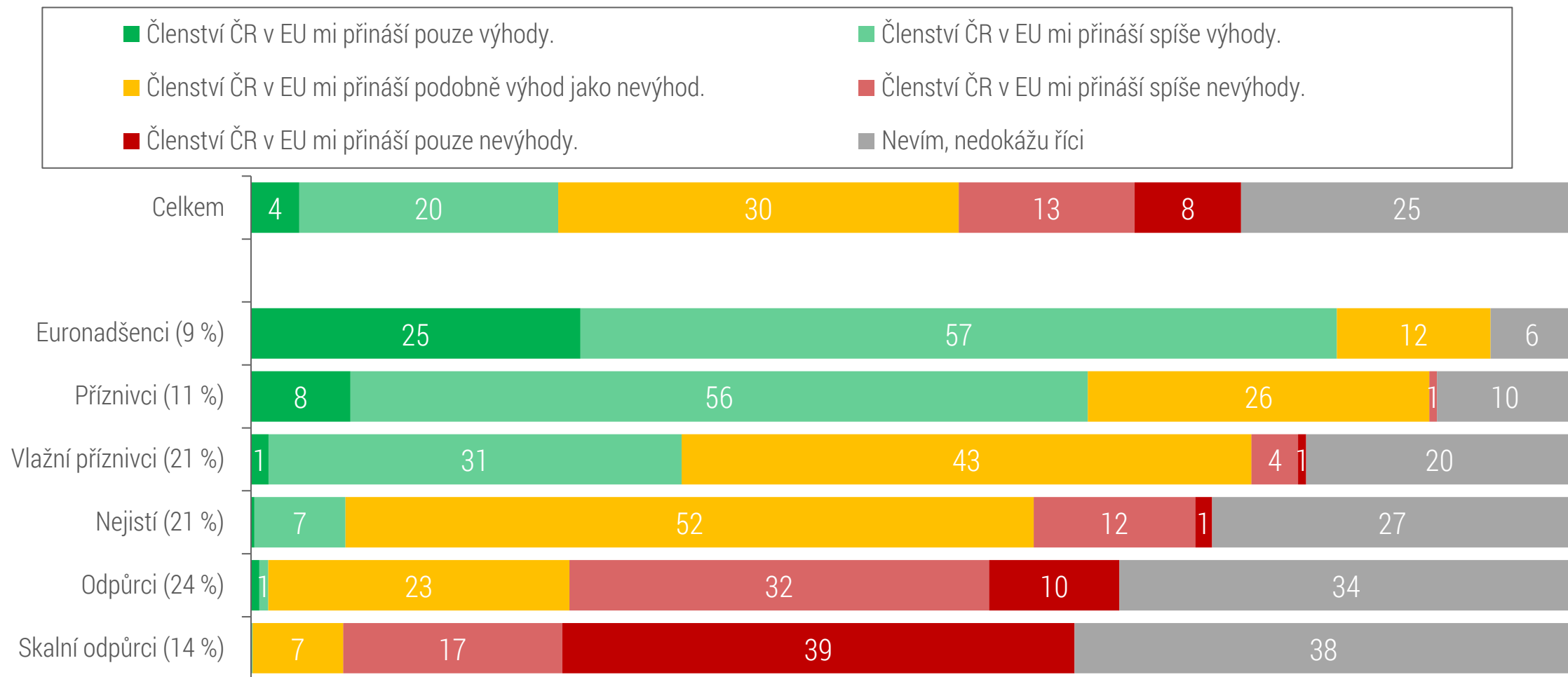

Nakolik je členství ČR v EU přínosné

		Euronad- šenci	Příznivci	Vlažní příznivci	Nejistí	Odpůrci	Skalní odpůrci
Členství v EU je ku prospěchu obyvatel ČR	50	↑↑99	↑↑99	↑86	−48	↓↓7	↓↓↓3
Členství ČR v EU mi přináší výhody	23	↑↑82	↑↑63	↑33	↓↓7	↓↓↓1	↓↓↓0
Našemu hospodářství se daří díky členství v EU	35	↑↑91	↑↑77	↑54	↓25	↓↓6	↓↓↓1
Členství v EU je prospěšné pro české firmy	50	↑96	↑93	↑74	−48	↓↓20	↓↓↓6

Prospěšnost členství v EU pro mě osobně

„Který z výroků nejlépe vystihuje Vaši situaci v souvislosti se členstvím ČR v EU?“

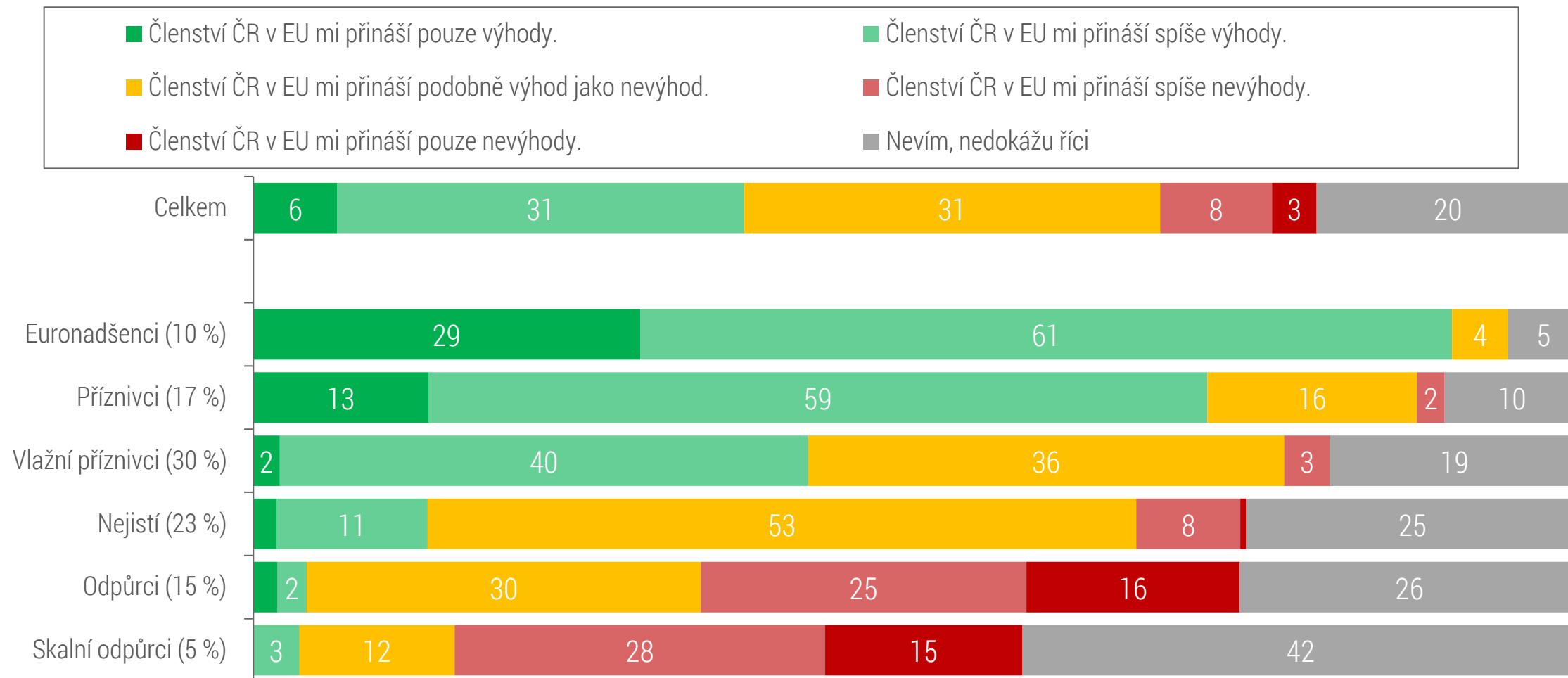

Nakolik je členství ČR v EU přínosné podle mladých 18–29

		Euronad- šenci	Příznivci	Vlažní příznivci	Nejistí	Odpůrci	Skalní odpůrci
Členství v EU je ku prospěchu obyvatel ČR	69	↑99	↑98	↑89	−64	↓↓11	↓↓↓7
Členství ČR v EU mi přináší výhody	37	↑↑90	↑↑72	−42	↓↓13	↓↓↓4	↓↓↓3
Našemu hospodářství se daří díky členství v EU	51	↑↑90	↑72	↑60	↓41	↓↓13	↓↓↓6
Členství v EU je prospěšné pro české firmy	60	↑95	↑85	↑71	−55	↓↓15	↓↓14

Prospěšnost členství v EU pro mě osobně podle mladých 18–29

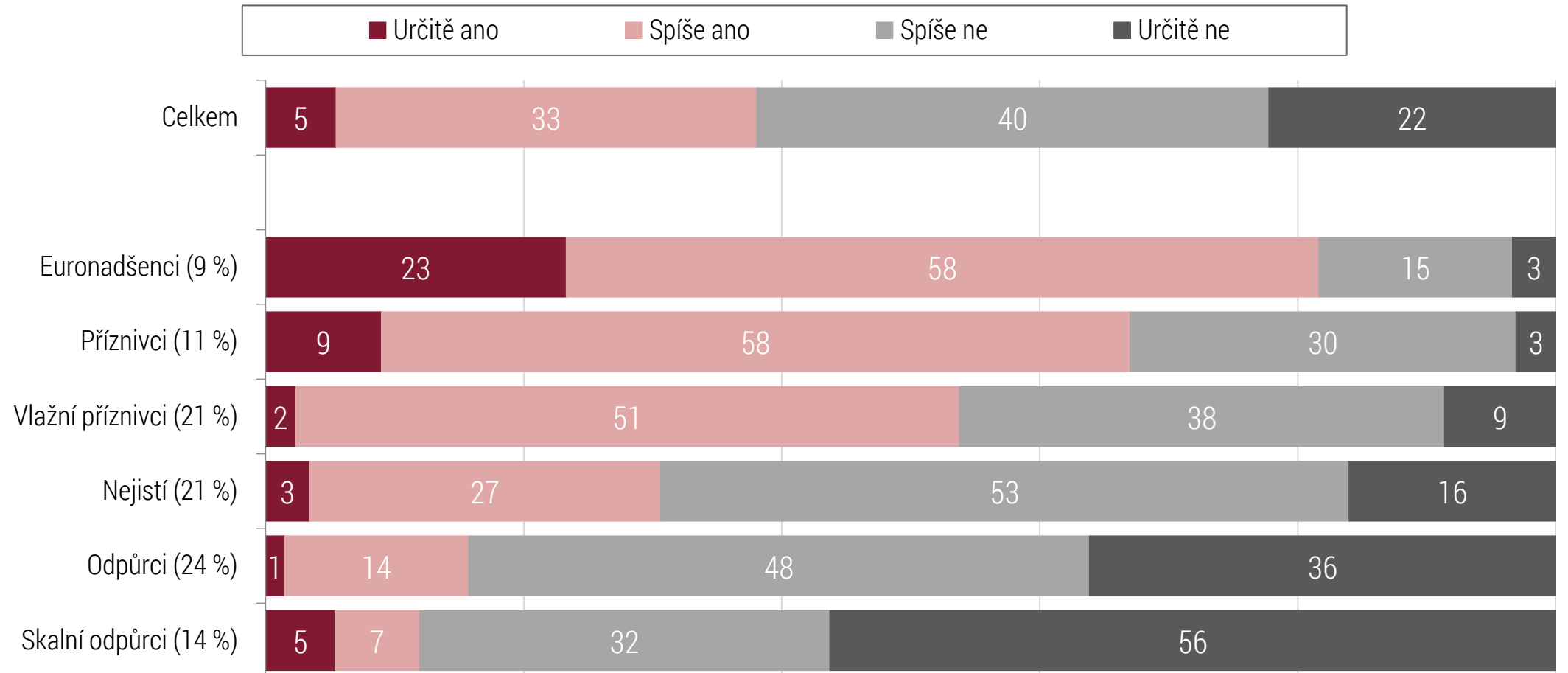
„Který z výroků nejlépe vystihuje Vaši situaci v souvislosti se členstvím ČR v EU?“

6.3 Solidarita v energokrizi

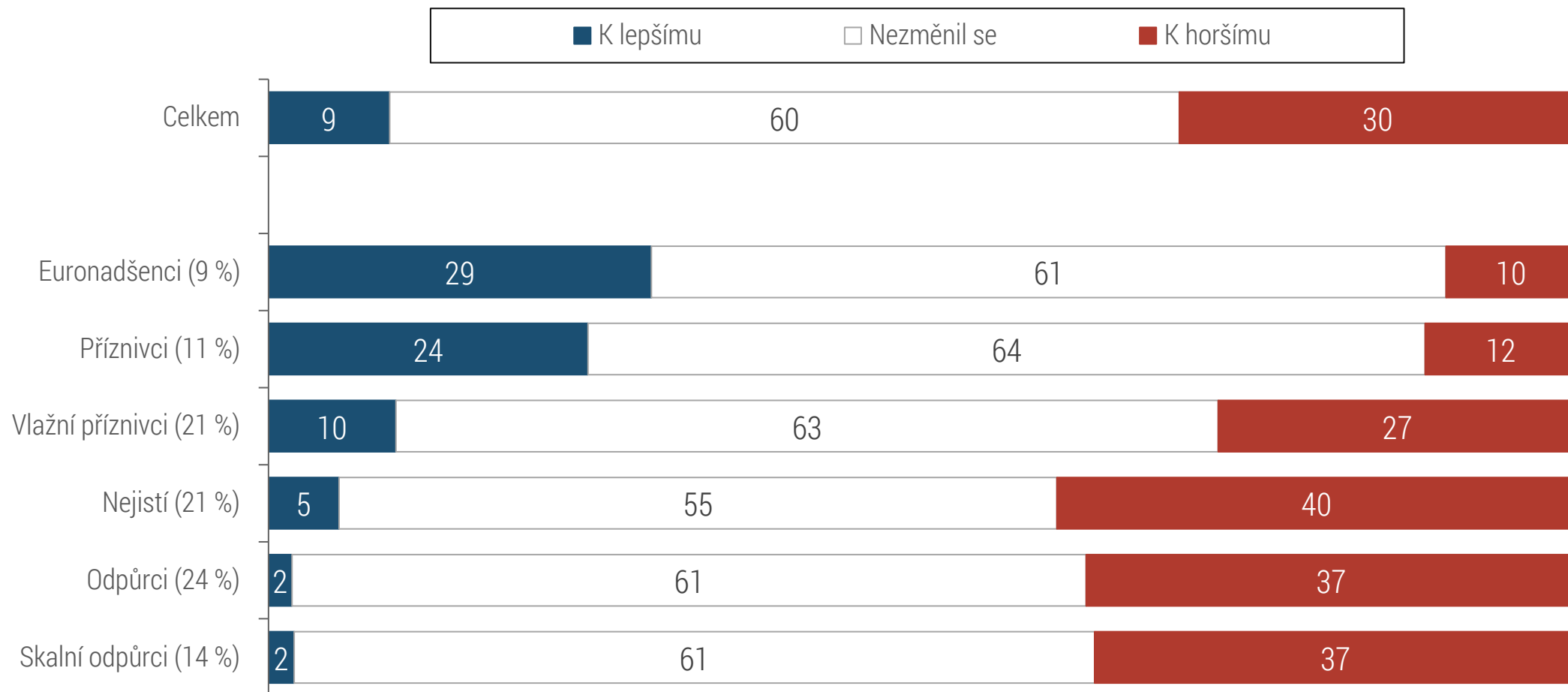
Solidarita členských států v energokrizi

„Byly země EU mezi sebou v otázce dodávek energií loni na podzim solidární, tedy pomáhaly si navzájem či si nabízely pomoc?“

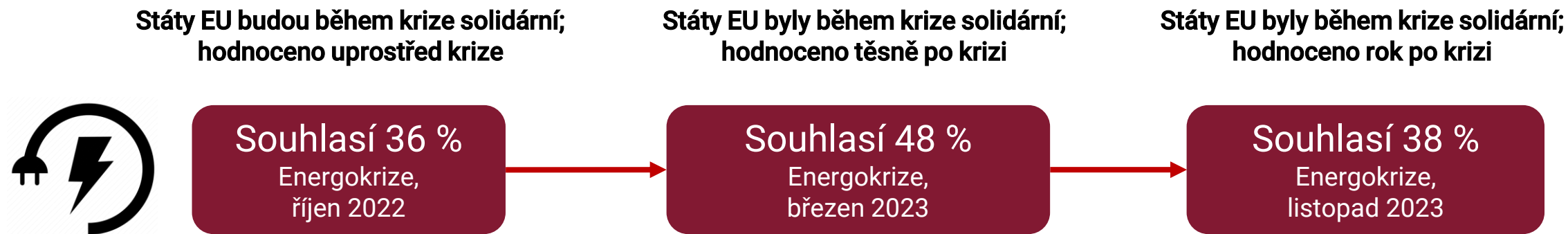

Změna názoru na solidaritu v energokrizi

„A změnil se od loňského podzimu Váš názor na to, jestli mezi sebou země EU zvládnou být solidární v otázce dodávek energií?“

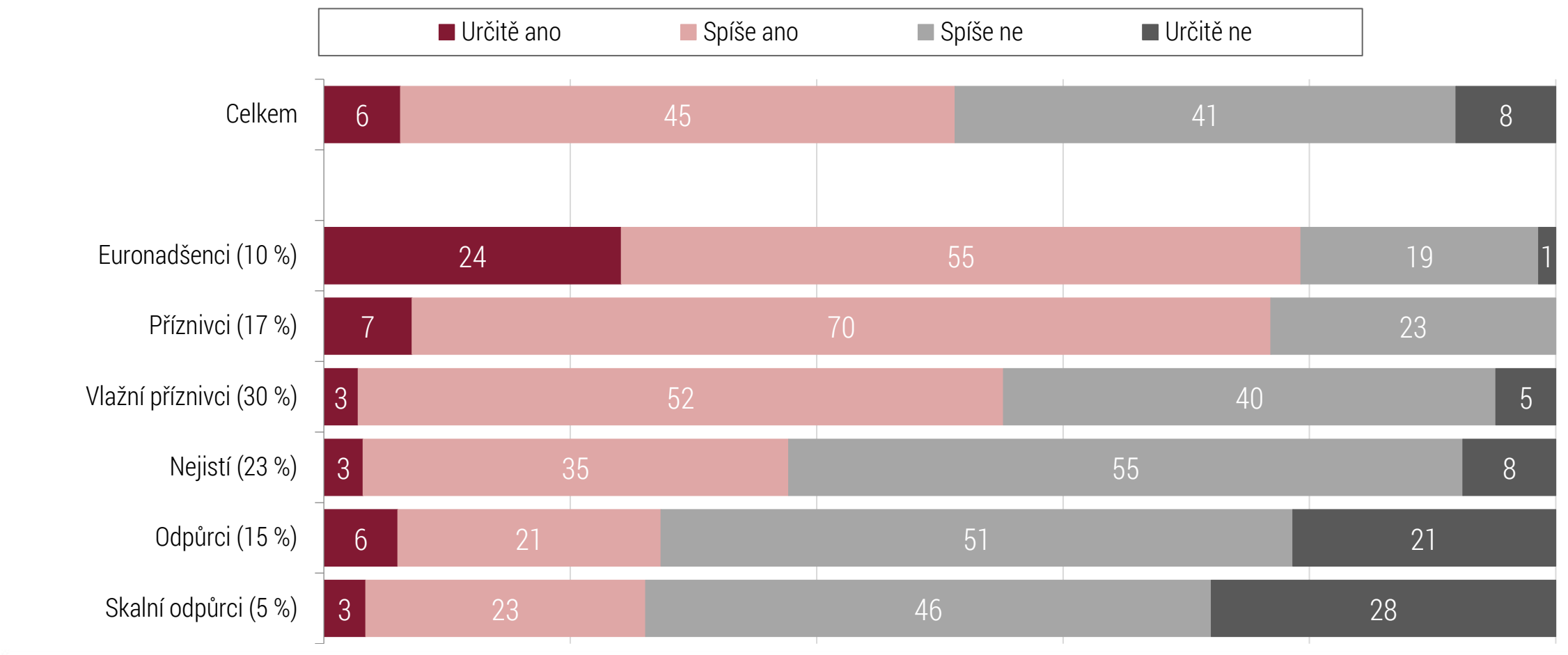
Postoj k solidaritě mezi evropskými státy není zatím ustálen. Z pohledu české veřejnosti energokrizе stále pokračuje.

Solidarita členských států v energokrizi podle mladých 18–29

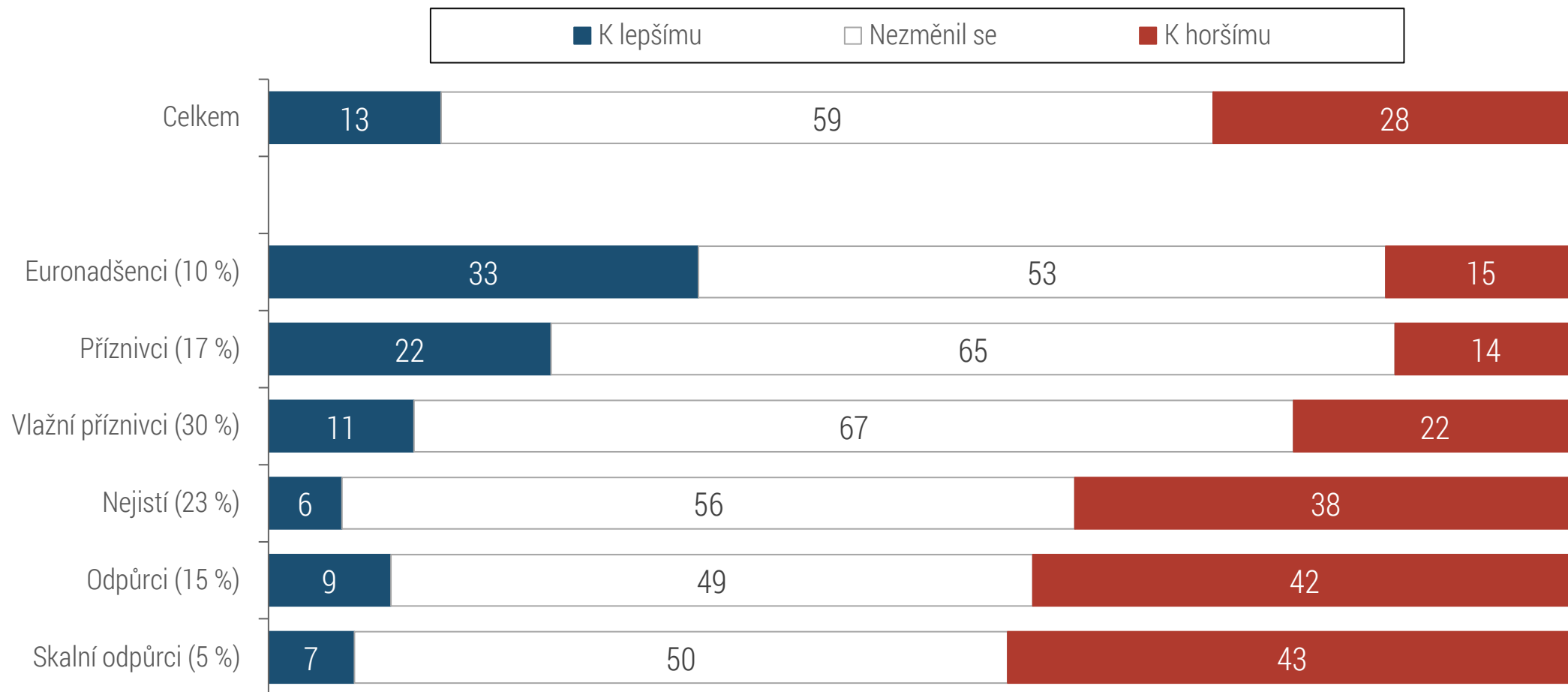
Mladí 18–29 let

„Byly země EU mezi sebou v otázce dodávek energií loni na podzim solidární, tedy pomáhaly si navzájem či si nabízely pomoc?“

Změna názoru na solidaritu v energokrizi u mladých 18–29

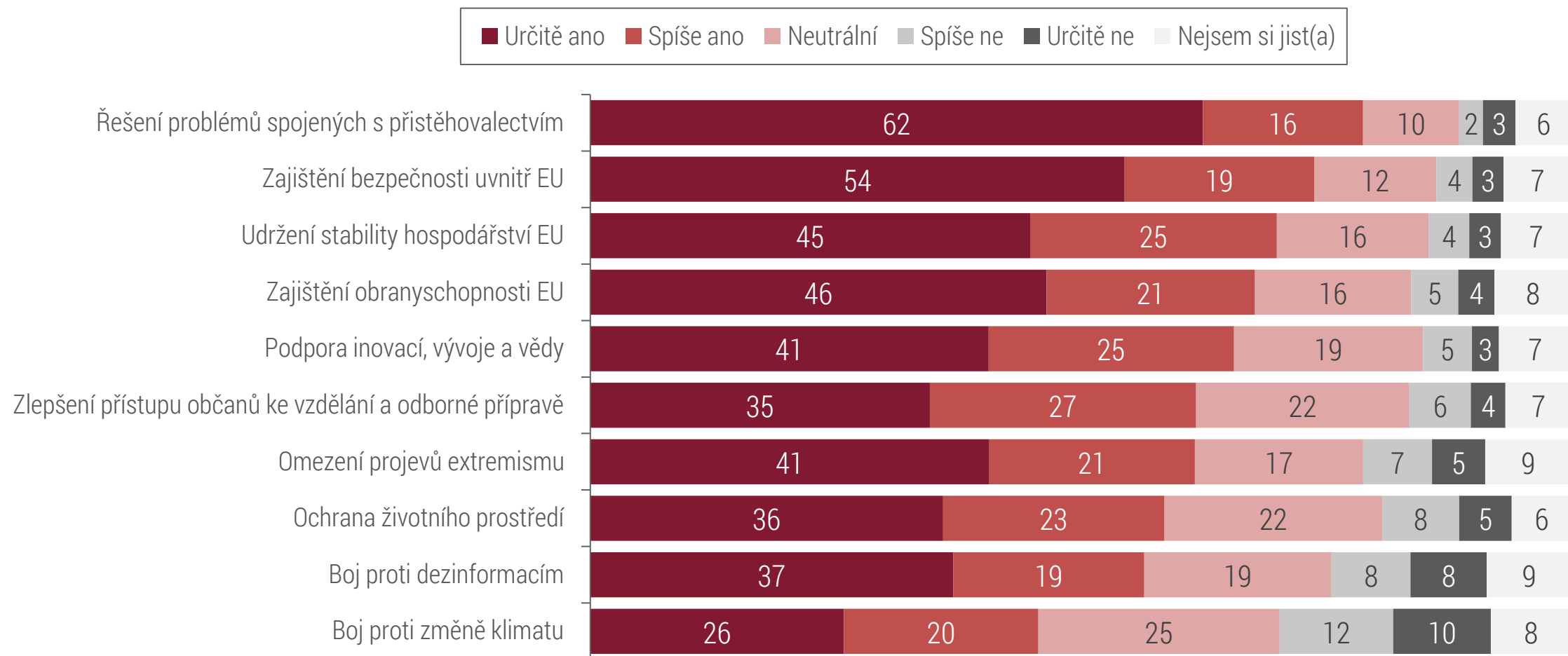
„A změnil se od loňského podzimu Váš názor na to, jestli mezi sebou země EU zvládnou být solidární v otázce dodávek energií?“

7. Co od EU čekáme?

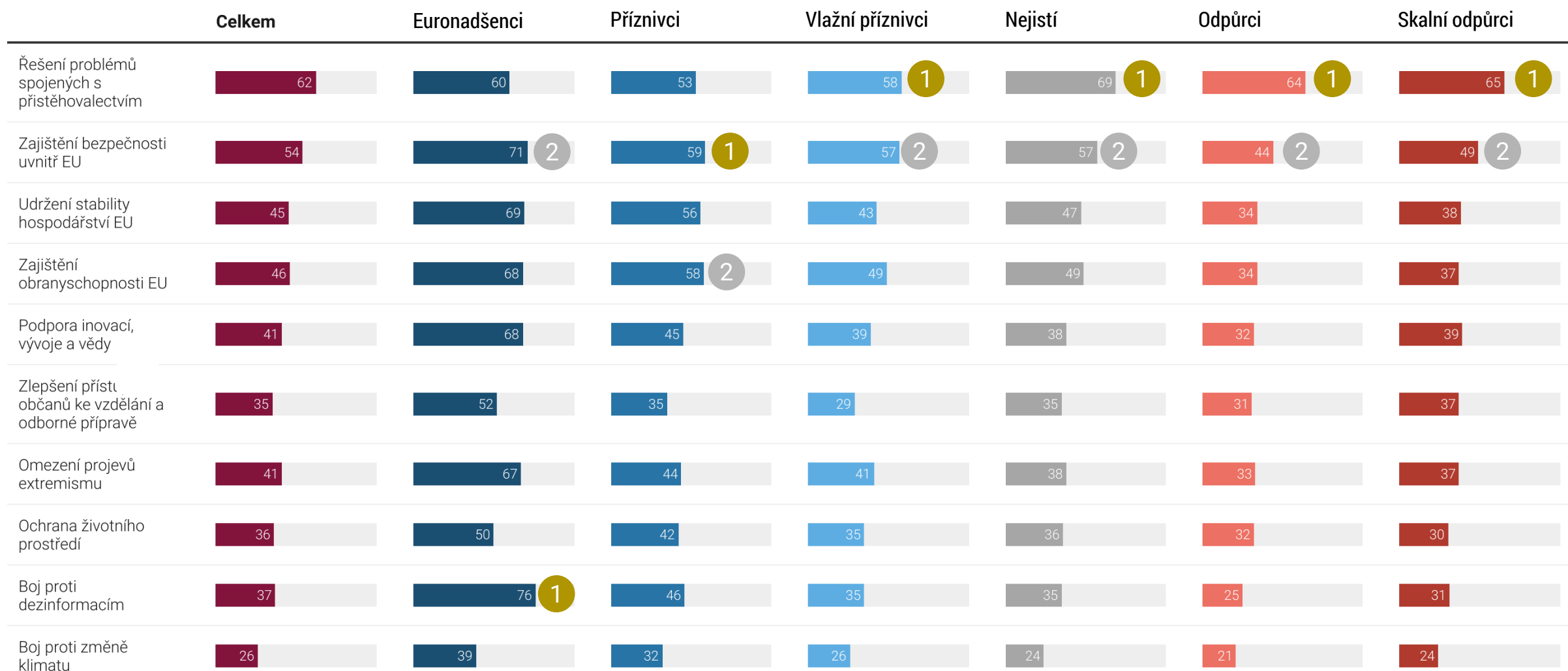
Priority EU pro dohlednou budoucnost

„Měla by Evropská unie v blízké budoucnosti řešit přednostně úkoly z následujících oblastí?“

Hlavní priority pro dohlednou budoucnost podle postoje k EU

„Měla by Evropská unie v blízké budoucnosti řešit přednostně úkoly z následujících oblastí?“ – Zobrazena odpověď „Určitě ano“

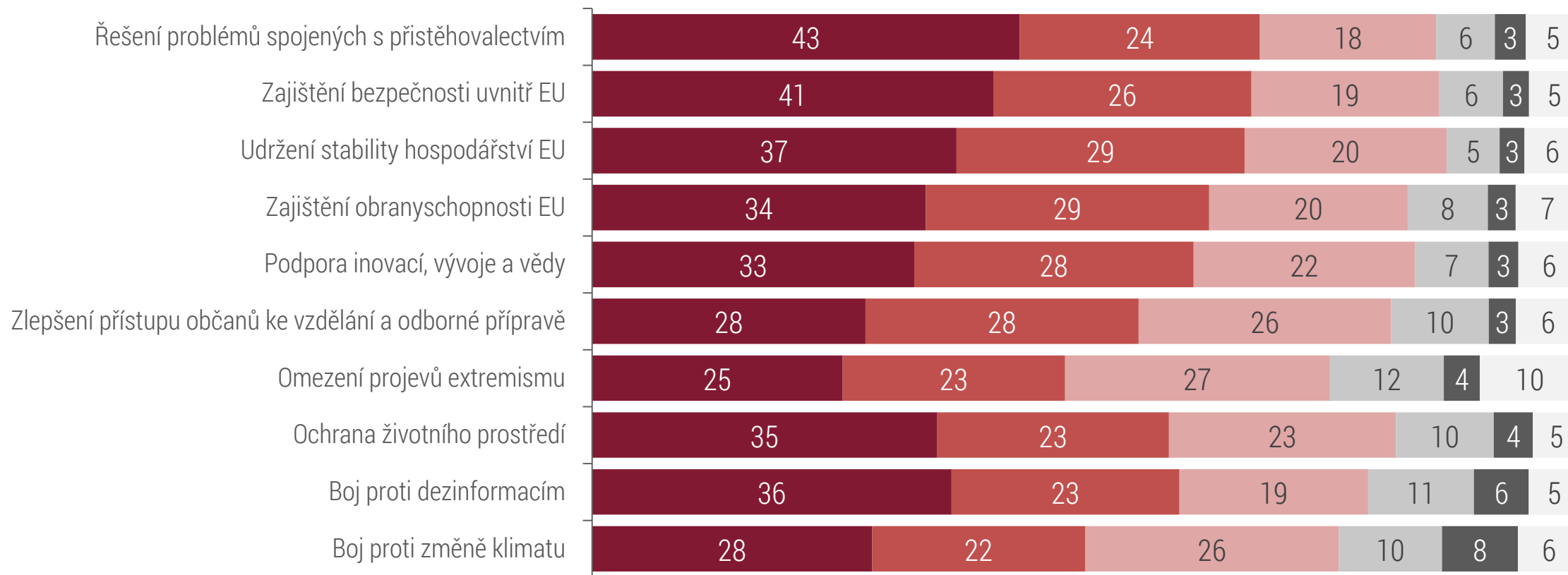
Zdroj: STEM pro ČRo, 11/2023

Priority EU pro dohlednou budoucnost podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Měla by Evropská unie v blízké budoucnosti řešit přednostně úkoly z následujících oblastí?“

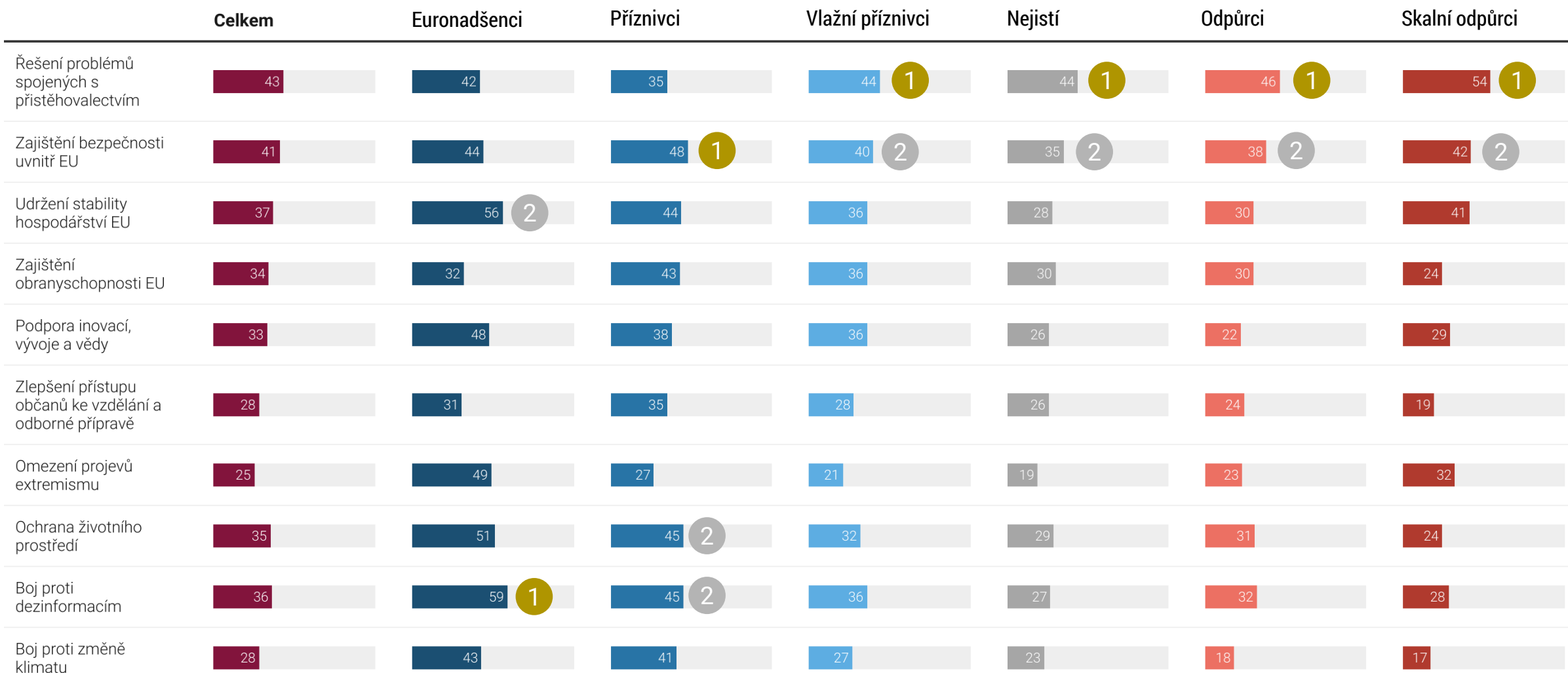
■ Určitě ano ■ Spíše ano ■ Neutrální ■ Spíše ne ■ Určitě ne ■ Nejsem si jist(a)

Hlavní priority pro dohlednou budoucnost podle postoje k EU u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Měla by Evropská unie v blízké budoucnosti řešit přednostně úkoly z následujících oblastí?“ – Zobrazena odpověď „Určitě ano“

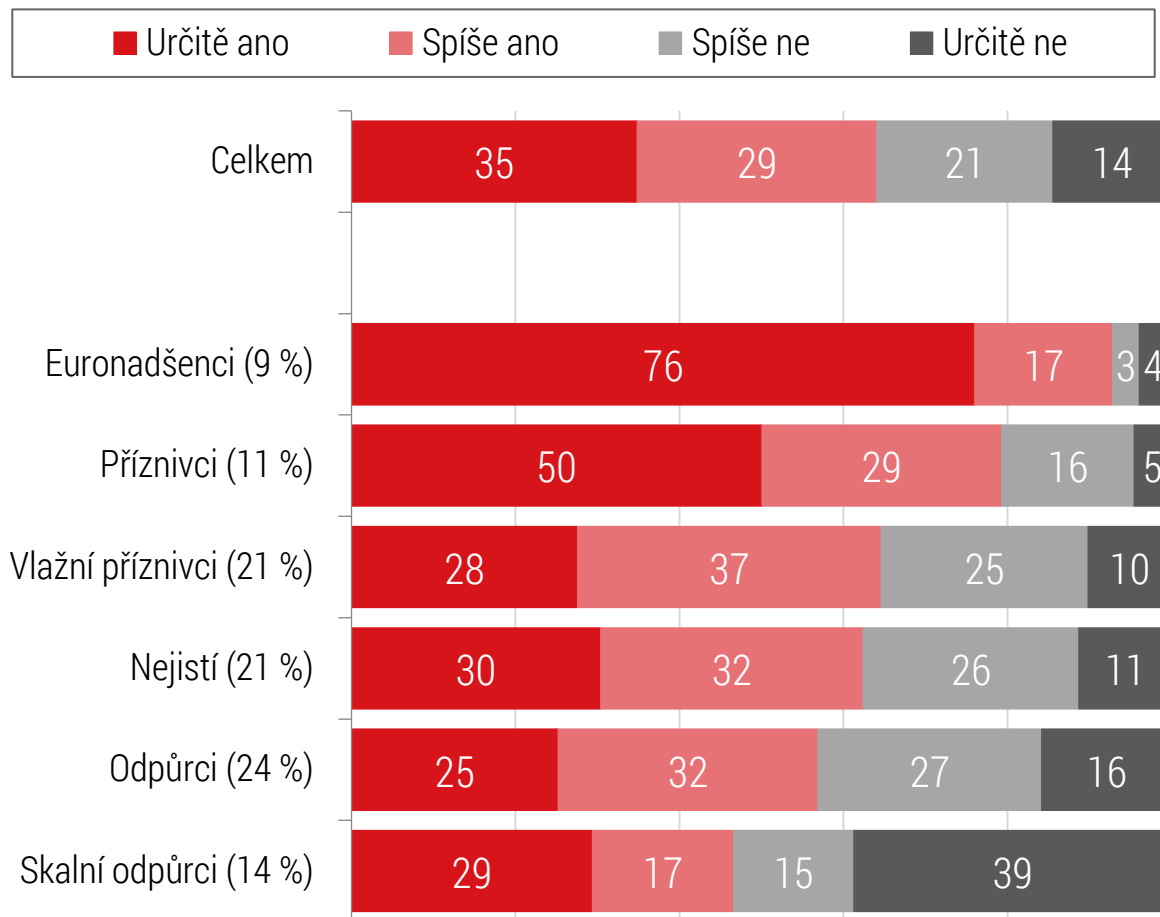

Zdroj: STEM pro ČR, 11/2023

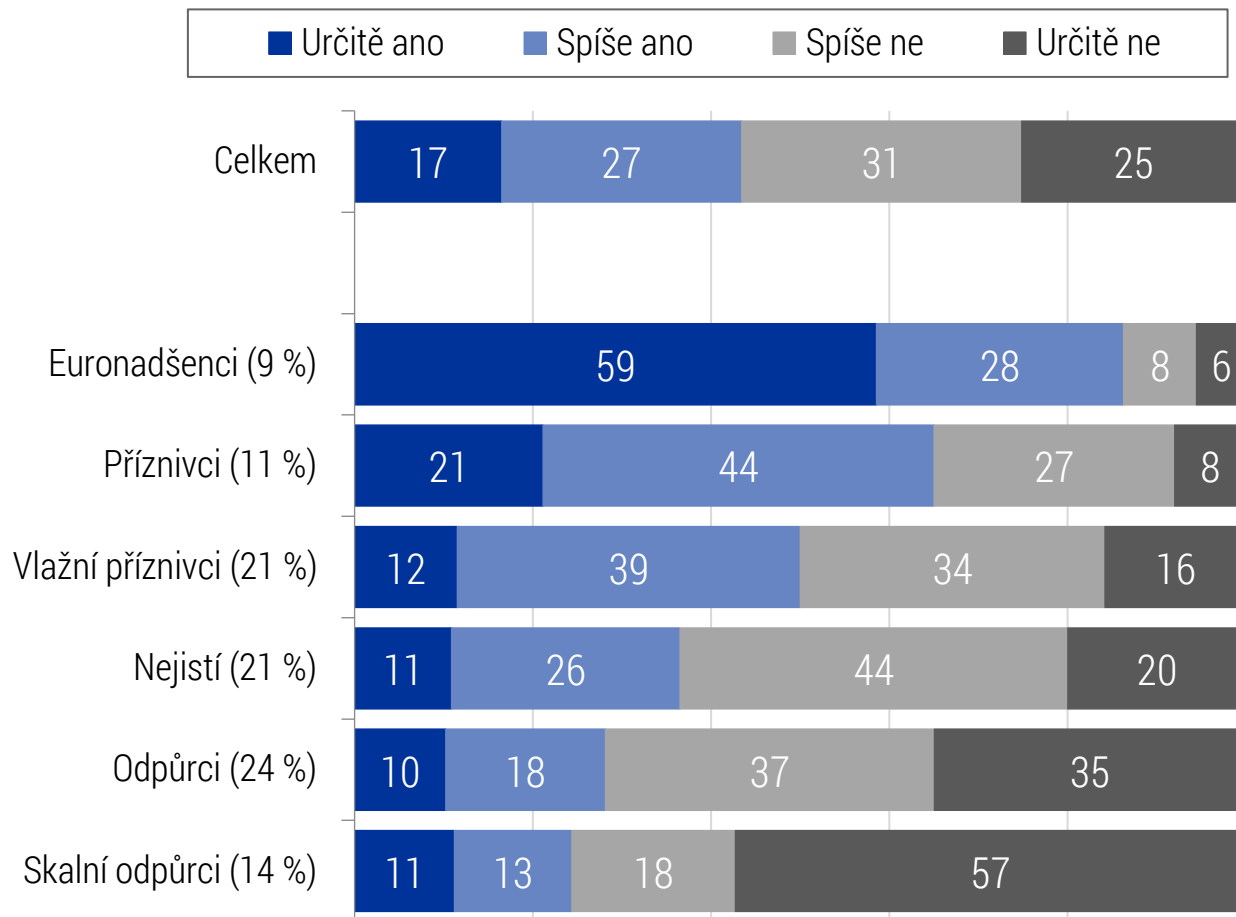
8. Volby do Evropského parlamentu

Důležitost sněmovních a evropských voleb

„Jsou pro Vás osobně důležité volby do PS PČR?“

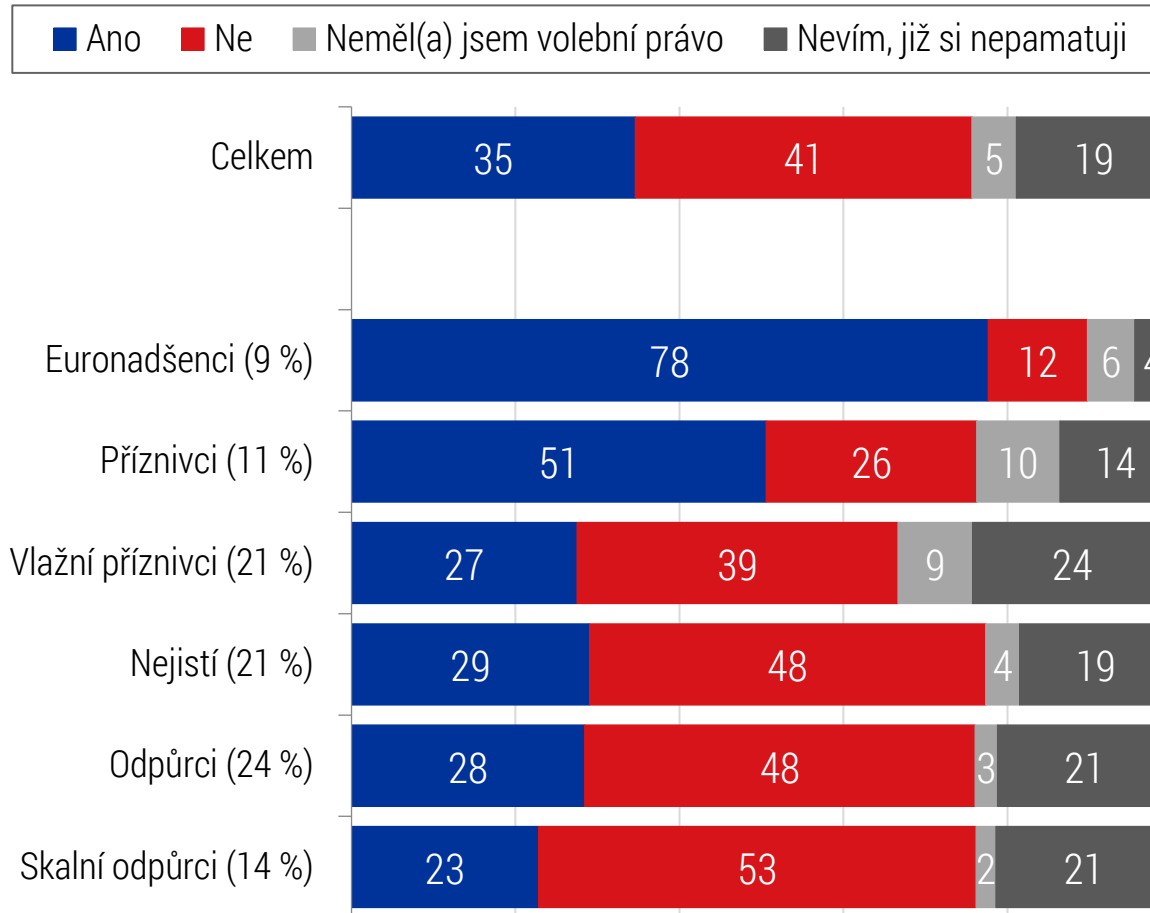

„Jsou pro Vás osobně důležité volby do Evropského parlamentu?“

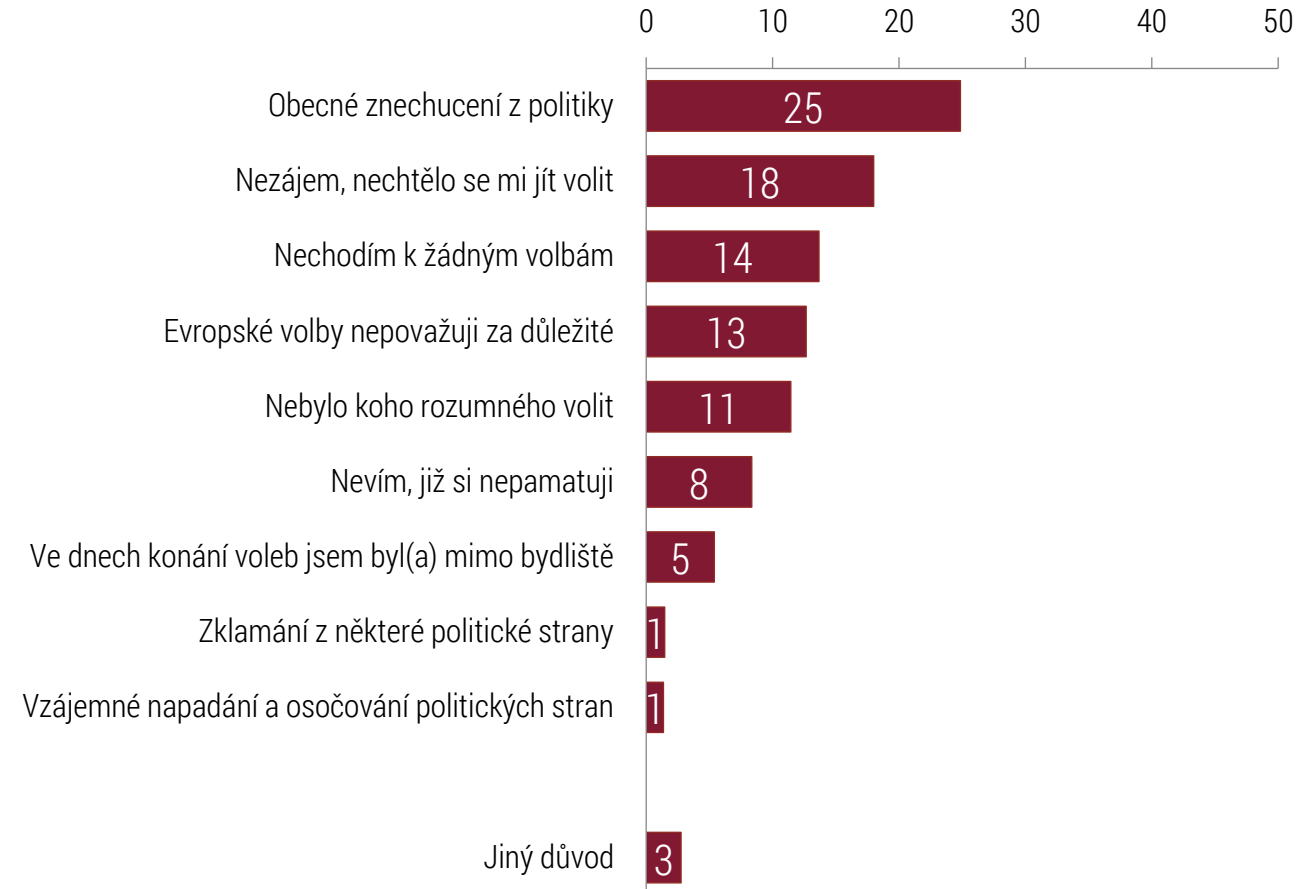

(Ne)účast v evropských volbách 2019

„Účastnil(a) jste se voleb do Evropského parlamentu, které se konaly na jaře 2019?“*

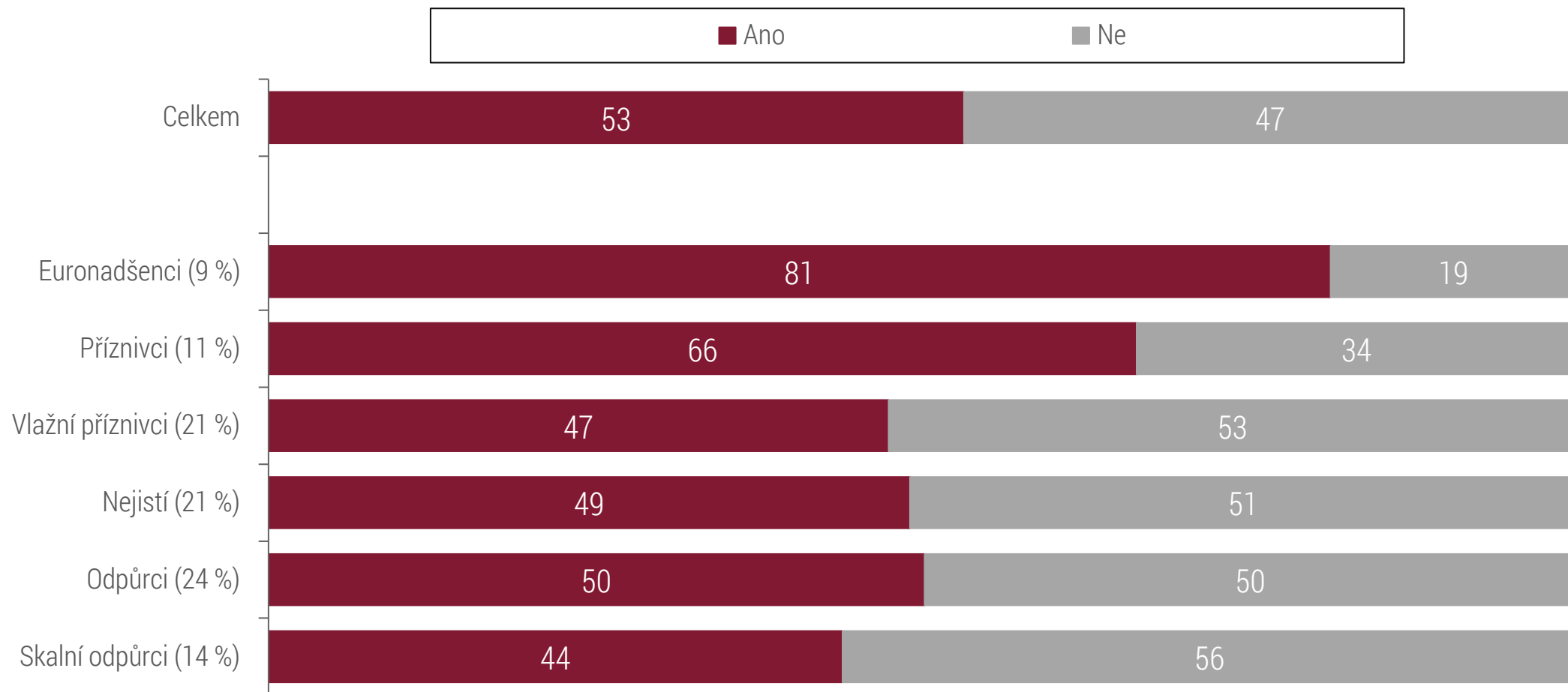

„Proč jste se minulých voleb do Evropského parlamentu nezúčastnil(a)?“ (N=822, jen neúčastníci voleb)

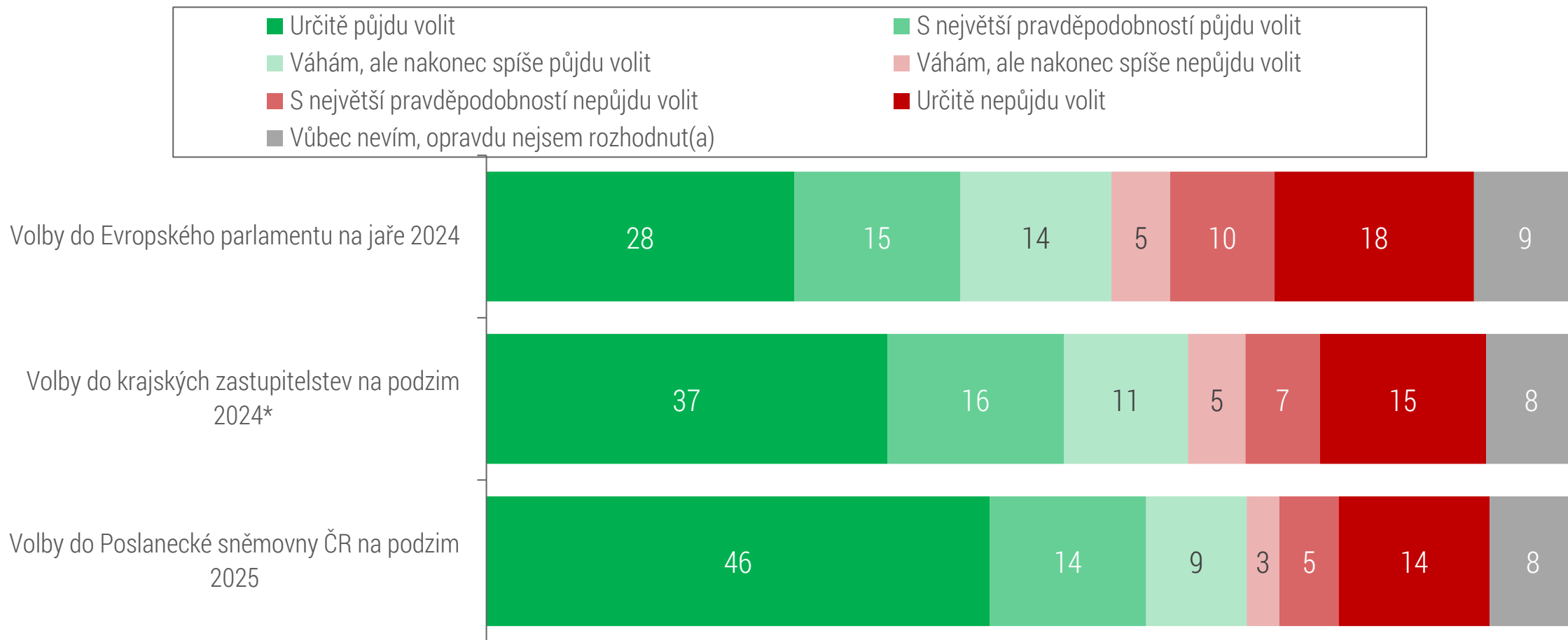
Povědomí o volbách do EP

„Víte o tom, že se příští rok, v červnu 2024, budou konat volby do Evropského parlamentu?“

Představy o účasti v krajských, sněmovních volbách a ve volbách do EP

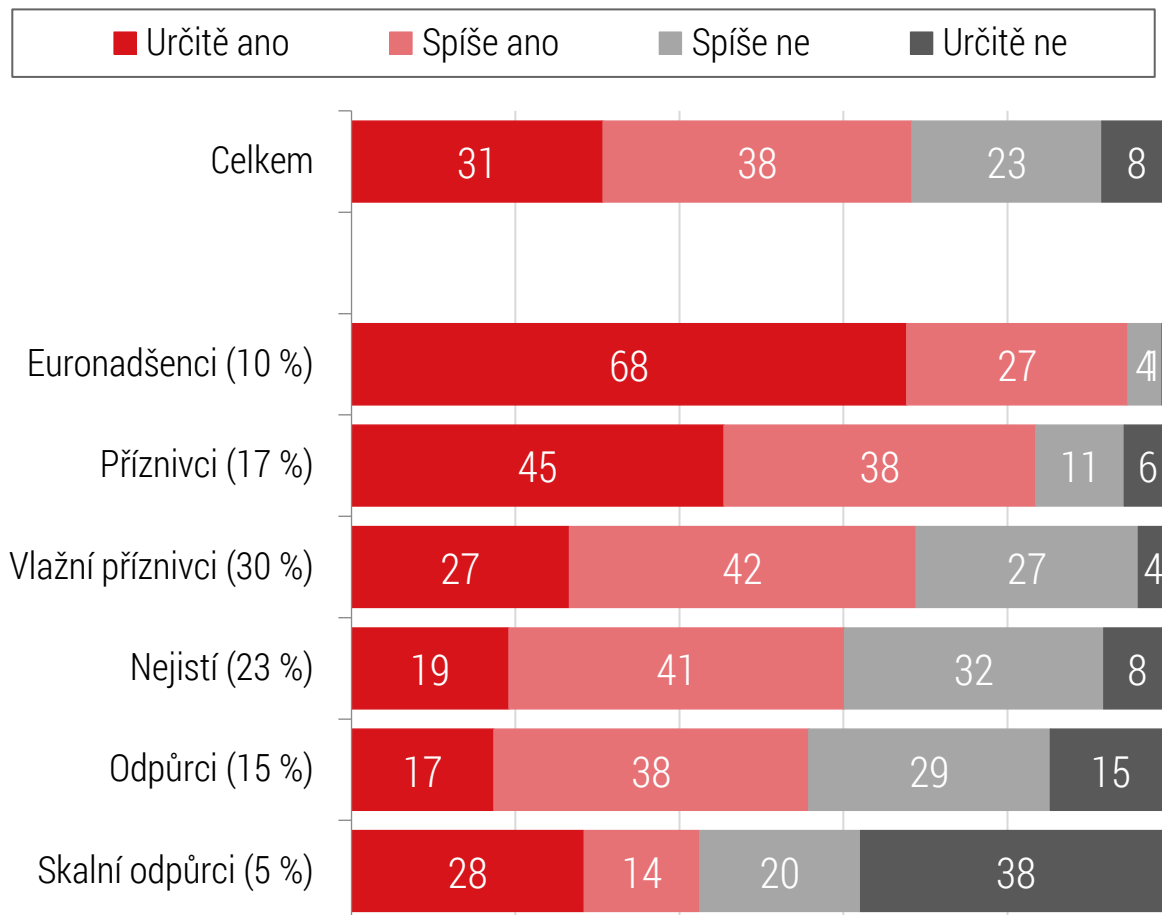
„Která z následujících možností nejlépe vystihuje Vaše odhodlání ohledně voleb, které se budou v ČR konat v příštích dvou letech?“

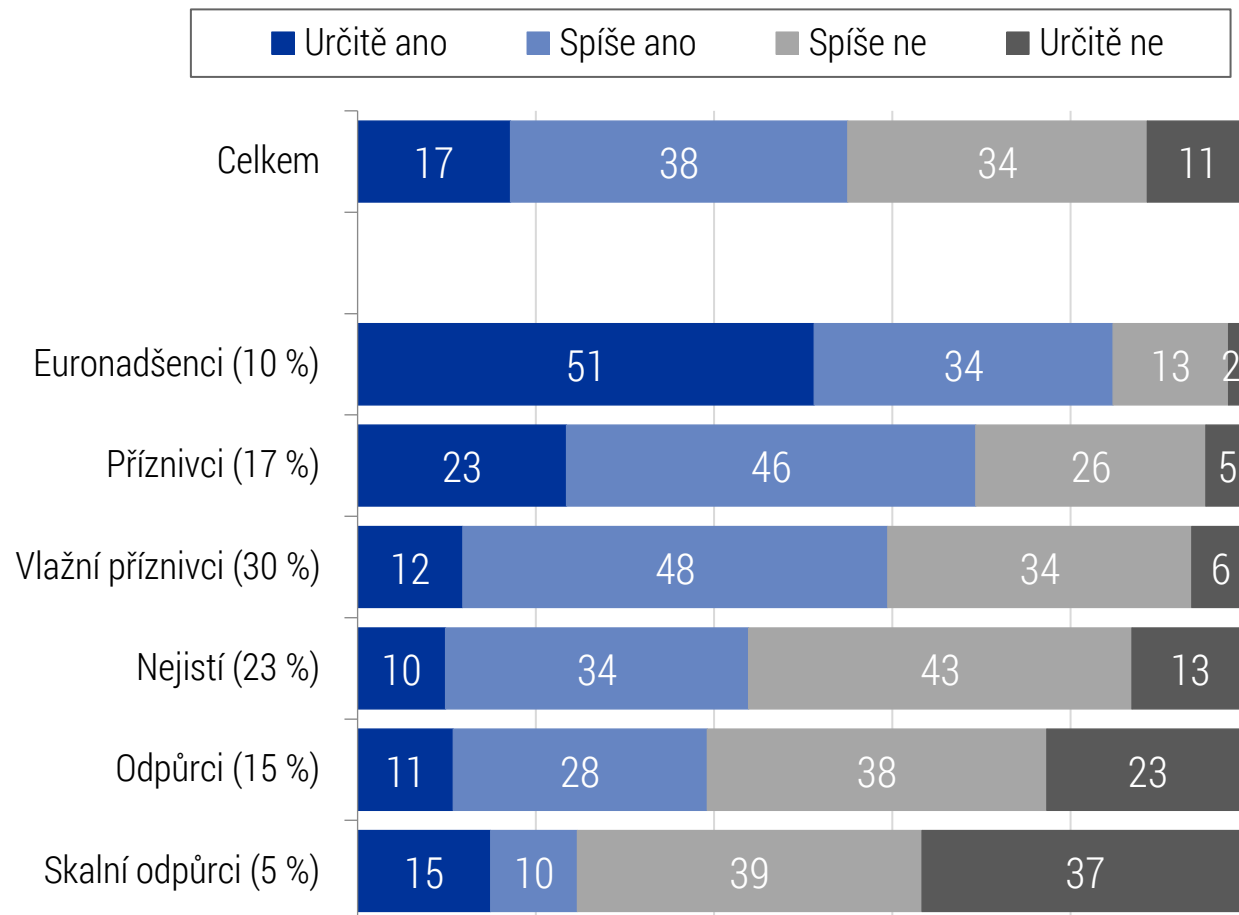
Důležitost sněmovních a evropských voleb u mladých 18–29

Mladí 18–29 let

„Jsou pro Vás osobně důležité volby do PS PČR?“

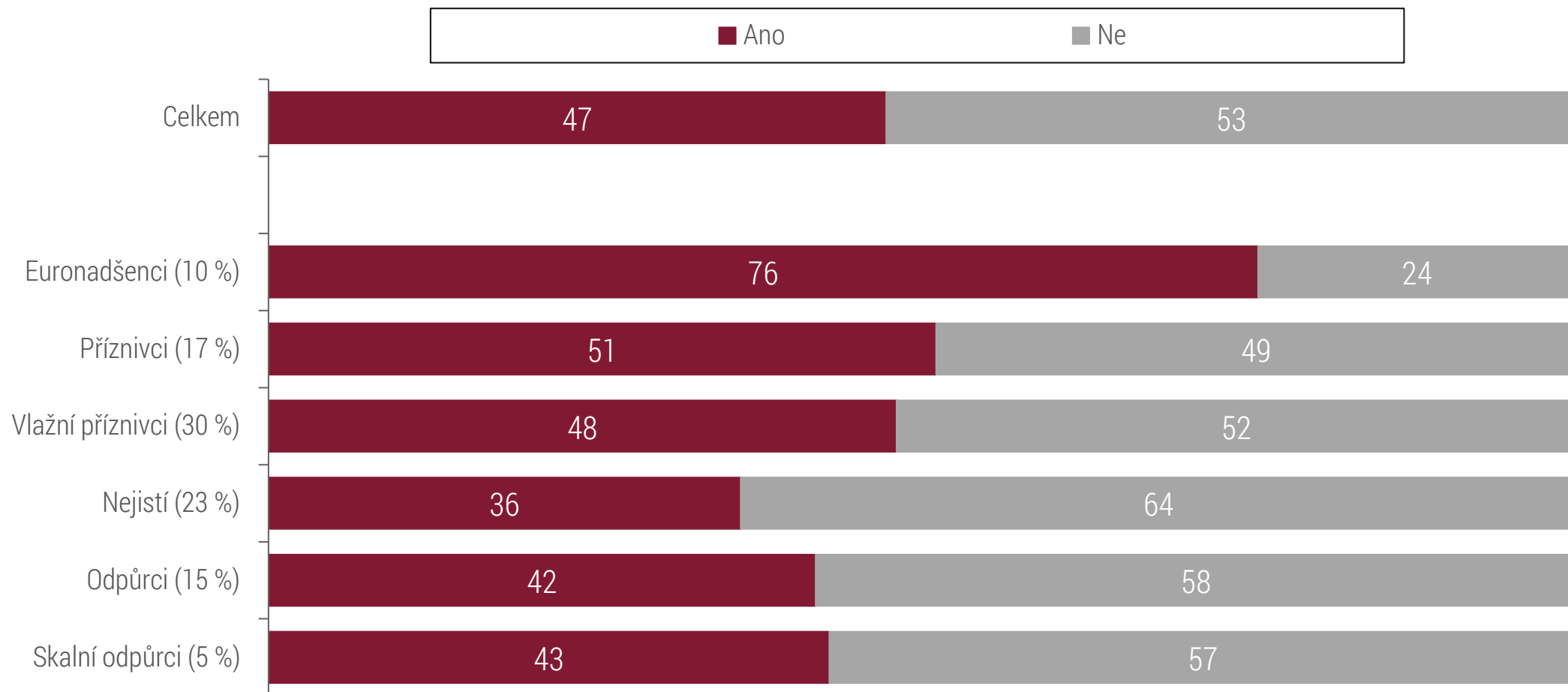
„Jsou pro Vás osobně důležité volby do Evropského parlamentu?“

Povědomí o volbách do EP u mladých 18–29

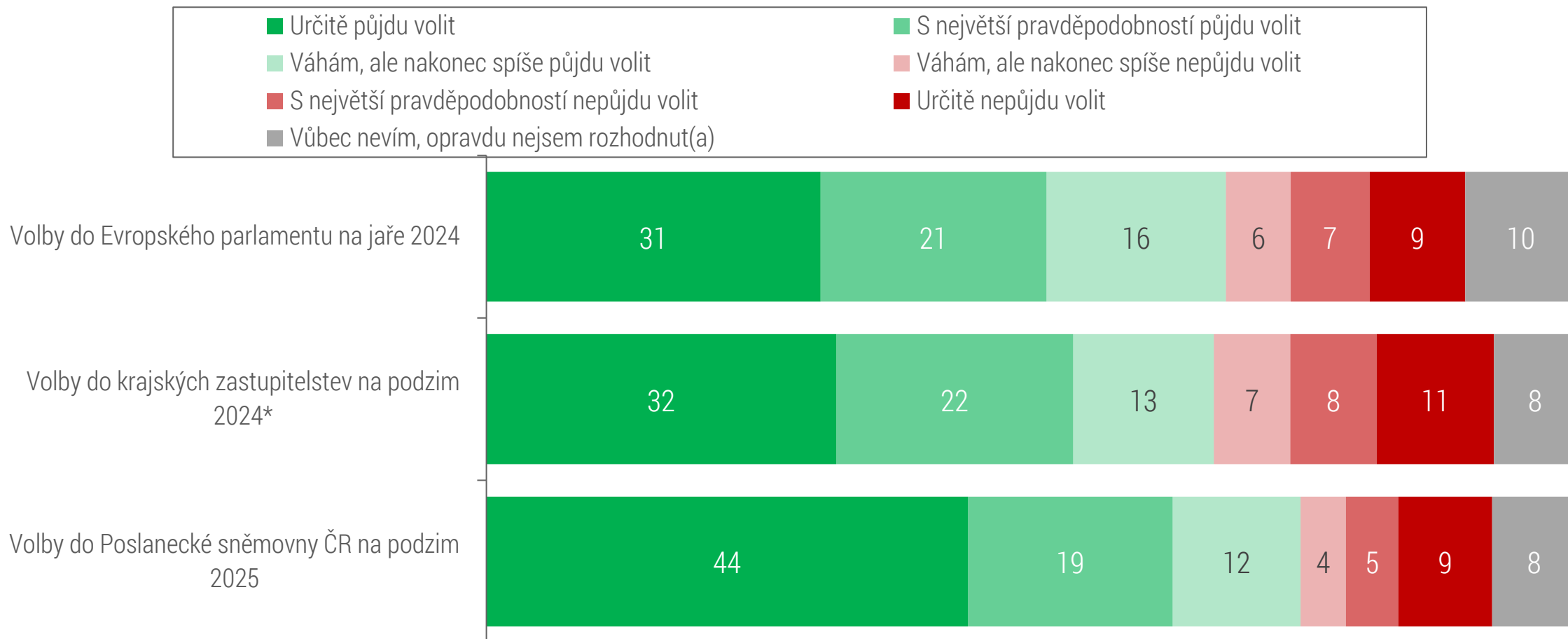
Mladí 18–29 let

„Víte o tom, že se příští rok, v červnu 2024, budou konat volby do Evropského parlamentu?“

Představy o účasti v krajských, sněmovních volbách a ve volbách do EP u mladých 18–29

„Která z následujících možností nejlépe vystihuje Vaše odhodlání ohledně voleb, které se budou v ČR konat v příštích dvou letech?“

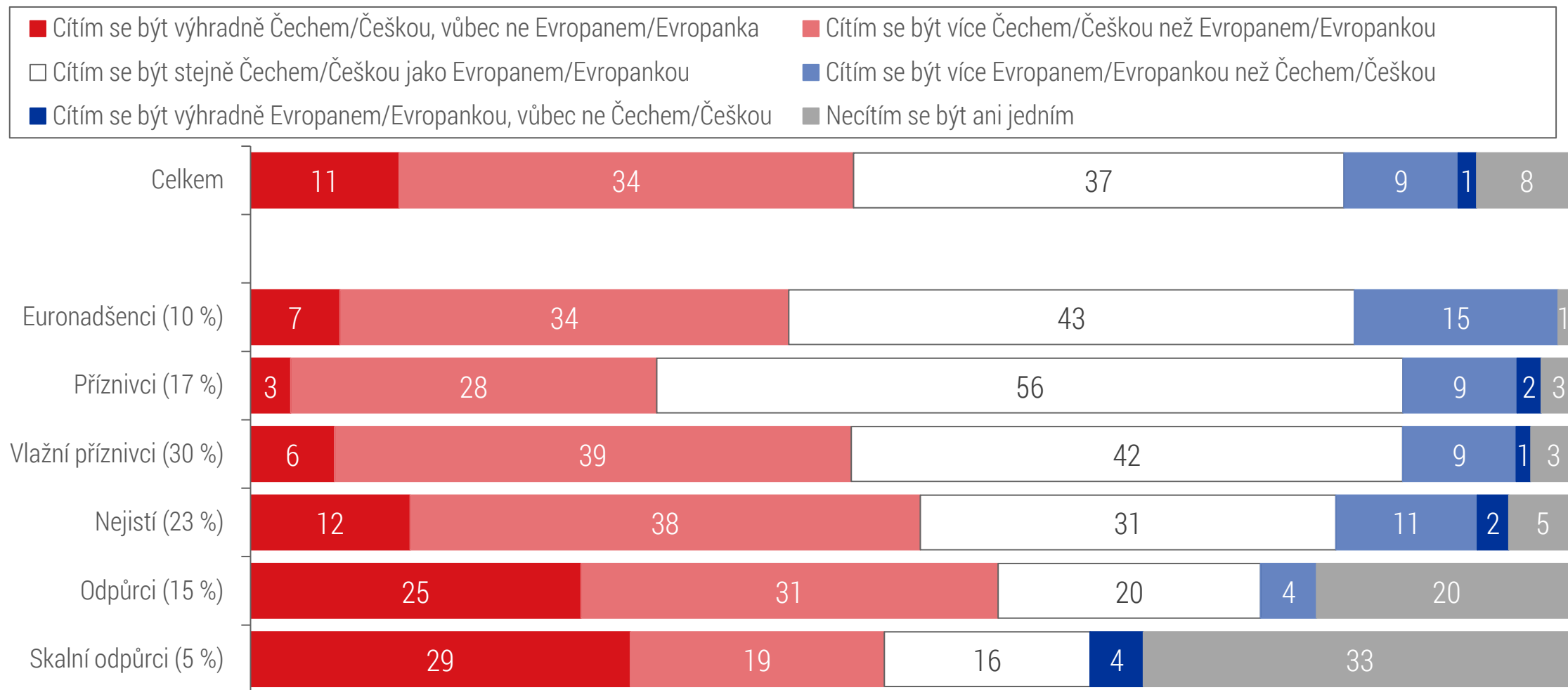

9. Zaměřeno na mladé

Pocit evropanství u mladých 18–29

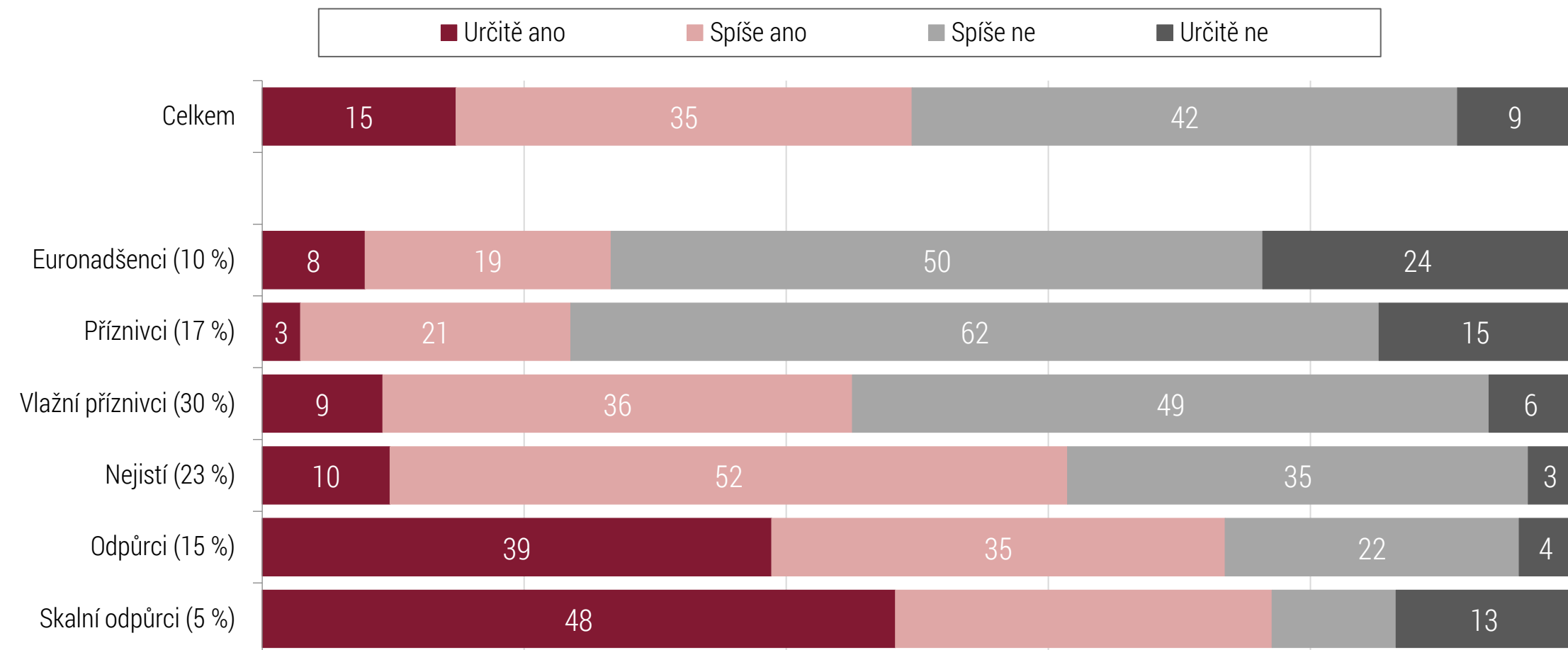
Mladí 18–29 let

„Který z výroků nejlépe vystihuje Vaše pocity ohledně sounáležitosti s Českou republikou a Evropou?“

Představa života bez EU u mladých 18–29

„Umíte si představit svůj život bez Evropské unie?“

Tři hlavní výhody členství v EU podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

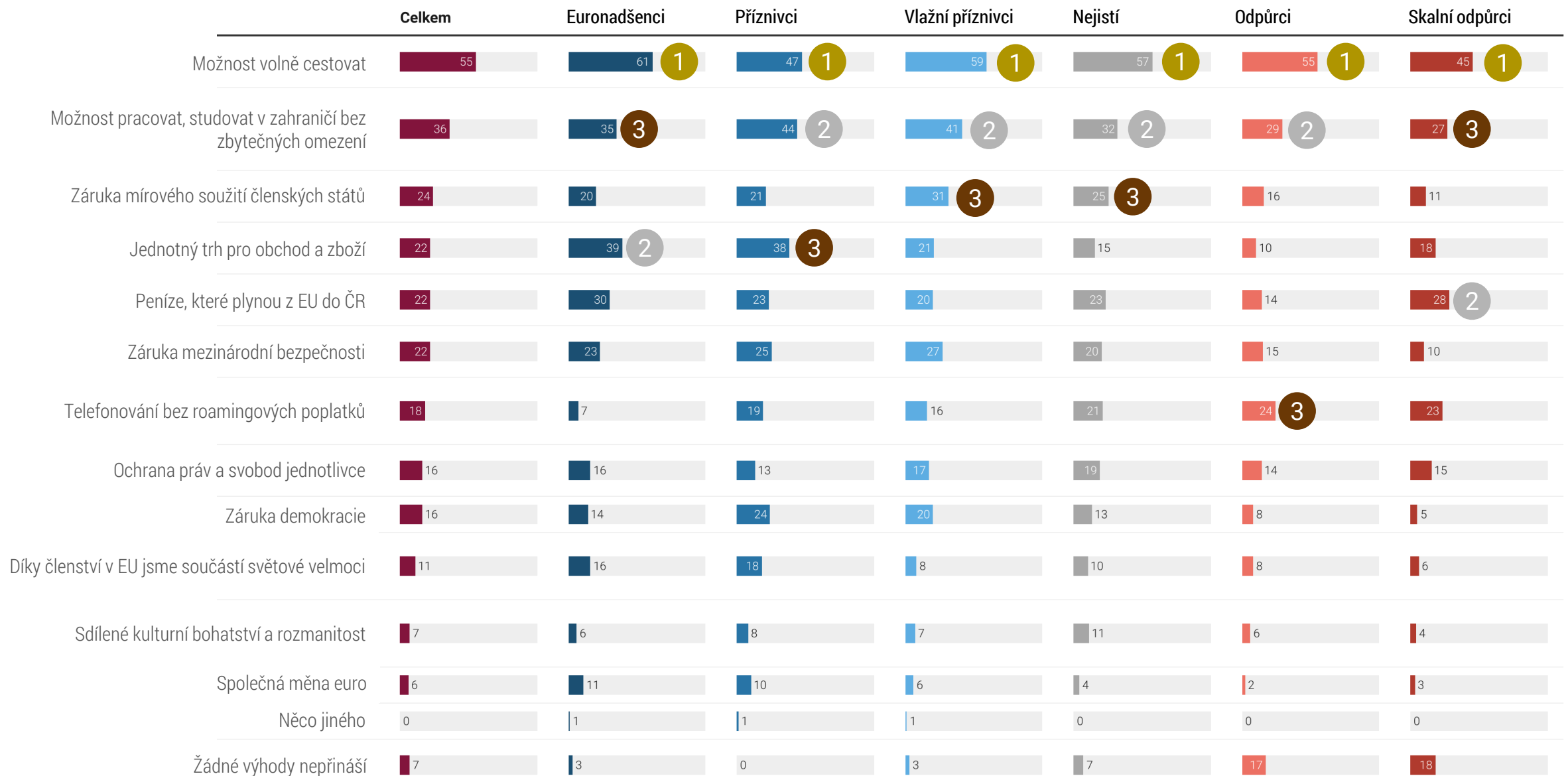
„...které z následujících položek považujete za největší **výhody** členství v EU?“

Tři hlavní výhody členství v EU podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

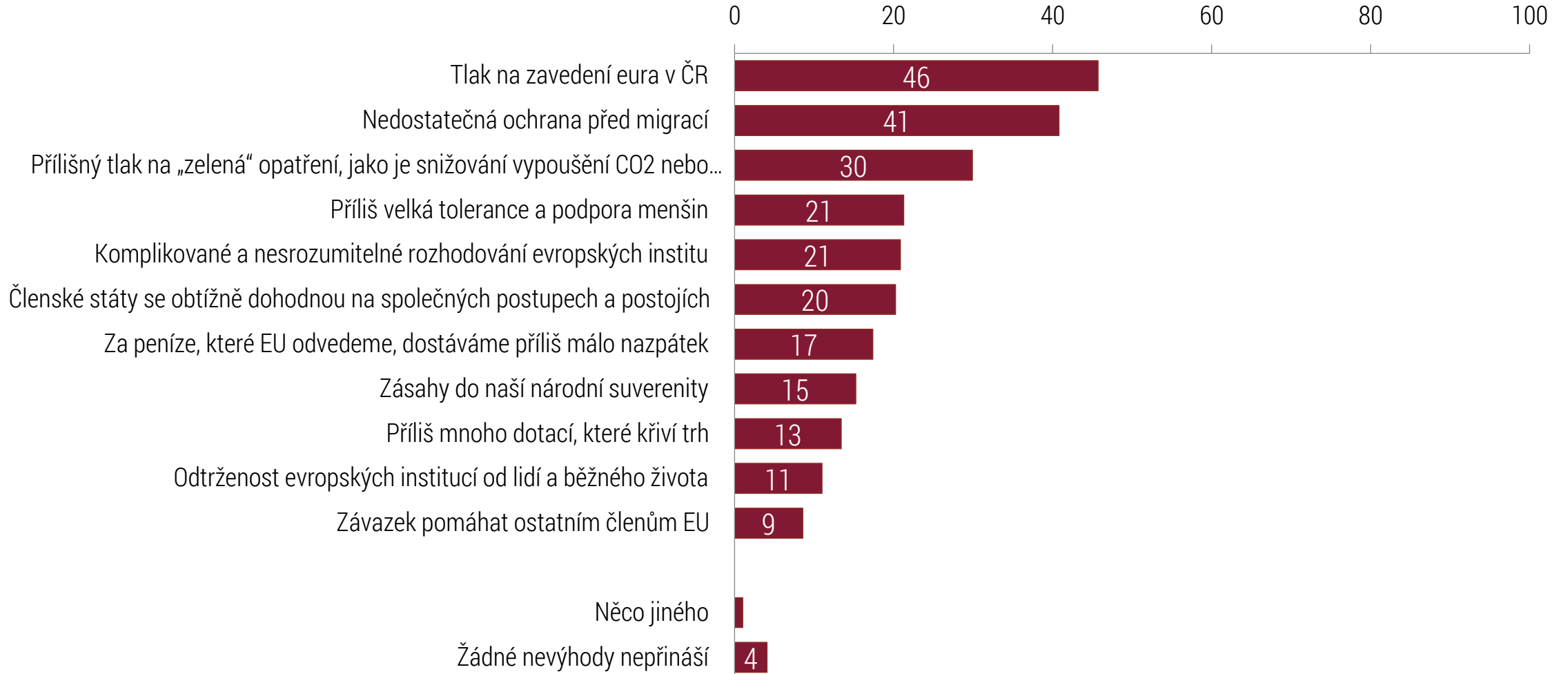
„...které z následujících položek považujete za největší **výhody** členství v EU?“

Tři hlavní nevýhody členství v EU podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

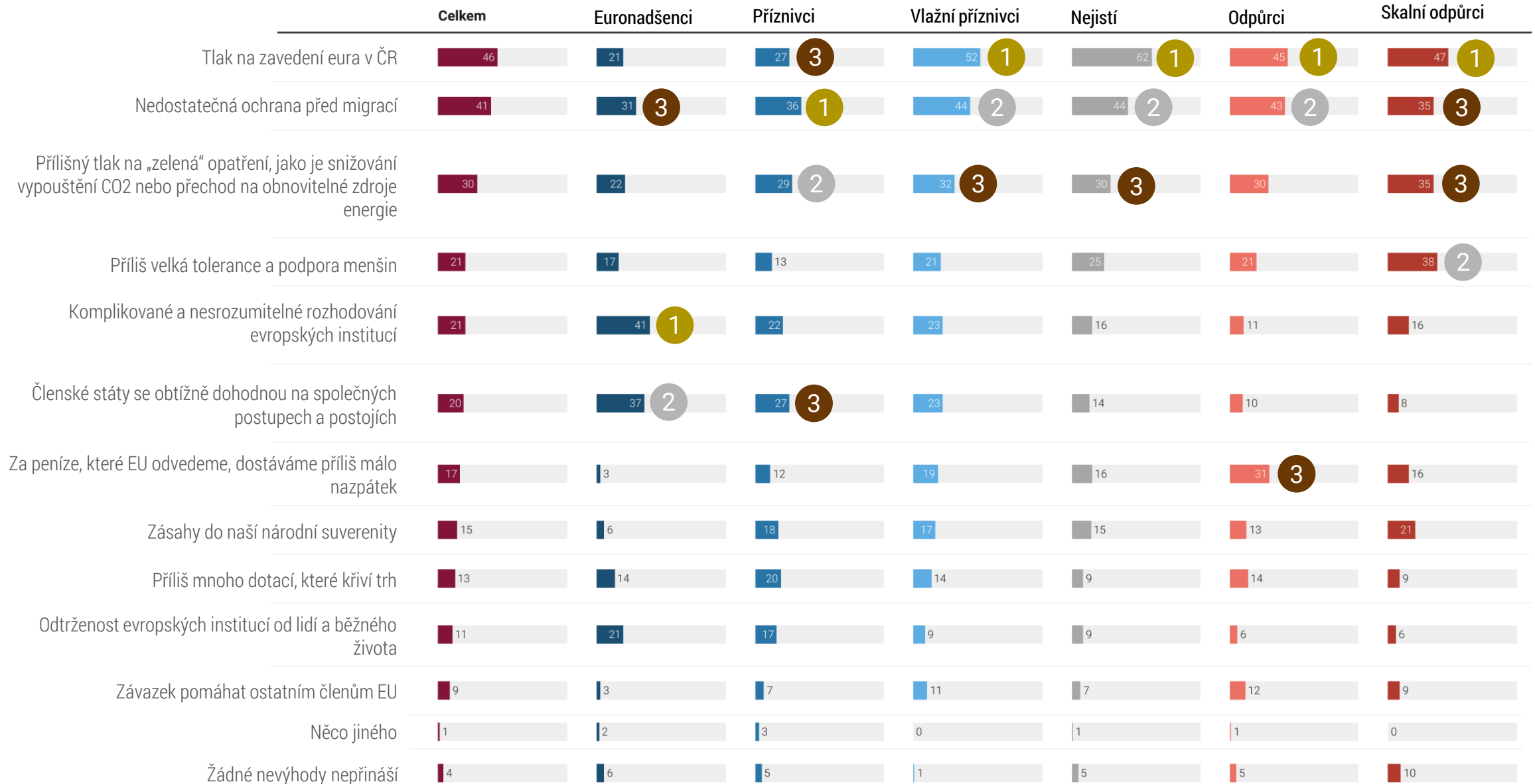
„A které z následujících položek považujete naopak za největší **nevýhody** členství v EU?“

Tři hlavní nevýhody členství v EU podle mladých 18–29

Mladí 18–29 let

A které z následujících položek považujete naopak za největší **nevýhody** členství v EU?

STEM

